

ศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

โดย

นางสาวพัชรินทร์ บุญบรรจง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

STUDY THE FORMAT AND CONTENT OF THE ST. FRANCIS XAVIER SCHOOL
PAMPHLET.

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Arts (Thai for Career Development)

Department of THAI

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
โดย นางสาวพัชรินทร์ บุญบรรจง
สาขาวิชา ภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

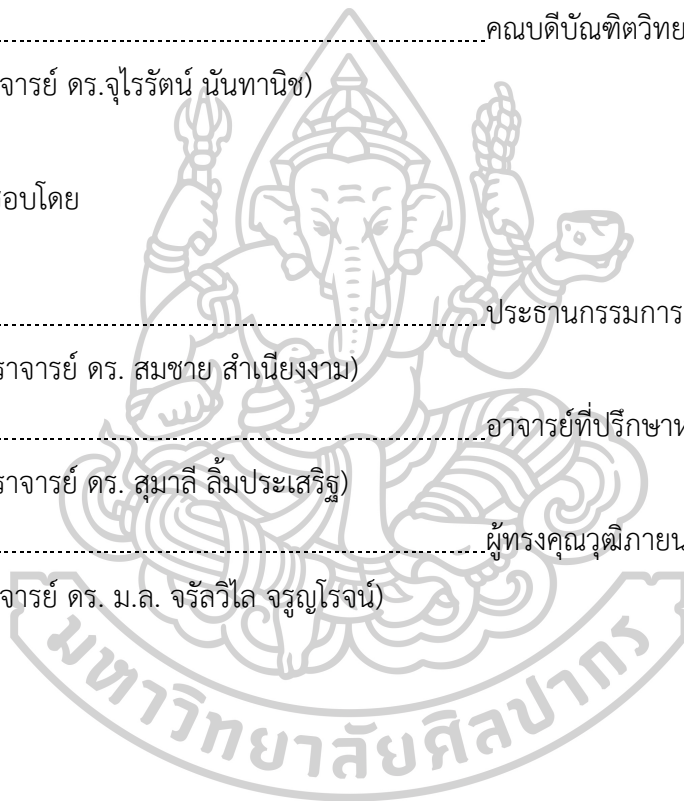
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. จรัลวิไล จรุงญโรจน์)

60208310 : ภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

นางสาว พัชรินทร์ บุญบรรจง: ศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จำนวน 15 ฉบับ ด้วยวิธีการวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาในจุลสารกับพันธกิจของสถานศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า จุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการนำเสนอเนื้อหาโดยจัดเป็นคอลัมน์ รูปแบบการเขียนที่พบแบ่งเป็น บทร้อยกรอง บทความและข่าว บทร้อยกรองที่พบมี 2 ประเภท คือ กลอนแปดและกลอนเปล่า พบบทความ 3 ประเภท คือ บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็นและบทความปกิณกะ ข่าวที่พบมี 2 ลักษณะ คือ ข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน ประกอบด้วย หัวข่าวและเนื้อหาข่าว และข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน พบเนื้อหาข่าว ส่วนรูปแบบข่าวที่พบมากที่สุด คือ ข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน รองลงมาคือข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน ด้านเนื้อหาของจุลสาร พบ 6 ด้าน ได้แก่ 1. เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 2. เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน 3. เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู 4. เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ 5. เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ 6. เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารมีความสัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาการบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน การที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว และการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นประโยชน์การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจในทางสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาองค์กรให้พัฒนายิ่งขึ้นไป

60208310 : Major (Thai for Career Development)

MISS PATCHARIN BOONBUNJONG : STUDY THE FORMAT AND CONTENT OF THE ST. FRANCIS XAVIER SCHOOL PAMPHLET. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR DR. SUMALEE LIMPRASERT

The purpose of this research was to study the format and content of 15 booklets of St. Francis Xavier School by analyzing the format, content, and to study the relationship of the contents of the booklets. with the mission of the school.

The results of the study found that The St. Francis Xavier School's brochure is a printed material that is presented. content by columns The writing styles found were divided into verse, articles and news. There were 2 types of verses, namely verse and blank. There were 3 types of articles: recommended articles, opinion articles, and pakinaka articles. There were 2 types of news found, namely, available news. The structure has two parts, consisting of headlines and news content. and news with a structure of 1 section, find news content The most common news formats were news with 1 part structure, followed by 2 parts structured news. In terms of content of the pamphlet, 6 aspects were found: 1. Content about school identity 2. Content promoting students 3. Content Concerning teacher development, 4. Honor content, 5. Community relations content, and 6. Assessment content. quality according to the curriculum and national standards Personnel development to have professional quality standards Developing management and internal quality assurance systems that the educational institutions promote and support to have cooperation with the community to become a learning society development of educational institutions to achieve vision goals Philosophy and focus set forth to develop learners to be individuals for others according to their minds. the temperament of Saint Paul and a spirit of love and mercy Unity and unity and the development of educational institutions according to the policy, focus, guidelines for educational reforms to raise the quality. The results of the study show to see the benefits of using printed media to promote knowledge creation creative understanding for develop the organization to develop further.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ฉบับนี้ สมบูรณ์ได้ด้วยความสะดวกและความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แง่คิด ตรวจสอบแก้ไขงานอย่างต่อเนื่อง มิได้ขาด อีกทั้งให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม ประธานกรรมการ ตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. จรัลวิไล จรูญโรจน์ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และสละเวลาตรวจแก้ไขการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นอย่างดี ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทางด้านวิชาการ ตลอดจนให้กำลังใจ คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณด้วยความรักและความกตัญญู

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ รหัส 60 ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจ และเป็นแรงผลักดัน จนทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณกำลังใจจากครอบครัว ผู้เป็นที่รักและเป็นกำลังใจสำคัญ ที่สร้างแรงผลักดันในการศึกษาต่อครั้งนี้ จนกระทั่งทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นางสาว พัชรินทร์ บุญบรรจง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.2. สมมติฐานการศึกษา.....	5
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2.....	8
แนวคิดและข้อมูลสำหรับการศึกษา.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการสื่อสาร.....	8
2.1.1 ความหมายขององค์กร.....	9
2.1.2 ลักษณะขององค์กร.....	10
2.1.3 ความหมายของการสื่อสาร.....	12

2.1.4	วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร	13
2.1.5	ประเภทของการสื่อสาร	16
2.1.6	ลักษณะการสื่อสารขององค์กร.....	17
2.1.7	หน้าที่การสื่อสารขององค์กร.....	18
2.1.8	เหตุจูงใจในการติดต่อสื่อสารขององค์กร	20
2.1.9	การสื่อสารเพื่อการพัฒนาองค์กร	22
2.2	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์	23
2.2.1	ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์.....	24
2.2.2	บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์.....	25
2.2.3	ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์	27
2.2.4	ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์.....	28
2.2.5	การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์จุลสาร.....	34
2.2.6	งานเขียนในสื่อสิ่งพิมพ์.....	38
2.3	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์.....	48
2.3.1	ประวัติความเป็นมา	48
2.3.2	ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน	49
2.3.3	การจัดการเรียนการสอน	53
2.3.4	ข้อมูลจุลสารโรงเรียน.....	58
2.3.5	การดำเนินงานจุลสาร	59
2.4	งานวิจัยที่เกี่ยวกับข้อ.....	63
2.4.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์	63
2.4.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับองค์กร	65
บทที่ 3	70
	รูปแบบและเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์	70

3.1 รูปแบบจุลสาร	70
3.1.1 รูปแบบการนำเสนอรูปเล่ม	71
3.1.2 รูปแบบงานเขียน	92
3.2 เนื้อหาข้อมูล	122
3.2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน	123
3.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับส่งเสริมนักเรียน.....	127
3.2.3 เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู	143
3.2.4 เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ.....	148
3.2.5 เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน.....	151
3.2.6 เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ	154
บทที่ 4	159
เนื้อหาและความสัมพันธ์ของจุลสารกับพันธกิจของสถานศึกษา.....	159
4.1 พันธกิจที่ 1 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 2	166
4.2 พันธกิจที่ 2 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 3	171
4.3 พันธกิจที่ 3 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 6	178
4.4 พันธกิจที่ 4 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 5	182
4.5 พันธกิจที่ 5 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 1	187
4.6 พันธกิจที่ 6 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 2,3,4,5,6	193
บทที่ 5	210
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	210
5.1สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	210
5.2 ข้อเสนอแนะ	217
รายการอ้างอิง	218
ประวัติผู้เขียน.....	221

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการสื่อสารของผู้ส่งสารและผู้รับสารตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร...	15
ตารางที่ 2 ตารางสรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน.....	52
ตารางที่ 3 ตารางแสดงพันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์.....	55
ตารางที่ 4 ตารางแสดงความสัมพันธ์ภาพกิจกรรมหน้าปกและแผนกที่รับผิดชอบ	76
ตารางที่ 5 ตารางแสดงหัวข้อเรื่องกิจกรรมที่ปรากฏในคอลัมน์สกู๊ปพิเศษ.....	81
ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนเรื่องที่ปรากฏในคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสารของจุลสาร.....	83
ตารางที่ 7 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา กับพันธกิจของสถานศึกษา	204
ตารางที่ 8 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจกับจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์	206

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แผนภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน	54
แผนภาพที่ 2 แผนภาพโครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์	56
แผนภาพที่ 3 แผนภาพสรุปการดำเนินงานจุลสารโรงเรียน	62
แผนภาพที่ 4 แผนภาพรูปแบบการนำเสนอรูปเล่มจุลสาร	90
แผนภาพที่ 5 แผนภาพสรุปรูปแบบงานเขียนที่ปรากฏในจุลสาร	121
แผนภาพที่ 6 แผนภาพสรุปรูปแบบเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสาร	157
แผนภาพที่ 7 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 1 กับเนื้อหาด้านที่ 2	168
แผนภาพที่ 8 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 2 กับเนื้อหาด้านที่ 3	175
แผนภาพที่ 9 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 3 กับเนื้อหาด้านที่ 6	180
แผนภาพที่ 10 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 4 กับเนื้อหาด้านที่ 5	184
แผนภาพที่ 11 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 5 กับเนื้อหาด้านที่ 1	189
แผนภาพที่ 12 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 6 กับเนื้อหาด้านที่ 2 ด้านที่ 3 ด้านที่ 4 ด้านที่ 5 และ ด้านที่ 6	196

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารมีความสำคัญในกลุ่มสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่มีระบบระเบียบ มีการดำเนินงานหลายฝ่าย หลายแผนก เพราะถ้าเป็นกลุ่มคนจำนวนน้อยอาจใช้การสื่อสารจากบุคคลถึงบุคคลได้ แต่เมื่อองค์กรมีกลุ่มสมาชิกเป็นจำนวนมาก เป็นองค์กรขนาดใหญ่ การใช้สื่อบุคคลไม่สามารถทำได้หรือทำได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ข้อมูลข่าวสารถึงผู้รับได้อย่างทันต่อสถานการณ์ มีความรวดเร็ว และที่สำคัญเป็นการสื่อสารที่เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน ไม่เกิดการผันแปรของข้อมูลข่าวสารที่ถ่ายทอดมาจากองค์กร

สื่อต่าง ๆ ขององค์กรเป็นตัวกลางการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร ปัจจุบันมีช่องทางการสื่อสารหลากหลายเพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในการกระจายข้อมูลและเป็นเครื่องมือช่วยให้การติดต่อสื่อสารขององค์กรมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ดังที่ขนิษฐา จิตชินะกุล [1] ได้แบ่งประเภทของสื่อต่าง ๆ ไว้ ได้แก่ สื่อธรรมชาติ คือ บรรยากาศที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น อากาศ แสง เสียง สื่อมนุษย์ ได้แก่ บุคคลที่ทำหน้าที่ในการนำสารไปสู่ผู้รับสาร เช่น คนส่งเอกสาร มัคคุเทศก์ นักประชาสัมพันธ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อที่ต้องอาศัยระบบเครื่องกลไกไฟฟ้า เช่น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อทุกชนิดที่ผ่านกระบวนการเทคนิคการพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร สื่อระคน ได้แก่ สื่อประเภทอื่นนอกเหนือจากสื่อที่กล่าวข้างต้น เช่น ป้ายโฆษณา แผ่นป้าย ทั้งนี้แต่ละองค์กรจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ให้การสื่อสารขององค์กรบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จมากที่สุด

สื่อต่าง ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้นนั้น สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่องค์กรทั้งของรัฐและเอกชนยังคงใช้อยู่ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสามารถจัดทำได้ตั้งแต่ระดับง่ายที่ไม่ต้องใช้ทุนมาก จนไปถึงระดับซับซ้อนและมีต้นทุนสูงขึ้น จึงเหมาะกับหน่วยงานที่อาจมีทุนดำเนินการสำหรับสื่อไม่มากนัก แต่จำเป็นต้องสื่อสารกับคนหลายกลุ่ม เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล โดยเฉพาะโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องประสานความร่วมมือทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน สื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นทางเลือกของการใช้สื่อที่ได้รับความนิยม

นิยม เพราะกลุ่มคนที่ต้องรับรู้เรื่องราวที่สำคัญร่วมกันไม่ได้มีโอกาสที่จะอยู่ร่วมเวลาเดียวกันทั้งหมด การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อบอกกล่าวข้อมูลจึงเป็นวิธีการสื่อสารที่นิยมใช้

วิมลพรรณ อาภาเวท (2557 : 233) ได้กล่าวถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่สถาบัน องค์กร สามารถผลิต และเผยแพร่ได้ แบ่งได้ 8 ประเภท คือ 1. วารสาร (Journal) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ออกมาเป็น รูปเล่ม นำเสนอเนื้อหาเป็นทางการ มีวาระการพิมพ์ที่แน่นอน 2. จุลสาร (Booklet) เป็นหนังสือเล่ม เล็กมีขนาดต่าง ๆ กัน นำเสนอเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป เกี่ยวข้องกับสถาบัน องค์กร 3. จดหมายข่าว (Newsletters) มีการออกแบบและจัดหน้าเหมือนหนังสือพิมพ์ มีลักษณะการเขียน เป็นรูปแบบข่าว มีพาดหัวและรายละเอียดเนื้อหา นำเสนอกิจกรรมของสถาบัน องค์กรหรือหน่วยงาน 4. จดหมาย-ถ้อยแถลง เป็นสื่อในองค์กรที่นิยมใช้ทั้งภายในและภายนอกที่ประหยัดและเจาะจง กลุ่มเป้าหมายได้ 5. แผ่นพับ (Folder) เป็นเอกสารแผ่นเดียวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารความรู้ที่ สถาบันองค์กรต้องการเผยแพร่ ใช้สีสันประดับสวยงาม ดึงดูดความสนใจผู้รับ 6. แผ่นปลิวและใบ แทรก (Leaflet and Insert) เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสารหรือข้อเขียน เป็นกระดาษแผ่น เดียวในรูปของใบปลิวหรือแผ่นปลิว ถ้านำไปแทรกตามหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เรียกว่าใบแทรก 7. ใบปิดหรือโปสเตอร์ (Poster) มีขนาดต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับการออกแบบและวัตถุประสงค์ของการ นำไปใช้งาน นำเสนอเพียงแนวคิดเดียว ตัวอักษรมีขนาดใหญ่อ่านง่าย มักติดไว้ในที่สาธารณะ 8. ป้าย กลางแจ้ง (Cut out) มีขนาดใหญ่และตั้งอยู่บนฐานของตัวเอง มีอายุการใช้งานที่ยาวนานกว่า โปสเตอร์ อาจใช้ลักษณะของการพิมพ์หรือการเขียน

ดังที่กล่าวมา การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการสื่อสารขององค์กรนั้นยังคงเป็นสื่อที่มีความสำคัญใน ปัจจุบัน แม้ว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์จะลดน้อยลงเนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเริ่มเข้ามาแทนที่ แต่ยังมี ข้อจำกัดในการเข้าถึงและกลุ่มคนมีทักษะความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่แตกต่างกันเพราะ บุคลากรในองค์กรมีช่วงอายุที่หลากหลายวัย สื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสารได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงาน สถาบัน องค์กรต่าง ๆ เพราะการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ ให้สมาชิกทั้งภายใน และภายนอกองค์กรได้รับทราบข้อมูล ในปัจจุบันมีหน่วยงาน สถาบัน องค์กรต่าง ๆ เลือกใช้สื่อ สิ่งพิมพ์ตามความเหมาะสมและตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นวิธีการสื่อสารที่สื่อ ให้สมาชิกภายในหน่วยงานทราบถึงนโยบาย แผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ และทำให้หน่วยงานภายนอก

ทราบเรื่องราว รวมทั้งผลงานกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกอันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามในสังคม เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม เป็นองค์กรกลางของชาติในการผสานความร่วมมือผลักดันให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชาติ มี “วารสารสำนักงาน ป.ป.ส.” บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงคมนาคม ดำเนินกิจการในด้านการบินพาณิชย์ในประเทศและระหว่างประเทศ ในฐานะสายการบินแห่งชาติ มีวารสารประชาสัมพันธ์ “TG Update” บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยในการสนับสนุนและพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการและนักลงทุนทั่วไป มี “วารสารบริษัทปริทรรศน์” คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตเภสัชกรที่มีคุณภาพและศักยภาพบุคลากรในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเภสัชกรรม มี “เอกสาร ใบมะกอก” โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เป็นโรงเรียนเอกชนโรงเรียนชายล้วนขนาดใหญ่ ในเครือ คณะ ภราดาเซนต์คาเบรียล มี “วารสารแดนอโศก”

จะเห็นได้ว่าหน่วยงาน สถาบัน องค์กร ที่มีพันธกิจของหน่วยงานที่แตกต่างกัน ต่างก็ให้ความสำคัญกับการสื่อสารขององค์กรที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในองค์กรรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร อีกทั้งยังเป็นการใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีบุคลากรทั้งครู พนักงาน และนักเรียน จำนวนเกือบ 4,000 คน การสื่อสารกันขององค์กรที่มีบุคลากรเป็นจำนวนมากเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องใช้สื่อหลากหลายช่องทางในการติดต่อสื่อสาร โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายที่มีหลากหลายช่วงอายุ ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ซึ่งสื่อแต่ละประเภทที่โรงเรียนใช้สื่อสารนั้นจะมีวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่แตกต่างกัน เช่น การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่รับสาร อาจเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ถนัดการใช้เทคโนโลยี ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครื่องมือสื่อสารได้อย่างชำนาญ สามารถรับสารได้ทุกที่ ทุกเวลา การสื่อสารทางโทรศัพท์ มีวัตถุประสงค์การสื่อสารที่ต้องการความรวดเร็ว ในเรื่องเร่งด่วน การสื่อสารผ่านจดหมาย-ถ้อยแถลง เน้นกลุ่มเป้าหมายพ่อแม่ ผู้ปกครอง

นักเรียนที่ต้องการเก็บหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร และการสื่อสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบเล่มของรายงานประจำปี รูปเล่มสื่อสัมพันธ์ รูปเล่มปฐมนิเทศเชิงรุก และรูปเล่มจุลสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีรายละเอียด เนื้อหา รูปเล่ม วาระการเผยแพร่ ที่ต่างกันตามวัตถุประสงค์การจัดทำที่เผยแพร่แก่บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน รวมถึงผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาติดต่อกับโรงเรียน เป็นลายลักษณ์อักษรที่สามารถเก็บรักษาไว้เพื่อเป็นหลักฐานการสืบค้นและสร้างความผูกพันระหว่างบ้านและโรงเรียนได้

จากรูปแบบการดำเนินงานด้านการใช้สื่อเพื่อติดต่อสื่อสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่มีความหลากหลาย ตามที่กล่าวมานั้น ผู้ศึกษาพบว่าสื่อประเภทหนึ่ง ที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นระบบ ชัดเจน ในช่วงเวลาหนึ่ง คือ การจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ซึ่งจุลสารดังกล่าวเป็นสื่อช่องทางหนึ่งที่โรงเรียนใช้เพื่อเผยแพร่ บอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ผ่านรูปแบบกิจกรรม โครงการ งาน พิธีการ พิธีกรรม ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญ ๆ ในแต่ละปีการศึกษา โดยเป็นการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อนทำการเผยแพร่ และได้มีแจกจ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์จุลสารแต่ละฉบับให้แก่สมาชิกของโรงเรียน รวมถึงหน่วยงานภายนอกได้รับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาว่ามีกิจกรรมใด ในช่วงเวลาใดบ้าง ผ่านสารที่ปรากฏในตัวเล่มจุลสาร

สื่อจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จึงเป็นสื่อขององค์กรที่ผู้ศึกษาสนใจจะนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษา เนื่องจากเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีวาระการออกสม่ำเสมอ ทุกปีการศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดการ รับทราบนโยบาย แนวคิดและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนานักเรียน

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า สื่อจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่ได้จัดทำขึ้นในแต่ละปีการศึกษานั้น เป็นสื่อที่มีความน่าสนใจทั้งด้านรูปแบบของจุลสารและเนื้อหา ประเด็นศึกษานี้ จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพครูและพัฒนางานองค์กร เพราะจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนา เสริมจุดดี ปรับปรุงข้อบกพร่อง และส่งเสริมการสร้างความรู้เพื่อพัฒนาสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสมกับนโยบายของโรงเรียน และบริบททางสังคมที่สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษารูปแบบจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาในจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์กับ พันธกิจของสถานศึกษา

1.2. สมมติฐานการศึกษา

จุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจากจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จำนวนทั้งสิ้น 15 ฉบับ เผยแพร่เป็นรูปเล่ม ลักษณะการเผยแพร่แบ่งออกเป็น 3 ช่วงในหนึ่งปีการศึกษา คือ

ภาคเรียนที่ 1 ในเดือนกรกฎาคม / สิงหาคม

ภาคเรียนที่ 2 ในเดือนตุลาคม

ก่อนภาคเรียนฤดูร้อน ในเดือนมกราคม / กุมภาพันธ์

ทั้งนี้ ผู้ศึกษารวบรวมจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์และได้ศึกษาจากฉบับปัจจุบันย้อนหลังไปเป็นระยะเวลา 5 ปี จำนวน 15 ฉบับ คือ ฉบับที่ 28 เดือน กรกฎาคม 2557- ฉบับที่ 42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

จุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ หมายถึง จุลสารที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ผลิตขึ้น ผ่านการดำเนินงานคณะกรรมการโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

1. รวบรวมจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ที่เผยแพร่เป็นรูปเล่ม จำนวน 15 ฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จุลสารฉบับที่ 28 เดือน กรกฎาคม 2557

จุลสารฉบับที่ 29 เดือน ตุลาคม 2557

จุลสารฉบับที่ 30 เดือน มกราคม 2558

จุลสารฉบับที่ 31 เดือน กรกฎาคม 2558

จุลสารฉบับที่ 32 เดือน ตุลาคม 2558

จุลสารฉบับที่ 33 เดือน มกราคม 2559

จุลสารฉบับที่ 34 เดือน สิงหาคม 2559

จุลสารฉบับที่ 35 เดือน ตุลาคม 2559

จุลสารฉบับที่ 36 เดือน กุมภาพันธ์ 2560

จุลสารฉบับที่ 37 เดือน สิงหาคม 2560

จุลสารฉบับที่ 38 เดือน ตุลาคม 2560

จุลสารฉบับที่ 39 เดือน มกราคม 2561

จุลสารฉบับที่ 40 เดือน สิงหาคม 2561

จุลสารฉบับที่ 41 เดือน ตุลาคม 2561

จุลสารฉบับที่ 42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562

2. ศึกษา หนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารขององค์กรและสื่อสิ่งพิมพ์
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์รูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาจุลสาร
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

- 1) วิเคราะห์การดำเนินงานของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
- 2) วิเคราะห์รูปแบบจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
- 3) วิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข้อมูลในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ในด้าน

ความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

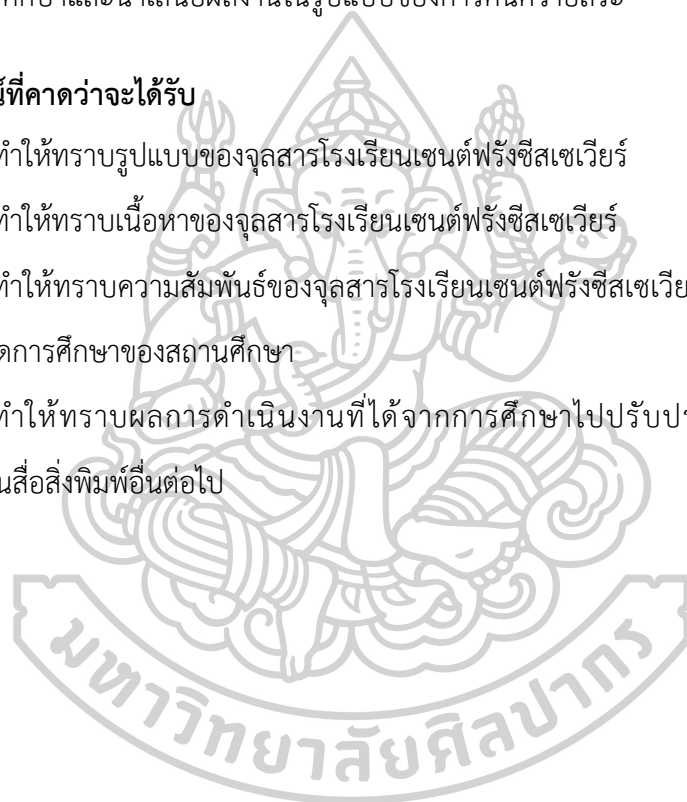
4. สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลงานในรูปแบบของการค้นคว้าอิสระ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบรูปแบบของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
2. ทำให้ทราบเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์กับแนวทางการพัฒนา

คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ทำให้ทราบผลการดำเนินงานที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในดำเนินงานด้านสื่อสิ่งพิมพ์อื่นต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดและข้อมูลสำหรับการศึกษา

การศึกษาเรื่อง รูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการวิจัย ได้แก่

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการสื่อสาร
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับข้อกับรูปแบบเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

ความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับองค์กร

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของการทำความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่มีการดำเนินงานหลายฝ่าย หลายแผนก สมาชิกในองค์กรต้องอาศัยการสื่อสารเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จึงถือได้ว่าการสื่อสารขององค์กรนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อกลุ่มคนในองค์กรที่ต้องติดต่อสื่อสารกันเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข อีกทั้งการสื่อสารนั้นยังช่วยให้สมาชิกขององค์กรเกิดการพัฒนาทางปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างไม่สิ้นสุด ผู้ศึกษาจึงให้ความสนใจในข้อมูลด้านแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการสื่อสารในประเด็นของความหมายขององค์กร ลักษณะขององค์กร อัตลักษณ์และภาพลักษณ์ขององค์กร ความหมายของการสื่อสาร วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ประเภทของการสื่อสาร หน้าที่การสื่อสารขององค์กร เหตุจูงใจในการติดต่อสื่อสารขององค์กร การสื่อสารเพื่อการพัฒนาองค์กร เพื่อจะทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรและการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น

2.1.1 ความหมายขององค์กร

การศึกษาความหมายขององค์กร เป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากความหมายจะช่วยทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจกรอบและแนวทางการคิด ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมความหมายขององค์กรเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนตามคำจำกัดความที่นักวิชาการได้ให้ความหมายขององค์กรไว้ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2541 : 1) อธิบายว่า องค์กร คือ หน่วยทางสังคมที่รู้จักกันและมีการประสานเข้าด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว พร้อมกับการมีขอบเขตที่สามารถแยกชัดเป็นเอกเทศได้ โดยในเวลาเดียวกันก็จะมีหน้าที่หรือประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานที่กระทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุเป้าหมายหรือชุดของเป้าหมายร่วมกัน

ทรงธรรม ธีระกุล (2548 : 51) กล่าวว่า องค์กรเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามลักษณะของงาน แต่ก็มีลักษณะร่วมกัน คือ มีโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์ มีการแบ่งงานกันทำ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของ องค์กร ว่าหมายถึง บุคคล คณะบุคคล หรือสถาบันซึ่งเป็นส่วนประกอบของหน่วยงานใหญ่ที่ทำหน้าที่สัมพันธ์กันหรือขึ้นต่อกัน เช่น คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรบริหารของรัฐ สภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรของรัฐสภา, ในบางกรณี องค์กร หมายถึงความรวมถึงองค์การด้วย

นักวิชาการต่างประเทศ เช่น Papa, Daniels and Spiker (2008:1-2) อ้างถึงใน ไพโรจน์ วิไลนุช (2557:2) ได้อธิบายว่า องค์กร คือ รูปแบบของความพยายามของมนุษย์ที่มีความละเอียดและซับซ้อน องค์กรไม่ได้ทำหน้าที่เพียงกลไกซึ่งทำให้การกระทำหรือการปฏิบัติชัดเจนและเกิดความร่วมมือประสานงานกันเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและสับสนด้วย

สรุปได้ว่า องค์กร คือ กลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์และร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมีการจัดโครงสร้างและการแบ่งการทำงาน รูปแบบการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดโดยการประสานความร่วมมือกันของสมาชิก เช่นเดียวกับโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นองค์กรด้านการศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่

ชัดเจน มีโครงสร้างการทำงานที่จัดสรรหน้าที่ให้บุคลากรในองค์กรรับผิดชอบ และมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกในองค์กร

2.1.2 ลักษณะขององค์กร

องค์กรเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ กันตามลักษณะของงาน หน่วยงานหรือสถานที่ที่จะจัดตั้งเป็นองค์กรได้ ควรมียุทธศาสตร์ประกอบรวมหลายประการเพื่อให้เกิดการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่องค์กร เสนาะ ดิยาว [2] ได้กล่าวว่า องค์กรประเภทต่าง ๆ ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) โครงสร้าง

โครงสร้างขององค์กรเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ของบุคคลทำให้ทราบว่าบุคลากรคนหนึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาของใคร โครงสร้างองค์กรกำหนดหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อคนในองค์กรต้องมีความสัมพันธ์กัน องค์กรจึงต้องมีกฎระเบียบเพื่อควบคุมให้สัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นในทิศทางที่องค์กรต้องการ

2) วัตถุประสงค์

องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน บุคลากรจำเป็นต้องรู้ว่าหน่วยงานที่ตนสังกัดมีวัตถุประสงค์อย่างไร เพื่อจะได้ทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไรจนมีส่วนผลักดันให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3) การแบ่งงานและหน้าที่

องค์กรต้องมีการแบ่งงานและหน้าที่เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร ปฏิบัติงานกันอย่างสมดุล ไม่ให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งต้องปฏิบัติงานมากเกินไปหรือน้อยเกินไป การแบ่งงานและหน้าที่มี 2 อย่าง คือ การแบ่งงานในแนวตั้งเป็นการแบ่งงานให้เห็นถึงระดับสายงาน การบังคับบัญชา ทำให้ทราบว่าใครต้องทำอะไร ใครรับผิดชอบงานใดและใครต้องปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อใครหรือรับ

คำสั่งจากใครและ การแบ่งงานในแนวนอนเป็นการแบ่งงานตามความถนัดของแต่ละคน การแบ่งงานลักษณะนี้ทำให้แต่ละคนมีหน้าที่น้อยแต่ปริมาณงานมาก

4) ความเป็นพลวัต

พลวัต หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ความหมายว่า องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจมีสาเหตุต่าง ๆ เช่น การขยายกิจการหรือการเติบโต เมื่อองค์กรเติบโต ทุกอย่างในองค์กรและภารกิจขององค์กรต้องขยายตัว อีกประการหนึ่งคือ กิจการถดถอย หากองค์กรหดตัวลงหรือกิจการไม่เจริญเพราะขาดทุน องค์กรก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไป ประการสุดท้ายคือ การปรับตัว จะทำให้องค์กรก้าวทันกับสภาพการณ์ปัจจุบันหรือโลกภายนอก

5) ข้อมูล

ในองค์กรต้องมีข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้การดำเนินงานเกิดขึ้นอย่างราบรื่น และยังต้องอาศัยข้อมูลจากภายนอกด้วยเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ในขณะที่ ญัฐชูดา วิจิตรจามรี [3] ได้กล่าวถึงลักษณะขององค์กรว่า องค์กรจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. หน่วยทางสังคม (Social entity)

หมายถึง การเป็นหน่วยงานที่มีการรวบรวมกลุ่มบุคคลเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน การเข้ามาอยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่าทำให้สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรพยายามขจัดความแตกต่างหรือลดความไม่เข้าใจหรือปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลง เพื่อให้กลุ่มร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมหรืองานที่สำคัญของกลุ่มให้สำเร็จ

2. เป้าหมาย (Goals)

องค์กรทุกแห่งที่จัดตั้งขึ้นต่างมีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มบุคคลต้องมาติดต่อกัน เพราะเป้าหมายนั้นสูงเกินกว่าที่จะทำได้โดยลำพังคนเดียว

3. การประสานงานกัน (Coordination)

หมายถึง การที่บุคคลดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกันพร้อมกับการแบ่งเป็นระดับชั้นและหน้าที่ หากบุคคลทำงานแต่เพียงลำพังโดยปราศจากการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น งานนั้นจะปราศจากความหมายและไม่ประสบความสำเร็จ องค์กรดำรงอยู่ได้เมื่อคนในองค์กรสื่อสารกันและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

โดยสรุป องค์กรแต่ละแห่งนั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญในการก่อตั้งเพื่อให้หน่วยงานนั้นเป็นองค์กรที่สามารถดำเนินการได้จนบรรลุวัตถุประสงค์คือ ต้องมีเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กร และสมาชิกในองค์กรต้องรู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ประสานร่วมกับสมาชิกทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ความหมายของการสื่อสาร

การศึกษาความหมายของการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากความหมายจะช่วยทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจกรอบและพัฒนาการทางความคิด ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมความหมายของการสื่อสารเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนตามคำจำกัดความที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า หมายถึง นำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ เป็นต้น ของฝ่ายหนึ่งส่งให้อีกฝ่ายหนึ่งโดยมีสื่อ นำไป

เจษฎา นกน้อย[4] ให้คำจำกัดความของการสื่อสารว่า การสื่อสาร คือ การสร้างสรรค์ความหมายร่วมกันในกลุ่มคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปผ่านทางวัจนภาษาและอวัจนภาษา วัตถุประสงค์พื้นฐานของการสื่อสารคือสารสนเทศทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา

ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี [3] กล่าวว่า การสื่อสารมีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับการพิจารณา การสื่อสารในแง่ใดและมีวัตถุประสงค์อย่างไร อาทิ การสื่อสาร คือพฤติกรรมของบุคคลที่ก่อให้เกิดความหมาย คือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยอาศัยระบบสัญลักษณ์และข่าวสาร คือการส่งข้อมูล ความคิด อารมณ์ ประสบการณ์ และอื่น ๆ โดยการใช้อยู่สัญลักษณ์ คำ รูปภาพ ตัวเลข แผนภูมิ และอื่น ๆ การ

สื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดจากแหล่งหนึ่งไปยังผู้รับโดยตั้งใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ

สรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาเพื่อให้อีกฝ่ายรับรู้ ได้ตอบ และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ตามทักษะ ประสบการณ์ ความรู้และความสนใจ อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มบุคคลก็ได้ การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญของบุคคลในการทำงานร่วมกันของสมาชิกภายในองค์กร รวมถึงการสื่อสารกับบุคคลภายนอกองค์กรด้วย

2.1.4 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ในการติดต่อสื่อสารขององค์กรหรือหน่วยงานก็เพื่อที่จะสร้างความเข้าใจที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร และเพื่อที่จะสร้างเจตคติที่สำคัญในการจูงใจ การร่วมมือปฏิบัติงานและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในองค์กร การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผู้ร่วมงานทุกฝ่าย ทุกแผนกมีความพึงพอใจ วัตถุประสงค์ของการติดต่อสื่อสารของสมาชิกในองค์กรมีรายละเอียดดังนี้

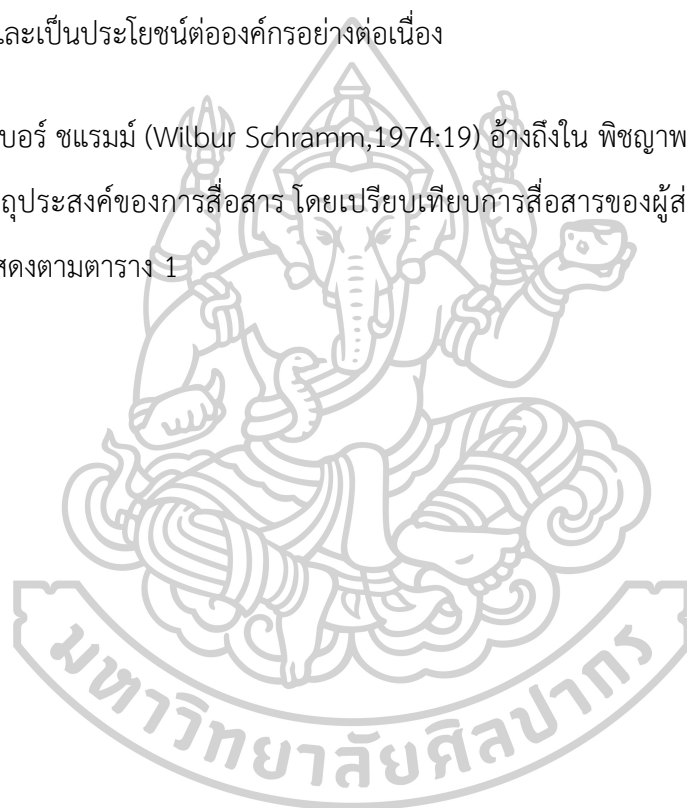
วัตถุประสงค์ของการสื่อสารขององค์กร ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสาร เป็นการสื่อสารเพื่ออธิบาย หรือบอกกล่าวข่าวสาร ต่าง ๆ ให้บุคคลอื่นทราบและเข้าใจความเป็นจริงที่เกิดขึ้น
2. เพื่อสร้างความเชื่อถือ เป็นการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้รับสารซึ่งอาจจะไม่เคยมีความคิดเห็นหรือเชื่อในสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะบอก หรือมีความคิดเห็นในทางตรงกันข้าม เพื่อให้ผู้รับสารเชื่อถือและปฏิบัติตาม
3. เพื่อตอกย้ำความเชื่อถือ เป็นการติดต่อสื่อสารเพื่อเน้นย้ำให้ผู้รับสารมีความมั่นใจและมุ่งมั่นที่จะเชื่อถือและปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการทำให้เชื่อถือและปฏิบัติในบางครั้ง ผู้รับสารอาจได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่น ซึ่งอาจจะจริงหรือไม่ก็ตาม ที่สามารถทำให้ผู้รับสารเกิด

ความคลางแคลงใจที่จะเชื่อ และปฏิบัติตามแนวคิดหรือแนวปฏิบัติเดิม การตอกย้ำโดยการแจ้งถึงผลดีของการปฏิบัติงานหรือการแจ้งความคืบหน้า จะช่วยเน้นย้ำความเชื่อมั่นของผู้รับสาร

4. เพื่อให้ปฏิบัติตาม การสื่อสารเพื่อให้ผู้รับสารปฏิบัติตาม อาจทำได้โดยการออกคำสั่ง ซึ่งผู้รับสารอาจปฏิบัติตามด้วยความไม่เต็มใจ และอาจจะเลิกปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามเลย ดังนั้น การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจข้างต้น ตั้งแต่การอธิบายหรือรายงานความจริงเพื่อให้เกิดความเชื่อถือ และตอกย้ำความเชื่อ จนผู้รับสารปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจนั้น จึงเป็นเป้าหมายของการติดต่อสื่อสารและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรอย่างต่อเนื่อง

วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Schramm, 1974:19) อ้างถึงใน พิชญพร ประคองใจ (2558:11) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร โดยเปรียบเทียบการสื่อสารของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไว้ 4 ประการ ดังแสดงตามตาราง 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการสื่อสารของผู้ส่งสารและผู้รับสารตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร	วัตถุประสงค์ของผู้รับสาร
1. เพื่อบอกหรือแจ้งให้ทราบ (To inform) ผู้ส่งสารต้องการบอกกล่าวหรือชี้แจงเรื่องราว เหตุการณ์ ข้อมูล หรือสิ่งอื่นใดให้ผู้รับสารได้รับทราบ เกิดความเข้าใจผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร	1. เพื่อทราบหรือเข้าใจ (To understand) ผู้รับสารมีความต้องการทราบเรื่องราวข่าวสาร ข้อมูล เหตุการณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่มีผู้แจ้งหรือรายงานให้ทราบ และหากข่าวสารที่ได้รับเป็นเรื่องราวใหม่ ๆ จะทำให้ผู้รับสารได้ข่าวสารเพิ่มเติม
2. เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (To teach or To educate) ผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอดความรู้หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นวิชาการ เพื่อให้ผู้รับสารได้รับความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ	2. เพื่อเรียนรู้หรือศึกษา (To learn) ผู้รับสารต้องการแสวงหาความรู้จากสาร ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาการหรือเป็นการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หรือการสร้างความเข้าใจกับเนื้อหาสาระในการเรียน
3. เพื่อสร้างความเข้าใจหรือให้ความบันเทิง (To please or To entertain) ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารเกิดความรื่นเริงบันเทิงใจจากสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ	3. เพื่อความพึงพอใจหรือรับความบันเทิง (To enjoy) ผู้รับสารมีความต้องการแสวงหาสิ่งที่สามารถสร้างความบันเทิงและความสบายใจให้แก่ตนเอง
4. เพื่อเสนอหรือโน้มน้าวใจ (To purpose or To persuade) ผู้ส่งสารได้เสนอแนะสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อผู้รับสารและมีความต้องการจูงใจให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้สึก อารมณ์ทัศนคติ และพฤติกรรม มีความคิดคล้อยตามหรือยอมรับปฏิบัติตามการเสนอแนะของตน	4. เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (To dispose or To decide) ผู้รับสารจะกระทำหรือตัดสินใจสิ่งใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อเสนอแนะนั้น ๆ จะมีความน่าสนใจ น่าเชื่อถือ และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด หรือทางเลือกต่าง ๆ ที่นำมาซึ่งการตัดสินใจ

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างก็มีวัตถุประสงค์และความต้องการของตนเอง เมื่อใดก็ตามที่วัตถุประสงค์หรือความต้องการของทั้ง 2 ฝ่ายไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันการสื่อสารก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล แต่ถ้าหากการสื่อสารในแต่ละครั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ผ่านสื่อหรือช่องทางที่เหมาะสมถึงผู้รับสารที่มีทักษะในการสื่อสารและมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกันย่อมจะทำให้การสื่อสารนั้นสัมฤทธิ์ผล

2.1.5 ประเภทของการสื่อสาร

การจำแนกประเภทของการสื่อสาร มีผู้จำแนกไว้หลาย ๆ ประเภท โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอหรือตามจุดประสงค์ของการศึกษา สุภาวดี แสนทวีสุข (2543 : 16) ได้แบ่งรูปแบบการสื่อสารไว้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผน ข้อกำหนดวางไว้ชัดเจน มีลักษณะค่านึงถึงบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร ซึ่งจะมีลักษณะเป็นระเบียบแบบแผนชัดเจน เช่น การติดต่อสื่อสารในทางราชการที่ต้องการให้กระทำเป็นระเบียบตามแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติราชการ นิยมใช้สื่อหรือช่องทาง 2 ช่องทาง คือ

1.1 การสื่อสารแบบเป็นทางการทางลายลักษณ์อักษร เป็นรูปแบบของการสื่อสารที่เป็นระเบียบ ทำให้สามารถบันทึกข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้ สามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานในการปฏิบัติงานได้ โดยอาจเป็นหนังสือราชการ หนังสือเขียนรายงาน คู่มือ จดหมายข่าว บันทึกข้อความ จุลสาร เอกสารต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวเกี่ยวกับนโยบาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติงาน

1.2 การสื่อสารแบบเป็นทางการด้วยวาจา เป็นรูปแบบการสื่อสารที่เป็นระเบียบแบบแผน แต่ใช้วาจาหรือการพูดเป็นการสื่อสาร ซึ่งทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว และผู้พูดสามารถปรับหรือเปลี่ยนถ้อยคำให้เหมาะสมกับความเข้าใจของผู้ฟังได้ เช่น การประชุม อบรม สัมมนา การประกาศหรือแจ้งให้สมาชิกในองค์กรทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) เป็นการสื่อสารที่แสดงถึงระบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในหน่วยงาน อาจจะเป็นการพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ หรือแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ระหว่างสมาชิกภายในองค์กรเกี่ยวกับงาน การติดต่อประสานงาน การสร้างกิจกรรมต่าง ๆ นิยมใช้สื่อหรือช่องทางในการสื่อสาร 2 ช่องทาง คือ

2.1 การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการทางลายลักษณ์อักษร เป็นรูปแบบของการสื่อสารที่ไม่ได้เป็นระเบียบแบบแผน เป็นการกระทำกันเองเป็นการส่วนตัว แต่ใช้ลายลักษณ์อักษรหรือการเขียนเป็นสื่อในการสื่อสาร ซึ่งอาจเป็นจดหมายส่วนตัว การส่งบันทึกถึงเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกัน ตลอดจนบัตรสนเท่ห์

2.2 การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการด้วยวาจา เป็นรูปแบบของการสื่อสารที่ไม่ได้เป็นระเบียบแบบแผนซึ่งแสดงออกในลักษณะของการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบุคคลและใช้วาจาหรือการพูดเป็นสื่อในการสื่อสาร ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุม อาจเป็นการสื่อสารกันทางโทรศัพท์หรือเครื่องติดต่อภายใน หรือการพูดคุยกันในงานสังสรรค์ ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้พนักงานซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกันได้อย่างเต็มที่

2.1.6 ลักษณะการสื่อสารขององค์กร

ไพโรจน์ วิไลนุช [5] กล่าวถึง ลักษณะการสื่อสารขององค์กร ว่ามี 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารโดยมีผู้ส่งสารและผู้รับสารตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ปกติผู้ส่งสารและผู้รับสารจะสลับบทบาทการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไม่มีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ส่งสารเพียงอย่างเดียว การสื่อสารประเภทนี้อาจใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันทางสังคมทั่วไป เช่น การสนทนาผ่านทางโทรศัพท์ การโต้ตอบผ่านคอมพิวเตอร์หรือการส่งจดหมาย

2. การสื่อสารกลุ่ม เป็นการสื่อสารซึ่งมีผู้สื่อสารหลายคนหรือมากกว่า 2 คน เช่น ในแต่ละฝ่าย ขององค์กร อาจมีการประชุมประจำสัปดาห์ หรือประชุมประจำเดือน บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรายงานความคืบหน้าของการทำงานตามที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย

3. การสื่อสารสาธารณะ เป็นการสื่อสารระหว่างองค์กรและกลุ่มคนภายนอก เช่น องค์กรประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ หรือการสื่อสารระหว่างสมาชิกคนใดคนหนึ่งขององค์กรและคนจำนวนมาก เช่น ผู้บริหารขององค์กรสื่อสารกับประชาชนภายนอกเพื่อเพิ่มความมั่นใจในคุณภาพขององค์กร

โดยสรุป การสื่อสารขององค์กรไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างกลุ่ม หรือการสื่อสารสาธารณะล้วนมีความสำคัญต่อองค์กร เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและสร้างความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในองค์กร

2.1.7 หน้าที่การสื่อสารขององค์กร

การสื่อสารขององค์กรที่ดี จะช่วยสร้างความเข้าใจและเป็นสิ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรขององค์กรรวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาติดต่อ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีในการสื่อสาร บุคลากรขององค์กรควรตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารขององค์กรให้ชัดเจน ดังที่ ฌ็อง-ฌัก ลูคาส [3] ได้กล่าวถึงหน้าที่ของการสื่อสารขององค์กรไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. หน้าที่ในการแบ่งปันข้อมูล (Share information) การสื่อสารช่วยให้เกิดการแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ การถ่ายทอดข้อมูลขององค์กรในด้านพันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย ภาระงาน ผลประกอบการ ไปยังสมาชิกขององค์กร รวมถึงบุคลากรภายนอกด้วย นอกจากนี้หลายองค์กรอาจส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลและความรู้ระหว่างสมาชิก โดยการจัดอภิปราย การอบรม สัมมนาหรือใช้การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาาร่วมกัน

2. หน้าที่ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน (Provide performance) การติดต่อสื่อสารทำให้บุคลากรได้ทราบว่าคุณภาพในการปฏิบัติงานนั้นสนองความต้องการขององค์กรและตรงกับความคาดหวังของผู้บริหารหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับช่วยลดความไม่แน่ใจของบุคลากรซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะขั้นตอนของการเรียนรู้งาน มิฉะนั้นอาจไม่แน่ใจว่าผลงาน

ดี ถูกต้องหรือไม่ และไม่ทราบจุดที่ยังต้องแก้ไขปรับปรุง การให้ข้อมูลย้อนกลับอาจทำได้ด้วยการสื่อสารแบบใช้วาจาหรือโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

3. หน้าที่ในการประสานร่วมมือ (Co-ordinate) การสื่อสารช่วยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร เช่น ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร นอกจากนี้ การตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกจากหลายฝ่ายเป็นการเปิดให้สมาชิกได้สื่อสารกับเพื่อนร่วมงานที่ทำงานอยู่คนละแผนกกันด้วย

4. หน้าที่ในการจูงใจ (Persuade) การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการจูงใจผู้อื่นให้กระทำตามความต้องการของผู้ส่งสาร หน้าที่ของการสื่อสารในการจูงใจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งเมื่อต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร เช่น การนำระบบคุณภาพมาใช้ในองค์กร ผู้บริหารต้องสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามนโยบายคุณภาพ

5. หน้าที่ในการแสดงความรู้สึก (Express emotion) บุคลากรในองค์กรมักต้องการแสดงความรู้สึกพอใจและไม่พอใจต่อภาระงาน หัวหน้างาน ปัญหาหรือความเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร การสื่อสารจึงมีหน้าที่สำคัญในการทำให้สมาชิกในองค์กรแสดงความรู้สึกของตนเอง

6. หน้าที่ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Innovate ideas or things) การสื่อสารทำให้องค์กรสามารถรวบรวมข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจได้ เมื่อผู้บริหารได้ตัดสินใจแล้วจะต้องสื่อสารไปยังบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร นอกจากนี้ การเปิดให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้บุคลากรยอมรับได้มากขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า หน้าที่การสื่อสารขององค์กร มีทั้งหน้าที่ในการแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร หน้าที่ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน หน้าที่ในการประสานร่วมมือระหว่างฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ของหน่วยงาน หน้าที่ในการจูงใจ หน้าที่ในการแสดงความรู้สึก และหน้าที่ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ซึ่งแต่ละหน้าที่ล้วนมีความสำคัญต่อการสื่อสารองค์กร เพราะจะทำให้เกิดการสื่อสารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ สำเร็จตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

2.1.8 เหตุจูงใจในการติดต่อสื่อสารขององค์กร

เหตุจูงใจในการติดต่อสื่อสารขององค์กรเป็นการทำความเข้าใจเรื่องความสำคัญของการสื่อสารในการทำงาน เป็นกลยุทธ์เพื่อช่วยกระตุ้นการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์กรให้ไปสู่เป้าหมาย อวยชัย ชบา (2532) ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจที่ทำให้มีการติดต่อสื่อสารขององค์กร แบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความต้องการกระตุ้นให้บุคคลทำงานเพื่อเป้าหมายส่วนรวม

การขอให้ผู้อื่นใช้ความสามารถของเขาทำงานเพื่อเป้าหมายส่วนรวมย่อมต้องใช้การสื่อสาร และการสั่งการไม่ว่าจะเป็นการใช้คำพูด ภาษาเขียน และลักษณะท่าทางอื่น ๆ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับคน การควบคุมและวางแผนงานด้านบุคลากร การติดต่อสื่อสารในองค์กรต่อบุคคลและกลุ่มคนในองค์กรและการประสานงานทั้งภายในและนอกองค์กรเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารซึ่งต้องอาศัยการสื่อสาร

2. ความต้องการประสานงานให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากทุกหน่วยงาน

องค์กรทั้งหลายย่อมมีงานหลายอย่างที่เสริมกันและกันและประกอบกันเป็นงานส่วนรวมขององค์กร เช่น งานด้านการบริการ ด้านการเงิน ด้านการวิจัย งานด้านการตลาด ต้องการความสามารถความชำนาญเฉพาะเรื่อง มีบทบาท สถานะ และค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม บรรทัดฐานเป็นของกลุ่มที่แตกต่างกันไป ในแต่ละหน่วยงานมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง การจะทำให้งานส่วนตัวประสานกันจะเป็นงานส่วนรวม ย่อมต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะเมื่อฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายขึ้นต้องมีการติดต่อ สื่อสารเพื่อให้เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลตามต้องการ

3. ความต้องการให้ความรู้ด้านวิทยาการและเทคโนโลยีในองค์กร

องค์กรได้รับผลกระทบจากวิทยาการและเทคโนโลยี มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาใช้บริหารงานและคน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ซึ่งบุคลากรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม องค์กรจึงต้องสนองตอบด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้สื่อที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายทอดและรับวิทยาการใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความต้องการสร้างสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในองค์กรให้เอื้อต่อการทำงาน

ส่วนประกอบ 6 ประการของบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในองค์กรได้แก่ (1) โครงสร้างได้แก่กฎระเบียบข้อบังคับเครื่องมือควบคุมด้านกฎหมาย (2) ความรับผิดชอบส่วนบุคคล เช่น ความรู้สึกว่าเป็นตนเองและภูมิใจที่ได้รับผิดชอบในงานของตน (3) การให้รางวัลความรู้สึกว่าทำได้ดี (4) ระดับของการทำลายในการทำงานที่เสี่ยงอันตราย (5) ความรู้สึกอบอุ่นในการทำงานเพราะมีผู้คอยสนับสนุนช่วยเหลือ (6) ความขัดแย้งและความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งได้ ไม่ว่าจะรุนแรงมากน้อยบรรยากาศก็สามารถดูดซึมความรุนแรงให้เจือจางได้ องค์กรทั่วไปพยายามสร้างบรรยากาศขององค์กรให้อยู่ในลักษณะที่ให้ผลดีต่อองค์กร เช่น การจัดมุมสบายสบายให้พนักงานได้ใช้เป็นที่พักผ่อน ห้องสมุด ห้องออกกำลังกายที่มีเครื่องออกกำลังกายพร้อมใช้งานได้ รวมทั้งสวัสดิการหรือผลประโยชน์ตอบแทนงาน เช่น การอนุญาตให้ลาหยุดมากขึ้น การจะทำให้นโยบายเหล่านี้เป็นไปได้ก็ควรใช้การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสสื่อสารกัน สนับสนุนให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างความไว้วางใจ การสื่อสารตรงไปตรงมาและยอมที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

5. ความต้องการอยู่รอดขององค์กร

สาเหตุอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อความอยู่รอดขององค์กร เช่น การติดต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกคือสังคมเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น ผู้บริหารต้องจัดระบบให้มีการติดตามข่าวความเคลื่อนไหวภายในองค์กรต่างๆ เช่น กฎระเบียบ นโยบายรัฐ เหตุการณ์เกิดขึ้นในสังคมคู่แข่ง งานขององค์กรภายนอกมาประกอบการตัดสินใจวางแผนงานหรือปรับเปลี่ยนทิศทางขององค์กร

จากที่กล่าวมาทั้ง 5 ประการ จะเห็นได้ว่า องค์กรใดที่มีสมาชิกขององค์กรเข้าใจถึงเหตุจูงใจในการติดต่อสื่อสารขององค์กรย่อมส่งผลให้องค์กรนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เพราะสมาชิกองค์กรจะทุ่มเทพลังงานและความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อให้ผลงานสำเร็จตามนโยบายและเป้าหมายของงาน และช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งขององค์กรให้มีความน่าเชื่อถือและมั่นคงมากยิ่งขึ้น

2.1.9 การสื่อสารเพื่อการพัฒนาองค์กร

การสื่อสารถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้องค์กรดำรงอยู่ได้และทำให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาเป็นไปได้อย่างสะดวก เกิดการผลักดันองค์กรให้พัฒนาไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งองค์กรจะพัฒนาได้นั้น สมาชิกองค์กรจะต้องได้รับข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความเชื่อ พฤติกรรม แนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องเข้ากันได้กับนโยบายขององค์กร โดยมีนักวิชาการได้มีการให้นิยามความหมายได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกศินี จุฑาวิจิตร [6] อธิบายว่า การสื่อสารเพื่อการพัฒนา คือ การสื่อสารที่ถูกนำไปใช้เป็นที่เครื่องมือในการพัฒนา ถึงแม้ว่าเราจะพิจารณาการสื่อสารในฐานะที่เป็นเครื่องมือของการพัฒนา แต่เราก็ไม่อาจที่จะมองการสื่อสารในฐานะที่เป็นปัจจัยโดด ๆ ได้เพราะความเป็นจริงในแต่ละท้องถิ่นยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เราต้องพิจารณาร่วมด้วย อันได้แก่ระบบวัฒนธรรม ทรัพยากรบุคคลทรัพยากรในท้องถิ่น และเครือข่ายการสื่อสาร

เดชพันธุ์ ประวิชัย [7] อธิบายว่า การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หมายถึง การสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการพัฒนาบรรลุเป้าหมายเป็นการสื่อสารในเชิงประยุกต์ที่มีหลักการและแนวทางการปฏิบัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและแนวความคิดต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา ซึ่งจะต้องผสมผสานการใช้การสื่อสารประเภทต่าง ๆ อย่างมีระบบเพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนสนใจในประเด็นปัญหาเฉพาะเรื่อง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานี้ด้วย และการสื่อสารจะต้องเป็นการสื่อสารแบบสองทางกลับไปกลับมาอย่างต่อเนื่อง ระหว่างผู้รับสารระดับล่างสุด กับแหล่งสาร โดยมีนักการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเป็นสื่อกลางในการประสานเชื่อมโยง

พนม คลีฉายา อธิบายว่า การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หมายถึง การใช้การสื่อสารเพื่อเป้าหมายการพัฒนา มุ่งเน้นการใช้การสื่อสารเพื่อให้เกิดการสร้าง ปรับเปลี่ยน รักษาความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล เพื่อเป็นไปในทิศทางที่มุ่งหวัง อันนำไปสู่การพัฒนาบุคคล กลุ่มชุมชน สังคม และประเทศ

ปัญญिता ชัยสนิทธิและคณะ อธิบายว่า การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หมายถึงการใช้กระบวนการสื่อสารทุกรูปแบบเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ ความคิด เจตคติและพฤติกรรมที่นำไปสู่การดำรงอยู่ในสภาพที่ดีขึ้น

พิชญพร ประครองใจ [8] อธิบายว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น ฉะนั้น การสื่อสารเพื่อการพัฒนา จึงหมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสารเพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิต นำมาสู่ความสุขสงบ ความเจริญก้าวหน้า ทั้งร่างกายและจิตใจ

อาจสรุปได้ว่า การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หมายถึง กระบวนการสื่อสารในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อทัศนคติและพฤติกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาในทุกระดับ การพัฒนาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่อยู่นิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะเดิมเปลี่ยนไปโดยมีความมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเดิม การสื่อสารทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่จะผลักดันให้องค์กรพัฒนาไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การที่องค์กรจะพัฒนาไปได้นั้น จำเป็นต้องมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความเชื่อตลอดจนทัศนคติ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กร เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือการสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

ในการสื่อสารขององค์กรเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร หรือบอกกล่าวข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กร หน่วยงานไปยังสมาชิกกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นต้องใช้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดให้สมาชิกกลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องราวเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรมและการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนความรู้อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับองค์กร ให้สมาชิกกลุ่มเป้าหมายได้รู้ เข้าใจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกขององค์กร อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่สังคมเป็นลำดับต่อไป

สื่อจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กรที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นสื่อกลางความเข้าใจในการส่งข้อมูล ข่าวสารต่างๆที่องค์กรต้องการเผยแพร่ให้กับสมาชิกองค์กร ได้รับรู้ เข้าใจ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ดังนั้น เนื้อหาในลำดับต่อไป ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลด้านความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์จุลสาร และงานเขียนในสื่อสิ่งพิมพ์

2.2.1 ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์

มีหน่วยงาน นักวิชาการได้ให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ณรงค์ สมพงษ์ [9] ได้กล่าวถึง สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ทุกประเภทนับตั้งแต่ที่เป็น ตำรา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ไปจนถึงแผ่นปลิวต่าง ๆ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อความหมายที่สำคัญประการหนึ่ง มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการให้ความรู้แก่มวลชนได้อย่างกว้างขวางสามารถกระจายได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นจำนวนมากและเข้าถึงได้ในสถานที่ เวลาที่ต้องการ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ให้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ตลอดจนการให้ความบันเทิง

นลินี เสาวภาคย์ [10] ได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ คือ สิ่งที่ใช้ติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกันด้วยลายเขียน โดยการใช้การเขียนหรือพิมพ์ออกมาเป็นจำนวนมาก เพื่อแจกจ่ายให้ผู้อ่านโดยทั่วถึงกัน ซึ่งอาจจัดทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น นิตยสาร วารสาร จุลสาร ใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือ คู่มือ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

พัชนี มานะวาณิชเจริญ [11] ได้กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ทุกประเภท นับตั้งแต่เป็นตำรา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ไปจนถึงแผ่นปลิวต่าง ๆ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อความหมายที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง มีส่วนสำคัญอย่างมากในการให้ความรู้แก่มวลชนได้อย่างกว้างขวาง สามารถกระจายสารได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมากและเข้าถึงในสถานที่และเวลาที่ต้องการ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ ตลอดจนการให้ความบันเทิง

เสรี วงษ์มณฑา [12] ได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ว่า เป็นเอกสารที่องค์กรจัดทำขึ้น ในรูปแบบที่แตกต่างกัน มีเนื้อหา ความยาว และรูปแบบที่แตกต่างกันไป เป็นเอกสารที่สามารถเผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างจำกัดและมีประสิทธิภาพ สามารถให้รายละเอียดขององค์กร สินค้า และบริหารได้อย่างละเอียด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554[13] ได้ให้ความหมายของสิ่งพิมพ์ หมายถึง สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผ่นผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน สื่อ หมายถึง ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน ผู้หรือสิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน พิมพ์ หมายถึง ถ่ายแบบ, ใช้เครื่องจักรกดตัวหนังสือหรือภาพ เป็นต้น ให้ติดบนวัตถุ เช่น แผ่นกระดาษ ผ้า ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปอย่างใด โดยการกดหรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิกิมี หรือวิธีอื่นใด อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา รูป, รูปร่าง, ร่างกาย แบบ

ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ จึงมีความหมายว่า สิ่งที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็แผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือนต้นฉบับขึ้นหลายสำเนาในปริมาณมากเพื่อเป็น สิ่งที่ทำการติดต่อ หรือชักนำให้บุคคลอื่นได้เห็นหรือทราบข้อความต่าง ๆ

จากความหมายที่ได้กล่าวมา ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อที่มีการตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านเกิดการรับรู้ และเข้าใจข้อมูลต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์

บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ เปรียบเสมือนสื่อกลางหรือกระจุกสะท้อนให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็ ด้านนโยบาย ด้านแนวทางการปฏิบัติงาน การดำเนินงานของแต่ละฝ่าย / แผนก โดยทำหน้าที่และบทบาทในการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร สารระ ความบันเทิง การนำเสนอ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ก็คือ การกระทำหรือการสื่อสารของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้ส่งผลต่อสมาชิกองค์กรรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรด้วย

พรสิทธิ พัฒนานุรักษ์ (2530 : 64-65) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ ดังนี้

2.2.1 บทบาทหน้าที่ในด้านข่าวสาร ซึ่งเป็นการให้ข่าวสารสาระเรื่องราวและความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ได้แก่

- 1) สิ่งพิมพ์เพื่อการให้ข่าวสาร (Information) จัดเป็นสิ่งพิมพ์ที่แจ้งเหตุการณ์ข้อมูลสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ
- 2) สิ่งพิมพ์เพื่อการประกาศเรื่องราว (Notification) เป็นการแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อให้ทราบเนื้อหาในเรื่องดังกล่าว
- 3) สิ่งพิมพ์เพื่อรายงานความก้าวหน้า (Progress) เป็นสื่อที่แจ้งความก้าวหน้า หรือความเคลื่อนไหวในวงการพัฒนา

2.2.2 บทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ เป็นการเสนอเนื้อหาที่เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและการประกอบอาชีพ ได้แก่

- 1) สิ่งพิมพ์เพื่อการเสริมสร้างความรู้ (Education) จัดเป็นสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษาทั้งที่ใช้เป็นตำรา แบบเรียน หรือเอกสารที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความรู้วิชาต่าง ๆ
- 2) สิ่งพิมพ์เพื่อการอธิบายเหตุผล (Explanation) สิ่งพิมพ์ในลักษณะนี้มุ่งที่จะสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้อ่าน
- 3) สิ่งพิมพ์เพื่อให้ความรู้ในการดำเนินงาน (Instruction) โดยมุ่งที่จะให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

2.2.3 บทบาทหน้าที่ในการชักจูงและให้ความคิดเห็น มีจุดมุ่งหมายในการโน้มน้าวใจในการใดการหนึ่งให้เกิดขึ้นในพฤติกรรมของผู้อ่าน ได้แก่

- 1) เพื่อการจูงใจ (Persuasion) สิ่งพิมพ์ในลักษณะนี้มุ่งที่จะให้ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นหรือความรู้สึกคล้อยตาม
- 2) เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) จัดเป็นสิ่งพิมพ์ที่คาดหวังผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้อ่าน ภายหลังจากได้รับเนื้อหาของสิ่งพิมพ์แล้วว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นในลักษณะใด
- 3) เพื่อการกระตุ้นเร้าให้เกิดการกระทำ (Activision) หมายถึง การกระตุ้นยั่วให้ผู้อ่านนำไปปฏิบัติเมื่อมีการรับสารแล้ว

จากข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์นั้นอาจจำแนกได้ 3 ประการด้วยกัน คือ บทบาทหน้าที่ในด้านข่าวสาร ซึ่งเป็นการให้ข่าวสารสาระเรื่องราวและความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ เป็นการเสนอเนื้อหาที่เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและการประกอบอาชีพและ บทบาทหน้าที่ในการชักจูงและให้ความคิดเห็น มีจุดมุ่งหมายในการโน้มน้าวใจในการใดการหนึ่งให้เกิดขึ้นในพฤติกรรมของผู้อ่าน

2.2.3 ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์มีลักษณะพิเศษหลายประการ และมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบันแม้ว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์จะลดน้อยลง สืบเนื่องจากการปิดตัวลงของสิ่งพิมพ์หลายประเภทเมื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เริ่มมีบทบาทมากขึ้น และสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาแทนที่ แต่ถึงกระนั้นสื่อสิ่งพิมพ์ก็ยังคงลักษณะพิเศษที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญอยู่หลายประการ ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงลักษณะพิเศษของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ยังมีความสำคัญอยู่เวลานี้ ดังนี้ (วิชัย พยัคฆโส. 2542 : 17)

1. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่มีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่มีราคาถูกที่สุด
2. สื่อสิ่งพิมพ์เสนอเรื่องราวที่สามารถเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานได้คงสภาพนานเมื่อประสงค์อ่านหรืออ้างอิงก็สามารถทำได้
3. สื่อสิ่งพิมพ์เมื่อซื้อมาแล้วจะเปิดอ่านเมื่อใดก็ได้แล้วแต่อารมณ์ เรื่องที่ลงมีหลายรส

4. สื่อสิ่งพิมพ์ให้ข่าวสารและรายละเอียดได้อย่างลึกซึ้งมากกว่าวิทยุและโทรทัศน์
5. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่แตกต่างไปจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ข่าวสารต่าง ๆ เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ ชักจูงให้อยากอ่าน อ่านแล้วเกิดความรู้และเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ มีข้อมูลในการตัดสินใจ บางกรณีทำให้มองเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยทัศนะอันกว้างและพัฒนา ความรู้สึคนึกคิดเป็นอย่างดี

ปราณี คุ่มคำ (2544 : 22-23) ให้ความเห็นว่า สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมใช้ในการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์สามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดในตัวของมันเอง ข้อดีของสื่อวัสดุสิ่งพิมพ์มีดังนี้

1. เป็นสื่อที่มีความคงทนสามารถเก็บไว้ได้เป็นเวลานาน
2. ผู้รับสารเมื่อรับสื่อสิ่งพิมพ์ไปแล้ว สามารถอ่านและทบทวนได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ
3. เสนอข้อมูล ข่าวสารที่มีรายละเอียดได้ เนื่องจากมีเนื้อที่มากพอ
4. เป็นสื่อที่มีราคาถูก เมื่อผลิตครั้งละจำนวนมาก ๆ
5. จัดพิมพ์ไว้หลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์และงบประมาณ
6. สามารถออกแบบให้มีรูปเล่มสวยงาม น่าสนใจ และสะดวกในการพกพาได้

สรุปได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ มีความสำคัญในปัจจุบันมาก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน องค์กร ต่างก็นำสื่อสิ่งพิมพ์มาช่วยให้เกิดความราบรื่นในการทำงานเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ สารสนเทศที่สำคัญ ให้กับสมาชิกองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในองค์กร

2.2.4 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้แตกต่างกัน ผู้ศึกษาได้เลือกนำข้อมูลที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ดังข้อมูลต่อไปนี้

ณรงค์ สมพงษ์ [9] ได้แบ่งประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ใช้ในการสื่อความหมายในด้านการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. หนังสือ (book) เป็นเครื่องมือเผยแพร่ความรู้สิ่งพิมพ์ที่ออกมาเป็นรูปเล่ม ในเล่มหนึ่ง ๆ จะมีเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องก็ได้ จะเป็นเล่มเดียวจบหรือหลายเล่มก็ได้ เป็นตำราหรือหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ้างอิงก็ได้
2. วารสาร (journal) คือ สิ่งพิมพ์ที่กำหนดออกตามเวลา เช่น รายปี รายเดือน รายปักษ์และรายสัปดาห์ วารสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์ต่อการสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งให้ความรู้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปผู้มีความสนใจในสิ่งนั้น ๆ บางครั้งเป็นความรู้ที่ใหม่กว่าที่มีอยู่ในตำราโดยทั่วไป
3. หนังสือพิมพ์ (newspaper) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นรายวันโดยเสนอข่าวสดที่น่าสนใจทั้งภายในและนอกประเทศ ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์สามารถเก็บไว้เพื่อวิเคราะห์และเก็บไว้เป็นหลักฐานและสามารถนำมาอ่านอีกได้
4. จุลสาร (pamphlets) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์เล่มเล็ก ๆ มีความหนาไม่เกิน 60 หน้า ในเล่มจะมีเนื้อเรื่องติดต่อกันเรื่องเดียวโดยตลอดหรือหลายเรื่องก็ได้ จุลสารนี้มักจะมีเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาโดยทั่วไป จุลสารนี้มีอยู่ในทุกวงการ ทั้งการแพทย์ การศึกษา การประชาสัมพันธ์ ธุรกิจการเมืองการปกครอง
5. กฤตภาค (clipping) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ตัดข้อความบางส่วนออกมาจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารอีกทีหนึ่งในกรณีที่บรรณารักษ์ของห้องสมุดนั้น มีความเห็นว่ามีประโยชน์ต่อการศึกษา
6. แผ่นปลิว (leaflets) เป็นแผ่นกระดาษเพียงแผ่นเดียว ซึ่งจะพิมพ์เนื้อเรื่องสั้น ๆ เพียงเรื่องเดียว
7. แผ่นพับ (folders) เป็นแผ่นกระดาษที่พิมพ์แต่พับเป็นหลายหน้าบรรจุเนื้อหาสรุปสั้น ๆ เพื่อบอกข่าวแนะนำหรือเตือนความจำ
8. เอกสารเย็บเล่ม (brochures) เป็นเอกสารที่เย็บรวมเป็นเล่มบาง ๆ มีปกและสีสันท่าน่าอ่าน ใช้เผยแพร่แนะนำ มีเนื้อหาละเอียดขึ้นจากแผ่นพับ
9. จดหมายเวียน (circular letters) มีลักษณะเช่นเดียวกับแผ่นปลิว ใช้สำหรับแจ้งให้ทราบข่าวเฉพาะเรื่องหรือชักจูงใจสั้น ๆ เช่น รายงานกิจกรรมต่าง ๆ หรือข่าวความรู้ใหม่ที่เผยแพร่ออกไปโดยไม่ระบุชื่อผู้รับ

10. หนังสือพิมพ์ฝาผนัง (wall papers) เป็นหนังสือพิมพ์ที่ทำเป็นแผ่นไว้ติดตามกำแพงให้ประชาชนอ่านมีเพียงแผ่นเดียว เนื้อหาประกอบไปด้วยข่าว การพาดหัวข่าว คอลัมน์ประจำ และรูปภาพ ใช้ติดในย่านชุมชนที่พบปะกัน

11. โปสเตอร์ (posters) เป็นกระดาษเพียงแผ่นเดียว มีข้อความหรือภาพประกอบช่วยสื่อความหมายในการบอกข่าวชักจูงใจหรือเรียกความสนใจเพื่อรณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ

วัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2541 : 90-91) ได้แบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

1. ใบปลิว หรือ แผ่นปลิว เป็นสิ่งพิมพ์แผ่นเดียว ไม่มีรอยพับ จะพิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าก็ได้ โดยทั่วไปมีขนาดกว้างยาวไม่แน่นอน
2. โปสการ์ด หรือ ไปรษณียบัตร เป็นกระดาษหน้าแผ่นเดียว พิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าก็ได้ทั่วไปจะมีขนาดกว้าง 3 นิ้ว ยาว 5 นิ้ว ใช้สำหรับติดแสตมป์ ไปรษณียบัตร ส่งทางไปรษณีย์ เพื่อเพิ่มโฆษณาหรือแจ้งข่าววงการธุรกิจประหยัดกว่าใช้ซองจดหมาย
3. แผ่นพับ เป็นกระดาษแผ่นเดียว พับ หนึ่ง สอง สาม เมื่อกางแผ่นที่พับออกไปจะเป็นแผ่นยาว ๆ ปกติใช้สำหรับโฆษณา ประกาศ หรือ แจ้งกิจกรรม ประจำเดือนเป็นการประหยัด เพราะไม่ต้องเข้าเล่ม บางทีพับส่งทางไปรษณีย์
4. โปสเตอร์ เป็นสิ่งพิมพ์สำหรับประชาสัมพันธ์งานแสดงหน้าเดียว
5. แผ่นโฆษณาตั้งโชว์ ส่วนมากพิมพ์บนกระดาษแข็ง ตั้งบนเคาน์เตอร์ บางครั้งมีลักษณะเป็น 3 มิติคล้ายปฏิทินตั้งโต๊ะ
6. แคตตาล็อก มีรูปแบบเหมือนอนุสาร แต่มีขนาดใหญ่กว่าและมีจำนวนหน้ามากกว่าอนุสารมากปกนอกอาจเป็นปกแข็ง เนื้อในเป็นแผ่น ๆ ร้อยห่วง มีภาพประกอบแจ้งลักษณะของสิ่งที่จะขาย
7. อนุสาร เป็นรูปแบบเล่มบาง ๆ เย็บริมทางด้านซ้ายมี 8 หน้าขึ้นไปปกติจะมีปกและขนาดของเล่มเล็กพอสมควรหรือขนาดกระเป๋าเหมาะสำหรับใช้เป็นสื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
8. จุลสาร เป็นอนุสารขนาดใหญ่ส่วนมากใช้ตามองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ซึ่งมักจะพิมพ์เป็นหนังสืออนุสรณ์ประวัติสถาบัน เป็นต้น

9. วารสาร เดิมใช้เป็นเอกสารแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวในองค์การธุรกิจ และการค้าที่ออกแบบอย่างสะอาดตา เช่น ข่าวจากผู้จัดการฝ่ายขาย พนักงานขาย เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นวารสารภายใน มีความหนาสี่หน้าขึ้นไป ขนาดกว้าง 8.5 นิ้ว สูงราว 11 นิ้ว เป็นมาตรฐาน
10. สิ่งพิมพ์ที่ออกประจำ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสารขนาดต่าง ๆ หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่ออกพิมพ์ประจำโดยติดต่อกัน
11. หนังสือเล่ม เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีหลายหน้า รวมเข้าเป็นเล่มด้วยวิธีการ เย็บเชือก ไสกาว เย็บมูม อาจเป็นปกอ่อนหรือแข็งก็ได้ ขนาดที่นิยม คือ 8 หรือ 16 หน้ายก

ทิวา หงษ์โต (2553 : 20) ได้กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบันนี้มีอยู่มากมาย ซึ่งได้อธิบายความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้หลายประเภท ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ ตำรา แบบเรียน เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายด้วยความรู้ที่เป็นจริง จึงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นความรู้อย่างถูกต้อง
2. สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ได้แก่
 - 2.1 หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราว ข่าวสาร ภาพ และความคิดเห็น ในลักษณะหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน
 - 2.2 วารสาร, นิตยสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอสาระ ข่าว ความบันเทิง ที่มีรูปแบบการนำเสนอ ที่โดดเด่น สะอาดตา และสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน มีกำหนดระยะเวลาการออกเผยแพร่ที่แน่นอน
 - 2.3 จุลสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังผลกำไร เป็นแบบให้เปล่าโดยให้ผู้อ่านได้ศึกษาหาความรู้ มีการกำหนดออกเผยแพร่เป็นครั้ง ๆ
3. สิ่งพิมพ์โฆษณา ได้แก่

- 3.1 โบรชัวร์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่ม
- 3.2 ใบปลิว เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ใบเดียว ที่เน้นการประกาศหรือโฆษณา อ่านแล้วเข้าใจง่าย
- 3.3 แผ่นพับ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยเน้นการนำเสนอเนื้อหาซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอ นั้น เป็นเนื้อหาที่สรุปใจความสำคัญ ลักษณะมีการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ

วิมลพรรณ อาภาเวช [14] ได้แบ่งสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตและเผยแพร่ในองค์กร ประกอบด้วยสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. วารสาร (Journal) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มและมีปกที่สถาบันองค์กรจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ แก่กลุ่มประชาชนภายนอกและภายในหน่วยงานเอง เนื้อหาภายในจะนำเสนอเนื้อหาที่เป็นทางการมากในลักษณะบทความทางวิชาการและมีวารสารพิมพ์ที่แน่นอนเป็นเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันองค์กรเพื่อใช้ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนเป้าหมายต่าง ๆ
2. จุลสาร (Booklet) เป็นหนังสือเล่มเล็ก มีขนาดต่าง ๆ กันซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้จัดทำโดยจะเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน องค์กร เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ไปยังกลุ่มประชาชนภายนอกและภายในหน่วยงาน
3. จดหมายข่าว (Newsletters) จดหมายข่าวมีการออกแบบและจัดหน้าเหมือนหนังสือพิมพ์และมีลักษณะการเขียนเป็นรูปแบบข่าวมีพาดหัวและรายละเอียดเนื้อหาเหมือนกับหนังสือพิมพ์ทั่วไป การออกแบบประเด็นเด่นสะดุดตามีหัวกระดาดสวยงามเป็นสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์ขององค์กร เนื้อหาของจดหมายข่าวจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดข่าวสารความเคลื่อนไหวตลอดจนกิจกรรมของสถาบันองค์กรหรือหน่วยงาน ในปัจจุบันสถาบันองค์กรนิยมใช้จดหมายข่าวเป็นสื่อในการสื่อสารขององค์กรที่เผยแพร่ไปยังประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

4. จดหมาย-ถ้อยแถลง เป็นสื่อในการสื่อสารองค์กรที่นิยมใช้ทั้งการสื่อสารภายในและภายนอกสถาบันองค์กร เป็นสื่อที่มีความประหยัดและเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้ตามที่ต้องการอีกทั้งสะดวกรวดเร็วและสามารถสร้างภาพลักษณ์ และความประทับใจแก่ผู้รับได้เป็นอย่างดีเพราะการใช้จดหมาย-ถ้อยแถลงเป็นการติดต่อสื่อสารที่สถาบันองค์กรต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับสาร

5. แผ่นพับ (Folder) มีลักษณะคล้ายแผ่นปลิวเป็นเอกสารแผ่นเดียวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารความรู้ที่สถาบันองค์กรต้องการเผยแพร่ซึ่งอาจจะสองพับ สามพับ หรือสี่พับก็ได้ การจัดพิมพ์หรือการใช้สีสันความประณีตสวยงามสามารถให้รายละเอียดได้เป็นอย่างดีและดึงดูดความสนใจผู้รับได้ดี

6. แผ่นปลิวและใบแทรก (Leaflet and insert) เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสารหรือข้อเขียนที่สถาบันองค์กรต้องการจะเผยแพร่และสื่อสารโดยมากจะเป็นกระดาษแผ่นเดียวในรูปของใบปลิวหรือแผ่นปลิวซึ่งในลักษณะของการแจกเผยแพร่ถ้านำไปแทรกตามหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารต่าง ๆ เรียกว่าใบแทรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ซื้อหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารนั้นอ่านใบแทรกไปด้วย สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนได้อย่างกว้างขวางและยังเสียค่าใช้จ่ายน้อยอีกด้วย

7. ใบปิดหรือโปสเตอร์ (Poster) ในการนำใบปิดหรือโปสเตอร์มาใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ดูแลมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตาม ลักษณะของใบปิดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการออกแบบและวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้งาน มีการเสนอเพียงแนวคิดเดียว ตัวอักษรมีขนาดใหญ่ อ่านง่ายเห็นแต่ไกลมีการออกแบบให้มีศิลปะสวยงาม มักติดไว้ในที่สาธารณะต่าง ๆ

8. ป้ายกลางแจ้ง (Cut out) มีคุณสมบัติคล้ายกับใบปิดโปสเตอร์เพียงแค่แตกต่างกันที่ขนาดและอายุการใช้งานโดยป้ายกลางแจ้งจะมีขนาดใหญ่และตั้งอยู่บนฐานของตัวเองแล้วมักจะมีอายุการใช้งานที่ยาวนานกว่า ในบางครั้งการผลิตป้ายอาจใช้ลักษณะของการพิมพ์หรือการเขียนก็ได้

จากการศึกษาประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ตามที่ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูล พบว่าในการใช้สื่อเพื่อการสื่อสารขององค์กรนั้น มีการแบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ที่หลากหลาย เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร แผ่นปลิว แผ่นพับ เอกสารเย็บเล่ม จดหมายเวียน จดหมายข่าว หนังสือพิมพ์ ฝาผนัง โปสเตอร์ป้ายกลางแจ้ง ซึ่งการเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ หลาย

ๆ อย่าง เช่น การกำหนดลักษณะของรูปเล่ม การกำหนดเวลาที่ออกของสื่อสิ่งพิมพ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย การดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัองค์กร ดังนั้น องค์กรหรือหน่วยงานจึงต้องเลือกประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสมาชิก เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2.2.5 การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์จุลสาร

คำว่า จุลสาร สื่อให้ทราบถึงสาระที่เป็นสื่อชิ้นเล็ก ๆ หรือเล่มเล็ก ๆ คำว่า จุลสาร บาง หน่วยงาน จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่กิจกรรม ใช้ขึ้นต้น เช่น จุลสาร (ชื่อหน่วยงาน) ออกเป็นวาระ ลักษณะ เหมือนวารสาร ส่วนใหญ่จัดพิมพ์โดยหน่วยงานราชการ องค์กร สมาคม สำนักแถลงข่าวต่างประเทศ บริษัท เพื่อแจกจ่ายทั่วไปหรือเฉพาะกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานเท่านั้น ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราว ผลงานของหน่วยงาน และขณะเดียวกันก็เพื่อประชาสัมพันธ์ของ หน่วยงาน องค์กรนั้นด้วย

จุลสาร หรือบางทีเรียกว่า อนุสาร เป็นสิ่งพิมพ์ปกอ่อนขนาดเล็ก มีความหนาไม่มากนัก องค์กรยูเนสโกกำหนดให้จุลสารมีความหนาระหว่าง 5 – 48 หน้า แต่บางตำรากำหนดไว้ 60 หน้า หรือถึง 100 หน้า รูปเล่มไม่แข็งแรงถาวร อาจเป็นกระดาษแผ่นเดียวพับไปมา หรือเป็นเล่มบางๆ เย็บ คร่าว ๆ เนื้อหาสาระมักจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว และมักจะมีข้อความ สมบูรณ์ในตัวเอง อาจพิมพ์เป็นเอกเทศหรือเป็นชุด ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทางด้านวิชาการด้านต่าง ๆ สุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญ ระเบียบข้อบังคับของสมาคมหรือสถาบัน หรือเป็นความรู้ด้านต่าง ๆ ของ หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง เขียนขึ้นโดยใช้ภาษาง่าย ๆ สำหรับบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ(2549 : 75) ได้กล่าวถึงจุลสารว่า เป็นสิ่งพิมพ์ขนาดเล็ก ส่วนมากแล้วเนื้อหาจะเป็น เรื่องที่น่าสนใจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะจบสมบูรณ์ภายในเล่ม ลักษณะของจุลสาร คือ มีความหนา อย่างน้อย 5 หน้า แต่ไม่เกิน 48 หน้า อาจพิมพ์ด้วยกระดาษกลับหน้าแล้วเย็บเล่ม ใช้ปกอ่อนเป็นเล่ม บาง ๆ เป็นการจัดทำโดยหน่วยงานราชการ องค์กร สถาบันต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของหน่วยงาน นั้น ๆ พิมพ์แจกแก่บุคคลที่สนใจ สิ่งพิมพ์ลักษณะนี้ออกมาเป็นคราว ๆ ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ในขณะที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549 : 94-95) ให้ ความหมายของ จุลสาร ว่า หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่จัดทำในรูปแบบของหนังสือที่มีความหนาไม่มาก มีการ

เย็บเล่ม ไม่มีวาระการออกเผยแพร่ที่แน่นอนและกล่าวถึงการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์จุลสารไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบของจุลสาร

องค์ประกอบของจุลสาร ไม่ได้มีการกำหนดไว้แน่นอนว่าต้องมีอะไรบ้าง ขึ้นอยู่กับเจ้าของหรือผู้ออกแบบว่าต้องการให้จุลสารมีองค์ประกอบอะไร การออกแบบจุลสารเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นการกำหนดขนาด และวางโครงร่างเนื้อหา รวมถึงภาพประกอบ การออกแบบที่ดีจะทำให้จุลสารมีเนื้อหาสอดคล้อง ต่อเนื่อง สมบูรณ์ และลดความผิดพลาดระหว่างการจัดทำจุลสาร

การจัดทำจุลสาร

การจัดทำจุลสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ชี้นำหรือชักชวนให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตาม โดยมีเรื่องราวที่ต้องนำเสนอหลากหลายและต่อเนื่อง หรือเป็นเรื่องราวที่ต้องการภาพประกอบในการอธิบายการจัดทำ อาจทำในลักษณะเป็นทางการหรือไม่ก็ได้ การจัดทำจุลสารควรทำเมื่อมีงบประมาณและระยะเวลาเพียงพอ เนื่องจากต้องใช้ขั้นตอนและระยะเวลานานพอควรในการจัดเตรียมต้นฉบับ การเตรียมการพิมพ์และการพิมพ์ คล้ายกับการจัดทำหนังสือเล่ม โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องจัดเตรียมภาพประกอบนอกเหนือจากเนื้อหา โดยทั่วไป แบบ จุลสารจะมีความคล้ายกับหนังสือเล่ม คือ เป็นรูปแบบในแนวตั้งหรือแนวนอน แต่เนื่องจากมีจำนวนหน้าไม่มาก การเข้าเล่มอาจใช้วิธีการซ้อนหน้าคู่เข้าด้วยกัน แล้วเย็บบริเวณรอยพับด้วยลวดเย็บที่เรียกว่าการเย็บมุงหลังคา หรือ การเย็บอก ซึ่งเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัด แต่ถ้าเป็นจุลสารที่มีความหนา ก็ควรใช้วิธีการเข้าเล่มแบบ ไสสันทากาว เป็นต้น การทำจุลสารมักนิยมจัดทำในขนาดเดียวกับหนังสือเล่ม คือ ขนาดแปดหน้ายก สิบหกหน้ายก เอสี่ และเอห้า เพื่อให้สอดคล้องกับขนาดกระดาษมาตรฐาน โดยอาจพิมพ์สีเดียวหรือหลายสีก็ได้

การออกแบบจัดหน้าจูลสาร

การออกแบบจัดหน้าจูลสาร ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของหน้าซ้าย และหน้าขวาไปพร้อมกัน เนื่องจากผู้อ่านจะเห็นหน้าทั้งสองพร้อมกัน แม้จะเปิดอ่านทีละหน้า ไม่ว่า ผู้อ่านจะถือจูลสารนั้นไว้ กางอ่านในมือหรือกางอ่านบนโต๊ะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน้าคู่ตรงกลางเล่มซึ่งเป็นหน้าคู่ที่ใช้กระดาษแผ่นเดียวกัน ผู้ออกแบบจัดหน้าควรใช้ความยาวของหน้าคู่ให้เป็นประโยชน์ เช่น อาจใช้แสดงภาพประกอบหรือแผนภูมิที่ต้องใช้เนื้อที่ในการนำเสนอมาก และไม่อาจแสดงให้เห็นทั้งหมดในหน้าเดียว หรือแสดงภาพประกอบขนาดใหญ่ เพื่อการโน้มน้าวหรือชักจูงใจผู้อ่าน เนื่องจากขนาดหน้าดังกล่าว สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อ่านมากกว่าหน้าเดียวหรือหน้าคู่ที่มีได้ใช้กระดาษที่ต่อเนื่องเป็นแผ่นเดียวกัน นอกจากนี้ การออกแบบจัดหน้าจูลสารควรคำนึงถึงความสอดคล้องและความเป็นเอกภาพของรูปแบบตลอดเล่ม ตั้งแต่หน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย การใช้แบบและขนาดตัวอักษร ขนาด จำนวน และตำแหน่งของคอลัมน์ การใช้เนื้อที่ว่าง การเว้นขอบว่างโดยรอบ ข้อความ การใช้ภาพประกอบ การใช้สี และอื่น ๆ

การออกแบบปกจูลสาร

การออกแบบปกจูลสาร ควรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของงานและเนื้อหาภายใน ถ้าเป็นจูลสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นทางการ เช่น ในโอกาสครบรอบปีของการสถาปนาองค์กรหรือหน่วยงาน รูปแบบหน้าปกควรมีระเบียบ เรียบร้อย ดูเคร่งขรึม จริงจัง หากพิมพ์สองสีก็ควรเลือกใช้สีสุภาพ ใช้กระดาษปกอย่างหนาและอบมัน เป็นต้น แต่ถ้าเนื้อหาภายในมีลักษณะไม่เป็นทางการ เช่น การจัดทำจูลสารเพื่อใช้เป็นที่ระลึกในการแข่งขันกีฬารื่นเริงแจ่มใส จึงควรใช้สีสันทันทีสดใส โดยอาจเลือกใช้กระดาษที่มีคุณภาพปานกลาง เป็นต้น

การออกแบบปกหลัง

การออกแบบปกหลัง รวมถึงการออกแบบปกในด้านหน้า และปกในด้านหลัง ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของงานและเนื้อหาภายในด้วย ถ้าเนื้อหาภายในมีลักษณะเป็นทางการมาก ก็อาจจะปล่อยให้ปกในส่วนดังกล่าวว่าง การเลือกตัวอักษรในจูลสาร ควรใช้รูปแบบและขนาดที่อ่านง่ายมากกว่ารูปแบบที่ดูสวยงาม เนื่องจาก การจัดทำจูลสารโดยทั่วไปมีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสาร ผู้อ่านจึงต้องใช้เวลาในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหา จึงควรใช้แบบอักษรที่ง่าย เพื่ออำนวยความสะดวก ความรวดเร็ว และความเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกดี เป็นผลให้สามารถโน้มน้ำหนักใจผู้อ่านให้คล้อยตามเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การออกแบบจัดหน้าควรคำนึงถึงช่วงบรรทัดหรือระยะห่างระหว่างบรรทัดที่เหมาะสม รวมทั้งการเลือกใช้ความยาวของบรรทัดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการกวาดสายตาของผู้อ่านที่พอดี กล่าวคือ ไม่ยาวเกินไปจนผู้อ่านต้องเคลื่อนศีรษะตามในขณะที่อ่านหรือสั้นเกินไปจนต้องขึ้นบรรทัดใหม่บ่อยครั้งจนเกินไป

การออกแบบสีของตัวอักษรและพื้นหลัง

การออกแบบสีของตัวอักษรและพื้นหลัง ความแตกต่างระหว่างสีของตัวอักษรและสีพื้นของกระดาษเป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการอ่านง่าย ควรใช้ตัวอักษรสีเข้มบนกระดาษสีอ่อน เช่น ตัวอักษรสีดำหรือสีน้ำเงินบนกระดาษสีขาว ไม่ควรใช้ตัวอักษรสีเหลือง ชมพู หรือเขียวอ่อน บนกระดาษสีขาวหรือกระดาษสีอ่อน เพราะจะทำให้ความแตกต่างระหว่างตัวอักษรและพื้นกระดาษมีน้อยเกินไป ซึ่งถ้าต้องใช้เวลาในการอ่านก็จะทำให้เกิดความระคายเคืองของสายตาได้

ภาพประกอบเนื้อหาจุลสาร

ภาพประกอบเนื้อหาจุลสาร เป็นภาพที่ปรากฏอยู่ในเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นอกจากเนื้อหาและข้อความตัวอักษร ภาพเหล่านี้อาจเป็นภาพวาดและภาพถ่ายก็ได้และยังรวมไปถึงรูปภาพกราฟิกต่าง ๆ ผู้ออกแบบจัดหน้าควรกำหนดขนาดของภาพและจัดวางในตำแหน่งที่สวยงามและเหมาะสม สามารถช่วยให้การสื่อสารความหมายของข้อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อมองภาพรวมทั้งหน้าแล้วจะดูสวยงาม เป็นระเบียบมีความสมดุลอย่างพอเหมาะ มีสัดส่วนพอดีและดูกลมกลืน อาจใช้ภาพตัดตก คือ ให้ออกภาพพื้นขอบกระดาษหรือขอบหน้าของจุลสาร หรือจัดส่วนภาพให้เห็นเฉพาะส่วนสำคัญของภาพโดยตัดบริเวณที่ไม่เกี่ยวข้องทิ้งไป

การออกแบบดังกล่าวนี้เป็นเพียงหลักการกว้าง ๆ ที่ผู้สนใจสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ โดยอาจประยุกต์หลักการบางอย่างที่ผู้ออกแบบเห็นว่า สอดคล้องกับลักษณะงานของตนเองมากที่สุด

จุลสารนับว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์ เพราะให้ข้อมูลใหม่ ในเรื่องต่าง ๆ ที่ยังไม่มี การจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม ยิ่งไปกว่านั้นบางเรื่องก็ไม่อาจหารายละเอียดได้จากสิ่งพิมพ์ในรูปแบบอื่น และแม้จะไม่ละเอียดชัดเจนและใช้ประโยชน์ในช่วงระยะเวลาสั้นก็ตาม แต่บางครั้งจุลสารก็มีคุณค่าต่อผู้รับทั้งในด้านความรู้ สติปัญญาและด้านจิตใจ สามารถใช้เป็นแหล่งสืบค้นที่เป็นข้อมูลลายลักษณ์อักษรและสะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กรได้

2.2.6 งานเขียนในสื่อสิ่งพิมพ์

งานเขียน คือ สิ่งที่เขียนขึ้นทั้งหมด ซึ่งจะใช้รูปแบบใดหรือเพื่อจุดมุ่งหมายใดก็ได้ งานเขียนแต่ละเรื่องอาจนำเสนอแนวคิดหรือกลวิธีที่แตกต่างกัน ถ่ายทอดผ่านคำที่เลือกสรรมาใช้เป็นข้อความร้อยเรียงเป็นเรื่องราว งานเขียนจึงเป็นสื่อที่ผู้ส่งสารส่งไปสู่ผู้รับสาร หากรู้จักเลือกสรรถ้อยคำได้อย่างถูกหลักภาษา สละสลวย ตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับผู้อ่าน งานเขียนนั้นย่อมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความประทับใจได้ งานเขียนที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ก็เช่นกัน อาจมีหลายรูปแบบเพื่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกันในการสื่อสารของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น เป็นสื่อที่ช่วยให้มนุษย์เกิดความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดต่อกันได้ ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารของบุคคล หรือสถาบันโดยผ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ

งานเขียนในสื่อสิ่งพิมพ์นั้น แบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้ว และงานเขียนประเภทร้อยกรอง

1. งานเขียนประเภทร้อยแก้ว

ความหมายของร้อยแก้ว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 [13] ได้กำหนดความหมายของร้อยแก้วไว้ว่า “ร้อยแก้ว คือ ความเรียงที่สละสลวยไพเราะเหมาะเจาะด้วยเสียงและความหมาย”

เสนีย์ วิลาวรรณ (2551 : 4) กล่าวว่า ร้อยแก้ว ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะทางวรรณศิลป์พิเศษ ได้แก่ ข้อความติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาอย่างที่พูดจากันตามปกติ และอาจมีรูปแบบได้ต่าง ๆ เช่น จดหมาย บันทึก คำร้อง ข่าว ฉลากยา หรือคู่มือการใช้สิ่งของ

เครื่องใช้ต่าง ๆ มุ่งสื่อความเข้าใจเป็นสำคัญ ข้อความร้อยแก้วจะต้องใช้คำและเรียงประโยคถูกหลักภาษาและใช้ระดับภาษาเหมาะสมตามระเบียบนิยม

ศานติ ภัคดีคำ (2555 : 5) กล่าวว่า ร้อยแก้ว หมายถึง ข้อความที่ไม่จำกัดถ้อยคำและประโยค จะเขียนให้ยาวหรือสั้นเท่าใดก็ได้ ไม่มีกฎเกณฑ์ทางฉันทลักษณ์บังคับจนเกิดเป็นรูปฉันทลักษณ์ต่าง ๆ อย่างตายตัว ไม่มีการละคำ ละความ เพื่อให้ต้องตีความหมายเหมือนบทกวีนิพนธ์ เช่น เรียงความ จดหมาย บันทึก รายงาน ประกาศ เรื่องสั้น นิยาย บทความ ข่าว เป็นต้น การเขียนประเภทร้อยแก้วแบ่งลักษณะการเขียนเป็น 4 แบบ ได้แก่ การพรรณนา การบรรยาย การอธิบาย และการโน้มน้าวใจ

สรุปได้ว่า ร้อยแก้ว เป็นงานเขียนที่ใช้ภาษาพูดตามธรรมดา ไม่มีกำหนดบังคับการใช้ถ้อยคำเป็นพิเศษ อาจมีรูปแบบได้ต่าง ๆ มุ่งสื่อความเข้าใจเป็นสำคัญ ถ้าผู้เขียนส่งสารได้ตามที่มุ่งประสงค์และผู้รับเข้าใจตรงตามมุ่งประสงค์นั้น ก็ถือว่าข้อความนั้นสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ข้อเขียนดังกล่าวจะต้องใช้คำและเรียงประโยคถูกหลักภาษาและใช้ระดับภาษาเหมาะสม

ประเภทของร้อยแก้ว

ได้มีผู้กล่าวถึงประเภทของร้อยแก้วไว้หลายประเภท สรุปได้ดังนี้

1. นวนิยาย (novel) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542) ได้ให้นิยามของนวนิยายไว้ว่า "เรื่องยาวที่แต่งขึ้นเป็นแบบร้อยแก้วจากชีวิตจริง นิทานพื้นบ้านพื้นเมือง จินตนาการ หรือประสบการณ์ เป็นต้น" นอกจากความหมาย กว้าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สมพร มั่นตะสูตร (2534 : 68) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบเฉพาะของนวนิยายไว้ว่า อย่างน้อยที่สุด น่าจะมี 8 ประการ คือ 1) โครงเรื่อง 2) แก่นเรื่อง 3) บทสนทนา 4) ฉากหรือบรรยากาศ 5) ทศนคติของผู้แต่ง 6) ท่วงทำนองการแต่ง 7) ตัวละคร 8) กลวิธีในการแต่งและกลวิธีในการเสนอเรื่อง

2. เรื่องสั้น (short story) งานเขียนประเภทเรื่องสั้นมีลักษณะคล้ายกับนวนิยายแต่สั้นกว่า ประภาศรี สิหอำไพ (2531 : 92) กล่าวถึงเรื่องสั้นไว้อย่างน่าสนใจว่า "เรื่องสั้น คือ วิกฤตการณ์ที่มีเหตุสัมพันธ์ต่อเนื่องไปสู่ผล ซึ่งเรียกว่า จุดสุดยอดของเรื่องมีลักษณะการดำเนินเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียว มีผลอย่างเดียว ใช้เวลาใสการเดินเรื่องสั้นรวดเร็ว มีทั้งเรื่องสั้นขนาดยาว และเรื่องยาวขนาดสั้น มีโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และบทสนทนาที่รัดกุม กระชับ ไม่มีรายละเอียดมากนัก"

3. สารคดี (non - fiction) คือ งานเขียนที่เขียนขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จินตนาการ นอกจากนี้ สนิท ตั้งทวี (2526 : 19) ยังได้กล่าวไว้เป็นเชิงขยายความอีกว่า "หมายถึง งานเขียนที่ผู้แต่งเจตนาให้สาระความรู้เป็นสำคัญ และให้ความเพลิดเพลินเป็นอันดับรองลงมา เนื้อหาในสารคดีนั้นผู้เขียนจะเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (fact) ด้วยการใช้ภาษาร้อยแก้วที่สละสลวย ชวนให้อ่าน สารคดีแบ่งออกเป็น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ และสารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีวิชาการ บทความ จดหมายเหตุ บันทึก อนุทิน บทปาฐกถา บทบรรยาย บทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ นอกจากนี้ยังมีหนังสืออีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นหนังสืออ้างอิง (reference) สารานุกรม พจนานุกรม นามานุกรม หรืออภิธานต่าง ๆ มักจัดแยกไว้จากสารคดี แต่โดยหลักการใหญ่แล้ว ก็เป็นประเภทให้ความรู้ เป็นสารคดีนั่นเอง"

4. ข่าว (news) คือ งานเขียนที่มีลักษณะเรียบเรียงรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริง เปลื้อง ณ นคร ได้กล่าวไว้ว่า "ตามปรกติการเสนอข่าวแบ่งออกเป็นสองแบบ คือ 1) เสนอเนื้อข่าวแท้ (news item) คือ เสนอแต่เฉพาะเนื้อหาของข่าว เลือกลงเอาแต่เฉพาะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นไม่ได้แสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์แต่ประการใด 2) เสนอข่าวเรื่อง (news story) ในการเสนอข่าวแบบนี้หนังสือพิมพ์ต้องการให้อ่านสนุกขบขัน ตื่นเต้นหรือสลดใจในข่าวที่เกิดขึ้น คือ ต้องการแต่งข่าวให้เป็นเรื่องราว แต่ไม่ใช่เป็นเรื่องอ่านเล่น กล่าวคือ ต้องมีความจริงเป็นสิ่งสำคัญ" (2526 : 22)

2. งานเขียนประเภทร้อยกรอง

ความหมายของร้อยกรอง

พระยาอนูมานราชชน (2514 : 15) ให้คำนิยามของร้อยกรองไว้ว่า “ร้อยกรอง หมายถึง โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ซึ่งมีถ้อยคำที่นำมาประกอบประพันธ์กัน มีขนาดมาตรา เสียงสูงต่ำ หนักเบา และสั้นยาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ อุดม หนูทอง (2537 : 124) กล่าวว่า ร้อยกรอง คือ รูปแบบการเขียนที่กำหนดข้อบังคับในการแต่ง ซึ่งเรียกว่า ฉันทลักษณ์ เช่น กำหนดว่า บทหนึ่งมีกี่บาท บาทหนึ่งมีกี่วรรค วรรคหนึ่งมีกี่คำ คำไหนบังคับเสียงสูงต่ำ หนักเบาอย่างไร บังคับสัมผัสอย่างไร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542 : 930) ได้กำหนดความหมายของร้อยกรองไว้ว่า “ร้อยกรอง คือ สอดผูกให้ติดต่อกัน ร้อย ถักและเย็บงานประเภทประณีตศิลป์, แต่งหนังสือให้มีความไพเราะ เรียบเรียงคำให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์, คำประพันธ์, ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์

หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย (2561:20) ได้อธิบายว่า ร้อยกรอง เป็นงานที่แต่งขึ้น โดยมีข้อกำหนดเรียกว่า ฉันทลักษณ์ ร้อยกรองของไทยมี 7 ชนิด ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต แต่ละชนิดมีข้อกำหนดร่วมกันคือ กำหนดบท บาท วรรค จำนวนคำ สัมผัส และมีข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละชนิด ได้แก่ คำครุสหู คำเอกโท คำขึ้นต้น คำลงท้าย นอกจากนี้ งานแต่งบางประเภทที่ไม่มีฉันทลักษณ์ที่แน่นอนแต่มีการเลือกสรรถ้อยคำให้มีลักษณะเฉพาะต่างกับภาษาสื่อสารโดยทั่วไป เช่น กลอนเปล่า ก็จัดเป็นบทร้อยกรองประเภทหนึ่งด้วย

สรุปได้ว่า ร้อยกรอง หมายถึง รูปแบบงานเขียนที่ต้องมีฉันทลักษณ์เฉพาะในการแต่ง ซึ่งมีความแตกต่างจากร้อยแก้วตรงที่มีการบังคับจำนวนคำ สัมผัส เสียงหรือจังหวะในการอ่าน สามารถแบ่งย่อยและเรียกชื่อต่างกันไปตามลักษณะฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต ผู้เขียนต้องมีศิลปะในการเลือกใช้ถ้อยคำ นำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของคำประพันธ์ แต่บทร้อยกรองในปัจจุบันไม่เคร่งครัดในฉันทลักษณ์เหมือนสมัยก่อน คงไว้เพียงเสียงสัมผัสที่ทำให้ไพเราะ

ประเภทของบทร้อยกรอง

ได้มีผู้กล่าวถึงประเภทของร้อยกรองไว้ว่าร้อยกรองของไทยมีหลายประเภท สรุปได้ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2546 : 351-352) ได้กล่าวถึงประเภทของร้อยกรองว่ามีอยู่ด้วยกันหลายประเภท ดังนี้

1. ร่าย เป็นร้อยกรองโบราณของไทย จะเห็นได้จากร้อยกรองของไทยเหนือ เช่น กาพย์ พระมณี หรือ คำแอ้วซึ่งเป็นร่ายทั้งสิ้น
2. โคลง เป็นร้อยกรองโบราณเช่นกัน แต่มักมีเฉพาะในวรรณคดีสูง ๆ เพราะแต่งยาก
3. กาพย์ เป็นร้อยกรองที่ไทยปรับปรุงขึ้นภายหลังโดยอาศัยแบบแผนทางบาลีสันสกฤตปนกับไทย
4. ฉันท เป็นร้อยกรองที่ไทยปรับปรุงขึ้นต่อจากกาพย์ โดยใช้ตำราบาลีชื่อว่า “วุดโตทัย” เป็นหลัก
5. กลอน เป็นร้อยกรองที่ไทยปรับปรุงหลังสุดและโดยมากจะใช้เป็นคำร้องต่างๆ เช่น เสภา บทละคร เป็นต้น
6. เพลงต่าง ๆ ร้อยกรองพวกนี้ไม่ค่อยมีในหนังสือวรรณคดี แต่ใช้ร้องกันอยู่ทั่วไปและมีข้อบังคับต่างกัน

ยุทธ โตคติเทพ (2544) ได้กล่าวถึงร้อยกรองว่า ร้อยกรอง คือ คำประพันธ์ของไทย จำแนกได้ 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ โคลง ฉันท กาพย์ กลอน ร่าย แต่ละประเภทยังแยกออกเป็นชนิดย่อยได้อีก เช่น

1. โคลง เป็นร้อยกรองที่มีวิธีเรียงร้อยถ้อยคำ นอกจากสัมผัสแล้ว ยังกำหนดคำเอก คำโทเป็นสำคัญ โคลงยังแบ่งเป็น โคลงสอง โคลงสาม โคลงสี่ ซึ่งจัดเป็นโคลงสุภาพ โคลงตัน อีกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น โคลงตันวิวิธมาลี โคลงตันจัตวาทัศน์ โคลงตันบาทกฤษร เป็นตัน

นอกจากนี้ยังมีโคลงพิเศษอีกหลายชนิด ได้แก่ โคลงกระทู้ โคลงกลอักษร มีชื่อต่าง ๆ กัน และโคลงห้าหรือมณฑกคติ หนังสือที่แต่งเป็นร้อยกรองประเภทโคลง ได้แก่ โคลงนิราศหรือภุญไชย โคลงพาลี สอนน้อง โคลงกำสรวลศรีปราชญ์ โคลงทวาทศมาส โคลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โคลงนิราศนรินทร์ โคลงโลกนิติ โคลงนิราศสุพรรณ ฯลฯ

2. ฉันท์ เป็นร้อยกรองที่บังคับคำหนัก เบา หรือคำครุ ลหุ เป็นสำคัญ นอกจากนั้นก็ยังมีบังคับจำนวนคำและสัมผัสด้วย ฉันท์ที่นิยมแต่ง คือ ฉันท์ 8 เช่น วิชขุมมาลาฉันท์และมาณวกฉันท์ ฉันท์ 11 เช่น อินทรวิเชียรฉันท์ สาลินีฉันท์ อุปชาติฉันท์และอุเปนทรวิเชียรฉันท์ ฉันท์ 12 เช่น กมลฉันท์ ไตรภูกฉันท์ ฤชงคประยาตฉันท์ และอินทรวงศ์ฉันท์ ฉันท์ 14 เช่น วสันตติลกฉันท์ ฉันท์ 15 เช่น มालินีฉันท์ ฉันท์ 19 เช่น สัททูลวิกกีฬิตฉันท์ ฉันท์ 20 เช่น อธิสังข์ฉันท์ ฉันท์ 21 เช่น สัทธราฉันท์ ร้อยกรองประเภทฉันท์ปรากฏอยู่ในหนังสือ เช่น สมุทรโฆษคำฉันท์ อนิรุทธคำฉันท์ ฉันท์ดุขฎิสังเวยกล่อมช้าง อิลราชคำฉันท์ สามัคคีเภทคำฉันท์ พระนลคำฉันท์ และมีทนะพาธา เป็นต้น

3. กาพย์ เป็นร้อยกรองที่มีระเบียบบังคับคล้ายฉันท์ เพียงแต่กาพย์มิได้กำหนดครุ ลหุ ดังนั้น กวีจึงนิยมแต่งฉันท์ปนกับกาพย์ เช่น หนังสือคำฉันท์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะมีกาพย์ปนอยู่ด้วย กาพย์ที่นิยมแต่ง คือ กาพย์ยานี กาพย์ฉับฉิ่ง กาพย์สุรางคนางค์ หนังสือที่แต่งเป็นกาพย์ล้วน ๆ ก็มี เช่น บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์และกาพย์พระไชยสุริยา

4. กลอน เป็นร้อยกรองที่บังคับ คณะ สัมผัส และเสียงวรรณยุกต์ แบ่งเป็นกลอนหก กลอนแปด ซึ่งจัดเป็นกลอนสุภาพ นอกจากนั้นกลอนยังมีรูปแบบที่นำไปแต่งเป็นดอกสร้อย สักวา เพลงยาว เสภา นิราศ กลอนบทละคร กลอนเพลง และมีกลอนต่างกลบทแบบต่าง ๆ หนังสือที่แต่งเป็นร้อยกรองประเภทกลอนก็มี เช่น กลอนเพลงยาวต่าง ๆ บทละคร เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา เสภา เช่น ขุนช้างขุนแผน นิทาน เช่น อัน โคนบุตร ลักษณะวงศ์ พระอภัยมณี นิราศ เช่น นิราศเมืองแกลง นิราศภูเขาทอง นิราศเกาหลี นิราศลอนดอน เป็นต้น

5. ร่าย เป็นร้อยกรองประเภทที่บังคับคณะ สัมผัส ร่ายบางประเภทก็บังคับคำเอก คำโท ด้วย ร่ายแบ่งเป็น ร่ายโบราณ ร่ายสุภาพ ร่ายสั้นและร่ายยาว หนังสือที่แต่งเป็นร่ายก็มี กาพย์มหาชาติ สุภาสิตพระร่วงและร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

นอกจากประเภทใหญ่ ๆ ที่กล่าวแล้วยังมีร้อยกรองที่สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยที่ประสมคำประพันธ์ต่างชนิดกันอีกหลายแบบ เช่น

1. ลิลิต เป็นร้อยกรองที่ประกอบด้วยร่ายและโคลง แต่งสลับกันเป็นเรื่องราว มีร่ายสุภาพสลับกับโคลงสอง โคลงสาม โคลงสี่ เป็นองค์ประกอบ เช่น ลิลิตพระลอ ลิลิตตะเลงพ่าย

2. กาพย์ห่อโคลง เป็นร้อยกรองที่แต่งขึ้นโดยใช้กาพย์ยานีสลับด้วยโคลงสี่สุภาพ ซึ่งมีความหมายเดียวกัน เช่น กาพย์ห่อโคลงของพระศรีมโหสถ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง นอกจากนี้ ยังมีกาพย์ห่อโคลงอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะการแต่งแปลกออกไปคือ จะตั้งโคลงขึ้นก่อน 1 บท แล้วแต่งกาพย์พรรณนาข้อความต่อไปนี้อีกหลายบทจนกว่าจะจบความ โดยให้บทต้นมีความหมายเช่นเดียวกับโคลง มีชื่อเรียกว่า กาพย์เห่เรือ เช่น กาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์

ลักษณะของร้อยกรองปัจจุบัน

ลักษณะของร้อยกรองไทยในปัจจุบัน มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากร้อยกรองในอดีตทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา แนวคิด และกลวิธีการนำเสนอ ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้

สุนีย์ มกราพันธ์ (2525 : 158-169) กล่าวถึงร้อยกรองปัจจุบัน ทั้งในด้านลักษณะการแต่งและเนื้อหา พอจะสรุปได้ดังนี้

ลักษณะการแต่งร้อยกรองปัจจุบันแต่ละบทมักมีการตั้งชื่อ และชื่อบทนั้น ๆ จะสั้น ๆ และจับใจผู้อ่านหรือผู้ฟัง บทหนึ่งมีความยาวไม่มากนัก และจะเน้นแง่คิดเพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น ฉันทลักษณ์ที่นิยมใช้จะมีทั้งการอนุรักษ์รูปแบบเดิมและการเบี่ยงเบนจากแบบแผนคือ ไม่เคร่งครัดต่อจำนวนคำตามฉันทลักษณ์ มีการเลียนแบบฉันทลักษณ์ของร้อยกรองตะวันตก ตลอดจนการเขียนกลอนเปล่า

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2525 : 261-267) กล่าวถึงร้อยกรองไทยปัจจุบันมีลักษณะแตกต่างจากร้อยกรองในอดีตหลายประการดังนี้

1. ด้านรูปแบบ

1.1 ขนาด ร้อยกรองปัจจุบันจะมีขนาดสั้นลง ส่วนใหญ่จะแต่งเพียง 6-12 บท เนื่องจากผู้แต่งไม่ได้มุ่งพรรณานื่อเรื่อง แต่มุ่งแสดงข้อคิด หรือเสนอ ความคิด ให้กระชับรัดกุม

1.2 ฉันทลักษณ์ ร้อยกรองเป็นคำประพันธ์ที่มีฉันทลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละชนิดและสืบทอดศิลปะการแต่งมาช้านาน แต่ในปัจจุบันได้มีความเปลี่ยนแปลงในด้านฉันทลักษณ์บ้าง ดังนี้

1.2.1 ไม่เคร่งครัดต่อฉันทลักษณ์ พบว่าร้อยกรองที่แต่งกันในระยะหลังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อกฎเกณฑ์ทางด้านฉันทลักษณ์นัก ไม่สนใจเรื่องเสียงสัมผัสอันจะทำให้เกิดความกลมกลืนในด้านเสียงและจังหวะ ไม่สนใจจำนวนคำในแต่ละวรรค อาจสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับเนื้อความ หรือบางบทมีเพียงสัมผัสนอกเท่านั้นที่บอกให้ทราบว่าเป็นร้อยกรอง แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นร้อยกรองชนิดใด

1.2.2 เกิดความนิยมในการแต่งกลอนเปล่า ลักษณะสำคัญของกลอนเปลาคือ ไม่มีข้อบังคับใด ๆ ในการแต่ง ไม่ว่าจะเป็นจำนวนคำ การสัมผัส จังหวะ แต่จะแบ่งเนื้อความออกเป็นวรรคเป็นตอน เพียงแต่วรรคตอนเหล่านั้นไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

1.2.3 การคิดฉันทลักษณ์แบบใหม่ เช่น มีการกำหนดจำนวนคำในวรรค ในบาท ในบท ใหม่ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงสัมผัสระหว่างบทให้มีลักษณะต่างไปจากรูปแบบเดิม มีการวางรูปแบบคำประพันธ์อย่างใหม่ ด้วยการแสดงความหมายด้วยรูปที่เกิดจากการวางตัวอักษร ที่เรียกว่า วรรณรูป กวีนิพนธ์รูปธรรม

2. ด้านเนื้อหา

ร้อยกรองไทยในปัจจุบันมีเนื้อหาที่มุ่งเสนอ ความรู้ และ ข้อคิด เป็นสำคัญ มีลักษณะสะท้อนปัญหาของสังคมมากยิ่งขึ้น

3. ด้านกลวิธีการแต่ง

ผู้แต่งร้อยกรองปัจจุบันได้ใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ร้อยกรองของตนน่าอ่าน น่าสนใจ ซึ่งมีรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ (สายทิพย์ นุกุลกิจ 2537 : 78)

3.1 การใช้ถ้อยคำ ร้อยกรองในอดีต ผู้แต่งจะเลือกสรรถ้อยคำที่ขัดกลามาแล้วอย่างไรเพราะด้วยเสียงและความหมาย แต่การใช้คำในร้อยกรองปัจจุบันเน้นความง่าย ความเป็นธรรมชาติสามัญ และมักจะใช้ภาษาที่ถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหา

3.2 การใช้โวหาร ผู้แต่งร้อยกรองปัจจุบันนิยมใช้โวหารต่าง ๆ หลายชนิดด้วยกันเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความฝัน หรือความรู้ของผู้แต่งไปยังผู้อ่านหรือช่วยขยายเนื้อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้นหรือช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพคล้ายตามผู้แต่งไปด้วย

3.3 การใช้เครื่องหมายไวยากรณ์ เป็นสัญลักษณ์สื่ออารมณ์และน้ำเสียงของผู้แต่ง เช่น ใช้เครื่องหมายจุลภาค (.) แบ่งข้อความ ใช้เครื่องหมายปริศนี (?) และอัศเจรีย์ (!) แสดงคำถามและความรู้สึกตกใจหรือประหลาดใจ หรือใช้เส้นประจุด (.....) เพื่อทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคิดต่อหรือเน้นคำให้เด่นขึ้น และใช้เครื่องหมายคำพูด “.....” คร่อมข้อความที่เป็นคำพูด

3.4 การใช้วิธีเล่าเรื่องปนบทสนทนาหรือเป็นบทสนทนาด้าน ๆ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและเร็วยิ่งขึ้น ถ้อยคำที่ใช้มีลักษณะเหมือนภาษาพูดประจำวัน ทำให้บทร้อยกรองดูคล้ายมีลีลาเหมือนร้อยแก้วยิ่งขึ้น

วราภรณ์ บำรุงกุล (2537 : 228-348) ได้กล่าวถึงลักษณะคำประพันธ์ของร้อยกรองไทย “รูปแบบใหม่” โดยเรียงตามลำดับประเภทของร้อยกรอง สรุปได้ดังนี้

1. ร้อยกรองประเภทคงฉันทลักษณ์เดิม หมายถึง ร้อยกรองที่มีการวางรูปแบบ กำหนดจำนวนคำในวรรค ในบาท ในบท เหมือนเดิม และยังคงเรียกชื่อเหมือนเดิม ร้อยกรองประเภทนี้จะมีลักษณะ คือ

- 1.1 ปริมาณสั้นลง เนื้อหาส่วนใหญ่มีทั้งสะท้อนความเป็นจริงและเนื้อหาที่เป็นจินตนาการเกี่ยวกับความรัก เช่น ผลงานของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นต้น
- 1.2 เพิ่มเครื่องหมายวรรคตอน มีการเพิ่มเครื่องหมายวรรคตอนในบทร้อยกรอง โดยเฉพาะร้อยกรองที่มุ่งเขียนเหมือนภาษาพูด เช่น ผลงานของ จิตร ภูมิศักดิ์
- 1.3 แนวคิดสมจริง สะท้อนความเป็นจริงของชีวิต มักใช้สำนวนภาษาเป็นคำพูดที่ตรงตามความเป็นจริง จึงมักแข็งกร้าว ไม่ไพเราะ อาจเป็นคำหยาบ เช่น ผลงานของสุจิตต์ วงศ์เทศ อังคาร กัลยาณพงศ์
2. คงฉันทลักษณ์แต่ไม่เคร่งครัดเท่าเดิม คือ เขียนร้อยกรองโดยไม่เคร่งครัดจำนวนคำและสัมผัสใน แต่ยังมีฉันทลักษณ์เดิมเป็นหลัก เช่น ผลงานของ ไพบูลย์ วงศ์เทศ “อนิจจนา” ของอังคาร กัลยาณพงศ์
3. คงฉันทลักษณ์แต่เปลี่ยนรูปแบบ คือ จะยึดฉันทลักษณ์ตามแบบโบราณ แต่วางรูปแบบให้ผิดไปบ้าง เช่น เรื่องความผิดของพ่อ ของ ชรรค์ชัย บุนปาน คาวกลางคืน ของ จิตร ภูมิศักดิ์
4. เปลี่ยนฉันทลักษณ์และรูปแบบ คือ มีฉันทลักษณ์และรูปแบบเปลี่ยนไปจากโบราณ คือ ไม่กำหนดจำนวนคำในวรรค ในบาท และในบทร้อยกรอง ในลักษณะนี้ คือ การเขียนร้อยแก้วที่ใช้คำสัมผัสคล้องจองกันระหว่างวรรคบ้าง หรือ วางรูปแบบให้แปลกใหม่เพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้อ่านบ้าง เช่น กลอนเปล่า

จากการศึกษาความหมายและรูปแบบสื่อของการสื่อสารขององค์กรพบว่า สื่อที่ใช้ในการสื่อสารขององค์กรนับได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ และมีบทบาทต่อการสื่อสารขององค์กรอย่างมาก โดยสื่อแต่ละประเภทต่างมีลักษณะที่โดดเด่นหรือข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบที่แตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกใช้สื่อเพื่อการสื่อสารขององค์กร ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะของการสื่อสาร ตลอดจนวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่ต้องการจะสื่อสารและเผยแพร่เพื่อสามารถกำหนดสื่อที่จะใช้และรูปแบบของสื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานนั้น ๆ

2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

2.3.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนลำดับที่ 19 ที่อยู่ในการดำเนินงานของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย[15] โดยมีอธิการิณีเจ้าคณะแขวง ๆ คนปัจจุบัน คือ เซอร์ อักแนส บุญรักษา ศรีตระกูล เป็นผู้ดูแล

แรกเริ่มโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ โดย แมร์ มีเรียม เดอ เซนต์อานน์ กิจเจริญ อธิการิณี เจ้าคณะแขวง ๆ เป็นผู้รับมอบ และได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 3 หลัง ดังนี้ อาคาร ST.JOSEPH อาคาร MYRIAM และ อาคาร THE HOLY FAMILY ด้วยทุนทรัพย์ของมูลนิธิฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเป็นโรงเรียนสหศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย มีการเสกพระรูปแม่พระเพื่ออันเชิญขึ้นประดิษฐาน ณ ถ้ำแม่พระโรงเรียน และเสกgruppenักบุญฟรังซิสเซเวียร์ องค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน เมื่อปี พ.ศ. 2544 โรงเรียนได้มีพิธีเสกอาคารและหอประชุมมีเรียมขึ้น ถัดมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ก่อสร้างอาคารเรียน ST.PAUL เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนของนักเรียนแผนกปฐมวัย และภาคภาษาอังกฤษ (English Program) ถัดจากนั้นในปี พ.ศ. 2551 โรงเรียนได้สร้างอาคาร QUEEN OF HEAVEN LIBRARY เพื่อให้เป็นอาคารห้องสมุด และในปี พ.ศ. 2556 โรงเรียนได้ก่อสร้างอาคารเรียน AVE MARIA เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนสำหรับแผนกปฐมวัยทั้งหมด พร้อมจัดพิธีเสกพระรูปพระมารดา

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง อธิการิณีทุกท่านในแต่ละยุคทุกสมัยได้พยายามอย่างยิ่งที่จะให้โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสฯ เจริญก้าวหน้าทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ โดยได้พยายามปรับปรุงทุกอย่างเท่าที่จะสามารถทำได้อยู่เสมอ ทั้งอาคารเรียนและการเรียนการสอนให้เจริญก้าวหน้าขึ้น

2.3.2 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ใช้อักษรย่อว่า ซฟช. และมีชื่อโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษคือ ST.Francis Xavier School ใช้อักษรย่อว่า STFX มีการกำหนดตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน คือ ชื่อโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์และสถานที่ตั้งของโรงเรียนปรากฏอยู่ระหว่างวงกลมสองวงซ้อนกัน ภายในวงกลมเป็นลายโปร่งมีสัญลักษณ์ของโรงเรียนเป็นรูปวงกลมมีเส้นขอบและเส้นโค้งขึ้นโค้งลง ประดับรอบนอกบังเกิดเป็นกลีบเจ็ดกลีบ ตรงกลางมีเครื่องหมายโล่ป้องกันศัตรู ภายในโล่แบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนบนของโล่มีอักษร ซฟช. อยู่หน้าเส้นตรงตั้ง ส่วนล่างมีตะเกียงเปล่งประทีป อยู่บนหนังสือพระคัมภีร์สองเล่มซ้อนกัน มีเส้นแนวนอนเป็นฐาน ด้านหลังโล่มีดาบขัดอยู่ ปลายดาบปรากฏที่ด้านบนซ้ายและด้ามปรากฏที่ด้านล่างขวา มองเห็นใบไม้ทอดปลายด้านบนขวาและด้านล่างซ้าย

ตราสัญลักษณ์โรงเรียนแต่ละองค์ประกอบมีความหมายดังนี้ *วงกลม* หมายถึง ความมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามคุณค่าแห่งศาสนธรรม วัฒนธรรม และวิชาความรู้ ขณะเดียวกัน หมายถึง การรวมศรัทธาธรรมของนักบวช เข้ากับความรักของผู้ปกครอง เมตตาธรรมของครู และการแสวงหาความรู้ความเจริญของนักเรียน *เส้นประดับเจ็ดกลีบ* แทนพระคุณเจ็ดประการของพระจิตเจ้า คือ พระดำริ สติปัญญา ความคิด อ่าน กำลัง ความรู้ ความศรัทธา ความยำเกรง *โล่* แสดงนัยของคุณธรรมว่าความรู้เป็นเครื่องปกป้องภัย *ตะเกียง* เปรียบประดุจแสงสว่างส่องทางชีวิต เทียบเท่าแสงแห่งปัญญา *หนังสือสองเล่ม* แทนคู่มือปลูกฝังคุณค่าทางจิตใจ และคุณค่าทางวิชาชีพ ความสมดุลของคุณค่าทั้งสอง เปรียบประดุจตะเกียงเปลว แสงสว่างนำชีวิตไปถูกทาง *ดาบคม* คือ ปัญญา *ด้าม* คือ สติ *ดาบนี้* เป็นเครื่องประหารความเขลาและความไม่ชอบธรรมทั้งหลาย และป้องกันตนเองด้วย *ดาบที่อยู่ทางซ้าย* จึงต้องใช้ความสุชุมคัมภีร์ภาพอย่างองอาจ และกล้าหาญ *ใบไม้* แทนใบมะกอก ใบของพืช คือ ส่วนที่ทำหน้าที่หายใจ ใบมะกอกจึงแทนการดำรงชีวิตในสันติสุขและเพื่อสันติสุข นอกจากนี้ โรงเรียนมีสีประจำโรงเรียน คือ สีแดง และ สีน้ำเงิน สีแดง หมายถึง ความรัก ความกล้าหาญและความเสียสละ สีน้ำเงิน หมายถึง ความมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีวินัย และมีคุณธรรม

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนไว้ว่า “มนุษย์ที่มีคุณภาพ คือ มนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้” เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คือ การให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ ประกอบหน้าที่การงานซึ่งตนรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี โรงเรียนจึงนำนโยบายดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการกำหนดปรัชญาของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของโรงเรียนให้มีคุณภาพ

โรงเรียนได้วิเคราะห์เจตนารมณ์และความเป็นมาในการก่อตั้งโรงเรียนตามแนวทางของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรแล้ว จึงกำหนดเป็นอัตลักษณ์หรือคุณสมบัติเฉพาะที่นักเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์จะต้องมีก่อนสำเร็จการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงได้กำหนด “ภาพแห่งความสำเร็จ” ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเซนต์ฟรังซิสฯทุกคนไว้ว่า เอกลักษณ์ของโรงเรียน คือ ชุมชนแห่งรักและเมตตา อัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว นอกจากนั้น โรงเรียนได้กำหนดคคตัพจน์ของโรงเรียน คือ ศึกษาดี มีวินัย ใจเมตตา ใฝ่หาคุณธรรม เลิศล้ำการงานซึ่งมีความหมายดังนี้

ศึกษาดี หมายถึง การศึกษาที่ให้ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เช่น ความรู้ด้านภาษา ด้านคำนวณ ความเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น วิเคราะห์ ริเริ่ม สร้างสรรค์ และใฝ่รู้ตลอดเวลา รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อการทำงานอาชีพ มีความเจริญที่สมดุลระหว่างวัตถุและจิตใจ มีวินัย หมายถึง การมีนิสัยที่ดีงาม การดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีวินัยในตนเอง รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกาและกฎเกณฑ์ของสังคม เติบโตบนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และระบอบประชาธิปไตย ใจเมตตา หมายถึง การไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าของตน ร่วมมือกับผู้อื่นในสังคม มีน้ำใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันด้วยความรัก และความเสียสละ ใฝ่หาคุณธรรม หมายถึง เป็นคนศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรม มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความรักและให้อภัย มีสามัคคีธรรม กตัญญูต่อสถาบันและผู้มีพระคุณ มีความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของวัฒนธรรม มีความซื่อสัตย์ อุดม สามารถบูรณาการวิทยาการและเทคโนโลยีเข้ากับสัง

ธรรมอันสูงส่ง เพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น *เลิศล้ำการงาน* หมายถึง มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน รักงานที่ทำ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ขยัน รู้จักพัฒนาการงานอาชีพให้มีประสิทธิภาพ

ด้านวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ บุคคลแห่งการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ยั่งยืนวัฒนธรรมไทย รักษ์ห่วงใยสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่อานาคตสามารถอธิบายขยายความได้ดังนี้ บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน การเขียน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เชิดชูคุณธรรม หมายถึง เป็นคนดี มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ก้าวล้ำเทคโนโลยี หมายถึง เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง พร้อมทั้งปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น หมายถึง แสดงความประพฤติดด้วยความเอื้อเพื่อ เอาใจใส่ มีน้ำใจ และไม่ละเมิดผู้อื่น ตระหนักถึงหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม และกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ยั่งยืนวัฒนธรรมไทย หมายถึง เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย เข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย เป็นพลเมืองดีภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รักษ์ห่วงใยสิ่งแวดล้อม หมายถึง เป็นบุคคลที่ตระหนักและรู้จักที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่อานาคต หมายถึง เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์อันเป็นสากล มีทักษะกระบวนการในศาสตร์ต่าง ๆ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารด้วยภาษาสากล ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน เหมาะสมและเท่าทันสถานการณ์

ดังตารางสรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่ปรากฏด้านล่าง

ตารางที่ 2 ตารางสรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตารางที่ 2 ตารางสรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

อักษรย่อ	↔	ช.พ.ช STFX
ตราสัญลักษณ์	↔	
ปรัชญาการศึกษา	↔	มนุษย์ที่มีคุณภาพ คือ มนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้
เอกลักษณ์	↔	ชุมชนแห่งรักและเมตตา
อัตลักษณ์	↔	จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว
คติพจน์	↔	ศึกษาดี มีวินัย ใจเมตตา ใฝ่หาคุณธรรม เลิศล้ำการงาน
วิสัยทัศน์	↔	บุคคลแห่งการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม ก้าวล้ำ เทคโนโลยี มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ยั่งยืน วัฒนธรรมไทย รักษ์ห่วงใยสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่ อนาคต

2.3.3 การจัดการเรียนการสอน

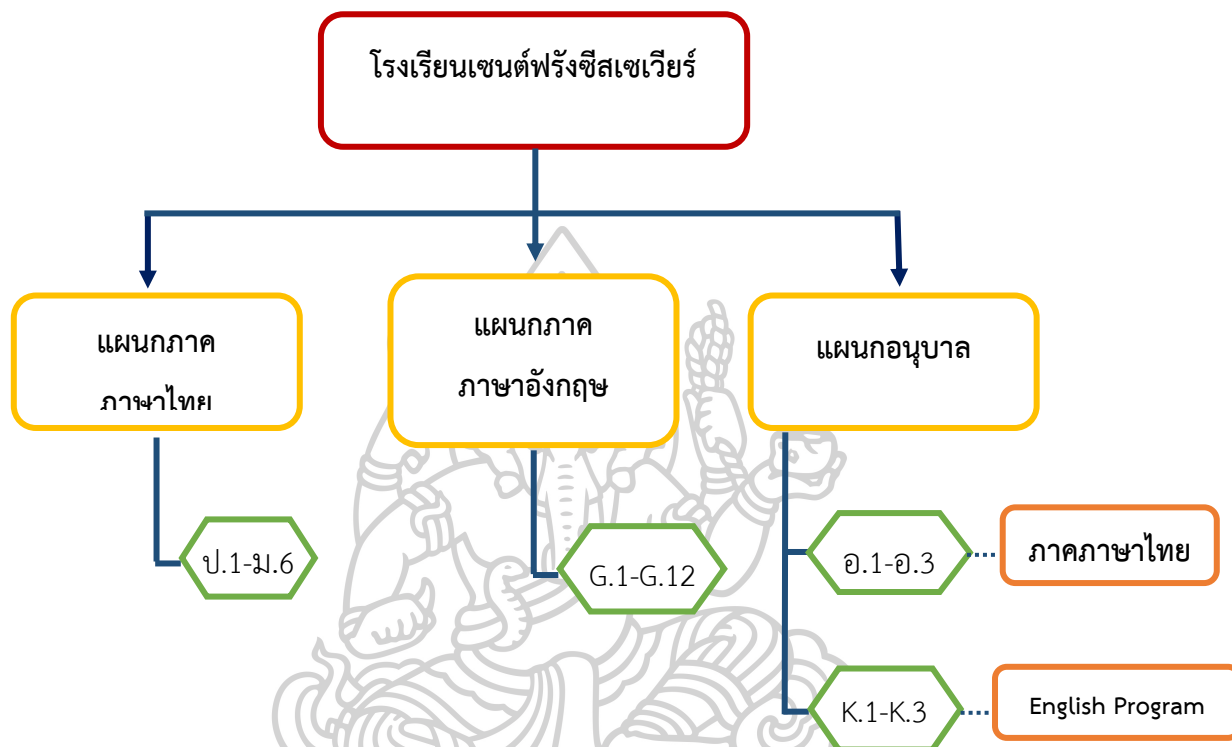
ปัจจุบันโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นโรงเรียนสหศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินกิจการภายใต้การดูแลของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร โดยมี เซอร์ โดมินิก กิจเจริญ เป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาตและผู้อำนวยการ มีบุคลากรครู 191 คน และนักเรียนทั้งหมดประมาณ 3,700 คน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้เริ่มต้นจัดการเรียนการสอน เมื่อวันจันทร์ที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2540 จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้เป็นที่ไปตามความมุ่งหมายและหลักการก่อตั้งโรงเรียนของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย ในรูปแบบการศึกษาในระบบหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และ หลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

โรงเรียนมีการจัดการศึกษา แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกภาคภาษาไทย (ใช้หลักสูตรการสอนที่เน้นภาษาไทยเป็นหลัก) แผนกภาคภาษาอังกฤษ (ใช้หลักสูตรการสอนที่เน้นภาษาอังกฤษเป็นหลัก) และแผนกปฐมวัย (รวมทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรภาษาอังกฤษ) โดยมีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แผนภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

แผนภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

นอกจากนั้น โรงเรียนได้มีการให้บริการสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรของโรงเรียน ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ให้บริการด้านวิชาการ และบริการอื่น ๆ แก่นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น สถานที่ อาหาร รถรับ-ส่งนักเรียน สุขภาพอนามัย ที่พักอาศัย ศาสนสถาน และการกีฬา เป็นต้น เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้ได้รับการอภิบาลด้านจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรมของทุกศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม เพื่อช่วยเหลือสังคมโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือหรือผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาอบรมที่ดี ได้รับการฝึกฝนทักษะชีวิตอย่างเหมาะสม และเป็นการร่วมรับภาระด้านสังคมและการจัดการศึกษาของรัฐ เพื่อระดมทรัพยากรให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

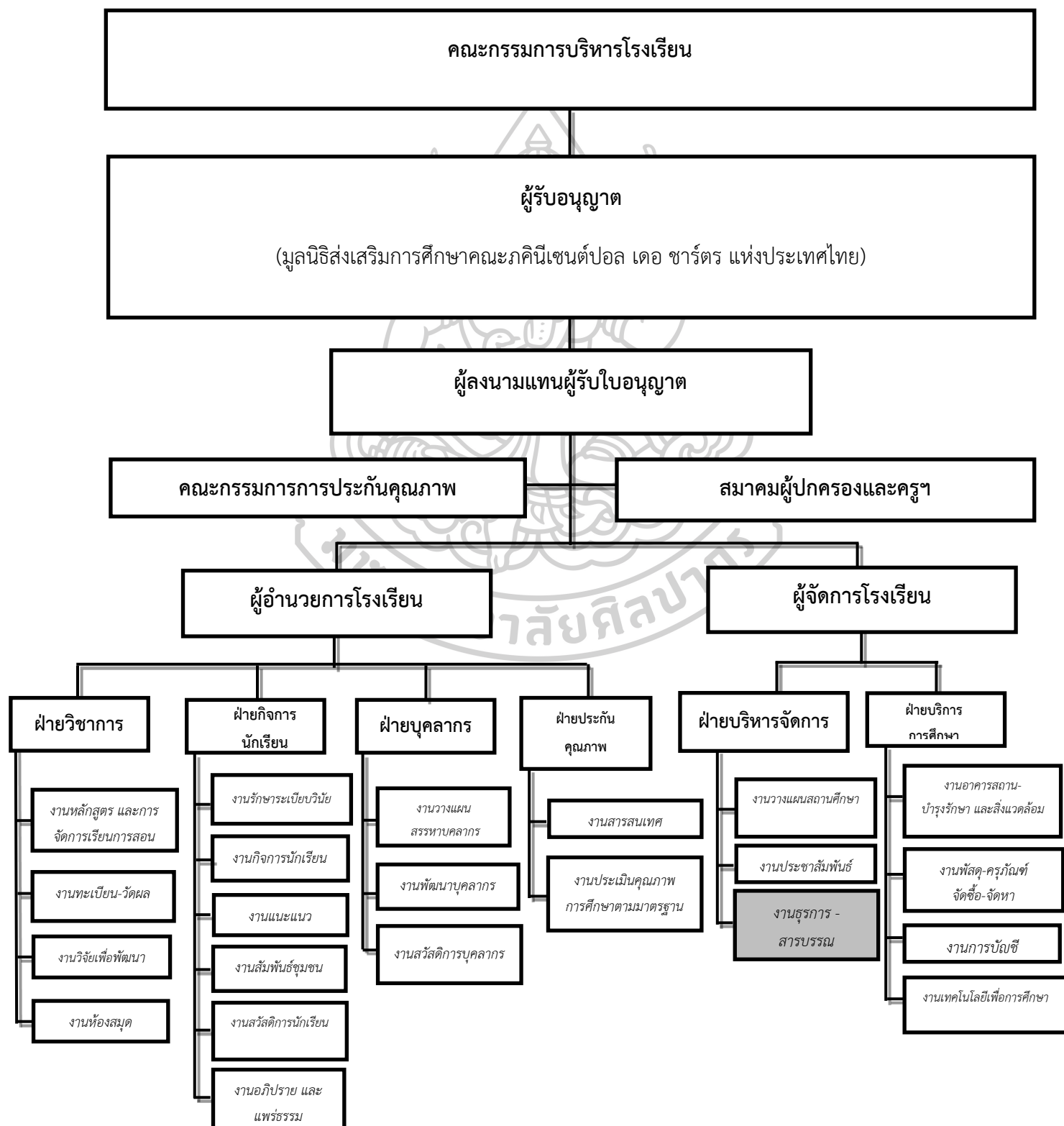
โรงเรียนได้กำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์ ของนักเรียนในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ โดยพันธกิจและยุทธศาสตร์ที่กำหนด ภายใต้การวางแผนทางกำหนดจากพันธกิจด้านการศึกษาของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร และ พันธกิจด้านการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่โรงเรียนสังกัดอยู่ ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนได้นำแนวทางพันธกิจทั้ง 2 ส่วนนี้มากำหนดแนวทางเป็นพันธกิจของโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงพันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

พันธกิจ	ยุทธศาสตร์
1. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ	1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ
2. พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ	2. ส่งเสริมบุคลากรสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. พัฒนาการบริหารจัดการ และระบบประกันคุณภาพภายใน	3. ส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการบริหารจัดการ และระบบประกันคุณภาพภายใน
4. สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	4. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หน่วยงานภายในและภายนอกให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
5. พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว	5. ส่งเสริมสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตาม จิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว
6. พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ	6. ส่งเสริมโครงการ กิจกรรมพิเศษของสถานศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ

จากลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ดังที่นำเสนอเป็นข้อมูล จะปรากฏโครงสร้างการบริหารงานตามรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ [16] ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แผนภาพโครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

จากโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่นำเสนอ จะเห็นได้ว่าโครงสร้างการบริหารงานเป็นโครงสร้างที่มีระดับชั้น มีความลดหลั่นกันลงมา ซึ่งแต่ละฝ่ายยังประกอบด้วยบุคลากรจำนวนหนึ่งและทำงานหลากหลายประเภท ดังนั้นการดำเนินงานด้านการสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กรจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากที่จะทำให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันอันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร การดำเนินงานที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรทุกภาคส่วนเกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้นั้น จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบ ซึ่งหน่วยงานนั้นคือ งานธุรการ-สารบรรณ สังกัดงานฝ่ายบริหารจัดการ ภายใต้การดูแลของผู้จัดการโรงเรียน

ฝ่ายบริหารจัดการโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ภารกิจบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ให้การบริหารเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ประกอบไปด้วย 3 หน่วยงาน คือ งานวางแผนสถานศึกษา งานธุรการ-สารบรรณ และงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

งานวางแผนสถานศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานในด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียนและชุมชน มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ภายใต้แต่ละมาตรฐานว่า ต้องการให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในด้านใด ระดับใด โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ การประเมิน กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับตัดสินระดับความสำเร็จมีการวางแผนออกแบบกิจกรรม แผนงาน / โครงการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยผู้เกี่ยวข้อง เป็นผู้เสนอแผนปฏิบัติการตลอดจนระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผล โดยมีปฏิทินปฏิบัติงาน คู่มือครู กำหนดตารางการประชุม บันทึกการประชุมของทุกหน่วยงาน เพื่อบุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง และมีการติดตามการตรวจสอบตามตารางที่กำหนด และรายงานผลการปฏิบัติงานของทุกงาน / โครงการ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน / โครงการทุกครั้ง โดยมีการวางระบบประเมินตนเองแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อควบคุม กำกับ นิเทศ และประเมินผลดำเนินงาน รายงานผลต่อที่ประชุม

งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานในส่วนของการติดต่อสื่อสารแบบ เห็นหน้าค่าตาแก่ผู้มาติดต่อทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และสร้างความเข้าใจให้ตรงกันตามแนวนโยบายของโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลข่าวสาร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

งานธุรการ-สารบรรณ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานในส่วนของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนทั้งหมด คำสั่งแต่งตั้งการปฏิบัติงาน การบรรจุ การโยกย้าย การลาออก การพิจารณาความดีความชอบ การรับตำแหน่ง การรับรางวัล จดหมายข่าว จดหมายออกเพื่อติดต่อหน่วยงานภายนอก กำหนดการในกิจกรรมต่าง ๆ รายงานประจำปี เอกสารเชิงรุกปฐมนิเทศเปิดปี การศึกษา เล่มสื่อสัมพันธ์ เล่มจุลสาร

2.3.4 ข้อมูลจุลสารโรงเรียน

จากแผนผังการบริหารงานของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์จัดเป็นโครงสร้างที่มีระดับการ แต่ละฝ่าย แต่ละหน่วยงาน ดังนั้นการสื่อสารกันขององค์กรจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น อีกทั้งจะต้องมีรูปแบบ วิธีการที่ดีเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจตรงกันให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างการทำงานของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ประกอบด้วยบุคลากรหลายภาคส่วน ซึ่งบุคลากรดังกล่าวจะมีความหลากหลายในบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน ดังนั้น สิ่งจำเป็นที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานได้ประการหนึ่ง คือ การสื่อสารที่มีคุณภาพ เพราะการสื่อสารที่ดีจะช่วยให้เข้าใจนโยบายของผู้บริหาร ช่วยกระจายข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในด้านการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กร ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และมิตรภาพที่ดีในองค์กร

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นองค์กรที่มีการใช้สื่อเพื่อการติดต่อสื่อสาร ให้ข้อมูล ข่าวสาร นำเสนอผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ระหว่างบุคลากร ระหว่างหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ปัจจุบันช่องทางการสื่อสารที่องค์กรสามารถผลิตและเผยแพร่เพื่อให้ องค์กรสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อ

กิจกรรม และ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อในแต่ละรูปแบบต่างก็มีลักษณะหรือข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกใช้สื่อเพื่อให้เกิดการสื่อสารขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะการสื่อสารว่าสื่อสารกับบุคลากรหรือหน่วยงานจากภายในหรือภายนอกองค์กร ตลอดจนวัตถุประสงค์ ความมุ่งหมายในการสื่อสาร เพื่อจะได้สามารถกำหนดสื่อและรูปแบบให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

จากรูปแบบการดำเนินงานด้านการใช้สื่อเพื่อติดต่อสื่อสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่มีความหลากหลาย ตามที่กล่าวมานั้น ผู้ศึกษาพบว่าสื่อประเภทหนึ่ง ที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นระบบ ชัดเจน ในช่วงเวลาหนึ่ง คือ การจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ซึ่งจุลสารดังกล่าวเป็นสื่อช่องทางหนึ่งที่โรงเรียนใช้เพื่อเผยแพร่ บอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ที่ต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญ ๆ และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารภายในโรงเรียนให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลในองค์กรด้วยกันเองว่ามีการทำกิจกรรมใด ในช่วงระยะเวลาใด ยังเป็นการเผยแพร่ข่าวสารให้แก่บุคคลหน่วยงานภายนอกได้รับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ผ่านเนื้อหาสารที่ปรากฏในตัวเล่มจุลสาร ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจในประเด็น โครงสร้างการทำงาน ผู้รับผิดชอบ และการดำเนินงาน ตามข้อมูลต่อไปนี้

2.3.5 การดำเนินงานจุลสาร

การดำเนินงานด้านสื่อจุลสารเพื่อใช้ในการสื่อสารในองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ บุคลากรผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานด้านการสร้างสรรค์สื่อจุลสาร

การดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์สื่อจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีลักษณะการดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหาร เจ้าหน้าที่ธุรการ-สารบรรณ สังกัดฝ่ายบริหารจัดการ มีผู้รับผิดชอบหลัก คือ เจ้าหน้าที่ธุรการ-สารบรรณ และบุคลากรอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายผ่านการกำกับดูแลของหัวหน้าหมวด หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระซึ่งจะมอบหมายให้แก่บุคลากรครูผู้รับผิดชอบตามรายวิชาต่อไป

การดำเนินงานด้านการจัดทำจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นความพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งบุคลากรภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเป็นสื่อกลางความเข้าใจ ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แนวคิด แนวทาง นโยบายทางการศึกษา ตามขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ การวิจัยและรับฟังความเห็น การวางแผนและตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร และการประเมินผล

ลักษณะการดำเนินงานจัดทำจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายผู้บริหาร ในรูปของคณะกรรมการ มีผู้ปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ มีการวางแผนการดำเนินงานโดยใช้รูปแบบกองบรรณาธิการที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น ดังขั้นตอนการดำเนินงานที่ปรากฏ คือ

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์
- 2) ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ตามสาระที่ได้จากการประชุม ดังนี้

2.1) วัตถุประสงค์การดำเนินงาน คือ เพื่อเป็นสื่อกลางความเข้าใจ ทำให้รู้จักแนวคิด แนวทางจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ และเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้นักเรียนต่อไป

2.2) วาระการเผยแพร่จุลสาร เผยแพร่ทุกปีการศึกษา

2.3) เนื้อหา กรอบการนำเสนอข้อมูลเป็นคอลัมน์ คือ

- คอลัมน์ สก๊อปพิเศษ เป็นการนำเสนอเรื่องราวพิเศษที่ปรากฏเป็นวาระและโอกาสสำคัญ เกิดขึ้นเป็นกรณีเฉพาะกิจ มีในบางเล่มจุลสาร เช่น เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญของประเทศ หรือ บุคคลสำคัญพิเศษทางคริสต์ศาสนา มีคณะครูและนักเรียนทุกแผนกได้ร่วม

- คอลัมน์ เรื่องเล่าข่าวสาร เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมของบุคลากรในโรงเรียนทุกแผนก ตั้งแต่คณะผู้บริหาร คณะครู นักเรียน พนักงาน และหน่วยงานหรือองค์กร จากภายนอกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 แผนก คือ ภาคภาษาไทย ภาคภาษาอังกฤษ และ ภาคปฐมวัย ที่เกิดขึ้นแต่ละเดือน

- คอลัมน์ เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทยเป็นการนำเสนอเนื้อหาหลักเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้นในภาคภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโปรแกรมภาษาไทย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางคริสต์ศาสนา การประกอบพิธีของชาวคริสต์และกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน

- คอลัมน์ แจ่มคุณน้องหนูอนุบาลเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนแผนกปฐมวัย เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการและการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่เด็กนักเรียนในระดับปฐมวัยเป็นส่วนใหญ่ และมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนา การประกอบพิธีรองลงมา

- คอลัมน์ Inside English Programเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกสถานที่ และเป็นกิจกรรมที่ครูชาวต่างชาติจัดขึ้นเป็นส่วนใหญ่

- คอลัมน์ ครู...ผู้สร้างสรรค์ กลยามิตรของนักเรียนเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏเกี่ยวกับการพัฒนาคณะครูด้วยการส่งเสริมให้ครูเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพ ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และรางวัลจากหน่วยงานที่โรงเรียนและบุคลากรได้รับ

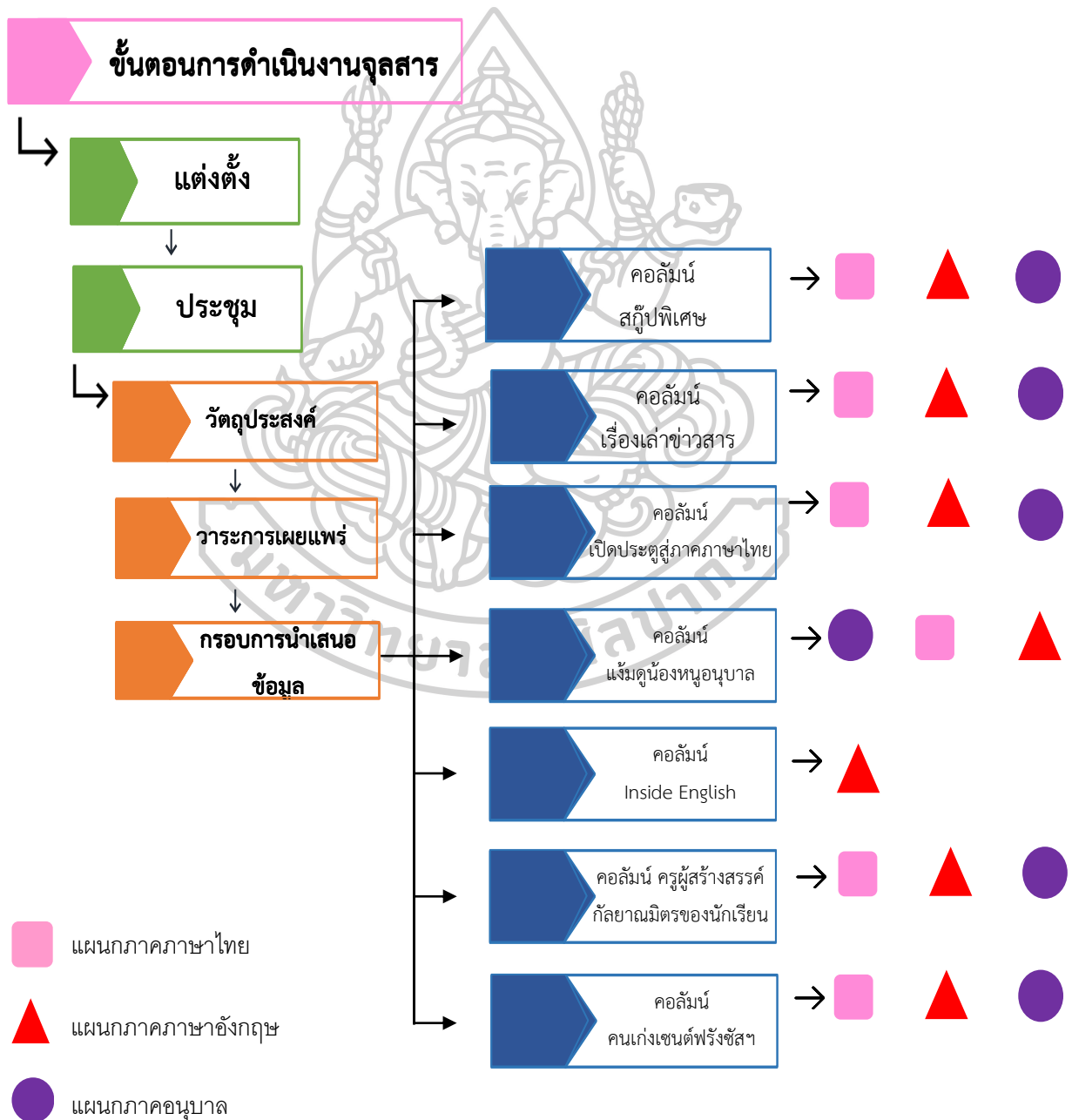
- คอลัมน์คนเก่ง...เซนต์ฟรังซิสฯเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏเกี่ยวกับรางวัลจากการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทั้งด้านวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านเทคโนโลยีและด้านสุขภาพ ของนักเรียนทั้ง 3 แผนก

ลักษณะการเผยแพร่จุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นเอกสาร ขนาด 8” * 8” มีขนาดจำนวนหน้าประมาณ 60 หน้า แบ่งการเผยแพร่เป็น 3 ช่วง คือ

1. จุลสารช่วงที่ 1 คือ ภาคเรียนที่ 1 ช่วงเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม
2. จุลสารช่วงที่ 2 คือ ภาคเรียนที่ 2 ช่วงเดือน ตุลาคม
3. จุลสารช่วงที่ 3 คือ ก่อนภาคเรียนฤดูร้อน ช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์

แผนภาพที่ 3 แผนภาพสรุปการดำเนินงานจุลสารโรงเรียน

แผนภาพการดำเนินงานจุลสาร

2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กร เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ และกลุ่มที่สอง เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับบริบทการทำงานขององค์กร มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์

ปราณี คุ่มคำ ได้เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของแผ่นพับที่ใช้เผยแพร่ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ของศูนย์โรคหัวใจ ในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของแผ่นพับที่ใช้เผยแพร่ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ของศูนย์โรคหัวใจ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ แผ่นพับ จำนวน 20 ฉบับและพยาบาลวิชาชีพ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้แผ่นพับจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์และแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของแผ่นพับประกอบด้วย ข้อความพาดหัว ข้อความรองพาดหัวและข้อความที่เสนอรายละเอียด มีรูปแบบตัวอักษรแบบหัวกลม โดยส่วนใหญ่ข้อความพาดหัวมีขนาดตัวอักษร 36 พอยท์ ข้อความพาดหัวมีสีของตัวอักษรเป็นวรรณะสีร้อน ข้อความรองพาดหัวและข้อความที่เสนอภาพวาดเหมือนจริง สีของภาพประกอบเป็นสีเหมือนจริง มีการจัดหน้าให้มีปกหน้าและปกหลัง มีจำนวนหน้า 6 หน้า การจัดวางเนื้อหาให้จับลงในแต่ละหน้าของหัวข้อย่อย ลักษณะของเนื้อหาของแผ่นพับด้านปัจจัยเสี่ยงที่เหมาะสมที่สุด คือ ระดับโคเลสเตอรอลสูง เนื้อหาด้านการป้องกันที่เหมาะสมที่สุด คือ อาการเจ็บหน้าอก และเนื้อหาด้านการรักษาที่เหมาะสม คือ การรักษาทางยา เมื่อเทียบผลจากแบบวิเคราะห์ พบว่า มีความสอดคล้องกัน ที่ต่างกัน คือ ภาพประกอบส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภาพการ์ตูน

ทิวา หงส์โต [17] ได้เสนอการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การศึกษาประเภทและรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล” เพื่อศึกษาความต้องการต่อประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ศึกษาความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของโปสเตอร์และแผ่นพับ เพื่อการประชาสัมพันธ์ และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อรูปแบบของโปสเตอร์และแผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์ ของวิทยาลัยนานาชาติ

มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ และ บุคลากร วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสำรวจ แบบประเมิน และ แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายโดยการแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อ การประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล อันดับแรกคือ ไปสเตอร์ รองลงมาคือ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา จดหมายข่าว ใบปลิว จุลสาร และแฟ้มเอกสาร ตามลำดับ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ ออกแบบมีความพึงพอใจต่อสื่อไปสเตอร์ รูปแบบตัวแอลมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบตัวเอส ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยามีความพึงพอใจต่อสื่อไปสเตอร์รูปแบบตัวเอสมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบ ตัวแอล ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบมีความพึงพอใจต่อรูปแบบสื่อแผ่นพับแบบ 2 พับ มากที่สุด รองลงมาคือ แผ่นพับแบบ 3 พับ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยามีความพึงพอใจต่อสื่อแผ่นพับแบบ 3 พับ มากที่สุด รองลงมาคือ แผ่นพับ แบบ 2 พับ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อไปสเตอร์ รูปแบบตัวเอ สมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบตัวแอล ส่วนรูปแบบแผ่นพับ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ แผ่นพับ แบบ 3 พับ มากที่สุด รองลงมาคือ แผ่นพับ แบบ 2 พับ

นพวรรณ เนตรธานนท์ (2554) ได้เสนอการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การศึกษาสารใน “วารสารสำนักงาน ป.ป.ส.” ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด” เพื่อ ศึกษาสารในวารสารสำนักงาน ป.ป.ส. ด้วยวิธีการวิเคราะห์สาร ผลการศึกษาพบว่า วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. มีงานเขียนจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข่าวและบทความ ข่าวแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ข่าว ยาวและข่าวสั้น พบว่ามีการใช้สารที่เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด ส่วนบทความ มีบทความ 4 ประเภท คือ บทความประชาสัมพันธ์ บทความแสดงความคิดเห็น บทความเชิงวิชาการ และบทความเชิงสารคดี บทความ 3 ประเภทแรก มีการใช้สารที่เป็นข้อเท็จจริงและสารที่เป็นข้อคิดเห็น โดยพบสารที่เป็น ข้อเท็จจริงในบทความทุกเรื่อง ส่วนสารที่เป็นข้อคิดเห็น พบว่าใน 1 บทความ มักใช้สารที่เป็น ข้อคิดเห็นมากกว่า 1 ประเภท และมีการใช้สารที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงประเมินค่ามากที่สุด เพื่อเน้นให้ เห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ส. ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ ส่วนบทความเชิงสารคดี มีการใช้สารทั้งสารที่เป็น ข้อเท็จจริง สารที่เป็นข้อคิดเห็น และสารประเภทอารมณ์ความรู้สึกซึ่งพบน้อยกว่าสารที่เป็น ข้อเท็จจริงและสารที่เป็นข้อคิดเห็น เพื่อเน้นถึงการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ส. ในเชิงรูปธรรม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นวารสารที่เสนอสารที่เน้นการให้ข้อมูลที่เป็น

ข้อเท็จจริงโดยมุ่งหมายประชาสัมพันธ์ภารกิจของสำนักงาน เพื่อแสดงให้เห็นว่า สำนักงาน ป.ป.ส. ปฏิบัติงานตามพันธกิจอย่างจริงจังด้วยตระหนักถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

วารุณี ดอกไม้งาม (2560) ได้เสนอการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การศึกษาเอกสาร “ใบมะกอก” คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” เพื่อวิเคราะห์เอกสาร “ใบมะกอก” ด้วยวิธีการวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และการศึกษาความสัมพันธ์ในด้านความสัมพันธ์กับพันธกิจตามที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า เอกสาร “ใบมะกอก” เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของคณะเภสัชศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นจดหมายข่าว มีการกำหนดรูปแบบหัวกระดาษ และท้ายกระดาษชัดเจนทุกฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาจัดเป็นคอลัมน์ รูปแบบการเขียนแบ่งเป็น ข่าว บทความ บทร้อยกรอง และเกร็ดความรู้ ด้านเนื้อหาของเอกสารพบเนื้อหาด้านนโยบายผู้บริหาร การบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร กิจกรรมที่คณะเภสัชศาสตร์ดำเนินการและเชิดชูเกียรติ และมีความสัมพันธ์กับพันธกิจตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เนื้อหาที่ปรากฏมุ่งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะทางด้านเภสัชศาสตร์ คือ การผลิตบัณฑิตที่มีการวัดคุณภาพได้ตามเกณฑ์สภาวิชาชีพเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ การวิจัยและพัฒนามุ่งเน้นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ และการดูแลสุขภาพ การบริการวิชาการพบลักษณะการให้ข้อมูล ความรู้ ด้านการใช้ยาและการดูแลสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อคนในสังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการนำความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมาบูรณาการกับการจัดกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์ได้จริง การดำเนินการเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะเภสัชศาสตร์ ว่าเป็นคณะวิชาที่ใช้ความรู้เฉพาะทางของตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคม

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับองค์กร

กิติชัย ภูวไพศาลกิจ [18] ได้เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: วารสารบริษัทปริทรรศน์” เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของวารสารบริษัทปริทรรศน์ ทางด้านพฤติกรรมการเปิดรับ เนื้อหา ภาษา และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านวารสารบริษัทปริทรรศน์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยประชากร คือ เพศ อายุ

ระดับการศึกษาและอาชีพ ที่มีต่อการเปิดรับสารบรรษัทภิบาล คอลัมน์ที่ชอบอ่าน เนื้อหาภาษา และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน รวมทั้งเพื่อทราบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อวารสารบรรษัทภิบาล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและให้สมาชิกกลุ่มหนึ่งเป็นเป้าหมาย กรอกแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและนำเสนอ ในรูปตารางประกอบการแปลความเชิงอธิบาย ใช้สถิติเชิงอนุมานโดยการหาค่า Chi-Square ในการทดสอบความน่าจะเป็น และการทดสอบกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีทดสอบสัดส่วน ผลของการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัท พฤติกรรมการเปิดรับวารสารบรรษัทภิบาลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านวารสารทุกเดือน อ่านมานาน 1-3 ปี ชอบอ่านบางเรื่องที่น่าสนใจ ชอบมากที่สุดมี 2 คอลัมน์ คือ คอลัมน์เปิดโลกเศรษฐกิจและคอลัมน์รู้ทางการลงทุน อ่านน้อยที่สุดคือ คอลัมน์ข่าวการสัมมนา และคอลัมน์เยี่ยมโรงงานและเก็บวารสารไว้ใช้อ้างอิงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกวารสารบรรษัทภิบาลเพราะคิดว่ามีประโยชน์ เนื้อหาน่าสนใจ ภาษาที่ใช้เหมาะสมดี ทำให้มีโลกทัศน์กว้างไกลและทันสมัย

ศุภมน อนุศาสนนันท์. (2549) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง “ศึกษารูปแบบการสื่อสารภายในองค์กร : กรณีศึกษาขององค์การเภสัชกรรม” เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรขององค์การเภสัชกรรม ทั้งการสื่อสารกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อธิบายถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารภายในองค์กร และอธิบายปัญหาของการสื่อสารภายในองค์กร โดยศึกษาจากผู้บริหารงานองค์การเภสัชกรรมทุกระดับ ในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลวิจัยพบว่าผู้บริหารมีการนำเสนอการสื่อสารเพื่อการบริหารงานในองค์การเภสัชกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการสื่อสารแบบเป็นทางการมากที่สุด พนักงานองค์การเภสัชกรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารในทางที่ไม่ดี คือ รูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรทั้งจากบนลงล่าง จากล่างขึ้นบน และแบบแนวนอน พนักงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสื่อสารภายในองค์กรยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีช่องว่างในการติดต่อสื่อสารกันมาก วิธีแก้ไขปัญหาลงถึงขึ้นอยู่กับนโยบายทางด้านทรัพยากรบุคคล และระบบการสื่อสารภายในองค์กร ควรมีการแก้ไขและเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชาให้มากขึ้น

ฉัตรพร วรคุณพิเศษ [19] ได้เสนอการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ” เพื่อพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยี ทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 420 คน จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ เอกสารแนะนำ แบบประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับมาก

กชกร เอี่ยมวิม้งสา [20] ได้เสนอการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การสื่อสารภายในองค์กรของศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ภายในองค์กรของศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสื่อสาร รวมถึงการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารภายในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารภายในองค์กรจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้เกิดผลสำเร็จทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเพื่อให้การสื่อสารภายในองค์กรในปัจจุบันประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ในด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสื่อสาร พบว่า อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานภายในองค์กรมากที่สุด คือ การบิดเบือนสาร ร่องลงมาได้แก่ ความเงยบังในองค์กร ความสัมพันธ์ทางสถานภาพระหว่างผู้สื่อสาร ระยะห่างทางกายภาพ การสื่อสารข้ามลำดับชั้น ภาวะในการติดต่อสื่อสารและการใช้ช่องทางการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ การเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารในองค์กรให้ดีขึ้น

ยิ่งขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารในทุกระดับต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การเน้นเรื่องการติดต่อสื่อสาร แบบเผชิญหน้า การแบ่งปันความรับผิดชอบด้านการติดต่อสื่อสารกับพนักงาน การสื่อสารประเด็น สำคัญในจังหวะเวลาที่เหมาะสม รวมถึงการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารที่ กล่าวมาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการช่วยลดทอนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงส่งเสริมและ พัฒนาประสิทธิภาพของการสื่อสารภายในองค์กรให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารภายในองค์กร พบว่า องค์กร สถาบันและหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ต่างก็ให้ความสำคัญกับการสื่อสารในองค์กรของตน เพราะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายและ บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดผ่านกิจกรรมทั้งหลายในองค์กร ซึ่งแต่ละองค์กรนั้นต่างก็มี รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป เช่น รูปแบบและเนื้อหาของแผ่นพับที่ใช้ เผยแพร่ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ของศูนย์โรคหัวใจ ในเขตกรุงเทพมหานคร / ประเภท และรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล / สารใน “วารสารสำนักงาน ป.ป.ส.” ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด / เอกสาร “ใบมะกอก” ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร / สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการพัฒนา อุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: วารสารบริษัทปริทรรศน์ / รูปแบบการสื่อสารภายในองค์กร : กรณีศึกษาองค์การเภสัชกรรม / การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทาง การศึกษาองค์การเภสัชกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ / การสื่อสารภายในองค์กรของศูนย์นา โนเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยการสื่อสารภายในองค์กรของหน่วยงานต่าง ๆ จะมีรูปแบบและลักษณะการ ดำเนินงานที่มีความเหมือนและความแตกต่างกัน คือ

ความเหมือนในการดำเนินงาน คือ 1) การสื่อสารภายในองค์กรจะมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประสานความร่วมมือและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร ทั้งผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ นโยบาย แผนงาน เอกสารให้สอดคล้องกับนโยบายและเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามที่ องค์กรกำหนด 2) เนื้อหาข้อมูลที่น่าเสนอในช่องทางสื่อที่พบจะเป็นนโยบายของผู้บริหาร ข่าวสาร กิจกรรม ความเคลื่อนไหวขององค์กร มีลักษณะเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านรู้จัก เข้าใจ และเห็นภาพรวมของการทำงานในองค์กรมากขึ้น 3) ด้านรูปแบบของสื่อที่ใช้ในการสื่อสารของ

องค์กร จะต้องมีความน่าสนใจ เช่น มีรูปภาพประกอบ การจัดพิมพ์ต้องมียางน้อย 2 สีขึ้นไป และ 4) การเผยแพร่สื่อในองค์กรจะต้องมีวาระการเผยแพร่ประจำและต่อเนื่อง

ความแตกต่างในการดำเนินงาน คือ 1) ลักษณะของสื่อที่ใช้ในการสื่อสารในองค์กรจะแตกต่างกัน เช่น บางหน่วยงานใช้สื่อรูปแบบโปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา จดหมายข่าว ใบปลิว วารสาร จุลสาร และแฟ้มเอกสาร ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่นำเสนอ

จากข้อมูลความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้แก่ 1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารและองค์กร 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ 3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กร พบว่า ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ มีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดในการสื่อสาร ต้องมีแนวทางการสื่อสาร ทั้งนี้การสื่อสารขององค์กรจะเกิดประสิทธิภาพได้นั้น ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต้องศึกษารูปแบบสื่อขององค์กรที่มีความหลากหลายให้เหมาะสมกับองค์กรด้วย ดังข้อมูลที่น่าสนใจ ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่ารูปแบบของสื่อที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับการดำเนินงานของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีหลากหลายรูปแบบทั้งสื่อกิจกรรมและสื่อสิ่งพิมพ์ และพบว่าสื่อที่มีความโดดเด่นน่าสนใจที่ใช้เป็นสื่อในการสื่อสารของโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่อง คือ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทจุลสาร

ด้วยข้อมูลดังกล่าว ประกอบกับการดำเนินงานการจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาด้านรูปแบบจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีลักษณะอย่างไร และเนื้อหาที่ปรากฏจะมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและบริบททางสังคมที่มีผลต่อพันธกิจของโรงเรียนหรือไม่ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดทำจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร และนำไปใช้เป็นแนวทางเสริมจุดดี ปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมการสร้างความรู้เพื่อพัฒนาสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสมกับนโยบายของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 3

รูปแบบและเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

ตามที่ได้ศึกษาแนวคิดด้านการสื่อสารขององค์กรและสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เพื่อการสื่อสารขององค์กร รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ในบทที่ 2 พบว่า รูปแบบการติดต่อสื่อสารขององค์กรนั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น หนังสือเล่ม หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ฝาผนัง รายงานประจำปี วารสาร จุลสาร จดหมายเวียน จดหมายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์ ป้ายกลางแจ้ง ผู้ดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ จะต้องเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรหรือหน่วยงานนั้นกำหนด

ส่วนรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ใช้เพื่อการสื่อสารขององค์กรที่มีความชัดเจน เป็นระบบ เป็นระยะเวลาหนึ่งคือ จุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เพื่อจะเข้าใจถึงลักษณะของจุลสารดังกล่าว ในบทนี้ จึงจะศึกษาจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ในด้านรูปแบบและเนื้อหาข้อมูล เพื่อจะได้ทราบว่ารูปแบบและเนื้อหาในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีลักษณะเป็นอย่างไร และมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ดังข้อมูลต่อไปนี้

3.1 รูปแบบจุลสาร

รูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันมีหลากหลายเพื่อให้ผู้รับสารสามารถเลือกได้ตามความต้องการ ในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์นั้น รูปแบบในการเผยแพร่ขึ้นอยู่กับการใช้งานและตามแนวทางในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ดังนี้

ทิตนา แชมณี (2550) ได้กล่าวอธิบายความหมายรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมยหรือจากทฤษฎี หลักการต่าง ๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

มาลี สืบกระแส (2552 : 108-109) ได้กล่าวว่า รูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม

เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยง แสดงในรูปแบบภาพหรือเขียนในรูปแบบการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน ภาพ แผนภูมิ หรือรูปสามมิติ

ปัญญา ทองนิล (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎีประสบการณ์ การคาดการณ์ นำเสนอในรูปแบบของข้อความหรือแผนผัง

คัมภีร์ สุตแท้ (2553) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

การศึกษารูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ใช้ในการสื่อสารขององค์กร ผู้ศึกษาได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ด้าน คือ รูปแบบการนำเสนอรูปเล่ม และรูปแบบงานเขียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

3.1.1 รูปแบบการนำเสนอรูปเล่ม

รูปแบบการนำเสนอรูปเล่มจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีลักษณะเป็นกระดาษอาร์ตมัน 4 สีทั้งเล่ม ขนาด 8”*8” มีจำนวนหน้าของแต่ละฉบับไม่เท่ากัน พบตั้งแต่ 47 หน้า - 60 หน้า และมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนปกจุลสาร ส่วนเนื้อในจุลสาร และส่วนท้ายจุลสาร มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนปกจุลสาร

ปกจุลสาร คือ หน้าแรกของเล่มจุลสาร มีลักษณะเป็นกระดาษอาร์ตมัน ปกไม่แข็งกว่าเนื้อกระดาษด้านใน พบลักษณะการปรากฏขององค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์โรงเรียน ชื่อโรงเรียน รูปภาพ ข้อมูลรายละเอียด ดังนี้

1) ตราสัญลักษณ์โรงเรียน

สัญลักษณ์ หรือ Logo มาจากคำเต็ม Logotype หมายถึง สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ตัวแทน หรือสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งที่บ่งบอก ประเภท รูปแบบ หรือรูปพรรณสัณฐานของสิ่งที่เป็นเจ้าของ สัญลักษณ์ หรือ Logo นั้น ๆ เพื่อเป็นการสื่อ เตือนความทรงจำ และทำให้เกิดผลด้านการสื่อความหมายกับผู้รับสาร หรือสาธารณชนได้ง่ายขึ้น

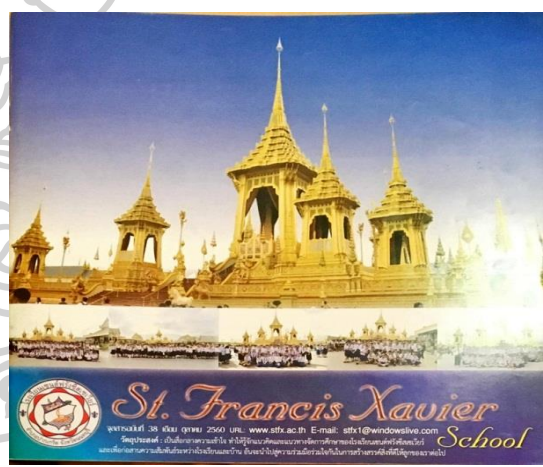

ตราสัญลักษณ์โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มีองค์ประกอบและมีความหมาย คือ ชื่อโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สถานที่ตั้งของโรงเรียนปรากฏอยู่ระหว่างวงกลมสองวงซ้อนกัน ภายในวงกลมเป็นลายโปร่งมีสัญลักษณ์ของโรงเรียนเป็นรูปวงกลมมีเส้นขอบและเส้นโค้งขึ้นโค้งลง หมายถึง ความมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามคุณค่าแห่งศาสนธรรม วัฒนธรรม และวิชาความรู้ ขณะเดียวกัน หมายถึง การรวมศรัทธาธรรมของนักบวช เข้ากับความรักของผู้ปกครอง เมตตาธรรมของครู และการแสวงหาความรู้ความเจริญของนักเรียน ประดับรอบนอกบังเกิดเป็นกลีบเจ็ดกลีบ วงกลมเส้นประดับเจ็ดกลีบ มีความหมายแทนพระคุณเจ็ดประการของพระจิตเจ้า คือ พระดำริ สติปัญญา ความคิดอ่าน กำลังความรู้ ความศรัทธา ความยำเกรง ตรงกลางมีเครื่องหมายโล่ป้องกันศัสตราวุธ โล่ แสดงนัยของคุณธรรมว่าความรู้เป็นเครื่องปกป้องภัย ภายในโล่แบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนบนของโล่มีอักษร ซฟซ อยู่หน้าเส้นตรงตั้ง ส่วนล่างมีตะเกียงเปรียบประดุจแสงสว่างส่องทางชีวิต เทียบเท่าแสงแห่งปัญญา เปล่งประทีปอยู่บนหนังสือพระคัมภีร์สองเล่มซ้อนกัน ซึ่งแทนคู่มือปลูกฝังคุณค่าทางจิตใจ และคุณค่าทางวิชาชีพ ความสมดุลของคุณค่าทั้งสอง เปรียบประดุจตะเกียงเปล่า แสงสว่างนำชีวิตไปถูกทาง มีเส้นแนวนอนเป็นฐาน ด้านหลังโล่มีดาบคมขัดอยู่ ปลายดาบปรากฏที่ด้านบนซ้ายและด้ามปรากฏที่ด้านล่างขวา ดาบคม คือ ปัญญา ด้าม คือ สติ ดาบนี้ เป็นเครื่องประหารความเขลาและความ

ไม่ชอบธรรมทั้งหลาย และป้องกันตนเองด้วย ดาบที่อยู่ทางซ้ายจึงต้องใช้ความสุ่มคมกริภาพอย่างองอาจและกล้าหาญ มองเห็นใบไม้ทอดปลายด้านบนขวาและด้านล่างซ้ายใบไม้ แทนใบมะกอก ใบของพีช คือ ส่วนที่ทำหน้าที่หายใจ ใบมะกอกจึงแทนการดำรงชีวิตในสันติสุขและเพื่อสันติสุข

ตราสัญลักษณ์โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นตราสัญลักษณ์ที่ต้องการสื่อสารความเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน ทั้งในแง่ประวัติ ความเป็นมา จิตตารมณ์ นโยบายและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ ทั้งยังต้องการสื่อสารภาพลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำแก่ผู้พบเห็น

จากการศึกษา ผู้ศึกษาพบด้านการจัดวางตำแหน่งตราสัญลักษณ์โรงเรียนที่พบในจูลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ พบ 2 ลักษณะ คือ การจัดวางไว้ด้านมุมบนซ้ายของจูลสาร การจัดวางไว้ด้านมุมล่างซ้ายของจูลสาร ดังตัวอย่าง

ผู้ศึกษาพบการจัดวางตำแหน่งตราสัญลักษณ์ด้านมุมบนซ้ายของจูลสาร จำนวน 11 ฉบับ และพบการจัดวางตำแหน่งตราสัญลักษณ์มุมล่างซ้ายของจูลสาร จำนวน 3 ฉบับ พบ 1 ฉบับที่ไม่มีตราสัญลักษณ์โรงเรียน

การจัดวางตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนที่นำเสนอมานี้ มิได้เป็นข้อกำหนดตายตัวในเรื่องขนาด และตำแหน่ง ผู้ออกแบบสามารถจัดวางปรับและเคลื่อนย้ายได้ตามความเหมาะสม โดย

พิจารณาจากการจัดวางให้เหมาะสมกับภาพรวมเป็นหลัก โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทางศิลปะด้วย และไม่วางตราสัญลักษณ์ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม เช่น หากภาพหน้าปกเป็นภาพที่ต้องให้ความเคารพหรืออยู่ในฐานะสูงกว่าโรงเรียน เช่น พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะมีการปรับตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนไว้ด้านล่าง หรือหากจัดวางไว้ด้านบนแล้วมองไม่เห็นเด่นชัดหรือวางทับตัวอักษรอื่น จะมีการปรับภาพตราสัญลักษณ์มาจัดวางไว้ด้านล่างเช่นกัน ส่วน 1 ฉบับที่ไม่มีตราสัญลักษณ์โรงเรียนนั้น ผู้ศึกษาพบว่า มีตราสัญลักษณ์อื่นที่สูงกว่าตราของโรงเรียนจัดวางไว้แล้ว คือ ตราพระปรมาภิไธย รัชกาลที่ 9 จึงไม่มีการจัดวางตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนข้างลงไปอีก เพื่อให้การจัดวางตราสัญลักษณ์โรงเรียนมีความเหมาะสม

2) ชื่อโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนลำดับที่ 19 ในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า St. Francis Xavier School เป็นการตั้งชื่อโรงเรียนตามชื่อนักบุญ คือ นักบุญ ฟรังซิส เซเวียร์ องค์อุปถัมภ์ในคริสต์ศาสนา โดยในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์จะใช้ชื่อโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษทุกฉบับ คือ St. Francis Xavier School อาจเนื่องมาจาก เพื่อให้ทราบว่าเป็นคำเฉพาะ ชื่อเฉพาะของนักบุญซึ่งเป็นชาวสเปน คือ St. Francis Xavier และเพื่อแสดงเอกลักษณ์กลุ่ม ช่วยสร้างความสนใจและและทำหน้าที่สื่อความหมายได้ตรงตัว ชัดเจน ว่าโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ที่ก่อตั้งขึ้นและอยู่ภายใต้การดำเนินงานของคณะนักบวชชาวต่างชาติที่นับถือศาสนาคริสต์และเข้ามาเผยแพร่แนวทางคำสอนในประเทศไทย จึงใช้ชื่อบนปกจุลสารเป็นภาษาอังกฤษเพื่อแสดงออกถึงความโก้หรู และสะท้อนความพึงพอใจของบุคคลในสังคมว่าภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากการศึกษา ผู้ศึกษาพบว่า ชื่อโรงเรียนที่ปรากฏบนปกจุลสารทั้ง 15 ฉบับนั้น มี 2 ลักษณะ คือ การจัดวางไว้ด้านบนของจุลสาร การจัดวางไว้ด้านล่างของจุลสาร ดังตัวอย่าง

ผู้ศึกษาพบการจัดวางตำแหน่งชื่อโรงเรียนด้านบนของจุลสาร จำนวน 13 ฉบับ และพบการจัดวางตำแหน่งชื่อโรงเรียนด้านล่างของจุลสาร จำนวน 2 ฉบับ จัดวางไว้ตรงกลางของหน้ากระดาษทั้งด้านบนและด้านล่าง

ลักษณะขนาดตัวอักษร มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจน มีการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ขึ้นต้นคำเพื่อแบ่งวรรคการอ่านและเพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจนแก่ผู้รับสาร St. Francis Xavier School เมื่อผู้รับสารมองดูชื่อจุลสาร

อนึ่ง การจัดวางตราสัญลักษณ์และชื่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องควบคู่กันไป ทั้ง 14 ฉบับ และพบ 1 ฉบับ ที่มีเฉพาะชื่อโรงเรียนปรากฏ ไม่พบตราสัญลักษณ์โรงเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับภาพปกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เคารพ ในลักษณะที่สูงกว่าโรงเรียน

3) ภาพหน้าปก

ปกหน้าของจุลสารถือว่ามีค่าสำคัญ เพราะเปรียบเสมือนหน้าต่างที่ก่อให้เกิดความประทับใจเมื่อแรกเห็น อีกทั้งยังเป็นจุดที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของจุลสารได้อย่างชัดเจน รูปภาพในจุลสารถือเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะสามารถดึงดูดความน่าสนใจจากผู้อ่านและใช้เป็นสื่อขยายความหรือข้อความให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษา พบว่า ภาพหน้าปกของจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จำนวน 15 ฉบับ นั้นล้วนเป็นภาพกิจกรรมสำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละปีการศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สลับ ต่อเนื่องกันไป ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

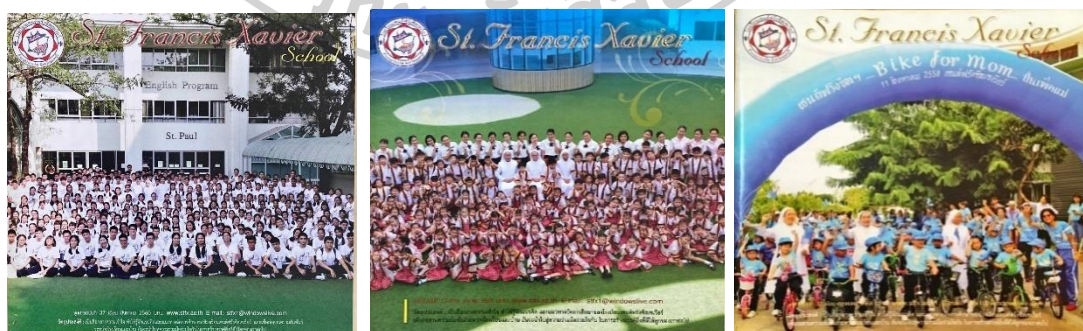
ตารางที่ 4 ตารางแสดงความสัมพันธ์ภาพกิจกรรมหน้าปกและแผนกที่รับผิดชอบ

ฉบับที่	ภาพกิจกรรม	บุคคล/แผนกที่รับผิดชอบ
28 เดือน กรกฎาคม 2557	พิธีฉลองศาสนนาม	คณะเซอร์และนักเรียนทุกระดับชั้น
29 เดือน ตุลาคม 2557	ทัศนศึกษา	นักเรียนปฐมวัย
30 เดือน มกราคม 2558	พิธีสำเร็จการศึกษา นักเรียนชั้นปฐมวัย อ.3	นักเรียนปฐมวัย
31 เดือน กรกฎาคม 2558	พิธีฉลองศาสนนาม	คณะเซอร์และนักเรียนปฐมวัย
32 เดือน ตุลาคม 2558	กิจกรรม Bike for Mom	นักเรียนปฐมวัย
33 เดือน มกราคม 2559	พิธีสำเร็จการศึกษา นักเรียนชั้นปฐมวัย อ.3	นักเรียนปฐมวัย
34 เดือน สิงหาคม 2559	พิธีไหว้ครู	นักเรียนประถมฯ
35 เดือน ตุลาคม 2559	ในหลวงรัชกาลที่ 9	ฝ่ายบริหาร
36 เดือน กุมภาพันธ์ 2560	พิธีอำลารร.	นักเรียนมัธยมฯ ปีที่ 6
37 เดือน สิงหาคม 2560	ค่ายมัธยมสัมพันธ์	นักเรียนมัธยมฯ ปลาย
38 เดือน ตุลาคม 2560	ทัศนศึกษา	นักเรียนมัธยมฯ ต้น
39 เดือน มกราคม 2561	พิธีสำเร็จการศึกษา นักเรียนชั้นปฐมวัย อ.3	นักเรียนปฐมวัย

40 เดือน สิงหาคม 2561	พิธีไหว้ครู	นักเรียนปฐมวัย
41 เดือน ตุลาคม 2561	กิจกรรมบ้านนี้มีรักและเมตตา	นักเรียนปฐมวัยและมัธยมฯ ปลาย
42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562	พิธีสำเร็จการศึกษา นักเรียนชั้นม. 6	นักเรียนภาคไทยและภาคอิตาลี

จากข้อมูลการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาพหน้าปกของจุลสารทั้ง 15 ฉบับ เป็นภาพกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญและน่าสนใจในช่วงขณะหนึ่งที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เป็นกิจกรรมสำคัญ ที่ปรากฏในแต่ละปีการศึกษา ที่แสดงถึงความสำเร็จ การเฉลิมฉลอง ความรัก ความเมตตา ความสามัคคี ที่สมาชิกในองค์กร ตั้งแต่คณะเซอร์¹ ผู้บริหาร คณะครู นักเรียนในทุกช่วงชั้นตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังพบว่า ภาพหน้าปกทั้ง 15 ฉบับนั้น ภาพหน้าปกเป็นภาพนักเรียนปฐมวัย 7 ฉบับ นอกนั้น เป็นภาพนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาผสมกันไป แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ลักษณะการวางภาพบนปกจุลสารเป็นแบบเต็มหน้ากระดาษ ไม่มีกรอบล้อมรอบ จุลสารแต่ละฉบับจะปรากฏภาพกิจกรรมเพียง 1 ภาพเท่านั้น ไม่มีการซ้อนภาพและไม่มีตัวข้อความซ้อนทับ ทำให้มองเห็นภาพปกได้อย่างชัดเจน โดดเด่น และสะดุดตา ดังตัวอย่าง

¹เซออร์ (Soeur) คำเรียกย่อ มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า มาเซออร์ (Ma soeur) หมายถึง หญิงนักบวชหรือแม่ชี ของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ซึ่งทำงานตามโรงเรียนคอนแวนต์ต่าง ๆ ของคณะ

รูปภาพที่ปรากฏเป็นการใช้เป็นภาพบุคคลที่ประกอบกิจกรรมและมีส่วนสำคัญในการดำเนินงานเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้รับสาร เป็นการใช้อุบายเพื่อบอกเรื่องราว อธิบายกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับระยะเวลาในการดำเนินงานตามนโยบายทางด้านการศึกษาของโรงเรียน ภาพหน้าปกเป็นกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการรู้จักบทบาทและการทำหน้าที่ของผู้บริหาร คณะครู นักเรียนทั้งหลาย แต่ละภาพกิจกรรมดังกล่าวได้พยายามสื่อสารให้เห็นถึงความน่ายินดี และการมีความสุขในการได้ร่วมกิจกรรมเพื่อแสดงให้องค์กรที่ผู้เข้าร่วมมีความสุข ความพึงพอใจ

4) ข้อมูลรายละเอียด

ข้อมูลรายละเอียดของฉบับ คือ การให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญเกี่ยวกับจุลสารในส่วนที่ต้องการสร้างความเข้าใจและความชัดเจนในการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ขึ้นในองค์กร เพื่อบอกกล่าวให้ผู้รับสารทราบความเป็นไปและความต่อเนื่องของสื่อจุลสาร

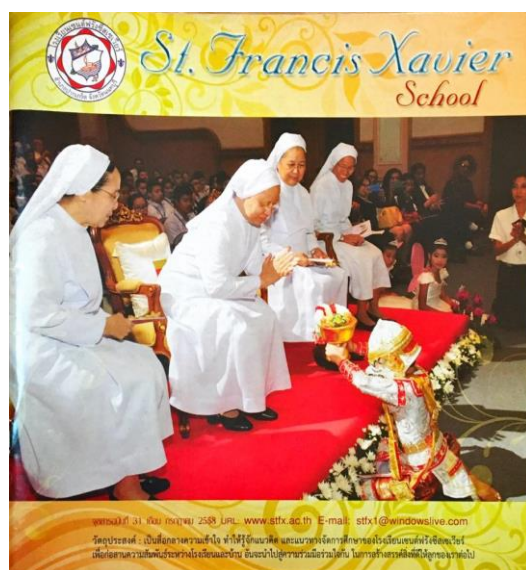
จากการศึกษา ผู้ศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์ที่สำคัญที่ปรากฏบนปกจุลสาร ในส่วนของข้อมูลรายละเอียด 3 ประการ คือ

- ฉบับที่เผยแพร่จุลสาร บอกข้อมูลฉบับที่ของจุลสาร เดือนและปีพ.ศ.ที่จัดทำ เช่น จุลสาร ฉบับที่ 42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562

- ข้อมูลติดต่อทางเว็บไซต์ บอกข้อมูลช่องทางติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต คือ URL : www.stfx.ac.th E-mail : stfx1@windowlive.com

- วัตถุประสงค์การจัดทำจุลสารบอกความมุ่งหมาย ความตั้งใจ และผลที่ประสงค์จะให้บรรลุตามนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน คือ เพื่อเป็นสื่อกลางความเข้าใจ ทำให้รู้จักแนวคิดและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์และเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้ลูกของเราต่อไป

ลักษณะการจัดวางข้อมูลรายละเอียด จะจัดวางไว้ด้านล่างตรงกึ่งกลางของหน้าปก จุลสาร ทั้ง 15 ฉบับ โดยจะจัดวางข้อมูลส่วนของ ฉบับที่เผยแพร่จุลสาร และข้อมูลติดต่อทางเว็บไซต์ ในบรรทัดเดียวกัน ส่วนวัตถุประสงค์ของการจัดทำจุลสารจะอยู่ในบรรทัดถัดไป ด้านขนาดตัวอักษร มีขนาดเล็กแต่สามารถมองเห็นรายละเอียดได้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

-ฉบับที่เผยแพร่ และ เว็บไซต์ติดต่อ
-วัตถุประสงค์การจัดทำจุลสาร

2. ส่วนเนื้อในจุลสาร

ส่วนเนื้อในของจุลสาร คือ ส่วนเนื้อหาด้านในเล่มของจุลสาร เริ่มตั้งแต่หน้าที่ถัดจากหน้าปกไปจนถึงหน้าก่อนสุดท้าย นำเสนอส่วนเนื้อหาของหน่วยงาน องค์กรที่ต้องการเผยแพร่ทั้งข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร และต้องการแบ่งปันสู่สาธารณชนเพื่อส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร

จูลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้แบ่งส่วนเนื้อหาในจูลสารตามประเภทการดำเนินงานของโรงเรียน ที่มีทั้งหมด 3 แผนก คือ แผนกภาคภาษาไทย (หลักสูตรการสอนที่เน้นภาษาไทย) แผนกภาคภาษาอังกฤษ (หลักสูตรการสอนที่เน้นภาษาอังกฤษ) และแผนกปฐมวัย (หลักสูตรการสอนที่เน้นภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่ร่วมสถานที่เดียวกัน) เนื้อหาที่ปรากฏแบ่งเป็นคอลัมน์ ซึ่งแต่ละคอลัมน์มีลักษณะการตั้งชื่อสัมพันธ์กับนโยบายการศึกษาของโรงเรียน ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกภาคภาษาไทย แผนกภาคภาษาอังกฤษ และ แผนกปฐมวัย โดยใช้ชื่อว่า เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย Inside English Program และ แ้มดูน้องหนูอนุบาล ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ามีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมภาพรวมของสถานศึกษา อีก 3 คอลัมน์ คือ สกู๊ปพิเศษ เรื่องเล่าข่าวสาร และ ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน รวมทั้งหมด 6 คอลัมน์ โดยมีรายละเอียดการนำเสนอคอลัมน์เรียงตามลำดับที่ปรากฏในจูลสาร ดังนี้

1) คอลัมน์สกู๊ปพิเศษ

คอลัมน์สกู๊ปพิเศษ เป็นคอลัมน์ที่นำเรื่องราวกิจกรรมที่มีวาระพิเศษ เกิดขึ้นเป็นกรณีเฉพาะกิจ นำมาเผยแพร่ บอกกล่าวให้สมาชิกองค์กรและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น บุคคลสำคัญของประเทศ บุคคลพิเศษทางคริสต์ศาสนา กิจกรรมที่มีการดำเนินงานพิเศษ แตกต่างไปจากกิจกรรมประจำของโรงเรียน เรื่องราวการนำเสนอความพิเศษที่เป็นสาระจรโลงใจ มีคุณค่าต่อจิตใจ สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อภาพลักษณ์องค์กร จากการศึกษาจำนวนจูลสารทั้ง 15 ฉบับ ผู้ศึกษาพบว่า คอลัมน์สกู๊ปพิเศษจะมีในจูลสารบางฉบับ พบทั้งสิ้น 11 ฉบับ ดังรายละเอียด

ตารางที่ 5 ตารางแสดงหัวข้อเรื่องกิจกรรมที่ปรากฏในคอลัมน์สื่อบุคคล

ฉบับที่	หัวข้อเรื่อง
28 เดือน กรกฎาคม 2557	สร้างนิสัย สร้างหัวใจ Creative
29 เดือน ตุลาคม 2557	English Camp
31 เดือน กรกฎาคม 2558	พิธีมิสซาโมทนาคุณพระเจ้า ต้อนรับท่านอธิการ ดอมินิก กิจเจริญ
32 เดือน ตุลาคม 2558	การตรวจประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา
34 เดือน สิงหาคม 2559	พิธีพัชรมโกล สรวรรณสมโกล หิรัญสมโกล ปฏิญาณตนตลอดชีพ คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ปี 2016
35 เดือน ตุลาคม 2559	น้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้นอันหาที่เปรียบมิได้
36 เดือน กุมภาพันธ์ 2560	อนุภาพแห่งรอยยิ้ม
37 เดือน สิงหาคม 2560	โครงการจิตอาสาประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน “ดอกไม้จันทน์ แทนดอกไม้ใจ ถวายแด่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9”
38 เดือน ตุลาคม 2560	นิทรรศการงานพระราชพิธี ถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ เมรุมาศ ท้องสนามหลวง
39 เดือน มกราคม 2561	คำนิบอวยพร เนื่องในเทศกาลวันคริสต์มาส ประจำปี 2560
40 เดือน สิงหาคม 2561	เทิดพระเกียรติและแสดงความจงรักภักดี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระ ชนมพรรษา 66 พรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เรื่องที่ปรากฏในคอลัมน์สื่อบุคคล สัมพันธ์กับ เหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลาขณะนั้น ทั้งในระดับประเทศและของโรงเรียน เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับ พิธีของพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ 4 ฉบับ พิธีสำคัญทางศาสนาของชาวคริสต์ 3 ฉบับ บทความปกิณกะประเภทสร้างกำลังใจ 2 ฉบับ กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพนักเรียน 1 ฉบับ และ กิจกรรมตามนโยบายสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงฯ 1 ฉบับ ดังตัวอย่าง

ลักษณะการจัดวางเรื่องราวในคอลัมน์สื่อบุพิเศษ เป็นการจัดวางข้อมูล โดยใช้ทั้ง 2 หน้าคู่ โดยวางหัวข้อไว้ตรงกลางหน้ากระดาษระหว่างทั้ง 2 หน้า ขนาดตัวอักษรชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพิเศษของข้อมูลข่าวสาร ที่นำมาเสนอ พร้อมทั้งใส่รายละเอียดข้อมูลกิจกรรม มีภาพประกอบกิจกรรมชัดเจน

2) คอลัมน์ เรื่องเล่าข่าวสาร

คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร เป็นคอลัมน์ที่นำเสนอเรื่องราว กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ที่สมาชิกของโรงเรียนได้ทำกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมของบุคลากรในโรงเรียนทุกแผนก ตั้งแต่คณะผู้บริหาร คณะครู นักเรียน พนักงาน และหน่วยงานหรือองค์กรจากภายนอกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 แผนก คือ ภาคภาษาไทย ภาคปฐมวัย และภาคภาษาอังกฤษ ที่เกิดขึ้นแต่ละเดือน

ผลการศึกษาพบว่า คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร ที่พบในจุลสารแต่ละฉบับ มีจำนวนการนำเสนอกิจกรรมที่มีจำนวนต่างกันในแต่ละฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนเรื่องที่ปรากฏในคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสารของจุลสาร

ฉบับที่	จำนวนเรื่อง	ฉบับที่	จำนวนเรื่อง
28 เดือน กรกฎาคม 2557	49	29 เดือน ตุลาคม 2557	39
30 เดือน มกราคม 2558	59	31 เดือน กรกฎาคม 2558	37
32 เดือน ตุลาคม 2558	42	33 เดือน มกราคม 2559	57
34 เดือน สิงหาคม 2559	59	35 เดือน ตุลาคม 2559	33
36 เดือน กุมภาพันธ์ 2560	31	37 เดือน สิงหาคม 2560	59
38 เดือน ตุลาคม 2560	33	39 เดือน มกราคม 2561	34
40 เดือน สิงหาคม 2561	44	41 เดือน ตุลาคม 2561	38
42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562	50		

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จำนวนกิจกรรมที่ปรากฏในคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสารมีจำนวนเรื่องมากที่สุด 59 เรื่อง พบในจุลสารจำนวน 3 ฉบับ และพบจำนวนเรื่องน้อยที่สุดคือ 31 เรื่อง ซึ่งจำนวนกิจกรรมที่ปรากฏ ขึ้นอยู่กับช่วงระยะเวลาในการทำกิจกรรม หากเป็นช่วงที่ใกล้สอบหรือช่วงปิดภาคเรียนมีจำนวนกิจกรรมน้อยลง ในทางตรงกันข้าม หากเป็นช่วงของเทศกาลหรือวันสำคัญจำนวนกิจกรรมมีจำนวนมากขึ้น

พบลักษณะการจัดเรียงกิจกรรมเป็นไปตามลำดับปฏิทิน หากกิจกรรมที่ทำมีระยะเวลามากกว่า 1 วัน มีการระบุวันเริ่มและวันสิ้นสุดอย่างชัดเจน หากกิจกรรมมีระยะเวลาที่

ยาวนานกว่านั้น มีการระบุเดือนเพื่อกำหนดกรอบของเวลาและมีภาพประกอบกิจกรรม 1 ภาพ จัดวางควบคู่กันไป ในแต่ละหน้าแบ่งเนื้อหาเป็น 3 แถว ดังตัวอย่าง

3) คอลัมน์ เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย

คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย มีลักษณะเป็นการบอกกล่าวเรื่องราว สิ่งที่เกิดขึ้นในภาคภาษาไทย โดยมีคณะครูและนักเรียนภาคภาษาไทยเป็นผู้จัดและผู้เข้าร่วมหลัก อาจมีนักเรียนจากภาคภาษาอังกฤษและนักเรียนปทุมวิไล รวมถึงบุคคลภายนอกเข้าร่วมด้วยตามแต่ละกิจกรรม ในแต่ละฉบับจะปรากฏจำนวนเรื่องไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนของกิจกรรมในแต่ละช่วงนั้น ๆ ซึ่งอยู่ระหว่าง 4-8 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดวาง ประกอบไปด้วย ชื่อคอลัมน์ “เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย” จะจัดวางไว้ที่ริมทางซ้ายของหน้ากระดาษด้านซ้าย ชื่อกิจกรรมจะจัดวางไว้กลางหน้ากระดาษ มีข้อความรายละเอียดอยู่ตรงกึ่งกลาง และล้อมรอบด้วยภาพประกอบกิจกรรม ดังตัวอย่าง

คอลัมน์แม่แม่มดน้องหนูอนุบาล เป็นการบอกกล่าวเรื่องราว สิ่งที่เกิดขึ้นในแผนกปฐมวัย โดยมีคณะครูและนักเรียนแผนกปฐมวัยเป็นผู้จัดและผู้เข้าร่วมหลัก อาจมีบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมด้วยในบางกิจกรรม แต่ละฉบับมีจำนวนเรื่องไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนกิจกรรมในแต่ละช่วงนั้น ซึ่งโดยอยู่ระหว่าง 4-8 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดวาง ประกอบไปด้วย ชื่อคอลัมน์ “แม่แม่มดน้องหนูอนุบาล” จะจัดวางไว้ที่ริมทางซ้ายของหน้ากระดาษด้านซ้าย ชื่อกิจกรรม หมวด/ฝ่ายที่รับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับ วันเวลา สถานที่ และจุดประสงค์ของการจัด รูปแบบของกิจกรรม รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับ และมีรูปภาพกิจกรรมประกอบข้อความ ดังตัวอย่าง

5) คอลัมน์ Inside English Program

คอลัมน์ Inside English Program เป็นการบอกกล่าวเรื่องราว สิ่งที่เกิดขึ้นใน English Program โดยมีคณะครูและนักเรียนภาคภาษาอังกฤษเป็นผู้จัดและผู้เข้าร่วมหลัก และมีบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมด้วย แต่ละฉบับปรากฏจำนวนเรื่องไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนกิจกรรมในแต่ละช่วงนั้น อยู่ระหว่าง 5-8 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นบทความภาษาอังกฤษ มีบทความภาษาไทยจำนวนน้อย

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดวาง ประกอบไปด้วย ชื่อคอลัมน์ “Inside English Program” จัดวางไว้ที่ริมทางซ้ายของหน้ากระดาษด้านซ้าย ชื่อกิจกรรม หมวด/ฝ่ายที่รับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับ วันเวลา สถานที่ และจุดประสงค์ของการจัด รูปแบบของกิจกรรม รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับ และมีรูปภาพกิจกรรมประกอบข้อความดังกล่าว

6) คอลัมน์ ครู...ผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน

คอลัมน์ ครูผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน มีลักษณะเป็นการบอกกล่าวเรื่องราว สิ่งที่เกิดขึ้นของคณะเซอร์ คณะครู ที่ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้วยการส่งเสริมให้ครูเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพ ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และรางวัลจากหน่วยงานที่โรงเรียนและบุคลากรได้รับ แต่ละฉบับ ปრაกฏจำนวนเรื่องไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เหมาะสมในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งอยู่ระหว่าง 2-8 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดวาง ประกอบไปด้วย ชื่อคอลัมน์ “ครูผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน” จะจัดวางไว้ที่ริมทางซ้ายของหน้ากระดาษด้านซ้าย ชื่อกิจกรรม หมวด/ฝ่าย/บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดเกี่ยวกับ วันเวลา สถานที่ และจุดประสงค์ของการจัด รูปแบบของการอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับ และมีรูปภาพกิจกรรมประกอบข้อความ ดังตัวอย่าง

3. ส่วนท้ายจุลสาร

ส่วนท้ายจุลสาร คือ คอลัมน์สุดท้ายของจุลสาร พบคอลัมน์ “คนเก่ง เซนต์ฟรังซิสซา” เป็นการบอกกล่าวเรื่องราว ของเด็กนักเรียนที่มีความสามารถในการแข่งขันต่าง ๆ จากภายนอก โรงเรียน แต่ละฉบับปรากฏจำนวนการแข่งขันไม่เท่ากัน ในฉบับแรก ๆ จะปรากฏจำนวนเฉลี่ย 3-4 การแข่งขันแต่พบว่ามี 2 เล่มหลังสุด มีการลงภาพรางวัลที่นักเรียนได้รับจากการไปแข่งขันเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประมาณ 10-14 รางวัลต่อฉบับ ทำให้ปริมาณหน้าของจุลสารต้องเพิ่มมากขึ้น จากเดิมเพียง 1 หน้าสุดท้าย มีการเพิ่มจำนวนหน้า เป็น 4-5 หน้า

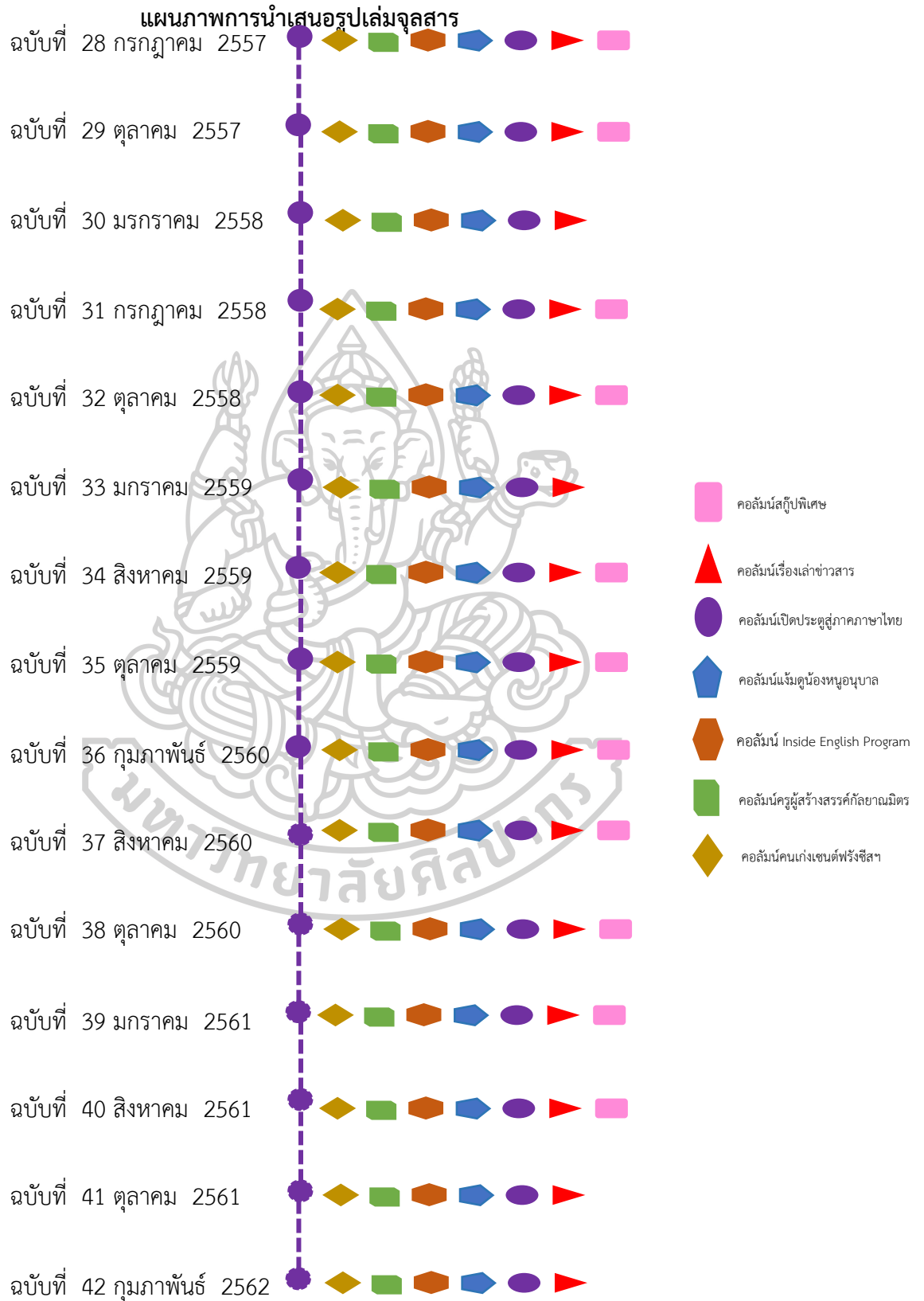
ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดวางรายละเอียดในคอลัมน์สุดท้ายของจุลสาร ประกอบไปด้วย ชื่อคอลัมน์ “คนเก่งเซนต์ฟรังซิสซา” จัดวางไว้ตรงกลางของหน้ากระดาษ มีรายชื่อผู้เข้าแข่งขัน ประเภทรายการ รายละเอียดเกี่ยวกับ วันเวลา สถานที่ และรางวัลที่ได้รับ โดยมีรูปภาพของนักเรียนที่ได้รับรางวัลประกอบ ดังตัวอย่าง

จากการศึกษารูปแบบจูลสารด้านการนำเสนอรูปเล่มผู้ศึกษาพบว่า รูปแบบการนำเสนอรูปเล่มจูลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีลักษณะเป็นกระดาษอาร์ตมัน 4 สีทั้งเล่ม ขนาด 8”*8” มีจำนวนหน้าของแต่ละฉบับไม่เท่ากัน พบตั้งแต่ 47 หน้า - 60 หน้า และมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนปกจูลสาร ส่วนเนื้อในจูลสาร และส่วนท้ายจูลสาร พบว่าการนำเสนอรูปเล่มจูลสารมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนปกจูลสาร มืองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์โรงเรียน ชื่อโรงเรียน รูปภาพหน้าปก และ ข้อมูลรายละเอียด ลำดับถัดไปคือ ส่วนเนื้อในจูลสาร พบลักษณะการปรากฏของการแบ่งเป็นคอลัมน์ จำนวน 6 คอลัมน์ คือ คอลัมน์สก๊อปพิเศษ เรื่องเล่าข่าวสาร เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย Inside English Program แ้มดูน้องหนูอนุบาล และ ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน ซึ่งแต่ละคอลัมน์จะมีจำนวนหน้าไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหา กิจกรรมที่นำมาลงในจูลสารแต่ละฉบับ และคอลัมน์ “คนเก่ง เซนต์ฟรังซิสซา” ส่วนประกอบสำคัญสุดท้าย ถือเป็นส่วนท้ายเล่มของจูลสาร

จากการศึกษาการนำเสนอรูปเล่มของจูลสาร ผู้ศึกษาพบว่า การนำเสนอรูปเล่มที่โดดเด่นของจูลสารที่มีการแบ่งเป็นคอลัมน์นั้น ปรากฏพบว่า คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แ้มดูน้องหนูอนุบาล คอลัมน์ Inside English Program คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน และ คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสซา ปรากฏในจูลสารทุกฉบับ ทั้ง 15 ฉบับที่ได้นำมาศึกษา แต่พบ คอลัมน์สก๊อปพิเศษ แตกต่างออกไปจากคอลัมน์อื่น คือ ปรากฏในจูลสารบางฉบับ ตามแผนภาพที่ปรากฏ

แผนภาพที่ 4 แผนภาพรูปแบบการนำเสนอรูปเล่มจุลสาร

จากกิจกรรมที่ปรากฏใน คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ พบว่า มีปรากฏตามช่วงเวลาพิเศษ ไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในโรงเรียน ไม่ใช่แผนการดำเนินงานประจำปีการศึกษาของโรงเรียน แต่เป็นกิจกรรม / เรื่องราว ที่เกิดขึ้นเป็นวาระ เป็นครั้งคราว อันเนื่องมาจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากเหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง สภาพสังคม ในช่วงเวลาขณะหนึ่ง เช่น กิจกรรมเพื่อการน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ (ฉบับที่ 35 เดือน ตุลาคม 2559) โครงการจิตอาสาประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน “ดอกไม้จันทน์ แทนดอกไม้ใจ ถวายแด่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9” (ฉบับที่ 37 เดือน สิงหาคม 2560) กิจกรรมชมนิทรรศการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ เมรุมาศ ท้องสนามหลวง (ฉบับที่ 38 เดือน ตุลาคม 2560) กิจกรรมเทิดพระเกียรติและแสดงความจงรักภักดี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 66 พรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 (ฉบับที่ 40 เดือน สิงหาคม 2561) กิจกรรมดังกล่าว มีความเฉพาะกิจ เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของบ้านเมือง อันเกี่ยวเนื่องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสถาบันหลักของประเทศชาติ สังคมไทย

นอกจากกิจกรรมที่มีความเฉพาะกิจ เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์สำคัญของประเทศชาติแล้ว คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษยังมีความพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวาระสำคัญตามบริบทของโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนคริสต์ในประเทศไทย เช่น พิธีมิสซาโมทนาคุณพระเจ้า ต้อนรับท่านอธิการ ดอมินิก กิจเจริญ (ฉบับที่ 31 เดือน กรกฎาคม 2558) เป็นพิธีต้อนรับอธิการิณีใหม่ ซึ่งตำแหน่งอธิการิณีของคณะนั้น จะมีวาระการดำรงตำแหน่งอยู่ 3 ปี เมื่อหมดวาระจะมีการจัดสรรจากคณะภคินีฯ เพื่อหา เซอร์ มาดำรงตำแหน่งอธิการ ซึ่งพิธีมิสซาเพื่อต้อนรับอธิการนั้น เป็นเสมือนการประกาศข่าวดีจากพระเจ้าที่คัดสรรให้บุคคลที่ถูกส่งมานั้น มารับใช้พระเจ้าด้วยความเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงการมอบตนเองให้อยู่ในความดูแลของพระเจ้า และสร้างคุณค่าต่อบุคคลอื่น ๆ ซึ่งการจัดสรรตำแหน่งจากคณะฯ นั้น มีกำหนดการในช่วงต้นเดือนพฤษภาคมของปีที่เปลี่ยนวาระ ดังนั้น พิธีต้อนรับอธิการิณีใหม่นั้นจึงมีวาระพิเศษ ที่ปรากฏเฉพาะบางช่วงเวลาในจุลสารบางฉบับเท่านั้น ส่วน พิธีพัชรสมโภช สุวรรณสมโภช หิรัญสมโภช ปฏิญาณตนตลอดชีพ คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ปี 2016 (ฉบับที่ 34 เดือน สิงหาคม 2559) เป็นพิธีเฉลิมฉลองคณะเซอร์ที่ปฏิญาณตนเป็นผู้รับใช้พระเจ้า เป็นนักบวชครบตามกำหนดปี จึงจัดพิธีแสดงความยินดีแก่คณะเซอร์ทั้งหมดของคณะฯ กิจกรรมจึงมีความพิเศษ เกิดขึ้นใน

โอกาสพิเศษ และปรากฏในจุลสารคอลัมน์สัปดาห์พิเศษ และ กิจกรรมค่านับบอวยพร เนื่องในเทศกาลวันคริสตสมภพ ประจำปี 2560 (ฉบับที่ 39 เดือน มกราคม 2561) ก็มีลักษณะคล้ายกัน คือเป็นกิจกรรมพิเศษ ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ เพราะการค่านับบอวยพร เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนต้องส่งตัวแทนครูและตัวแทนนักเรียน ไปเข้าร่วมการค่านับบอวยพรแก่คณะเซอร์ผู้ใหญ่ของคณะฯ ตามที่กำหนด นอกจากนั้น ยังมีบทความแนะนำให้ผู้รับสารเกิดความจรรโลงใจ กระตุ้นเตือนใจ ด้วยการแนะนำแนวทางปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสถานศึกษา (บทความ สร้างนิสัย สร้างหัวใจ Creative ฉบับที่ 28 เดือน กรกฎาคม 2557 และ บทความอ่านภาพแห่งรอยยิ้ม ฉบับที่ 36 เดือน กุมภาพันธ์ 2560) กิจกรรมเข้าค่าย English Camp (ฉบับที่ 29 เดือน ตุลาคม 2557) เป็นกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ รวมถึง การตรวจประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา (ฉบับที่ 32 เดือน ตุลาคม 2558) ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในคอลัมน์สัปดาห์พิเศษ ไม่ได้มีเวลาเป็นตัวกำหนดที่ชัดเจน แน่นนอนว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด หากแต่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมือง ตามบริบทของสังคม แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

3.1.2 รูปแบบงานเขียน

จากข้อมูลรูปแบบการนำเสนอรูปเล่มจุลสาร พบว่ามีการแบ่งส่วนเนื้อหาที่พบเป็นคอลัมน์ โดยมีการตั้งชื่อคอลัมน์ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ในส่วนนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอรูปแบบงานเขียนที่พบในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ แบ่งงานเขียนได้เป็น 3 ประเภท คือ บทร้อยกรอง บทความ และ ข่าว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทร้อยกรอง

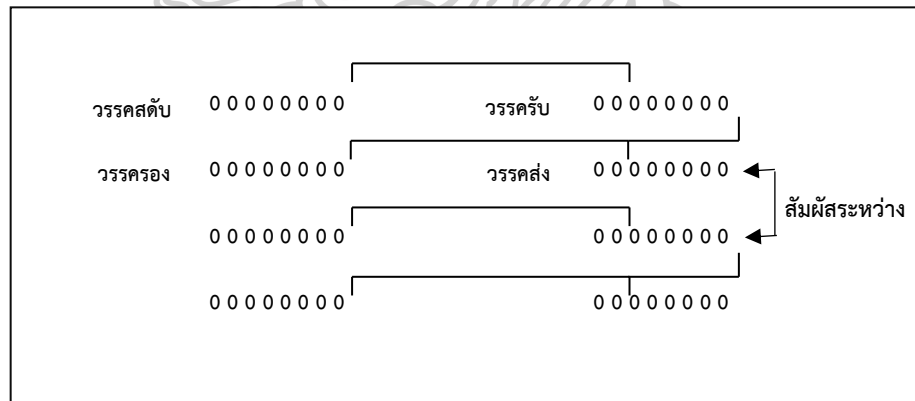
บทร้อยกรอง เป็นงานที่แต่งขึ้นโดยมีข้อกำหนดเรียกว่า ฉันทลักษณ์ แต่ละชนิดมีข้อกำหนดร่วมกันคือ กำหนดบท บาท วรรค จำนวนคำ สัมผัส และมีข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละชนิด นอกจากนี้ ยังมีงานแต่งบางประเภทที่ไม่มีฉันทลักษณ์ที่แน่นอนแต่มีการเลือกสรรถ้อยคำให้มีลักษณะเฉพาะต่างกับภาษาสื่อสารโดยทั่วไป เช่น กลอนเปล่าด้วย

จากการศึกษารูปแบบงานเขียน พบบทร้อยกรองในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ 2 ชนิด คือ กลอนแปด และ กลอนเปล่า ดังข้อมูลต่อไปนี้

1) กลอนแปด

ประทีป วาทิกทินกร (2542 : 73) ได้อธิบายว่า กลอนเป็นบทร้อยกรองประเภทที่บังคับคณะ สัมผัส และเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นร้อยกรองที่มีลักษณะแต่งง่ายและถูกใจคนไทยมากที่สุดจึงนิยมแต่งกันมาก กลอนแปดหรือกลอนสุภาพเป็นกลอนที่บทยี่สิบแปดออกเป็น 2 บาท หนึ่งบาทมี 2 วรรคบาทแรกหรือบาทเอก เรียก วรรคสดับและวรรครับ บาทสองหรือบาทโท เรียก วรรครองและวรรคส่ง มีสัมผัส 2 ชนิด คือ สัมผัสนอกและสัมผัสใน สัมผัสนอกเป็นสัมผัสบังคับ ส่วนสัมผัสในไม่บังคับแต่ควรมีเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เกิดความไพเราะ พบงานเขียนประเภทกลอนแปดในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ

แผนผังกลอนแปด

ตัวอย่างบทประพันธ์

ฟ้าวิโยคโคกสลดเมื่อหมดสิ้น	พระภูมินทร์แห่งดวงใจไทยสยาม
มหाराชภูมิพลผู้ทรงธรรม	ฟ้าโน้มนำเสด็จสวรรคครลาลัย
มหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่รัก	จอมกษัตริย์นักพัฒนาผู้ยิ่งใหญ่
พระปกเกล้าปกเกล้าปวงชาวไทย	ธ สถิตในดวงใจไทยนิรันดร์

สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์ น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และร่วมถวายความอาลัย
 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี
 จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร

ข้าพระพุทธเจ้า

คณะเซอร์ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และพนักงาน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

สกุ๊ปพิเศษ : จุลสารฉบับที่ 35/2559

คำประพันธ์ข้างต้น ประพันธ์ขึ้นเนื่องในวาระที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร สวรรคตเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 คณะครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นผู้ประพันธ์ เนื้อหากล่าวถึงการแสดงความรัก ความอาลัย ต่อการจากไปของพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักของชาวไทย รวมถึงชาวเซนต์ฟรังซิสฯ ด้วย

บทประพันธ์เป็นลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนแปด จำนวน 2 บท มีทั้งหมด 8 วรรค แต่ละวรรคมีจำนวนคำ 8-9 คำ แบ่งวรรคตอนการอ่านได้เป็นแบบ 3-2-3 เช่น พระปกเขต/ปกเกล้า/ปวงชาวไทย และ แบ่งวรรคการอ่านแบบ 3-3-3 เช่น ฟ้าวโยค/โคศกลด/เมื่อหมดสิ้น มีสัมผัสนอกบังคับอย่างชัดเจน ทั้งสัมผัสระหว่างวรรค เช่น ฟ้าวโยคโคศกลดเมื่อหมดสิ้น พระภูมินทร์แห่งดวงใจไทยสยาม (คำว่า สิ้น และ – มินทร์) และ สัมผัสระหว่างบท คือ ฟ้าน้อมนำเสด็จสวรรคตครลาลัย กับ จอมกษัตริย์นักพัฒนาผู้ยิ่งใหญ่ (คำว่า – ลัย และ คำว่า ใหญ่) ตรงตามฉันทลักษณ์ของกลอนแปด บทประพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ สละสลวย สร้างความสะเทือนใจ สะเทือนอารมณ์แก่ผู้รับสาร อีกทั้งเมื่อพิจารณาในด้านเนื้อหา พบว่า เป็นการนำเอาเหตุการณ์หรือเรื่องราวสำคัญที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองมาถ่ายทอดเป็นงานเขียน สื่อความคิด อารมณ์ ความรู้สึกได้อย่างตรงไปตรงมา เกิดจินตภาพ คล้อยตามความรู้สึกที่ผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอด

2) กลอนเปล่า

รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2525 : 261-267) ได้กล่าวถึงร้อยกรองไทยปัจจุบันมีลักษณะแตกต่างกับร้อยกรองในอดีตหลายประการ ขอสรุปลักษณะสำคัญดังนี้

กลอนเปล่าเป็นคำประพันธ์รูปแบบใหม่ เป็นงานร้อยกรองประเภทหนึ่งซึ่งไม่มีรูปแบบฉันทลักษณ์ที่แน่นอนไร้สัมผัส ใช้กลวิธีการแต่งอย่างอิสระ โดยมีลักษณะพื้นฐานคือ เขียนวรรคละหนึ่งบรรทัด และไม่บังคับสัมผัส ประโยคสั้น กระชับ มักจะขึ้นย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อเริ่มประโยคใหม่ หรือบางครั้งก็มีการขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นประโยคขยายใหม่ จำนวนคำในวรรคอาจมีคำเดียวก็ได้ ลักษณะเด่นของกลอนเปล่าอยู่ที่วลีสั้น ๆ กับช่องว่างในบทกวี พบงานเขียนประเภทกลอนเปล่าในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง บทประพันธ์ที่ 1

ของขวัญ

ของขวัญที่ต้องให้...บุพการี	คือ...ความกตัญญู
ของขวัญที่ต้องให้...บุตรหลาน	คือ...การเป็นแบบอย่างที่ดี
ของขวัญที่ต้องให้...มิตรสหาย	คือ...ความร้อบฟัง
ของขวัญที่ต้องให้...คนรอบข้าง	คือ...ความจริงใจ
ของขวัญที่ต้องให้...ผู้ที่เห็นต่าง	คือ...ความอดกลั้น
ของขวัญที่ต้องให้...ผู้ที่เป็นศัตรู	คือ...การให้อภัย
ของขวัญที่ต้องให้...คู่ชีวิต	คือ...ความรัก ความเข้าใจ
ของขวัญที่ต้องให้...ลูกค้ำ	คือ...ความซื่อสัตย์
ของขวัญที่ต้องให้...ตนเอง	คือ...คุณงามความดี ที่จะติดตัวไปตลอดกาล

จุลสารฉบับที่ 41 / 2561

ผู้ศึกษา พบว่า คำประพันธ์ข้างต้นเป็นบทร้อยกรองประเภทกลอนเปล่า เรื่อง “ของขวัญ” แต่งขึ้นเพื่อแสดงความคิด ทรรศนะ มุมมองของชีวิตในเรื่องของการประพาส ปฏิบัติตน ให้เหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ที่ตนได้รับ และมองเห็นคุณค่าในตัวเองโดยการสร้างคุณงามความดี และส่งต่อความปรารถนาดีแก่บุคคลอื่น เพื่อให้สังคมมีแต่ความรัก ความเมตตา อันเป็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่สมาชิกในองค์กรควรมีให้แก่กัน

บทร้อยกรองประเภทกลอนเปล่าเรื่อง ของขวัญ มีรูปแบบการใช้ข้อความซ้ำ เพื่อย้ำ ความหมาย ย้ำให้ตระหนักชัดในสารที่ต้องการจะสื่อ คือข้อความว่า “ของขวัญที่ต้องให้” แสดง จุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนของผู้ส่งสารว่า ต้องการสอนให้เป็นผู้ให้ เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ จิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล องค์อุปถัมภ์โรงเรียน คือ จงเป็นทุกอย่างสำหรับทุกคน มีการใช้คำง่าย เหมาะสม กะทัดรัด ลึกซึ้งกินใจ สะดุดความรู้สึกผู้รับสาร มีการใช้เครื่องหมายไวยากรณ์ คือ ... (มหัพภาค) เพื่อสื่ออารมณ์และน้ำเสียงของผู้แต่งให้ชัดเจนขึ้น

ด้านรูปแบบพบว่า บทประพันธ์กลอนเปล่าเป็นคำประพันธ์ที่ไม่มีลักษณะบังคับทาง ฉันทลักษณ์ มีรูปแบบที่ประสานเอกลักษณ์ของร้อยแก้วและร้อยกรองเข้าด้วยกัน ไม่บังคับสัมผัสการ เขียนที่เขียนติดต่อกันที่คล้ายร้อยแก้วแต่มีการผสมลีลาของร้อยกรอง คือ มีจังหวะและการใช้โวหาร สร้างจินตภาพได้ดี มีลักษณะของรูปแบบสร้างสรรค์ คือเขียนเป็นวรรค วรรคละหนึ่งบรรทัด เป็น ลักษณะของกลอน

ตัวอย่าง บทประพันธ์ที่ 2

อยู่กับ.....มีความสุข

อยู่กับตนเอง : ให้คิดบวก

อยู่กับพรรคพวก : ให้มีเมตตา

อยู่กับปัญหา : ให้ลงมือแก้

อยู่กับพ่อแม่ : ให้กตัญญู

อยู่กับผู้รู้ : ให้ถ่อมตน

อยู่กับชุมชน : ให้สร้างความคิด

อยู่กับโลกใบนี้ : ให้ปล่อยวาง

สกุ๊ปพิเศษ : จุลสารฉบับที่ 36/2560

ผู้ศึกษา พบว่า คำประพันธ์ข้างต้นเป็นบทร้อยกรองประเภทกลอนเปล่า เรื่อง “อยู่กับ...มีความสุข” แต่งขึ้นเพื่อแสดงแง่คิด มุมมองของชีวิต ทำให้รู้จักชีวิตและโลกกว้างขึ้น รู้วิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในเรื่องของทัศนคติ กรอบแนวคิด การประพฤติ ปฏิบัติตน อันเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สมาชิกในองค์กรควรมีให้แก่กัน

บทร้อยกรองประเภทกลอนเปล่าเรื่อง “อยู่กับ...มีความสุข” มีรูปแบบการใช้ข้อความซ้ำ เพื่อย้ำความหมาย ย้ำให้ตระหนักชัดในสารที่ต้องการจะสื่อ คือข้อความว่า “อยู่กับ...” แสดงจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนของผู้ส่งสารว่า ต้องการสอนให้รู้จักคิด ประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในจริยธรรมที่ดีงามทั้งกับตนเองและต่อผู้อื่น เป็นพลเมืองที่ดีต่อชุมชนและสังคมโลก มีการใช้คำง่าย เหมาะสมกะทัดรัด โดยแบ่งเป็นวรรคอย่างละ 3-4 คำ เพื่อให้อ่านได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ด้านรูปแบบพบว่า บทประพันธ์กลอนเปล่าเป็นคำประพันธ์ที่ไม่มีลักษณะบังคับทางฉันทลักษณ์อย่างร้อยกรองโบราณ จึงมีรูปแบบที่ประสานเอกลักษณ์ของร้อยแก้วและร้อยกรองเข้าด้วยกัน ไม่บังคับสัมผัสการเขียนที่เขียนติดต่อกันที่คล้ายร้อยแก้วแต่ยังคงรักษาลีลาของร้อยกรอง คือ มีจังหวะวรรคตอนการอ่านคล้ายกลอน 4 มีการใช้คำสัมผัส เพื่อให้อ่านได้อย่างไหลลื่น และไพเราะ มีการ

ประยุกต์ใช้ลีลาร้อยเข้ามาผสมผสานที่เห็นได้ชัดประการหนึ่งคือ การไม่กำหนดว่าต้องมีบทละกัวรรค จะแต่งให้ยาวเท่าไรก็ได้ เพียงแต่ให้มีสัมผัสทุกวรรค มีลักษณะของรูปแบบสร้างสรรค์ วางรูปแบบให้แปลกใหม่เพื่อเร้าความสนใจแก่ผู้อ่าน คือเขียนเป็นวรรค วรรคละหนึ่งบรรทัด เป็นลักษณะของรูปแบบร้อยกรองแบบใหม่

จากการศึกษารูปแบบงานเขียนประเภทร้อยกรอง ผู้ศึกษาพบว่า มีทั้งคำประพันธ์แบบมีฉันทลักษณ์ คือ กลอนแปด และลักษณะคำประพันธ์แบบไร้ฉันทลักษณ์ คือ กลอนเปล่า งานเขียนประเภทร้อยกรองในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ซึ่งจากการศึกษา สังเกตได้ว่า คำประพันธ์แบบมีฉันทลักษณ์ประเภทกลอนแปดนั้น จะประพันธ์ขึ้นในโอกาส วาระที่เป็นทางการ ในงานพิธีที่ต้องใช้ระดับภาษาทางการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม รวมถึงการสรรคำ ความประณีตในการเรียงร้อยถ้อยคำ ความสละสลวยของคำ เพื่อให้คงจังหวะการอ่านตามรูปแบบฉันทลักษณ์ที่มีมาแต่เดิมด้วย จึงมีทั้งในส่วนของกรรบายและการพรรณนา ส่วนคำประพันธ์แบบไร้ฉันทลักษณ์ประเภทกลอนเปล่านั้น พบมากกว่า และพบว่าแต่งขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประพฤติ ปฏิบัติ การวางตน เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเอง ระดับภาษาที่ใช้จะเป็นกันเองมากกว่า เข้าใจง่าย แต่มีความหมายลึกซึ้ง กินใจ หากคิดภาพหรือจินตนาการ จะเพิ่มพลังบวกให้แก่ชีวิตมากขึ้นไปอีก

2. บทความ

บทความ เป็นความเรียงที่เขียนขึ้นจากข้อเท็จจริง มุ่งเน้นการเสนอสาระและความคิด มีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน ไม่เลื่อนลอย อาจแทรกข้อเสนอแนะหรือทัศนะของผู้เขียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิด มีรูปแบบของการเขียนบทความประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และความสรุป ซึ่งมีผู้ให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

ปราณี สุรสิทธิ์ (2541 : 146) กล่าวว่า บทความคือข้อเขียนแบบความเรียงประเภทหนึ่งที่ผู้เขียนเขียนขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือทรรศนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมีหลักฐานหรือข้อเท็จจริงสามารถอ้างอิงเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ต่าง ๆ ได้ ที่สำคัญผู้เขียนต้องแทรกข้อคิดเห็นในเชิงวิจารณ์หรือเชิงสร้างสรรค์ไว้ด้วย ดังนั้นในการเขียน

บทความให้มีคุณภาพผู้เขียนจึงต้องศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการที่รู้ไม่จริง

ปาริชาติ มธุรสเลิศสกุล (2542 : 74) กล่าวว่า บทความ คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้วที่ผู้เขียนเขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเสนอความคิดเห็นหรือทัศนะที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ โดยจะให้รายละเอียดของข้อมูลและข้อเท็จจริงในแง่มุมที่น่าสนใจของเหตุการณ์นั้น ๆ จึงส่งผลให้ผู้อ่านได้รับความรู้และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้นกว่าการอ่านข่าวเพียงอย่างเดียวรวมทั้งยังแฝงข้อคิดและการสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขต่าง ๆ ต่อเรื่องดังกล่าวโดยที่เนื้อหาของบทความจะมีความยาวกว่ารายงานข่าวและใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน

สรุปได้ว่าบทความคืองานเขียนประเภทความเรียงรูปแบบหนึ่งซึ่งในปัจจุบันสามารถนำเสนอได้ทั้งในรูปแบบร้อยแก้วหรือรูปแบบอื่น ๆ แล้วแต่ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนแต่ละคนซึ่งผู้เขียนเขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องทั่ว ๆ ไปหรือเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งในการแสดงความคิดเห็นนั้นอาจเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบผิวเผินหรือแบบละเอียดลึกซึ้งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าบทความนั้นเป็นบทความประเภทใดโดยมีข้อเท็จจริงเป็นส่วนประกอบการแสดงความคิดเห็นนั้นด้วยเสมอ อีกทั้งอาจมีการแสดงจุดยืนของผู้เขียนรวมทั้งอาจมีการเสนอแนะวิธีการ แนวทางการแก้ไขต่าง ๆ ไว้ด้วย

รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ (2557:128) ได้แบ่งประเภทของบทความที่เอื้อประโยชน์ต่อการสื่อสารขององค์กร ในการเผยแพร่ข่าวสารและเพื่อการประชาสัมพันธ์ไว้ 4 ประเภท คือ บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น บทความวิชาการ และบทความปกิณกะ

จากการศึกษา พบว่า บทความที่ปรากฏใน จุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เมื่อแบ่งตามวัตถุประสงค์ของบทความที่เอื้อประโยชน์ต่อการสื่อสารขององค์กร ในการเผยแพร่ข่าวสารและเพื่อการประชาสัมพันธ์ พบว่ามี 3 ประเภทด้วยกัน คือ บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น และบทความปกิณกะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 บทความแนะนำ

บทความแนะนำ เป็นบทความที่มุ่งให้ความรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออธิบายวิธีการ กระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเสริมความคิดเห็นของผู้เขียนแต่อย่างใด เช่น แนะนำหน่วยงาน แนะนำการปฏิบัติตนในช่วงฤดูฝน ซึ่งควรสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ควรตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและประเภทขององค์กรด้วย พบบางงานเขียนประเภทบทความแนะนำในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์สก็๊ปพิเศษ และ คอลัมน์แถมคุณ้องหนูอนุบาล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สร้างนิสัย...สร้างหัวใจ Creative

วันนี้ เราต้องสร้างนักเรียนให้เป็นคนมีความสามารถสร้างสรรค์ยุทธวิธีแก้ปัญหาของโลกในอนาคต เพราะ “ความรู้ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาโลก” ดังนั้น เราจึงควรปลูกฝัง...บ่มเพาะ 6 นิสัย ที่จะช่วยก่อร่างสร้างหัวใจ Creative ให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ๆ อย่างสม่ำเสมอ

2. ความน่า

1. สงสัยไม่เหมือนใคร : การที่สงสัยไม่เหมือนใคร ทำให้ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น แทนที่จะสงสัยว่า ทำไมวัตถุจึงร่วงหล่นลงพื้น กลับสงสัยว่า จะมีวัตถุอะไรบ้างใหม่ที่พุ่งขึ้นจากพื้น ถ้ามี...มันพุ่งขึ้นได้อย่างไรนะ

2. มองมุมต่าง : ต้องฝึกให้เด็กรู้จักมองสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไป เช่น มอง “บ้าน ” ให้เป็นมากกว่าที่อยู่อาศัย ซึ่งอาจเป็น Art Gallery, Music หรือ Dance Studio ก็ได้ ความคิดที่แหวกแนวเช่นนี้ละค่ะ คือจุดเริ่มต้นของการคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมความรู้ใหม่ ๆ

3. มุ่งมั่น : ถ้าสงสัยแล้วไม่ดำเนินการต่อ ความรู้ก็คงจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นต้องสร้างเด็กให้เป็นคนที่มีความอดทน...พากเพียรพยายามหาคำตอบ

3. เนื้อเรื่อง

4. เชื่อมั่น : สร้างความเชื่อมั่น...ไม่กลัวคำเย้ยหยันของคนอื่น...มอบกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

5. ไม่สนใจใน “คำขอ” : สร้างความเคยชินว่ารางวัลของการสร้างสรรค์ความรู้หรือนวัตกรรมใด ๆ ก็ตาม คือ “การเรียนรู้” ไม่ใช่คำสรรเสริญเยินยอจากผู้อื่น

6. ใช้ความรู้เป็น : ฝึกให้เด็ก ๆ รู้จักจัดการกับความรู้ที่เขาเก็บไว้เป็นคลังส่วนตัว และรู้จักหยิบความรู้ที่หลากหลายมาสังเคราะห์ เพื่ออธิบายสิ่งที่คิดค้นหรือหาคำตอบแล้ว จะเห็นแนว Creative

“อย่ามองว่า ความคิดบางอย่างของเด็กไร้สาระ ต้องปล่อยให้ความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ โดดแล่นไปเพื่อสร้างนิสัยหัวใจ Creative ”

4. สรุป

ตัวอย่างที่ 2 บทความแสดงความคิดเห็น

บทความแสดงความคิดเห็น เป็นบทความที่มุ่งแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับองค์กรหรือสังคม โดยเริ่มด้วยการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นในแง่มุมต่างๆ นอกจากการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ แล้ว อาจเสนอความคิดใหม่ที่แปลกไปจากเดิมและน่าสนใจ ในการเผยแพร่ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ขององค์กร อาศัยบทความประเภทนี้ในการถ่ายทอดข่าวสารและสอดแทรกความคิดเห็นในเชิงจงใจได้เป็นอย่างดี โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหา สาเหตุ โน้มน้าวใจให้เห็นคุณค่าหรือโทษ และกระตุ้นให้คนคิดคล้อยตามหรือกระทำตามได้ พบงานเขียนประเภทบทความแสดงความคิดเห็นในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์แหม่มดูน้องหนูอนุบาล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความประทับใจของกิจกรรมพ่อแม่เป็นครู...

การอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองและครูควรจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. ความนำ

ในความคิดเห็นของดิฉัน “กิจกรรมพ่อแม่เป็นครู” เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ที่มีประโยชน์มากมาย ทั้งกับผู้ปกครอง ครู และเด็ก ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแล้วยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้สัมผัสบรรยากาศภายในห้องเรียนของบุตรหลาน ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน ผลงานที่เด็ก ๆ ทำในห้องเรียน และได้เห็นพฤติกรรมของบุตรหลานเวลาอยู่ในห้องเรียนอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองมีความไว้วางใจในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านของครูเอง ก็มีโอกาได้พบปะพูดคุยกับผู้ปกครองของเด็ก ๆ มากขึ้นซึ่งจะทำให้ครูเข้าใจทัศนคติของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแต่ละคนมากขึ้นด้วย และที่สำคัญที่สุดคือ เด็ก ๆ จะมีความสุขมากเมื่อผู้ปกครองมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ในห้องเรียน เด็ก ๆ จะกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากในหนังสือเรียนของเขา ดิฉันสนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทุก ๆ ฝ่ายได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง (คุณแม่กนกานต์ สุขเสรี ผู้ปกครอง ด.ช. วรารุช (K.3A) และ ด.ช. วริชชากร (K.2A) สุขเสรี)

3. เนื้อเรื่อง

4. สรุป

คอลัมน์แหม่มดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 29/2557

บทความเรื่อง “ความประทับใจของกิจกรรมพ่อแม่เป็นครู...” ตามโครงสร้างของบทความในส่วนของเนื้อหาเป็นบทความที่มุ่งแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับองค์กร ซึ่งก็คือ กิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้นแล้วผู้เขียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น โดยเริ่มด้วยการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมรวมถึงมองเห็นคุณประโยชน์ที่สมาชิกในองค์กรได้รับในทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ครูผู้จัดกิจกรรม นักเรียนที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นอกจากการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ ยังเพิ่มเติมความประทับใจและการให้การยอมรับ สนับสนุนกิจกรรมในการเผยแพร่ข่าวสารขององค์กรและสอดแทรกความคิดเห็นในเชิงจูงใจได้ โดยชี้ให้เห็นคุณประโยชน์หลายประการในการจัดกิจกรรม โน้มน้าวใจให้เห็นคุณค่า และกระตุ้นให้คนคิดคล้อยตาม เห็นด้วย และเกิดทัศนคติ มุมมอง ภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

บทความดังกล่าว มีโครงสร้างของการเขียนบทความครบทุกองค์ประกอบ คือ 1.ชื่อเรื่อง “ความประทับใจของกิจกรรมพ่อแม่เป็นครู...” ชื่อเรื่องที่ตรงประเด็น ชัดเจนในเรื่องที่ต้องการนำเสนอ ใ้ใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทราบข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มขึ้น โดยมีการใช้คำที่บอกวัตถุประสงค์ของบทความอย่างชัดเจน ว่าเกี่ยวข้องกับอะไร มาสร้างความน่าสนใจ คือ “ความประทับใจ...” ในส่วนของ 2. ความนำ ผู้เขียนเขียนความนำย่อหน้าเดียวด้วยการชี้ให้เห็นถึงที่มาและ

ความสำคัญของเรื่องที่ต้องการจะแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมนี้มีความสำคัญอย่างไร เมื่อกล่าวนำเสนอเสร็จแล้วจึงเข้าสู่ 3. เนื้อเรื่องโดยการกล่าวถึงข้อมูลของกิจกรรมที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมว่า มีลักษณะอย่างไร เป็นอย่างไร ทั้งด้านรูปแบบกิจกรรมและสภาพแวดล้อม รวมถึงแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ กล่าวถึงความประทับใจต่าง ๆ ที่ได้รับ จนถึงในส่วน 4.สรุป แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเชิงประเมินค่า คือ กล่าวถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมที่ควรส่งเสริมต่อไป นอกจากนี้ ผู้ศึกษาสังเกตว่า ในส่วน บทสรุปนั้น จากบทความไม่มีการนำเสนอเป็นย่อหน้าอย่างถูกต้องตามหลักรูปแบบโครงสร้างของการเขียนบทความ แต่ตัวเนื้อหาของความสรุปนั้นถูกจัดหน้าไปรวมอยู่กับตัวเนื้อเรื่อง ซึ่งสะท้อนถึงการจัดวางรูปแบบที่ไม่ชัดเจนและอาจขาดการตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องก่อนจะส่งดำเนินการเพื่อการพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์

ตัวอย่างที่ 3 บทความปกิณกะ

บทความปกิณกะ เป็นบทความเบ็ดเตล็ดที่ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือแนวทางการเขียน นำเสนอเนื้อหาได้อย่างอิสระ ขึ้นอยู่กับความสนใจที่แปรผันของสังคมและสิ่งที่ผู้เขียนถนัด มักจะพบได้จากคอลัมน์ต่าง ๆ ในสื่อสิ่งพิมพ์ อาจเป็นการให้ความรู้ ให้ข้อคิด วิจารณ์ สังสอนปรารภ ฯลฯ ซึ่งสามารถปรับใช้เพื่อเสริมความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้ในสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการสื่อสารขององค์กร พบบางงานเขียนประเภทบทความปกิณกะในจุลสารปรากฏอยู่ในคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง

“ดอกไม้จันทน์...แทนดอกไม้ใจ...ถวายแด่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9”

การทำดอกไม้จันทน์ในงานพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ จะมีประเภทดอกไม้ที่รัฐบาลกำหนดใช้ในงานพระราชพิธีมี 7 แบบ ชนิดที่ต้องทำจากวัสดุธรรมชาติ อาทิ กระจาดดอกไม้ที่ใช้ทำดอกไม้จันทน์ โดยเฉพาะ หรือจะเป็นใบไม้ อย่างใบโพธิ์ ใบยางพารา ชงข้าวโพด ดังนี้

2. ความนำ

1. ดอกดารารัตน์ หรือ ดอก Daffodil เป็นดอกไม้ทรงโปรดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระราชทานให้กับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถอยู่เสมอ เมื่อครั้งยังทรงศึกษาและประทับอยู่ที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ นิยมใช้มอบให้แก่บุคคลอันเป็นที่รัก เพื่อบอกว่าไม่เคยหวังสิ่งใดตอบแทน และยังหมายถึง เกียรติยศ ความกล้าหาญ สัญลักษณ์ของความหวัง ชื่อดอกดารารัตน์ยังมีความหมายที่ลึกซึ้ง โดยคำว่า ดารา หมายถึง ดวงดาว คือ สิ่งที่อยู่สูงสุด คำว่า รัตน์ หมายถึง แก้ว คือ สิ่งที่มีค่า

2. ดอกกุหลาบ เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักอันบริสุทธิ์ด้วยอานุภาพแห่งความจงรักภักดีของทวยราษฎร์ที่ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณในองค์พระประมุขของชาติ เพื่อถวายความอาลัยเป็นครั้งสุดท้ายแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้เป็นกษัตริย์ที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย

3. ดอกพุดตาน เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงและความอุดมสมบูรณ์ ชาวจีนเชื่อว่าเป็นไม้มงคล เพราะดอกพุดตานเปลี่ยนสีได้ถึงสามสีภายในวันเดียวกันซึ่งเปรียบเสมือนวัฏจักรของชีวิตมนุษย์ที่เริ่มต้นเปรียบเหมือนเด็กที่เป็นผ้าขาวเต็บโตขึ้นพร้อมกับสีสันทันที่แต่งแต้มขึ้นมาจนกระทั่ง สูงอายุมากขึ้นพร้อมกับสีที่เข้มขึ้นจนกระทั่งร่วงโรยจากไป เพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณและพระราชกุศลอุทิศถวายครั้งสุดท้ายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

4. ดอกลิลลี่ แสดงออกถึงความรักที่บริสุทธิ์เช่นเดียวกับดอกกุหลาบสีขาว อีกทั้งดอกลิลลี่สีขาวยังแสดงออกถึงความซื่อสัตย์และเทิดทูนด้วยอานุภาพแห่งความจงรักภักดีของพลกนิกรชาวไทยที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้น

5. ดอกกล้วยไม้ เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคง ความรัก และความสง่างามสมดังพระมหากษัตริย์คุณในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานับประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้จรจายไปทั่วแผ่นดินไทยตลอดถึงนานาประเทศทั่วโลก

6. ดอกชบาทิพย์ เป็นดอกไม้ที่สร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อสื่อถึงการดับสูญและความเป็นทิพย์ และเพื่อเป็นการถวายความอาลัยเป็นครั้งสุดท้ายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระผู้ทรงสถิตในดวงใจของประชาชาติชาวไทย

7. ดอกชบาหนู เปรียบเสมือนความอาลัยในการสูญเสียของพลกนิกรทุกหมู่เหล่า เป็นสัญลักษณ์ที่แทนดวงใจไทยทุกดวงในการน้อมส่งเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

3. เนื้อเรื่อง

บทความปกิณกะ เรื่อง “ดอกไม้จันทน์ แทนดอกไม้ใจ ถวายแด่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9” เป็นบทความที่มุ่งให้ความรู้เรื่องที่น่าสนใจ ณ ช่วงเวลานั้นของสังคม คือ ช่วงของการแสดงความอาลัยจากการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นการนำเสนอเกร็ดความรู้ที่เป็นประโยชน์ด้านการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ เป็นการส่งเสริมความรู้แก่ผู้รับสารได้ในสื่อจุลสาร

บทความดังกล่าว มีโครงสร้างของการเขียนบทความตามองค์ประกอบของการเขียนบทความ 3 ประการ คือ 1.ชื่อเรื่อง “ดอกไม้จันทน์ แทนดอกไม้ใจ ถวายแด่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9” เป็นชื่อเรื่องที่พรรณนาบอกข้อมูลสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาของบทความเพื่อให้ผู้รับสารสนใจและเห็นว่าบทความให้ข้อมูลที่น่าสนใจ โดยมีการใช้คำซ้ำข้อความมาสร้างความน่าสนใจและเน้นย้ำให้ใจความชัดเจนขึ้น คือ “ดอกไม้จันทน์ แทนดอกไม้ใจ” ในส่วนของ 2. ความนำ ผู้เขียนเขียนความนำด้วยการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ ความเป็นมาและความสำคัญของข้อมูล เมื่อกล่าวนำแล้วจึงเข้าสู่ 3. เนื้อเรื่อง โดยการอธิบายและให้รายละเอียดความสำคัญ เป็นข้อเพื่อให้เข้าใจข้อมูลได้อย่างชัดเจน โดยใช้คำสำคัญ (key word) ขึ้นต้นหัวข้อ จากนั้นจึงอธิบาย ขยายความให้เข้าใจรายละเอียดของแต่ละข้อมากยิ่งขึ้น บทความนี้ไม่มีส่วนสรุป เพราะเป็นการเน้นการให้ข้อมูลเป็นข้อซึ่งมีความชัดเจนแล้ว

จากการศึกษารูปแบบงานเขียนประเภทบทความ ผู้ศึกษาพบบทความ 3 ประเภท คือ บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น และบทความปกิณกะ ซึ่งทั้ง 3 ประเภทล้วนเป็นบทความที่เอื้อประโยชน์ต่อการสื่อสารขององค์กร เนื้อหาในบทความที่หลากหลายในแต่ละประเภททำให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้านเช่นกัน จากบทความทั้ง 3 ประเภท ผู้ศึกษาพบ บทความแนะนำ จำนวน 3 เรื่อง และบทความแสดงความคิดเห็น บทความปกิณกะอย่างละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นบทความที่ลงในคอลัมน์สื่อบุคคลและคอลัมน์แม่ดุน้องหนูอนุบาล สังเกตได้ว่าจะเป็นการแนะนำเรื่องของการประพฤติ ปฏิบัติตน การวางกรอบแนวคิดที่เป็นการส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าของตัวเอง และส่งต่อความรัก ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น นอกจากจะแนะนำให้รักตัวเองแล้ว ยังแนะนำให้สมาชิกในองค์กรรักผู้อื่นและปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรักและความเมตตาเช่นกัน ซึ่งการปลูกฝังที่ดีและมีคุณภาพก็ควรเริ่มตั้งแต่การฝึก การอบรมตั้งแต่ยังเล็ก โดยเฉพาะตั้งแต่ในเด็กปฐมวัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายทางการศึกษาขององค์กร ด้านเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียนซึ่งให้ความสำคัญและต้องการส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

นอกจากนั้น บทความยังส่งเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจได้ในการเผยแพร่ข่าวสารและเพื่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกขององค์กรรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรให้แก่ผู้รับสารด้วย

3. ข่าว

ข่าวมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามทฤษฎีและความเข้าใจของแต่ละบุคคลและแต่ละสังคม ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “ข่าว” ดังนี้

सनัน ปัทมะทิน (2520 :146) กล่าวว่า ข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกับเวลาที่เขียน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 ให้ความหมายว่า ข่าว คือ คำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่สนใจ, คำบอกกล่าว, คำเล่าลือ คำว่า ข่าว ถ้ามองในแง่ของการสื่อสารข้อมูล ก็จัดว่าเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จะต้อง มี ผู้ที่ทำให้เกิดข่าว ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับข่าว มีลักษณะสำคัญ คือ ข่าวจะต้องบอก ว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อใด (When) เพราะอะไร (Why) และทำอย่างไร (How) และโครงสร้างของข่าวมีรูปแบบเฉพาะตัวต่างจากงานเขียนประเภทอื่น เช่น บทความหรือ สารคดี โครงสร้างของข่าวประกอบด้วยส่วนประกอบของข่าว ได้แก่ พาดหัวข่าว พาดหัวรอง ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อข่าวดังรายละเอียด

1. หัวข่าว (Headline) เป็นส่วนแรกของข่าวที่สรุปสาระสำคัญ หรือประเด็นที่สำคัญที่สุดของแต่ละข่าว มักเลือกใช้ถ้อยคำที่ถุกกลั่นกรองอย่างละเอียดเพื่อให้ความหมายกะทัดรัดสื่อความหมายและดึงดูดความสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านรายละเอียดด้านในเนื้อข่าวต่อไป และมักใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ที่สุดในข่าวแต่ละข่าวด้วย (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554 : 77)

2. พาดหัวรอง (Secondary Interest) เป็นการขยายหัวข่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอาจมีหรือไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับประเด็นข่าวและพื้นที่ในการพาดหัวข่าว (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554 : 77)

3. ความนำหรือวรรณคนำหรือโปรยข่าว (Lead) เป็นส่วนที่ต่อจากหัวข่าวที่ช่วยสรุปประเด็นสำคัญของข่าวเพิ่มเติมจากหัวข่าว เป็นการประหยัดเวลาของผู้อ่านโดยปกติมักจะตอบคำถาม

ว่าใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อใด (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) หรือเรียกว่า สรุปรูป 5W 1H ในกรณีที่เป็นข่าวที่มีความยาวและมีประเด็นสำคัญหลายประเด็นแต่ไม่สามารถนำเสนอทุกประเด็นในหัวข้อ (Headline) ได้ เพราะมีพื้นที่จำกัดก็ถูกนำเสนอในส่วนของความนำนี้ (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554 : 77)

4. ส่วนเชื่อม (Neck) มีความสำคัญเพื่อให้การดำเนินการเขียนข่าวนั้นเป็นไปอย่างดีและราบรื่น อาจเป็นย่อหน้าเดียวที่ประกอบด้วยสองสามประโยคหรือสองสามย่อหน้าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำหน้าที่สำคัญ ๆ หลายอย่าง เช่นอาจจะเป็นการให้รายละเอียดของบุคคล สถานที่ เพิ่มเติมจากบรรณานำหรืออธิบายขยายความ และเพื่อทำความเข้าใจผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นดียิ่งขึ้น (ดร.ฉวี หิรัญรักษ์, 2537 : 6)

5. เนื้อข่าว (Body หรือ Details) เป็นส่วนรายละเอียดเนื้อหาของข่าว นำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ โดยมักจะเรียงลำดับความสำคัญของรายละเอียดหรือประเด็นข้อเท็จจริง (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554 : 77)

จากการศึกษารูปแบบงานเขียน นอกจากมีงานเขียนประเภทบทหรือกรอกร และบทความแล้ว ผู้ศึกษาพบว่า ในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มีงานเขียนรูปแบบข่าว และพบเป็นจำนวนมากที่สุด โดยพบว่า งานเขียนรูปแบบข่าวที่พบนั้น มีโครงสร้างข่าวไม่ครบถ้วนตามข้อมูลที่นำเสนอ แต่มีลักษณะสำคัญของข่าว คือ เป็นเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น มีความสำคัญเป็นที่สนใจของบุคคลและสังคม มีผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลที่ได้รับสารผ่าน “สื่อ” ซึ่งการเสนอข้อมูลนั้นเพื่อเป็นการแจ้งข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้รับสาร หรือสมาชิก บุคลากรในองค์กรและที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหว เพื่อเป็นการอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ ให้เกิดความเข้าใจตามข้อเท็จจริง อีกทั้งเพื่อที่จะให้คำแนะนำและข้อปฏิบัติในแนวทางที่ถูกต้อง ผู้ศึกษา พบรูปแบบงานเขียนประเภทข่าวเป็น 2 ลักษณะ คือ ข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน และ ข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน ดังข้อมูลต่อไปนี้

1) ข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน

ลักษณะรูปแบบข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน คือมีส่วนของเนื้อหาข่าวเท่านั้น เป็นการ นำเสนอ รายละเอียดของเหตุการณ์ โดยมักเรียงลำดับความสำคัญของรายละเอียดหรือประเด็นข้อเท็จจริงเป็นการบอกกล่าวประเด็นสำคัญของข้อมูล ส่วนใหญ่นิยมเขียนเป็นย่อหน้าสั้น ๆ หากมีรายละเอียดมาก มีการเขียนแยกออกเป็นหลายย่อหน้า โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย พบข่าวลักษณะนี้ใน 2 คอลัมน์ คือ คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และ คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ

ตัวอย่างที่ 1 คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร

Annotations on the left side of the screenshot:

- ภาพประกอบ (Group Photo)
- วันที่ (Date)
- เนื้อหาข่าว (News Content)

7-9 กุมภาพันธ์ 2562

ฝ่ายกิจการนักเรียนจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศน์นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 รุ่น กัลปพฤกษ์ ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน จ.นครปฐม เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สร้างความรักและความผูกพันระหว่างครู นักเรียนของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

เรื่องเล่าข่าวสาร : จุลสารฉบับที่ 42/2562

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน คือ ส่วนเนื้อหาข่าว อยู่ในคอลัมน์ เรื่องเล่าข่าวสาร เนื้อหาข่าวที่ปรากฏ คือ เป็นการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ โดยเรียงลำดับ ความสำคัญของรายละเอียดหรือประเด็นข้อเท็จจริงเป็นการบอกกล่าวประเด็นสำคัญของข้อมูล เขียน เป็นย่อหน้าสั้น ๆ มีรูปแบบการเขียนข่าวต่อเนื่องกันไปตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น ใช้พื้นที่ในการนำเสนอ น้อย ดังนั้นจึงมีงานเขียนรูปแบบข่าวในคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร ประมาณ 5 เรื่อง / 1 หน้ากระดาษ มีการแบ่งเนื้อหาข่าวโดยใช้ วันที่ของการจัดกิจกรรมและรูปภาพประกอบกิจกรรมคั่นในแต่ละข่าว การจัดวางมีการเรียงลำดับจากการวางรูปภาพกิจกรรม วันที่ประกอบกิจกรรม และเนื้อหาข่าวเป็น การนำเสนอเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เนื้อหาจะเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงความ เคลื่อนไหวของสมาชิกในองค์กร

ตัวอย่างที่ 2 คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิส

คนเก่งเซนต์ฟรังซิส

ด.ญ.พนิดา จันทร์เอียด
(ป.1/2) ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง
รายการอุปราณีศิลป์ รุ่นอายุ 8 ปี
ในการแข่งขันออลอินวันนาสคิลลีลา
เพื่อความบันเทิง สโมสรสัมพันธ์ครั้งที่
ที่ 16 และการแข่งขันทักษะพื้นฐาน
อิมานาสคิลชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย
ครั้งที่ 5 ประจำปี 2560 ระหว่างวันที่
6-9 พฤษภาคม 2560

เหรียญทอง
เหรียญเงิน
เหรียญทองแดง

เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2560 แผนกปฐมวัยนำนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน กีฬาเด็ก Junior Champion League 2017 ณ BCC hall Centralplaza Ladprao ได้รับเหรียญรางวัล ดังนี้

ด.ช.สมภพ สมรรคเสวี (อ.3/4) การแข่งขันกระโดดไกล	← ภาพประกอบ
ด.ช.ดุลเพชร บานเพ็ชร (K.3C) การแข่งขันกระโดดสูง	
ด.ญ.ชัญญณ์ท์ โลออน (อ.3/3) การแข่งขันขว้างลูกทราย	
ด.ช.ภักกณ วรงค์ทองศรี (อ.3/1) การแข่งขันชักเย่อรวมทีม	← เนื้อหาข่าว
กับประถมศึกษา	
ด.ช.วสุธันย์ พันธธากา (อ.3/2) การแข่งขันชักเย่อรวมทีม	
กับประถมศึกษา	
ด.ช.ดุลเพชร บานเพ็ชร (K.3C) การแข่งขันชักเย่อรวมทีม	
กับประถมศึกษา	
ด.ญ.ชัญญณ์ท์ โลออน (อ.3/3) การแข่งขันชักเย่อรวมทีม	
กับประถมศึกษา	

เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2560 แผนกปฐมวัยนำนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเด็ก Junior Champion League 2017 ณ BCC hall Centralplaza Ladprao ได้รับเหรียญรางวัล ดังนี้

เหรียญทอง ด.ช. สมภพ สมรรคเสวี (อ.3/4) การแข่งขันกระโดดไกล

เหรียญเงิน ด.ช. ดุลเพชร บานเพ็ชร (K.3C) การแข่งขันกระโดดสูง

ด.ญ. ชัญญณ์ท์ โลออน (อ.3/3) การแข่งขันขว้างลูกทราย

เหรียญทองแดง ด.ช. ภักกณ วรงค์ทองศรี (อ.3/1) การแข่งขันชักเย่อรวมทีมกับประถมศึกษา

ด.ช. วสุธันย์ พันธธากา (อ.3/2) การแข่งขันชักเย่อรวมทีมกับประถมศึกษา

ด.ช. ดุลเพชร บานเพ็ชร (K.3C) การแข่งขันชักเย่อรวมทีมกับประถมศึกษา

ด.ญ. ชัญญณ์ท์ โลออน (อ.3/3) การแข่งขันชักเย่อรวมทีมกับประถมศึกษา

คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ : จุลสารฉบับที่ 37/2560

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน คือ ส่วนเนื้อหาข่าว อยู่ในคอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ เนื้อหาข่าวที่ปรากฏ คือ การให้รายละเอียดการแข่งขันกีฬาของเด็กปฐมวัย ในรายการ *Junior Champion League* เป็นการนำนักเรียนไปเข้าร่วมแข่งขันภายนอกโรงเรียนตามประเภทกีฬาต่าง ๆ และมีการให้รายละเอียดนักเรียนที่ได้รับเหรียญรางวัล เรียงลำดับตามรางวัลที่สูงสุดลงมา เป็นการบอกเล่าถึงศักยภาพของนักเรียน

2) ข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน

ลักษณะรูปแบบข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน คือ ข่าวที่ประกอบด้วย หัวข่าว กับ เนื้อหาข่าว พบข่าวที่มีโครงสร้างแบบนี้ในจุลสารทั้ง 4 คอลัมน์ คือ คอลัมน์สภูปพิเศษ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล และ คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย

1. หัวข่าว

สัปดาห์ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน
ประจำปีการศึกษา 2558

29 มิถุนายน-2 กรกฎาคม 2558 ฝ่ายกิจการนักเรียนร่วมกับกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ จัดกิจกรรม “สัปดาห์ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน” ประจำปีการศึกษา 2558 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และฝึกให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำ ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้ ระดับชั้น ป.1-3 กิจกรรมประกวดวาดภาพ ระดับชั้น ป.4-6 กิจกรรมประกวดคำขวัญบูรณรงค์การเลือกตั้งและตอบคำถามการเมืองการปกครอง ระดับชั้น ม.1-3 กิจกรรมตอบคำถามการเมืองการปกครองและร่วมเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ระดับชั้น ม.4-6 กิจกรรมตอบคำถามการเมืองการปกครองและสมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการนักเรียน

2. เนื้อหาข่าว

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 2 กรกฎาคม 2558 ได้จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนประจำปีการศึกษา 2558 ขึ้น หน้าเวทีศักยภาพ โดยมีผู้สมัครเป็นคณะกรรมการนักเรียนทั้งสิ้น 2 พรรค คือ หมายเลข 1 พรรคใจรักษ์เซนต์ฟรังฯ และหมายเลข 2 พรรคแรงรักพิทักษ์เซนต์ฟรังฯ โดยพรรคที่ได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการนักเรียนประจำปีการศึกษา 2558 คือ หมายเลข 2 มีรายนามสมาชิกดังต่อไปนี้

3. เนื้อหาข่าว

พรรครวมแรงรักพิทักษ์เซนต์ฟรังฯ

- น.ส.ธนกรณ์ อยู่ในธรรม ม.5/3 ประธานคณะกรรมการสภานักเรียน
- น.ส.บุญพร้อม โดมรพันธ์ ม.4/1 รองประธาน ฝ่ายประถมศึกษา
- น.ส.นินา ศิลปะทวิวงศ์ ม.5/1 รองประธาน ฝ่ายมัธยมศึกษา
- น.ส.เมลานี จิตสุภารัตน์ ม.4/2 เลขานุการ
- น.ส.สุธินี ฉันทวสันต์ ม.4/1 ประชาสัมพันธ์ฝ่ายประถมศึกษา
- นายธรรณธร ณ ถลาง ม.5/2 ประชาสัมพันธ์ฝ่ายมัธยมศึกษา
- นายชินวุฒิ อภินันทโน ม.5/1 หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ
- น.ส.ขวัญชนก สติตรักษ์วงศ์ ม.5/3 หัวหน้าฝ่ายงานรักษาระเบียบวินัย
- น.ส.ปกกมล จีระโชตินันท์ ม.4/1 หัวหน้าฝ่ายงานรักษาความสะอาด
- น.ส.วิวารธรณ ลือศักดิ์กษกร ม.4/2 หัวหน้าฝ่ายงานบริหารจัดการทั่วไป

4. เนื้อหาข่าว

เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 31/2558

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่ปรากฏอยู่ในคอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย มีโครงสร้างการเขียนข่าว 2 ส่วน คือ 1. หัวข่าว เป็นข้อความจากชื่อกิจกรรม คือ “สัปดาห์ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2558” มีใจความให้ทราบว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับอะไร โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าธรรมดา ใช้สีที่โดดเด่น สะดุดตา ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ตามด้วย 2. เนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นการบอกเล่าเรื่องราวว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยมีการแจกแจงรายละเอียดอย่างชัดเจน ว่าระดับชั้นไหน ทำกิจกรรมอะไรบ้าง และ 3. เนื้อหาข่าว เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องมาจากย่อหน้าข้างต้น โดยการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ทำให้เนื้อความชัดเจนและเข้าใจมากขึ้น โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามลำดับเวลาที่เกิด ด้วยโวหารการบรรยาย ส่วน 4. เนื้อหาข่าว เป็นการขยายความด้วยการบอกรายละเอียดของสมาชิกพรรค ซึ่งสัมพันธ์ต่อเนื่องกับเนื้อหาข่าวที่ปรากฏข้างต้น โดยใช้ตัวอักษรสีดาบนพื้นสีขาว และมีการเพิ่มความเข้มของตัวอักษรในชื่องาน/ชื่อกิจกรรม เพื่อความสะดุดตา มีภาพประกอบรอบข้อความ เป็นภาพถ่ายที่มีความชัดเจน มีขนาดต่างกันไป ครอบคลุมไปถึงนักเรียนที่ไปประกอบกิจกรรมในทุกระดับชั้น

ตัวอย่างที่ 2 คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล

1. หัวข่าว

โลกนิทาน...สืบสานประเพณีไทย

วันพฤหัสบดีที่ 6 พฤศจิกายน 2557 แผนกปฐมวัย จัดกิจกรรม “โลกนิทาน...สืบสานประเพณีไทย” โดยท่านอธิการโปลิน ชูวิรัช เป็นประธานในพิธี ภายในงานได้เชิญสำนักพิมพ์ก้อนเมฆ สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก เข้ามาจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานเป็นสื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงประเพณีลอยกระทง พร้อมทั้งสาธิตการทำอาหารไทย เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง ซึ่งในงานนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองทุกท่านและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นวิทยากรประจำฐาน โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 6 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 (A) ประวัติความเป็นมาของประเพณีลอยกระทง (B) นิทาน...พรรษา ฐานที่ 2 (A) รำวงลอยกระทง (B) นิทาน...มือฉันนี้เก่ง ฐานที่ 3 (A) ตกแต่งหน้าข้าวแต๋นจากธัญพืช (B) การเล่นเกมลูกโยน ฐานที่ 4 (A) ปั้นขนมโค (B) การเล่นเกมช้อนผ้า ฐานที่ 5 (A) โรตีสายไหม (B) การเล่นเกมรีริข้าวสาร และ ฐานที่ 6 (A) ปั้นข้าวจี๋ (B) การเล่นเกมตีนเลียน

2. เนื้อหาข่าว

คอลัมน์แม่ต๋น่องหนูนุบาล : จุลสารฉบับที่ 30/2558

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่อยู่ในคอลัมน์แม่ต๋น่องหนูนุบาล มีโครงสร้างการเขียนข่าว 2 ส่วน คือ 1. หัวข่าว เป็นข้อความจากชื่อกิจกรรม คือ “โลกนิทาน...สืบสานประเพณีไทย” เป็นการนำประเด็นสำคัญมากกล่าวถึงว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับอะไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าธรรมดา ใช้สีที่โดดเด่น สะดุดตา ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ตามด้วย 2. เนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นการบอกเล่าเรื่องราว โดยมีการแจกแจงรายละเอียดอย่างชัดเจน เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามลำดับประเด็น คือ การจัดกิจกรรม ประธานในพิธี ผู้ร่วมจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์ของกิจกรรม และรายละเอียดของกิจกรรม ตามลำดับ ด้วยโวหารการบรรยาย โดยใช้ตัวอักษรสีดำนบนพื้นสีขาว และมีการเพิ่มความเข้มของตัวอักษรในชื่องาน/ชื่อกิจกรรม เพื่อความสะดุดตา มีภาพประกอบ โดยการจัดวางไว้ด้านบนและด้านล่างของหน้ากระดาษ เป็นภาพถ่ายที่มีความชัดเจน ประกอบเนื้อหาตามข้อมูลข่าวที่กล่าวไว้อย่างครอบคลุม คือ ภาพประธานในพิธี สำนักพิมพ์ผู้ร่วมจัดงาน ผู้ปกครอง คณะครู และนักเรียน

ตัวอย่างที่ 3 คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กิจกรรมิตรของนักเรียน

1. หัวข่าว

เปิดโลกกว้างทางการศึกษา

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560 คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตแห่งประเทศไทย จัดสัมมนาเรื่อง “เจาะลึกการเรียนการสอน ฟินแลนด์ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และประเทศอื่นๆ ในอาเซียน” โดย คุณปวีณา สิงห์บุรณา พิธีกรรายการโลก 360 องศา เป็นวิทยากร และเรื่อง “จุดประกายสมอง สร้างคนตอบโจทย์ ไทยแลนด์ 4.0” โดย อ. กุลธิดา รุ่งเรืองเกียรติ (ครูจ๊วย) วิทยากร ณ ห้องประชุมโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ โดย เซอร์อ๊กแนส บุญรักษา ศรีตระกูล อธิการิณีเจ้าคณะแขวงคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตแห่งประเทศไทย เป็นประธานการสัมมนาครั้งนี้มีบุคลากรครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ และคณะครูโรงเรียนในเครือฯ เข้าร่วมสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในยุค ไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

2. เนื้อหาข่าว

คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กิจกรรมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 37/2560

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่อยู่ในคอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน มีโครงสร้างการเขียนข่าว 2 ส่วน คือ 1.หัวข่าว เป็นข้อความจากชื่องานสัมมนา คือ “เปิดโลกกว้างทางการศึกษา” เพื่อบอกให้ทราบว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องใด โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าธรรมดา ใช้สีที่โดดเด่น สะดุดตา ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ตามด้วย 2.เนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นการบอกเล่าเรื่องราว โดยมีการแจกแจงรายละเอียด เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามลำดับประเด็น คือ การจัดกิจกรรม ประธานในพิธี ผู้ร่วมจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์ของกิจกรรม และรายละเอียดของกิจกรรม ตามลำดับ ด้วยโวหารการบรรยาย โดยใช้ตัวอักษรสีดาบนพื้นสีกระดาษสีฟ้าอ่อน และมีการเพิ่มความเข้มของตัวอักษรในชื่องาน/ชื่อกิจกรรม เพื่อความสะดุดตา มีภาพประกอบ โดยการจัดวางไว้ด้านข้างและด้านล่างของหน้ากระดาษ เป็นภาพถ่ายที่มีความชัดเจน ประกอบเนื้อหาตามข้อมูลข่าว ที่กล่าวไว้อย่างครอบคลุม คือ ภาพประธานในพิธี คณะวิทยากร คณะครูผู้ร่วมสัมมนา

ตัวอย่างที่ 4 คอลัมน์สื่อบุพิเศษ

1. หัวข่าว

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่น

จาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

วันที่ 15 ตุลาคม 2558 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ได้เข้ารับเกียรติบัตรสถานศึกษาดีเด่น จาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดย คุณครูวรรณมา เปลี่ยนพุ่ม หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพ เป็นผู้รับเกียรติบัตรสถานศึกษาดีเด่น จาก ศ.ดร. ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุม ไบเทค บางนา กรุงเทพมหานคร

2. เนื้อหาข่าว

โดยรางวัลนี้ ถือเป็นรางวัลแห่งความภาคภูมิใจของชาวเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ทุกคน ที่มีส่วนร่วมในการผลักดันและพัฒนาโรงเรียนจนได้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับ “ดีมาก” ในการประเมินคุณภาพทั้ง 3 รอบ และทางโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จะนำผลที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพขั้นนำยิ่งขึ้นต่อไป

3. เนื้อหาข่าว

คอลัมน์สัปดาห์พิเศษ : จุลสารฉบับที่ 32/2558

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่ปรากฏอยู่ในคอลัมน์สัปดาห์พิเศษ มีโครงสร้างการเขียนข่าว 2 ส่วน คือ 1. หัวข่าว เป็นการตั้งชื่อจากรายละเอียดกิจกรรม คือ “โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่น จาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)” เป็นการ สรุปสาระสำคัญว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับอะไร โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าธรรมดา ใช้สีที่โดดเด่น สะดุดตา ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ตามด้วย 2. เนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ว่า โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่น โดยมีตัวแทนครูเป็นผู้รับมอบ และ 3. เนื้อหาข่าว เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องมาจากย่อหน้าข้างต้น โดยการนำเสนอเนื้อหาในทางเสริม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามลำดับประเด็นสำคัญ ด้วยโวหารการบรรยาย มีภาพประกอบข้อความ เป็นภาพถ่ายที่มีความชัดเจน ครบถ้วนครบถ้วนตามข้อมูลรายละเอียดที่กล่าวถึง

จากการศึกษารูปแบบงานเขียนประเภทข่าว ผู้ศึกษาพบงานเขียนรูปแบบข่าวที่มี
โครงสร้างข่าว 2 แบบ คือ

แบบโครงสร้างข่าว 1 ส่วนคือ เนื้อหาข่าว พบในคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และคอลัมน์
คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ ซึ่งการพบโครงสร้างข่าวเฉพาะเนื้อหาข่าว ในคอลัมน์ดังกล่าว ผู้ศึกษาสังเกตได้
ว่า เกิดจากลักษณะการเล่าเรื่องอย่างย่อเพราะคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสารนั้น เป็นการรวมกิจกรรมไว้
ทั้งหมดตลอดภาคเรียนที่โรงเรียนได้จัดขึ้นหรือได้ไปร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
และเนื่องจากถูกจำกัดด้วยจำนวนหน้า พื้นที่หน้ากระดาษ จึงไม่สามารถลงข่าวที่มีความยาวมากได้ทุก
ข่าว ส่วนคอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ ก็เช่นกัน เนื่องจากถูกจำกัดด้วยขนาดและจำนวนหน้า
ประกอบกับนักเรียนที่ได้รับรางวัลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นรูปแบบงานเขียนจึงเป็นเพียงการเล่า
ข่าวสั้น ๆ ซึ่งทั้ง 2 คอลัมน์มีภาพประกอบข่าวชัดเจนเพียงภาพเดียวที่สื่อความหมายตามข้อมูลได้
ครบถ้วนสมบูรณ์

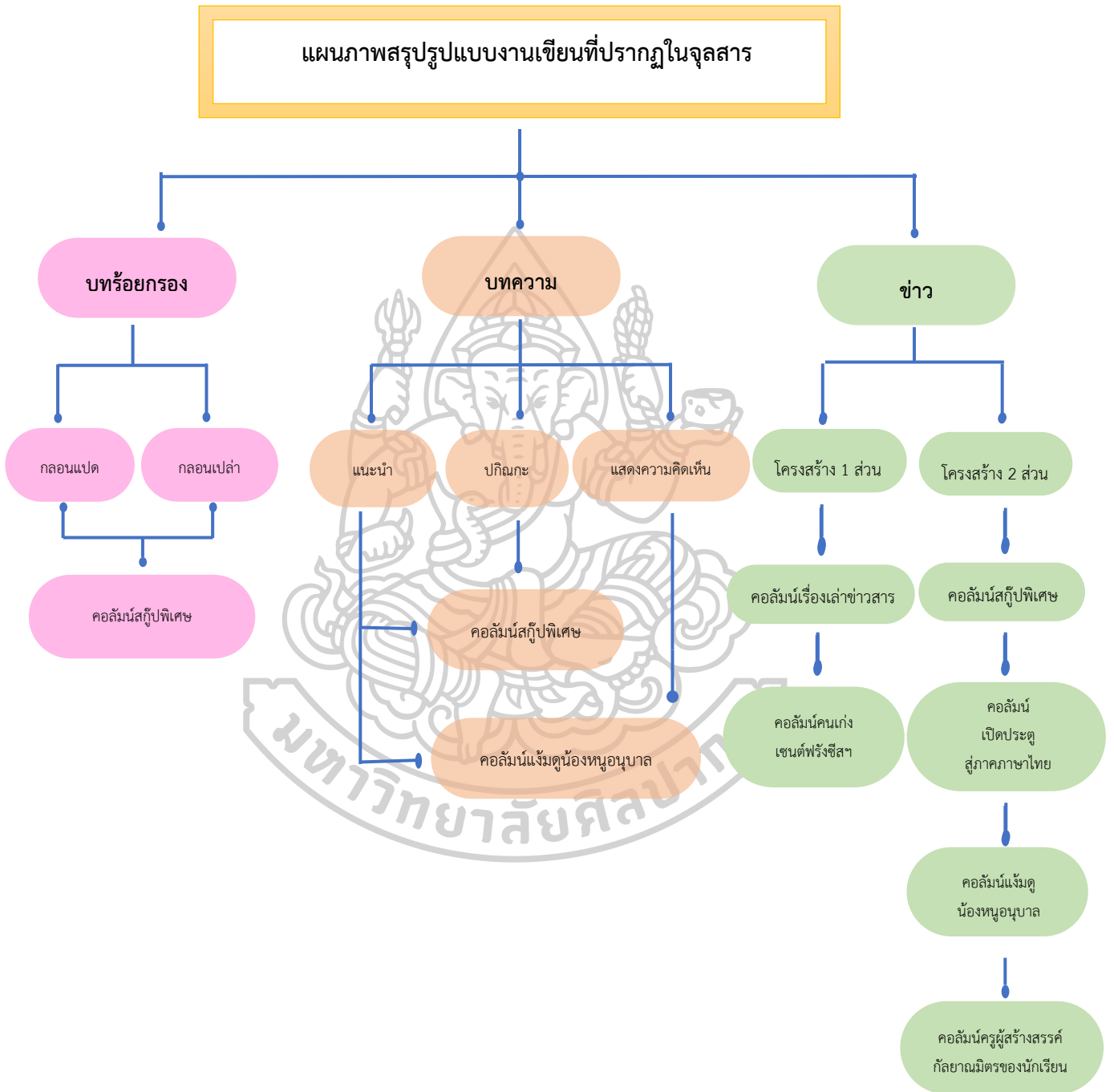
แบบโครงสร้างข่าว 2 ส่วนประกอบด้วย หัวข่าว และ เนื้อหาข่าว พบในคอลัมน์สกุ๊ป
พิเศษ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แหม่มดูน้องหนูอนุบาล และคอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์
กัลยาณมิตรของนักเรียน ผู้ศึกษาพบว่า รูปแบบการตั้งชื่อหัวข่าว สามารถตอบสนองความสนใจของ
ผู้รับสารได้โดยการนำประเด็นสำคัญของเรื่องหรือเหตุการณ์มาพาดหัวข่าวเพื่อให้ผู้รับสารทราบว่าจะเกิด
อะไรขึ้นบ้าง มีความเคลื่อนไหว และความเป็นมาอย่างไรในองค์กรบ้าง โดยใช้ตัวอักษรตัวใหญ่กว่า
ธรรมดา ใช้เพียงข้อความสั้น ๆ แต่สามารถเสนอสาระสำคัญให้แก่ผู้รับสารได้พิจารณาเลือกอ่าน
รายละเอียดข่าวที่ตนสนใจได้ ทั้งยังสามารถบ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของข่าวสารฉบับนั้น ๆ ได้ การเลือก
ถ้อยคำภาษามีความประณีต ดึงดูดความสนใจและกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับสารไปพร้อม ๆ กับ
การสามารถอธิบายเนื้อความข่าวได้อย่างลงตัวและเหมาะสม ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในคอลัมน์
ดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาพบว่า เนื้อหาข่าวเป็นส่วนประกอบที่ให้รายละเอียดของเหตุการณ์ หรือเรื่องราว
ให้ผู้รับสารได้ทราบและเข้าใจลำดับความสำคัญของเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีทั้งแบบ
ขนาดสั้น เพียงย่อหน้าเดียว และขนาดยาวที่มีหลายย่อหน้าคือ 2-3 ย่อหน้า

จากผลการศึกษา รูปแบบงานเขียนของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ พบรูปแบบงานเขียนประเภทข่าวมากที่สุด จำนวน 1,163 ข่าว เป็นข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน จำนวน 805 ข่าว และข่าวที่มีโครงสร้างข่าว 2 ส่วน จำนวน 331 ข่าว พบในทุกคอลัมน์ของจุลสาร รูปแบบที่รองลงมาคือ บทความ พบบทความในจุลสาร 3 ประเภท จำนวน 5 เรื่อง คือ บทความแนะนำ 3 เรื่อง บทความแสดงความคิดเห็น และบทความปกิณกะ พบอย่างละ 1 เรื่อง พบในคอลัมน์สัปดาห์พิเศษและคอลัมน์แฉมดุน้องหนูอนุบาล และรูปแบบงานเขียนที่พบน้อยที่สุด คือ บทร้อยกรอง พบจำนวน 4 บท ประพันธ์ มีคำประพันธ์แบบมีฉันทลักษณ์ คือ กลอนแปด 1 เรื่อง และลักษณะคำประพันธ์แบบไร้ฉันทลักษณ์ คือ กลอนเปล่า พบในคอลัมน์สัปดาห์พิเศษ 3 เรื่อง

จากผลการศึกษาที่พบงานเขียนประเภทข่าวมากที่สุด ตามที่ปรากฏในจุลสาร สะท้อนให้เห็นว่า จุลสารเซนต์ฟรังซิสฯ ต้องการเน้นการบอกกล่าว ประชาสัมพันธ์ด้วยข้อมูล ข้อเท็จจริง เรื่องราว เหตุการณ์ รายงานการดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้เห็นชัดเจน ด้วยการบอกกล่าวประเด็นสำคัญตามลักษณะการแจ้งข่าวสาร รายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาขณะหนึ่งและใกล้ชิดกับช่วงเวลาทำงานเขียนปรากฏ นอกจากนั้น งานเขียนที่พบที่เป็นรูปแบบข่าว ยังพบอีกว่า มักเป็นข่าวสั้น คือ ข่าวที่มีโครงสร้างข่าวเพียง 1 ส่วน คือ ต้องการเน้นเรื่องราวให้กระชับ กะทัดรัด บอกเพียงแค่ประเด็นสำคัญว่าเกิดอะไรขึ้น กับใคร เมื่อไหร่ และการเสนอรูปแบบงานเขียนแบบข่าวสั้น ทำให้มีพื้นที่ในการนำเสนอเนื้อหาได้มากขึ้น ในจำนวนหน้าที่จำกัดของรูปเล่มจุลสาร และแสดงให้เห็นว่า สื่อจุลสารสามารถนำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจในช่วงเวลาขณะหนึ่งที่สอดคล้องกับความน่าสนใจ หรือสอดคล้องกับความเป็นไปในสังคมในช่วงขณะเวลานั้นได้เป็นจำนวนมากและหลากหลายเหตุการณ์ในการสื่อสารจากสื่อจุลสารเพียงเล่มเดียว

สรุปรูปแบบงานเขียนที่ปรากฏในจุลสารตามแผนภาพที่ปรากฏ

แผนภาพที่ 5 แผนภาพสรุปรูปแบบงานเขียนที่ปรากฏในจุลสาร

3.2 เนื้อหาข้อมูล

เนื้อหา คือ เรื่องราวหรือเนื้อเรื่องของผู้ส่งสารต้องการสื่อให้ผู้รับสารรับรู้และเข้าใจ อาจเป็นเรื่องของบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรืออาจเป็นความคิด ความเห็น จินตนาการ ความรู้สึก ใดๆ หนึ่งหรือหลายอย่างในงานเขียนเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ เนื้อหายังเป็นการบรรจุเรื่องราวตามจุดมุ่งหมายที่ผู้ส่งสารได้วางไว้ เช่น เล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักการหรือที่เรียกว่า การวิจารณ์ โน้มน้าว ชักจูง เชิญชวน เนื้อหาที่ดีต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนและน่าสนใจ ซึ่งเนื้อหาข้อมูลอาจปรากฏอยู่ในงานเขียนหลายประเภท

เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารมีทั้ง 2 ลักษณะ คือ เป็นข้อมูลที่ต้องการบอกกล่าว แจ้งให้ทราบ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โครงการนั้น ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ปรากฏในจุลสารรูปแบบงานเขียนรูปแบบข่าว และ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเรื่องราวในการเล่าเรื่อง การแสดงความคิดเห็น ปรากฏในจุลสารรูปแบบงานเขียนประเภทบทประพันธ์และบทความ

เนื้อหาในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ อาจเป็นข่าว กิจกรรมขององค์กร เป็นการนำเสนอเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เนื้อหาจะเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวของการบริหารจัดการ ความเจริญเติบโตของการดำเนินงาน มีจุดประสงค์เพื่อแจ้งให้ทราบและแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมที่ปรากฏในจุลสาร เช่น การแต่งตั้งคณะผู้บริหาร การมอบรางวัล การได้รับรางวัล การเปิดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการต่าง ๆ และเนื้อหาที่กล่าวถึงประเด็น สำคัญตามหัวข้อที่กำหนด เช่น บทความ แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับประทับใจของผู้ปกครองจากกิจกรรมพ่อแม่เป็นครู บทความปกิณกะให้ความรู้เกี่ยวกับดอกไม้จันทร์ ซึ่งเนื้อหาที่ปรากฏเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่โรงเรียนได้วางนโยบายให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีการศึกษานั้น ทางโรงเรียนได้นำผลงานมาเผยแพร่ลงในจุลสาร เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ในรูปแบบงานเขียนทั้ง 3 ประเภท คือ บทร้อยกรอง บทความ และ ข่าว ตามที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลในจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ สามารถจำแนกเนื้อหาได้ 6 ด้าน คือ 1. เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 2. เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิต 3. เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู 4. เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ 5. เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ 6. เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

อัตลักษณ์โรงเรียน คือ ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษาหรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยเน้นที่การกำหนดภาพความสำเร็จในตัวผู้เรียน จากการวิเคราะห์ความเป็นมาของสถานศึกษา เจตนารมณ์ในการจัดตั้ง หรือบริบทของสถานศึกษา แล้วกำหนดอัตลักษณ์หรือคุณสมบัติเฉพาะที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมี ก่อนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งต้องมีกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โรงเรียนได้ทำการวิเคราะห์ เจตนารมณ์และความเป็นมาของโรงเรียนก่อนแล้วจึงกำหนดเป็นอัตลักษณ์โรงเรียนไว้ว่า “จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว” (Spirit of love and Compassion Power of Solidarity)

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นจากจิตตารมณ์ของคณะนักบวชผู้นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก เป็นโรงเรียนคาทอลิกแห่งที่ 19 ที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย ซึ่งมีนักบุญเปาโลเป็นองค์อุปถัมภ์ เนื้อหาในจุลสารของโรงเรียนส่วนหนึ่งจึงมีเรื่องราวและเนื้อหาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของโรงเรียน ผ่านรูปแบบการจัดกิจกรรม โครงการ ที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ทางความคิด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านรูปแบบของพิธีกรรม คำสอน การประกอบพิธี รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญทางศาสนา

การประกอบพิธีกรรมของศาสนาคริสต์นั้น ไม่เพียงแต่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เท่านั้น แต่หมายรวมไปถึง ทุกโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ที่มีอัตลักษณ์ร่วมกันตามพื้นฐานจิตตารมณ์ของเซอร์เซนต์ปอล มาจากจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล มีพระคริสต์เป็นศูนย์กลาง ทุกพิธีจะแสดงความเคารพสูงสุดต่อพระเจ้า มีระเบียบแบบแผนที่งดงาม งดงามชวนให้หลงใหลขณะเดียวกันก็เต็มไปด้วยความศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ที่ปรากฏในจุลสารนั้น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวาระโอกาสและเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมประจำที่ต้องจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีการศึกษา เช่น วจนพิธีกรรมเพื่อเปิดปีการศึกษา การฉลองศาสนนามของนักบุญองค์อุปถัมภ์โรงเรียน การฉลองแม่พระบังเกิด วันสมโภชพระคริสตสมภพ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามวาระพิเศษ เช่น การแสดงความยินดีกับคณะเซอร์ บาทหลวง ในโอกาสพิเศษ รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเทศกาลสำคัญทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน ทั้งคณะครูและนักเรียน ไม่เพียงแต่คริสต์ศาสนิกชนเท่านั้น แต่ยังเป็นการเผยแพร่ให้สมาชิกทั่วไปในองค์กรรับรู้ เข้าใจ มีการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน ทั้งคณะครูและนักเรียน สมาชิกทั่วไปในองค์กรรับรู้ เข้าใจ มีการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างพร้อมเพรียง

ในการศึกษาครั้งนี้ เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนที่ปรากฏในจุลสาร พบ 2 ด้าน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล “จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว” และพิธีกรรมของศาสนาคริสต์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

บ้านนี้มีรักและเมตตา ครั้งที่ 1

เมื่อวันพุธที่ 29 สิงหาคม 2561 แผนกปฐมวัยจัดกิจกรรม “บ้านนี้มีรักและเมตตา” ครั้งที่ 1 ตั้งแต่ระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การมีจิตเมตตา การแบ่งปันความรักระหว่างพี่น้อง การช่วยเหลือผู้อื่น และการร่วมแรงร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียว โดยมีพี่มัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นพี่เลี้ยงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับน้อง ๆ แบ่งกิจกรรมออกเป็นฐานต่าง ๆ ตามระดับชั้นดังนี้

ระดับปฐมวัยปีที่ 1	ระดับปฐมวัยปีที่ 2	ระดับปฐมวัยปีที่ 3
ฐานที่ 1 ลูกบอลหรรษา	ฐานที่ 1 แยกสีมหัศจรรย์	ฐานที่ 1 ไหลชนไหล
ฐานที่ 2 จิ๊กซอส์ตัวอะไรเอ๋ย	ฐานที่ 2 ดินแดนแห่งดิน	ฐานที่ 2 Lucky Number
ฐานที่ 3 แยกการ์ดสี	ฐานที่ 3 จิ๊กซอภาพอะไรเอ๋ย	ฐานที่ 3 ถังขยะหรรษา
ฐานที่ 4 โบว์ลิ่งกิ้ง ก่องแก้ว	ฐานที่ 4 ระว่างหล่นนะ	ฐานที่ 4 โยนบอลลงตะกร้า
ฐานที่ 5 ดินน้ำมัน ยาวยาว	ฐานที่ 5 ตัวเลขมหัศจรรย์	ฐานที่ 5 ส่งปิงปองกันเถอะ
ฐานที่ 6 รูปทรง so cute	ฐานที่ 6 โบว์ลิ่งแสนสนุก	ฐานที่ 6 รูปภาพปริศนา
ฐานที่ 7 ปิงปองหรรษา	ฐานที่ 7 ภาพนี่คืออะไร	ฐานที่ 7 ระบายสีสร้างสวนสัตว์

แจ้งคุณ้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 41/2561

จากข้อความข้างต้นเป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ จิตแห่งรัก และเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว ในหัวข้อ “บ้านนี้มีรักและเมตตา” เป็นการเปรียบ “โรงเรียน” ว่าเป็นความอบอุ่นเหมือนบ้าน “บ้าน” แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีความร่มรื่น ร่มเย็น อยู่ในสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน น่าอยู่ และมีบรรยากาศดี โดยใช้ชื่อกิจกรรมที่นำข้อความมาจากอัตลักษณ์โรงเรียน แสดงให้เห็นจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ชัดเจน ว่าต้องการอบรม บ่มเพาะ ปลูกฝังค่านิยมเรื่องของการรัก ความเมตตาให้แก่นักเรียนเซนต์ฟรังซิสฯ ตั้งแต่เด็กเรียนชั้นปฐมวัย ผ่านรูปแบบกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยการเรียนรู้ได้แบ่งเป็นฐานต่าง ๆ ให้นักเรียนชั้นปฐมวัยได้มีส่วนร่วมควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมด้านความรักและความเมตตาด้วย อีกทั้งส่งเสริมความสามัคคีสามัคคีต่อกัน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเซนต์ฟรังซิสฯ มีความรักใคร่ปรองดองกัน เป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ตัวอย่างที่ 2

ชาวเซนต์ฟรังซิสฯ ต้อนรับ...พระธาตุนักบุญยอห์นที่ 23 และนักบุญยอห์นปอลที่ 2

วันอังคารที่ 22 กรกฎาคม 2557 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มีเกียรติได้ต้อนรับพระธาตุนักบุญยอห์นที่ 23 และนักบุญยอห์นปอลที่ 2 พระสันตะปาปา โดยนักเรียนได้แสดงความเคารพและขอพรจากท่านนักบุญผ่านวจนพิธีกรรม การอธิษฐานภาวนา และได้ัญเชิญพระธาตุไปภาคภาษาอังกฤษ และปฐมวัย เพื่อให้นักเรียนได้ขอพรพร้อมทั้งฝากทุกคนไว้ในความดูแลของท่าน

เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 28/2557

จากข้อความข้างต้น เป็นข่าวเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในการประกอบพิธีกรรม คือการจัดวจนพิธีกรรมเพื่อต้อนรับพระธาตุนักบุญยอห์นที่ 23 และนักบุญยอห์นปอลที่ 2 โดยนักเรียนเซนต์ฟรังซิสฯทุกคนก็ได้มีโอกาสแสดงความเคารพและขอพร ซึ่งเป็นการภาวนาวอนขอความช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองจากนักบุญซึ่งถือเป็นการได้รับเกียรติจากนักบุญเป็นอย่างมาก และเพื่อให้พระธาตุ دلใจให้สมาชิกทุกคนในองค์กรเกิดการเรียนรู้และเกิดการกระทำที่ส่งผลดีต่อจิตใจซึ่งกันและกัน เนื้อหาแสดงถึงความเชื่อ ความหวัง ผ่านการภาวนา การอ่านพระวาจาของพระเป็นเจ้า ขอพรผ่านวจนพิธีกรรม เพื่อให้เกิดการปฏิบัติ การกระทำที่ดีงามต่อตนเองและองค์กร

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ด้านที่ 1 เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน พบจำนวน 108 ข่าว ทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรม โครงการ ที่เป็นรูปธรรมในแนวทาง จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว พิธีกรรมทางศาสนาของนักบวชคาทอลิกในเครือคณะภคินีฯ ที่ปลูกฝัง สั่งสอน และสอดแทรกเนื้อหาจากคำสอนของนักบุญ การประกอบพิธีเป็นพิธีกรรมที่เกิดจากวาระโอกาสสำคัญหรือโอกาสพิเศษและพิธีที่เกิดจากเทศกาลสำคัญของทางศาสนา อัตลักษณ์ที่มีเนื้อหาคำสอนนั้นเป็นเรื่องของการนำพระวาจาพระเป็นเจ้า คำสั่งสอนของนักบุญ นำมาตั้งเป็นหัวข้อในจัดกิจกรรมให้กับคณะครู นักเรียน ได้เข้าร่วม แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียน ผ่านรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายแนวทาง มีการปลูกฝัง หล่อหลอม ใ้บุคลากรในโรงเรียน ทั้งคณะเซอร์ คณะครู นักเรียน ได้เห็นภาพจริง ค่อย ๆ ซึม

สุขภาพจำ ในด้านการประกอบพิธี ร่วมพิธีกรรม ผ่านการทำกิจกรรม จากวันสำคัญ เทศกาลสำคัญ รวมไปถึงการจัดอบรม เพื่อส่งเสริม เพิ่มเติมความรู้ เสริมสร้างความกระฉ่างด้านคำสอนให้เข้าใจอย่าง แน่ชัดมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนได้อย่างมีความสุข

3.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับส่งเสริมนักเรียน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสถานศึกษาของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ มีจุดประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตลอดอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝน การอบรม ทางด้านวิชาการ มีการสร้างองค์ความรู้ที่สร้างสรรค์ จรรโลง อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้บุคคลเกิดเรียนรู้ มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การมุ่งเน้นส่งเสริมนักเรียน เป็นการการมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มุ่งการพัฒนาคุณภาพเด็กให้เติบโตมีพัฒนาการ ทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย โดยกำหนดคุณภาพเด็กผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทยและความเป็นไทย มีทักษะการคิดแก้ปัญหา ช่วยเหลือตนเองและใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างสมวัย สามารถดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษากำหนดไว้ พบเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนแบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการ และ การพัฒนาทักษะชีวิต

ในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน ทั้งด้านการเรียน การแนะแนวการศึกษาต่อ การฝึกทักษะชีวิตผ่านรูปแบบกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เช่น ทักษะศึกษา ค่ายลูกเสือค่ายมัธยมสัมพันธ์ กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ จากการศึกษาพบเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการ และ การพัฒนาทักษะชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาทักษะวิชาการ

การพัฒนาทักษะวิชาการ เป็นการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนไว้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดคือสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และปฏิบัติได้ โรงเรียนจึงกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนก่อนนำไปออกแบบการจัดการเรียนรู้และวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

การพัฒนาทักษะวิชาการเกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ ผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดการฝึกฝนให้มีความชำนาญ มีสมรรถภาพในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นงานที่รวมภารกิจหลักของสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ให้นักเรียนหรือสมาชิกขององค์กรได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา เกิดการพัฒนาทักษะวิชาการ ความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 [21]

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน ๖๗ มาตรฐาน ดังนี้

กลุ่มสาระภาษาไทย

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหา ใน การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน
เรื่องราว ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน
การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด
และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา
และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กลุ่มสาระคณิตศาสตร์

สาระที่ ๑ จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค ๑.๑ เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค ๑.๒ เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่าง
การดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค ๑.๓ ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค ๑.๔ เข้าใจระบบจำนวนและนำเสนอสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้

สาระที่ ๒ การวัด

มาตรฐาน ค ๒.๑ เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

มาตรฐาน ค ๒.๒ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด

สาระที่ ๓ เรขาคณิต

มาตรฐาน ค ๓.๑ อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

มาตรฐาน ค ๓.๒ ใช้การนิกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหา

สาระที่ ๔ พีชคณิต

มาตรฐาน ค ๔.๑ เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชัน

มาตรฐาน ค ๔.๒ ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (mathematical model) อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมาย และนำไปใช้แก้ปัญหา

สาระที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค ๕.๑ เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

มาตรฐาน ค ๕.๒ ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค ๕.๓ ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

สาระที่ ๖ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค ๖.๑ มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิทยาศาสตร์

สาระที่ ๑ สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว ๑.๑ เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

มาตรฐาน ว ๑.๒ เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสาร สิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๒ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- มาตรฐาน ว ๒.๑ เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
- มาตรฐาน ว ๒.๒ เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลกนำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สาระที่ ๓ สารและสมบัติของสาร

- มาตรฐาน ว ๓.๑ เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์
- มาตรฐาน ว ๓.๒ เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลาย การเกิดปฏิกิริยา มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๔ แรงแและการเคลื่อนที่

- มาตรฐาน ว ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงโน้มถ่วง และแรงนิวเคลียร์ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม
- มาตรฐาน ว ๔.๒ เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ของวัตถุในธรรมชาติมีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๕ พลังงาน

- มาตรฐาน ว ๕.๑ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๖ : กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

- มาตรฐาน ว ๖.๑ เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศและสัณฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๗ ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน ว ๗.๑ เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซีและเอกภพการปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ การสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๗.๒ เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ ๘ ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว ๘.๑ ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา**สาระที่ ๑ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์**

- มาตรฐาน พ ๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ ๒ ชีวิตและครอบครัว

- มาตรฐาน พ ๒.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

- มาตรฐาน พ ๓.๑ เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ ๓.๒ รักร่างกาย ออกกำลังกาย เล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔.๑ เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ ๕ ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๕.๑ ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยาเสพติด และความรุนแรง

กลุ่มสาระศิลปะ

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

กลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะ การแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง ๒.๑ เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง ๓.๑ เข้าใจเห็นคุณค่าและใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ ๔ การอาชีพ

มาตรฐาน ง ๔.๑ เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ ๑ ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต ๑.๑ เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต ๑.๒ มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต ๑.๓ นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ ๒ ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต ๒.๑ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต ๒.๒ เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับ ภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ ๓ ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต ๓.๑ ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ ๔ ภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต ๔.๑ ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต ๔.๒ ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนด้านทักษะวิชาการ จะเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในห้องเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้นักเรียนนอกเหนือไปจากการทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน โดยการใช้รูปแบบกิจกรรมเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมตามตัวบ่งชี้และมาตรฐานตัวชี้วัดตามรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นตัวกำหนด ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“สืบสานประเพณีลอยกระทง...รักษาดำรงวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย”

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2558 แผนกปฐมวัยโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดกิจกรรม “สืบสาน...ประเพณีลอยกระทง...รักษาดำรงวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย” เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงประเพณีอันสำคัญของไทย สืบสานประเพณีที่ดั่งามให้ดำรงสืบต่อไป โดยแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้เป็นฐานต่าง ๆ และมีพีระดบัชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นวิทยากรประจำฐาน ทั้งหมด 7 ฐาน ดังนี้ ฐาน1 ประวัติความเป็นมาของประเพณีลอยกระทง ฐานที่2 ประเภทของกระทงฐานที่3 รำวงเพลงลอยกระทง ฐานที่4 การประดิษฐ์กระทง ฐานที่5 การละเล่นไทย ฐานที่6 มาลอยกระทงกันเถอะ ฐานที่7 ขนบไทย

แถมดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 33/2559

ข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนด้านทักษะวิชาการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับวันสำคัญของไทย ซึ่งสอดคล้องกับสาระ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และ อารมณ์รักชาติประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่รวมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข [21] ผ่านรูปแบบการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของไทย คือ วันลอยกระทง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับประเพณีไทย ด้วยการทำกิจกรรมตามฐานต่าง ๆ มุ่งเน้นทักษะ กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นด้วยการลงมือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 2

ทดสอบสมรรถภาพ ประจำปีการศึกษา 2559

วันที่ 11-13 มกราคม 2560 กลุ่มสาระฯ สุขศึกษาฯ ร่วมกับสำนักการทดสอบสมรรถภาพนักเรียน สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดการทดสอบสมรรถภาพ ประจำปีการศึกษา 2559 เพื่อให้ นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ตามเกณฑ์ของกรมพลศึกษา ทั้งหมด 7 รายการ คือ

- รายการที่ 1 ยืนกระโดดไกล
- รายการที่ 2 แร่งปีบมือข้างที่ถนัด
- รายการที่ 3 วิ่งกลับตัวระยะ 10 เมตร
- รายการที่ 4 ดันพื้น
- รายการที่ 5 ลูก-นั่ง 30 วินาที
- รายการที่ 6 ความจุปอด
- รายการที่ 7 ความอ่อนตัว

เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 36/ 2560

ข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนด้านทักษะวิชาการเกี่ยวกับการทดสอบสมรรถภาพ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา ตามสาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และป้องกันโรค มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ [21] ผ่านรูปแบบการจัดกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพจากหน่วยงานภายนอก คือ กรมพลศึกษา มาทดสอบ วัดประเมินผล สมรรถนะทางด้านร่างกาย ความแข็งแรง สมบูรณ์ตามเกณฑ์ของกรมพลศึกษา โดยมีรายการทดสอบสมรรถนะต่าง ๆ ที่ชัดเจน เป็นการฝึกฝนทักษะ ถ่ายทอดความรู้ด้านการกีฬา ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระฯ สุขศึกษาฯ ด้วยการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ

2. การพัฒนาทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต ตามคำนิยามขององค์การอนามัยโลก (WHO: 1997) เน้นความสำคัญในการดำรงตนของบุคคลที่มีความเหมาะสมและทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และรู้จักปรับตัว การฝึกฝนเป็นการเปิดโอกาสให้คนเตรียมความพร้อมของตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2543 : 6) ให้ความหมายทักษะชีวิตว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้องการ ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมที่มีสุขภาพดี องค์การยูนิเซฟ (UNICEF:2001) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ เจตคติ และทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยในการสนับสนุนพฤติกรรมของบุคคล ให้สามารถรับผิดชอบตนเอง สำหรับการดำเนินชีวิตโดยมีการสร้างทางเลือกที่ดี การต่อต้านความกดดันจากกลุ่มเพื่อน และการจัดการกับสิ่งที่เข้ามาคุกคามชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [21] (สพฐ.) ให้คำจำกัดความของคำว่า “ทักษะชีวิต” (Life Skills) ไว้ว่า ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

กล่าวโดยรวม ทักษะชีวิตเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ซึ่งสามารถจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวให้บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต **ทักษะชีวิตคือสิ่งที่ “ต้องฝึกฝน”**เป็น

เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถของบุคคล เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นความสามารถในการปรับตัวและพฤติกรรมเชิงบวกที่ช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับความต้อการและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลที่มีทักษะชีวิตต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ มีความหวังและหาโอกาสในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ยากลำบาก สามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รู้จักเอาใจใส่ผู้อื่น และสามารถจัดการกับชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี การส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติและมีเหตุผล เน้นทักษะของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยสันติ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพ

เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต จะเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ประการที่ 1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน ประการที่ 2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชา

ทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม และ ประการสุดท้าย กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“พัฒนาสมอง...สู่อัจฉริยะ Executive Functions (EF)”

กระบวนการทำงานในสมองส่วนหน้าใช้ในการคิด รู้สึก และกำหนดการกระทำ จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาจนเป็นทักษะสมอง ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงาน การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ต่อไป

ทางแผนกปฐมวัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดกิจกรรม “พัฒนาสมอง...สู่อัจฉริยะ Executive Functions (EF)” ขึ้นในวันศุกร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560 ให้กับนักเรียนระดับปฐมวัยปีที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 193 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายส่งผลในการพัฒนาสมอง โดยผ่านการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตอบสนองการเรียนรู้ของสมอง รู้จักการคิด และวางแผนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านอย่างสมวัย และมีความสุข ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาทักษะสมอง ดังนี้

ฐานที่ 1 Mandala พัฒนาทักษะการใส่ใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง

ฐานที่ 2 The Hero พัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

ฐานที่ 3 จับคู่หรรษา พัฒนาทักษะการจำเพื่อนำมาใช้ ทักษะการใส่ใจจดจ่อ

ฐานที่ 4 นิทานมหาสนุก พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง

ฐานที่ 5 ทายใจ (รู้ผิดรู้ถูก) ทักษะการประเมินตนเอง หากจุดบกพร่องแล้วแก้ไขพัฒนาตนเอง

แถมคู่มืออนุบาล : จุลสารฉบับที่ 36/2560

ข้อความข้างต้นเป็นบทความที่มุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนด้านการพัฒนาทักษะชีวิตในหลาย ๆ ด้าน เช่น ทักษะการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมตามฐานต่าง ๆ

โดยมุ่งเน้นทักษะด้านการพัฒนาการคิด พัฒนาสมองให้กำหนดเป็นการกระทำที่ถูกต้อง เป็นการส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้นักเรียนได้รู้จักฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งการฝึกฝนและการพัฒนาจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการปรับใช้เพื่อการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างราบรื่น มีความสุข

ตัวอย่างที่ 2

ปัจฉิมนิเทศนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 “กัลปพฤกษ์”

วันที่ 9-11 กุมภาพันธ์ 2560 ฝ่ายกิจการนักเรียนจัดกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รุ่นกัลปพฤกษ์ ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน จ.นครปฐม โดยบาทหลวงมณฑล โรจนสุทัศน์กุล และบาทหลวงรณชัย มัทวพันธุ์ เป็นวิทยากร เพื่อให้ นักเรียนรู้คุณค่าในตัวเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สร้างความรักและความผูกพันระหว่างนักเรียนกับโรงเรียนก่อนที่จะจบการศึกษา และมีการบรรยายเรื่อง “การออกแบบชีวิตนักเรียน” โดย ดร. วิสมล ศรีสุทธินันท์ นักจิตวิทยาการปรึกษา เป็นวิทยากร และในพิธี “คำคืนแห่งแสงเทียน” ท่านอธิการตอมินิก กิจเจริญ เป็นประธานในพิธี พร้อมคณะเซอร์ คณะครู มาร่วมงานกันอย่างอบอุ่น ซึ่งพิธีดังกล่าวมีการทำบายศรีสู่ขวัญ และผูกข้อมืออวยพรให้แก่ นักเรียนทุกคนที่จบการศึกษา สร้างความประทับใจและปลาบปลื้มแก่นักเรียนทุกคนเป็นอย่างมาก

เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 42/2562

ข้อความข้างต้นเป็นบทความที่มุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนด้านการพัฒนาทักษะชีวิต ผ่านรูปแบบกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าในตัวเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สร้างความรักและความผูกพันระหว่างนักเรียนกับโรงเรียนก่อนที่จะจบการศึกษา เป็นการส่งเสริมทักษะชีวิตให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เช่น รู้ข้อดีข้อด้อยของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจตัวเองเวลาเผชิญกับความเครียดหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และทักษะนี้ยังเป็นพื้นฐานของ

การพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่นการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ การตัดสินใจ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในสังคมภายนอกได้อย่างมีภูมิคุ้มกันและมีความสุข

จากการศึกษาพบเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน ผู้ศึกษาพบเนื้อหา 2 ประเภท คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ และ การพัฒนาทักษะชีวิตจำนวน 436 เรื่อง โดยพบเนื้อหาในจุลสารเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ 119 ข้อ และ เนื้อหาการพัฒนาทักษะชีวิต 310 ข้อ บทความ 4 เรื่อง และ บทความประพันธ์ 3 เรื่องจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ผู้เป็นเยาวชนของชาติให้มีรากฐานชีวิตที่เข้มแข็ง ทั้งด้านทักษะวิชาการ ความรู้ รวมถึงปลูกฝังทักษะชีวิต เพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน การเขียน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัยในตนเอง เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง พร้อมทั้งปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิต แสดงความประพฤติด้วยความเอื้อเฟื้อ เอาใจใส่ มีน้ำใจ และไม่ละเมิดผู้อื่น ตระหนักถึงหน้าที่ที่มีต่อสังคม เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึก เป็นพลเมืองดีภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นบุคคลที่ตระหนักและรู้จักที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีทักษะกระบวนการในศาสตร์ต่าง ๆ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารด้วยภาษาสากล ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน เหมาะสมและเท่าทันสถานการณ์

เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนพบเป็นจำนวนมากที่สุด ด้วยเหตุว่าโรงเรียนมีนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา การจัดกิจกรรมจึงมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงวัย แม้จะเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน แต่รายละเอียดของกิจกรรมต่างกัน หรือแม้ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่น ทักษะศึกษา การเข้าค่าย ลูกเสือ-เนตรนารี ก็มีรายละเอียดของกิจกรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละปี ซึ่งรายละเอียดที่เปลี่ยนไปขึ้นอยู่กับบริบทของสังคม เหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง เป้าหมายทางการศึกษาของคณะภคินีฯ ที่โรงเรียนสังกัด และจุดเน้นตามนโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ในการจัดการศึกษาว่าต้องเน้น

ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544 : 9) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนว่าไม่ใช่เพียงขอบเขตของการมีความรู้เพียงเท่านั้น แต่รวมถึงการมีทักษะในการดำเนินชีวิต อันเป็นลักษณะความสามารถพื้นฐานในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกและความรู้สึกนึกคิดภายในตนเองได้อย่างเหมาะสม จนทำให้บุคคลสามารถปรับตัว และดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างปกติสุข นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะชีวิตผ่านรูปแบบกิจกรรมที่ปรากฏเป็นจำนวนมากนั้น เป็นการเน้นย้ำเรื่องของการฝึกฝน ค้นหาศักยภาพของตัวบุคคลตามช่วงวัย เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสามารถอยู่ในสังคม วัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

3.2.3 เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู

จากข้อบังคับของคุรุสภาเรื่องรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [22] ได้ให้รายละเอียดและแนวทางในการประกอบอาชีพครู สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การศึกษาจำเป็นต้องมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยจะต้องพัฒนาครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งหมายถึงครูต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบธรรม และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมถึงต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในทุกด้าน และมีความเมตตาแก่ศิษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาด้านสติปัญญาของครูให้สามารถคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการและสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ชุมชน และสังคมได้ รวมถึงการพัฒนาครูให้มีทักษะทางเทคโนโลยีและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาให้ครูมีความรู้รอบตัวในวิชาที่สอน มีความรู้ด้านการถ่ายทอดความรู้ สามารถจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่น่าสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และการพัฒนาครูต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน และที่สำคัญต้องพัฒนาครูให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาที่เป็นข้อกำหนดจากคุรุสภาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของครู คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ครูต้องมีความรู้เพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ และต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจิตวิทยา เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

มาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งครูต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ *การปฏิบัติหน้าที่ครู* มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคลสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงประการถัดมาคือ *การจัดการเรียนรู้* ครูต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ ประการสุดท้ายคือ *ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* ครูต้องร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียนเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรมและส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการปฏิบัติตน คือ จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ครูต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ

และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ (1) จรรยาบรรณต่อตนเองครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการครูต้องรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้าต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะและ (5) จรรยาบรรณต่อสังคมครูพึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครู ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การให้ครูเข้าร่วมเพื่อมุ่งส่งเสริม เพิ่มพูนพัฒนาทักษะทางความรู้ ระบบความคิด มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพตามที่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เปิดโลกกว้างทางการศึกษา

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560 คณะกณิณีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย จัดสัมมนาเรื่อง “เจาะลึกการเรียนการสอน ฟินแลนด์ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน” โดย คุณปวีณา สิงห์บุรณา พิธีกรรายการโลก 360 องศา เป็นวิทยากร และเรื่อง “จุดประกายสมอง สร้างคน ตอบโจทย์ ไทยแลนด์ 4.0” โดย อ.กฤติดา รุ่งเรืองเกียรติ วิทยากร ณ ห้องประชุมโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ โดย เซอร์ อักแนส บุญรักษา ศรีตระกูล อธิการิณีเจ้าคณะแขวงคณะกณิณีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย เป็นประธาน การสัมมนาครั้งนี้มีบุคลากรครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ และคณะครูโรงเรียนในเครือฯ เข้าร่วมการสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

ครูผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 37/2560

จากข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครู ผ่านการเข้าร่วมการสัมมนาเพื่อเปิดโลกกว้างทางการศึกษา ในหัวข้อ “เจาะลึกการเรียนการสอน ฟินแลนด์ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน” และ “จุดประกายสมอง สร้างคน ตอบโจทย์ ไทยแลนด์ 4.0” เพื่อเป็นการตอบรับนโยบายของทางการศึกษาจากภาครัฐบาลและเพื่อการเตรียมตัววางแผนการดำเนินงานในแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญและมีการเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค 4.0 เป็นการฝึกอบรมบวมที่ใช้การบรรยายสาระความรู้พร้อมกับ มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง พร้อมสร้างเสริมทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ

ตัวอย่างที่ 2

อบรมเรื่อง “การป้องกันโรคมือ เท้า ปาก / โรคไขเลือดออก”

วันที่ 13 กรกฎาคม 2559 คณะครู และครูพี่เลี้ยงแผนกปฐมวัย โรงเรียน เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ อบรมเรื่อง “การป้องกันโรคมือ เท้า ปาก / โรคไขเลือดออก” โดยเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เป็นวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคมือ เท้า ปาก / โรคไขเลือดออก กับคุณครูทุกท่าน และคณะครู ครูพี่เลี้ยง พนักงานทุกคนร่วมกันทำความสะอาดอุปกรณ์การเรียนการสอน โต๊ะเรียน เก้าอี้ ตู้หนังสือ ที่นอน ทั้งภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ระเบียง และบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมือ เท้า ปาก และเพื่อให้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ ปราศจากเชื้อโรค สะอาดปลอดภัยพร้อมรับลูก ๆ ทุกคนค่ะ

ครูผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 35/2559

จากข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครูผ่านการอบรมเรื่อง “การป้องกันโรคมือ เท้า ปาก / โรคไขเลือดออก” จากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมาเป็นวิทยากร ให้ความรู้ ข้อมูล และข้อควรปฏิบัติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับวิธีและมาตรการต่าง ๆ ที่ต้องระวังและต้องป้องกัน รวมไปถึงการให้ความรู้แก่ครูพี่เลี้ยง และพนักงานทุกคน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องโดยพร้อมเพรียงกัน

จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครู พบว่าเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารพบ 83 ข้อ ผ่านการประชุม อบรม สัมมนา และทัศนศึกษา ซึ่งเนื้อหาการพัฒนาครูที่ปรากฏในจุลสารนั้น ผู้ศึกษาพบว่า มีทั้งการจัดการภายในสถานศึกษา คือ การจัดการประชุม อบรม สัมมนาในโรงเรียนและโรงเรียนในเครือฯ และการส่งครูไปฝึกฝน ได้รับความรู้ ผ่านการอบรม สัมมนา จากหน่วยงานภายนอก รวมถึงการไปทัศนศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งการพัฒนาครูนั้นมีทั้งการเข้าร่วมของคณะครูทั้งโรงเรียน เข้าร่วมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ฯ และเข้าร่วมเฉพาะบุคคลตามที่ได้รับการคัดสรรจากหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก หรือตามความเหมาะสมของงานนั้น ๆ ซึ่งหัวข้อที่ปรากฏในการอบรม

สัมมนา พบทั้งหัวข้อด้านวิชาการ ทักษะการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ รวมไปถึง เทคนิควิธีการสอน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความก้าวหน้า ทันสมัย ทันเทคโนโลยีและใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีหัวข้อที่ส่งเสริม ทศนคติ มุมมองที่กว้างไกล ส่งเสริมวิจรรณญาณที่จะ แยกแยะสิ่งถูกต้องและสิ่งผิด จากคำสอนหรือพระวาจาของพระเป็นเจ้า เพื่อให้ครูตระหนักรู้ในตน และตระหนักรู้ต่อหน้าที่และจรรยาบรรณครูอยู่เสมอ รวมถึงสามารถนำความรู้ตลอดจนความสามารถ ที่มีไปเชื่อมโยง ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มศักยภาพและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปตามลำดับ

3.2.4 เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ

การเชิดชูเกียรติ คือ การยกย่อง ชมเชย ชื่นชมยินดีเมื่อมีบุคคลได้กระทำดี มีผลงานดีเด่น เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป การประกาศเพื่อเชิดชูเกียรติเป็นการให้รางวัลแก่บุคคลหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกำลังใจให้ปฏิบัติ ปฏิบัติซอบต่อไป เป็นการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้บุคคล หรือหน่วยงานนั้นได้สร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ อีกทั้งเป็นการ สร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติกิจนั้นต่อไป และเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นเห็นตัวอย่างเพื่อเอาเป็น แบบอย่างที่ดี ส่งผลดีและมีคุณภาพต่อการพัฒนาองค์กรและสังคมโดยรวมอีกด้วย

ในจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติสมาชิกใน องค์กร บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในทักษะหลาย ๆ ด้าน บุคคลที่ประพฤติตนเป็นคนเก่ง คน ดี มีความสามารถ สร้างชื่อเสียงที่ดั่งามให้แก่องค์กร เช่น การได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การได้รับรางวัลจากการประกวด แข่งขัน ตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จากการศึกษาพบเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติของสมาชิกในองค์กร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 การเชิดชูเกียรติครู

ครูเอกชนดีเด่น ครูเพชรน้ำหนึ่ง และ ครูสอนดี ประจำปี พ.ศ. 2562

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2562 สมาคมคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษา เอกชน ได้มอบรางวัล “ครูเอกชนดีเด่น” “ครูเพชรน้ำหนึ่ง” และ “ครูสอนดี” ประจำปี พ.ศ. 2562 ณ เซนต์คาเบรียลฮอลล์ โรงเรียนเปรมประชาวัฒนา นนทบุรี เนื่องในโอกาสวันครู “ครูดี ศิษย์ดี มีพัฒนา ก้าวหน้า สู่วิทยาศาสตร์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างขวัญและแรงจูงใจให้ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการประกอบวิชาชีพด้วยการครองตน ครองคน ครองงาน จนเป็นแบบอย่างของผู้มีจิตวิญญาณครู รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ ผู้ประกอบวิชาชีพที่ยังไม่ได้รับการยกย่องได้เร่งพัฒนางานและพัฒนาตนให้เหมาะสมกับการเป็น ครูดี ทั้งนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเยาวชนและการศึกษาของชาติต่อไป

ครูผู้สร้างสรรค์ กัลยาณมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 42/2562

จากข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติคุณครูผู้ได้รับรางวัล “ครูเอกชน ดีดีเด่น” (Private Teacher Award) “ครูเพชรน้ำหนึ่ง” และ “ครูสอนดี” จากหน่วยงานทางการศึกษาเอกชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดีงาม เหมาะสมกับจรรยาบรรณครู เหมาะสมด้วยหน้าที่ การงาน และความประพฤติ มีความเหมาะสม และคู่ควรกับรางวัลอันทรงเกียรติ

ตัวอย่างที่ 2 การเชิดชูเกียรตินักเรียน

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประกวดโครงการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ประจำปี 2561 โดยจัดกิจกรรมประกวดแต่งกลอนสด ณ ห้องประชุม สำนักงานเทศบาลนครปากเกร็ด ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รับโล่รางวัลพร้อมเกียรติบัตร

1. ด.ญ. ลลิสสา	ธัชชัยชวลิต	ป.6/2
2. ด.ญ. พบตะวัน	เพ่งพันธ์พัฒน์	ป.6/5
3. ด.ญ. นาวิญา	เวชระนาวิน	ป.6/6

ผลงานการประกวดแต่งกลอนสด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง หมูป่ามาสอนใจ

หมูป่าแสนอดทน	แต่แต่ละคนช่วยเหลือกัน
ทั่วโลกต่างก็พลัน	พวกเราหันมาร่วมมือ
ทุกคนต่างก็เอื้อกุล	ทั้งเทิดทูนและนับถือ
ชื่อเสียงดังเลื่องลือ	หมูป่าคือผู้สู้ทน

เรื่อง ความสุข

เมื่อเรามีสุข	ความทุกข์จางหาย
พักผ่อนใจกาย	ช่วยคลายความคิด
เมื่อสามัคคี	จะมีเพื่อนมิตร
ช่วยเตือนสิ่งผิด	สุขจิตกายใจ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 รางวัลชมเชย รับโล่รางวัลพร้อมรับเกียรติบัตร

1. ด.ญ. ศิรดา	จาตุรนต์ร์ศรีมี	ม.3/1
2. ด.ญ. นาวิญา	เวชระนาวิน	ม.3/3
3. ด.ช. ณัฐภัทร	ปัญญาสังข์ม.3/4	

ผลงานการประกวดแต่งกลอนสด ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง หมูป่ามาสอนใจ

ถ้าขุนน้ำนางนอน	ตั้งสิงขรตั้งตระหง่าน
สูญหายได้พบพาน	จากสายธารแห่งดวงใจ
หน่วยงานทั่วทุกทิศ	ช่วยพิชิตเป้าหมายใหญ่
ด้วยแรงร่วมฤทัย	มิหวั่นไหวสามัคคี

เรื่อง ความสุข

รอยยิ้มตั้งรัดนาวะแวววิบ	ที่คอยจับหูทางอันสดใส
คือลูซีทั้งกายาหฤทัย	เรื่องนั้นไซ้รัซาบซึ่งพึงตักดวง
ปวงชนต่างชวนขวยหมายความสุข	มีมีทุกข์กิเลสและหึงหวง
เพราะสวรรค์อุบัติได้จากในทรงวง	สิ่งทั้งปวงเกิดขึ้นด้วยตัวเรา

จากข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรตินักเรียนผู้ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันการแต่งคำประพันธ์จากหน่วยงานของภาครัฐในโครงการที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนในด้านอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งมีการนำเสนอผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลเพื่อเป็นการแสดงความชื่นชมและยกย่องในความสามารถ การมีปฏิภาณ ไหวพริบที่ดี

จากการศึกษาเนื้อหาการเชิดชูเกียรติ พบเนื้อหา จำนวน 100 ข่าว เป็นการเชิดชูเกียรติสมาชิกในองค์กร ทั้ง คณะเซอร์ คณะครู และนักเรียน ที่ประพฤติตนเป็นบุคคลที่น่ายกย่อง และเป็นแบบอย่างทั้งด้านทักษะความรู้ และทักษะการดำเนินชีวิต ผู้ศึกษาพบเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติ คณะเซอร์ และคณะครู จำนวน 14 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรตินักเรียนจำนวน 86 ข่าว ซึ่งเป็นการได้รับรางวัลจากการแข่งขันภายในสถานศึกษา และจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือองค์กร หน่วยงาน ที่จัดการแข่งขันต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งทักษะทางวิชาการ ความรู้ในหลากหลายด้าน และทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ตามความถนัด ความสนใจของสมาชิกในองค์กร นอกจากการแข่งขันแล้ว ยังมีการได้รับรางวัลจากการประพฤติ ปฏิบัติตน การครองตนที่เป็นแบบอย่างเหมาะสม กับตำแหน่ง หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากจำนวนเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในจุลสาร แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ให้ความสำคัญในการเชิดชูเกียรติ ชื่นชมคุณงามความดี ยกย่องบุคคลต้นแบบ มุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรได้แสดงออกถึงศักยภาพอย่างเต็มกำลังและเต็มความสามารถ ได้เรียนรู้ตัวตน แสวงหาแนวทางที่ชอบ สนใจ ถนัด จนเกิดความชำนาญในงานที่ตนรัก ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกองค์กรท่านอื่นและเป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคม

3.2.5 เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน

นโยบายของสถานศึกษาประการหนึ่ง คือ การมุ่งสนับสนุนสถานศึกษาให้มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานได้โดยประสานงานองค์กรท้องถิ่น และผู้นำด้านต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมกันเรียนรู้และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มากที่สุด มีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานสร้าง ส่งเสริมช่วยเหลือ มีส่วนร่วม สนับสนุนให้มีกระบวนการที่เกื้อหนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ องค์กรความรู้ต่าง ๆ กระทั่ง

สามารถสร้างความรู้ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและความปรองดองในสังคม

เนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานศึกษาด้านสัมพันธ์ชุมชน ที่ผู้ศึกษาพบจึงเป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบมุ่งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว สถานศึกษากับชุมชนและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและความปรองดองในสังคม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“พ่อ-แม่เป็นครู”

“กิจกรรมพ่อ-แม่เป็นครู” ได้จัดขึ้นในเดือนสิงหาคม 2558 เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ๆ ก่อให้เกิดพลังแห่งความรักที่ยิ่งใหญ่จากคุณพ่อ-คุณแม่ที่เข้ามาจัดกิจกรรมในห้องเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าค้นหา โดยเด็กทุกคนต่างได้รับความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ อาทิ เรื่องอาชีพต่าง ๆ ร้องเพลง ฟังนิทาน ประดิษฐ์สิ่งของ และอื่น ๆ อีกมากมายจากคุณพ่อ-คุณแม่ที่มาสอน นอกจากนี้คุณครูและผู้ปกครองได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองตั้งแต่ระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 เป็นอย่างดี

แถมดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 32/2558

ข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านสัมพันธ์ชุมชน ด้วยการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวจากการจัดกิจกรรม พ่อ-แม่เป็นครู เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ที่น่าสนใจตามความถนัดแก่นักเรียน เป็นการสนับสนุนให้เกิดการประสานความร่วมมือในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง อันจะนำมาซึ่งสังคมแห่งความสงบสุข ส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

สานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2557 แผนกปฐมวัยได้จัดกิจกรรม “สานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน” ระดับปฐมวัย เปิดปีการศึกษา 2557 โดยท่านอธิการโปลิน ซูวิรัช ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “ลูกไม้...ย่อมหล่นไม่ไกลต้น” Dr. Robyn Silverman ชาวอเมริกันผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาการเด็ก กล่าวว่า “การเป็นต้นแบบที่ดีจะทำให้คุณ...สร้างเด็กคุณภาพได้” ท่านอธิการได้แนะนำเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดี แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียน และแนะนำคณะกรรมการระดับปฐมวัย ณ หอประชุมมีเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมต้อนรับการเปิดภาคเรียนใหม่ และรับทราบนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนการเยี่ยมชมห้องเรียน ภายในอาคารเรียน Ave Maria ซึ่งผู้ปกครองได้มีโอกาสดูและพูดคุยประจำชั้น เพื่อทำความรู้จัก และร่วมมือกันในการดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียน

แจ้งคุณ้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 28/2557

จากข้อความข้างต้นเป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านสัมพันธ์ชุมชน โดยใช้ชื่อกิจกรรม สานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน เป็นการปฐมวัยพิเศษผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย พร้อมทั้งมีการแนะนำ เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ทรรศนะต่าง ๆ ระหว่างครูประจำชั้นและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านและโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ

จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสัมพันธ์ชุมชน พบเนื้อหาในจุลสาร จำนวน 78 เรื่อง เป็นรูปแบบข่าว จำนวน 76 ข่าว รูปแบบบทความ 1 เรื่อง และบทประพันธ์ 1 เรื่อง จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการก่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างจริงจัง ครอบคลุมในหลายมิติ เช่น กิจกรรมสานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน กิจกรรมฟื้นฟูพ่อแม่ โครงการพ่อแม่เป็นครู การเยี่ยมชมโรงเรียนพี่-น้อง ในเครือคณะภคินีฯ จะเห็นได้ว่า ไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองเท่านั้น แต่โรงเรียนยังมีนโยบายให้สมาชิกขององค์กรได้ออกไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน สังคมภายนอกด้วย

เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ติดตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล ซึ่งมีความสอดคล้องหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

3.2.6 เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ

โรงเรียนมีนโยบายด้านการส่งเสริม มุ่งเน้นและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษา มีการดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐาน และพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยมีการกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน ชี้แนะป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบาย จุดเน้น และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่สถานศึกษาได้รับมอบหมายหรือกำหนดเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นแนวทางพัฒนาดังกล่าว สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมสืบสานโครงการพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันสิ่งเสพติดการป้องกันอุบัติเหตุ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม การพร้อมรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน เป็นต้น โดยสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการส่งเสริมและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การรับรอง

เนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพที่ผู้ศึกษาพบ เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้น การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น เช่น การประกันคุณภาพภายใน การตรวจประเมินจาก สมศ. การตรวจเงินอุดหนุน การตรวจจากสาธารณสุข ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

วันที่ 5-6 สิงหาคม 2558 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้ต้อนรับ คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล โดยมี นายสมนึก เอี่ยมรอด (ประธาน) นางดวงใจ กระกุลช่าง (กรรมการ) และ นายประดิษฐ์ ชัยประสิทธิ์โรจน์ (กรรมการและเลขานุการ) คณะกรรมการได้มาตรวจผลการดำเนินงานตามคุณลักษณะโดดเด่นสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียนในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นพลโลกที่สมบูรณ์ ด้านการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้านการบริหารที่เน้นคุณภาพของความเป็นเลิศ โดยทางโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้อยู่ในเกณฑ์ประเมินคุณภาพสู่มาตรฐานสากลในระดับ “ดีมาก”

สก็๊ปพิเศษ : จุลสารฉบับที่ 32/2558

ข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา โดยมีคณะกรรมการจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้านการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตร และด้านการบริหารที่เน้นคุณภาพความเป็นเลิศ เพื่อแสดงถึงการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

จากการศึกษาเนื้อหา พบเนื้อหาด้านการประเมินคุณภาพ จำนวน 9 ขาว อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ [21] ต้องปฏิบัติตามระเบียบของ สช. เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จึงต้องให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบและรายงานการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน การรับรองดังกล่าวจะมีอายุ 5 ปี ดังนั้นจึงพบเนื้อหา ด้านการประเมินในจุลสารบางเล่มเท่านั้น เพื่อเป็นการรายงานความคืบหน้าและการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาข้อมูลที่ปรากฏในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ผู้ศึกษาพบเนื้อหาทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน พบจำนวน 108 ข่าว ด้านที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน ผู้ศึกษาพบเนื้อหา 2 ประเภท คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ และการพัฒนาทักษะชีวิตจำนวน 436 เรื่อง โดยพบเนื้อหาข่าวในจุลสารเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ 119 ข่าว และ เนื้อหาการพัฒนาทักษะชีวิต 310 ข่าว บทความ 4 เรื่อง และ บทความประพันธ์ 3 เรื่อง ด้านที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครู พบจำนวน 83 ข่าว ด้านที่ 4 เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ พบเนื้อหา จำนวน 100 ข่าวด้านที่ 5 เนื้อหาเกี่ยวกับด้านสัมพันธ์ชุมชน พบเนื้อหาในจุลสาร จำนวน 78 เรื่อง เป็นรูปแบบข่าว จำนวน 76 ข่าว รูปแบบบทความ 1 เรื่อง และรูปแบบบทประพันธ์ 1 เรื่อง ด้านที่ 6 เนื้อหาด้านการประเมินคุณภาพ พบ จำนวน 9 ข่าว

จากการศึกษารูปแบบและเนื้อหาในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ผลการศึกษาพบว่า

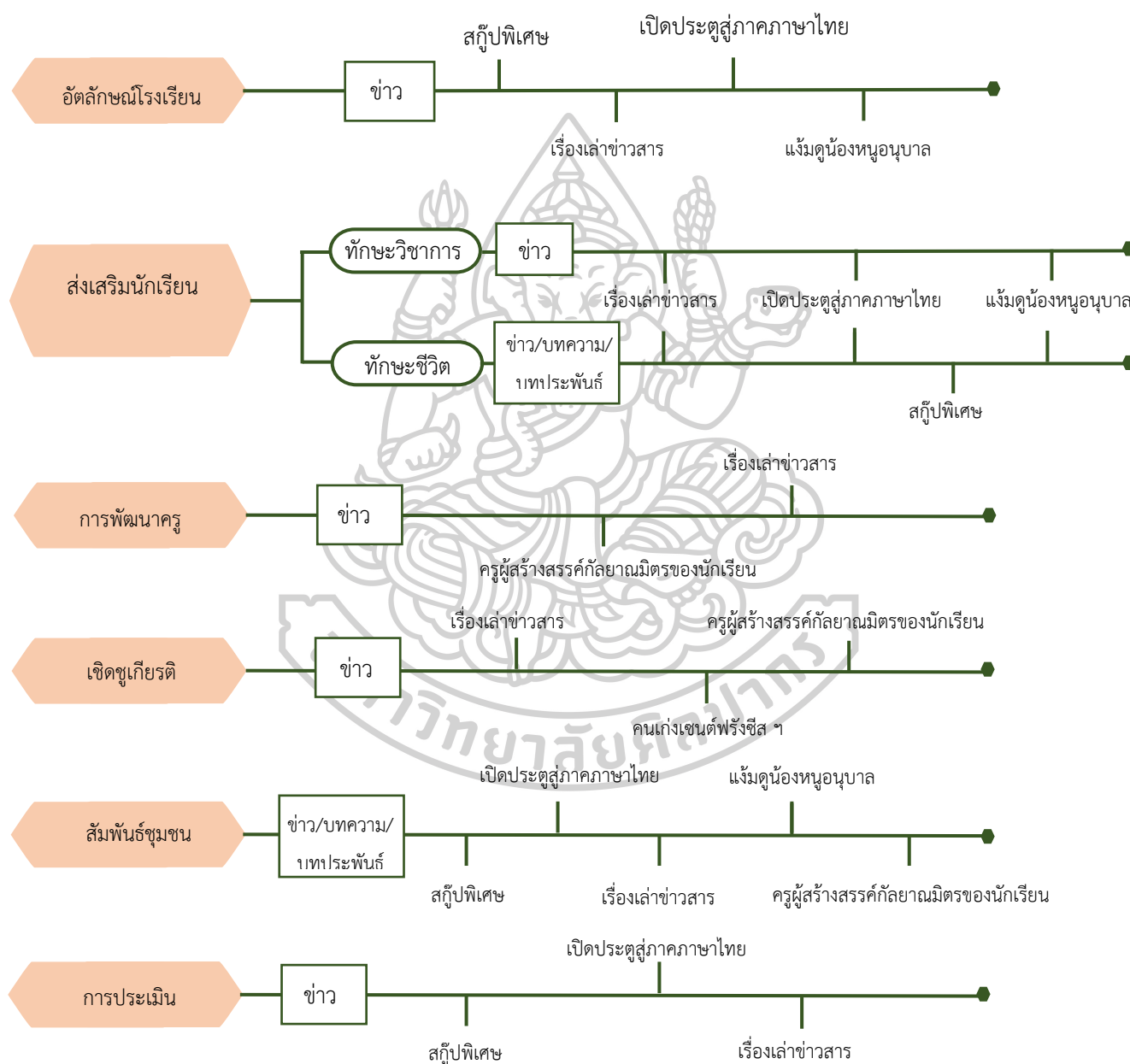
1. ด้านรูปแบบ ด้านการนำเสนอรูปเล่ม มีลักษณะเป็นกระดาษอาร์ตมัน 4 สีทั้งเล่ม ขนาด 8”*8” มีจำนวนหน้าไม่เกิน 60 หน้า แบบปกเปลี่ยนไปทุกฉบับตามเนื้อหาที่น่าสนใจในเล่ม ด้านรูปแบบงานเขียน พบบทประพันธ์กลอนแปดและกลอนเปล่า บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น บทความปกิณกะ และข่าวประเภทข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วนและโครงสร้างข่าว 2 ส่วน ประการที่ 2. ด้านการนำเสนอเนื้อหา พบเนื้อหา 6 ด้านคือ 1. เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 2. เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิต 3. เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู 4. เนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติ 5. เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ 6. เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน

ความสัมพันธ์ด้านรูปแบบและเนื้อหาพบว่า รูปแบบงานเขียนทุกประเภทที่ปรากฏในจุลสารมีองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการนำเสนอ คือ ภาพประกอบการนำเสนอเนื้อหา เป็นรูปภาพจริงประกอบการทำกิจกรรมหากเป็นเนื้อหาขนาดสั้น เช่น ข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน บทประพันธ์ ภาพประกอบมี 1 ภาพควบคู่กันไปกับเนื้อหา เนื้อหาที่ปรากฏพบ พบทั้ง 6 ด้านคือ อัตลักษณ์โรงเรียน การส่งเสริมนักเรียน การพัฒนาครู การเชิดชูเกียรติ สัมพันธ์ชุมชน และการประเมิน พบปรากฏในคอลัมน์สก็๊ปพิเศษและคอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และ คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ แต่หากเป็นเนื้อหาที่มีขนาดยาว เช่น ข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน บทความ ภาพประกอบการนำเสนอเนื้อหา มีหลายภาพ ออกแบบจัดวางภาพในตำแหน่งที่เหมาะสมกับหน้ากระดาษและเนื้อหา ไม่จัดวางภาพให้ทับซ้อนหัวข้อหรือเนื้อหาที่ปรากฏในหน้ากระดาษ พบในคอลัมน์สก็๊ปพิเศษ เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย แก้มคุณ้องหนูอนุบาล ครูผู้สร้างสรรค์ศักยภาพของนักเรียน เนื้อหาที่ปรากฏพบ พบทั้ง

6 ด้านคือ อัตลักษณ์โรงเรียน การส่งเสริมนักเรียน การพัฒนาครู การเชิดชูเกียรติ สัมพันธชุมชน และการประเมิน ดังแสดงตามแผนภาพความสัมพันธ์ด้านรูปแบบและเนื้อหา ที่ปรากฏด้านล่าง

แผนภาพที่ 6 แผนภาพสรุปรูปแบบเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสาร

แผนภาพรูปแบบเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสาร

นอกจากนี้ งานเขียนประเภทบทร้อยกรอง พบในคอลัมน์สัปดาห์พิเศษ คำประพันธ์แบบมีฉันทลักษณ์ประเภทกลอนแปดเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่มีวาระพิเศษในช่วงเวลาหนึ่งของสังคมและของโรงเรียน ใช้คำประพันธ์ที่มีฉันทลักษณ์ชัดเจนเหมาะกับวัตถุประสงค์ของการประพันธ์ เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และคำประพันธ์แบบไร้ฉันทลักษณ์ประเภทกลอนเปล่า แต่งขึ้นเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติ ปฏิบัติตน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน ในการพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนรูปแบบงานเขียนประเภทข่าว พบในเนื้อหาทุกด้านที่ปรากฏในจุลสาร ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำจุลสารของโรงเรียน คือ เพื่อบอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนในช่วงเวลาขณะหนึ่งให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง คณะครู บุคคลภายนอก หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลข่าวสารชุดเดียวกัน เนื้อหาที่ปรากฏจึงเป็นลักษณะของการรายงานข่าวสั้น บอกเล่าเรื่องราว รายละเอียดและสาระสำคัญอย่างย่อ พร้อมภาพประกอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน ส่วนรูปแบบงานเขียนอื่นที่ปรากฏ ทั้งบทความและบทประพันธ์ ที่มีเป็นจำนวนน้อยกว่า ก็มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผู้เรียนเป็นหลัก และสัมพันธ์ชุมชนเป็นลำดับถัดไป แสดงถึงการให้ความสำคัญกับนักเรียนมาเป็นอันดับหนึ่ง แม้จะเป็นการสื่อสารผ่านรูปแบบงานเขียนประเภทใดก็ตาม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำจุลสาร คือ

“เพื่อเป็นสื่อกลางความเข้าใจ ทำให้รู้จักแนวคิดและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์และเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้ลูกของเราต่อไป”

บทที่ 4

เนื้อหาและความสัมพันธ์ของจุลสารกับพันธกิจของสถานศึกษา

จากการศึกษารูปแบบและเนื้อหาในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จากบทที่ 3 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ของรูปแบบและเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสาร ด้านรูปแบบ ด้านการนำเสนอรูปเล่ม มีลักษณะเป็นกระดาษอาร์ตมัน 4 สีทั้งเล่ม ขนาด 8”*8” มีจำนวนหน้าไม่เกิน 60 หน้า ด้านรูปแบบงานเขียน พบประเภทข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วนและโครงสร้างข่าว 2 ส่วน บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น บทความปณิธาน บทความพันธกิจลอนแปดและกลอนเปล่า

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสาร พบ 6 ด้านคือ 1. เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 2. เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิต 3. เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู 4. เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ 5. เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ 6. เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1 เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ก่อตั้งขึ้นจากจิตตารมณ์ของคณะนักบวชผู้นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย ซึ่งมีนักบุญเปาโลเป็นองค์อุปถัมภ์ เนื้อหาในจุลสารจึงมีเรื่องราวและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับจิตตารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษาหรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยเน้นที่การกำหนดภาพความสำเร็จในตัวผู้เรียน จากการวิเคราะห์ความเป็นมาบริบทของสถานศึกษา แล้วกำหนดอัตลักษณ์ ไว้ว่า “จิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว” (Spirit of love and Compassion Power of Solidarity) รวมทั้งมีกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมถึงด้าน พิธีกรรม คำสอน การประกอบพิธี ที่เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องรับรู้ เข้าใจ มีการเรียนรู้เกิดแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวาระโอกาสและเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมประจำที่ต้องจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีการศึกษา เช่น วจนพิธีกรรมเพื่อเปิดปี

การศึกษา การฉลองศาสนนามของนักบุญองค์อุปถัมภ์โรงเรียน การฉลองแม่พระบังเกิด วันสมโภช พระคริสตสมภพ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามวาระพิเศษ เช่น การแสดงความยินดีกับคณะเซอร์ บาทหลวง ในโอกาสพิเศษ การนำคำสอนที่เลือกมาจากพระวาจาของพระเป็นเจ้า คำสอนจากนักบุญ มาใช้ในหัวข้อการทำกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา กล่าวอ้าง ถึง

2. เนื้อหาเกี่ยวกับส่งเสริมนักเรียน

การมุ่งเน้นส่งเสริมนักเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยกำหนดคุณภาพเด็กผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม รัก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทยและความเป็นไทย มีทักษะการคิดแก้ปัญหา ช่วยเหลือ ตนเองและใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างสมวัย สามารถดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุขสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษากำหนดไว้ พบเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนแบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการ และ การพัฒนาทักษะชีวิต

2.1 การพัฒนาทักษะวิชาการ

การพัฒนาทักษะทางวิชาการ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นเป้าหมาย สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนไว้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ และกำหนดตัวชี้วัด ออกแบบการจัดการเรียนรู้และวางแผนการ จัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มผู้เรียน การ จัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ผ่านโครงการและ กิจกรรม

2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต

การพัฒนาทักษะชีวิต เป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวให้บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติและมีเหตุผล เน้นทักษะของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยสันติ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพ

3. เนื้อหาการพัฒนาครู

การศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีครูที่มีคุณภาพเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ จากข้อบังคับของคุรุสภาเรื่องรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [22] ได้กำหนดแนวทางให้ครูปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 3 ด้านคือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของครูมาตรฐาน การปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตนเนื้อหาในจุลสารเกี่ยวกับการพัฒนาครู เป็นรูปแบบกิจกรรม การอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การให้ครูเข้าร่วมเพื่อมุ่งส่งเสริม เพิ่มพูน พัฒนาทักษะทางความรู้ ระบบความคิด มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพตามที่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรให้สำเร็จลุล่วง

4. เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ

การยกย่อง ชมเชย ชื่นชมยินดีเมื่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ได้กระทำดี มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป การประกาศเพื่อเชิดชูเกียรติเป็นการให้รางวัลแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกำลังใจให้ปฏิบัติดี อีกทั้งเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติกิจนั้นต่อไป และเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นเห็นตัวอย่างเพื่อเอาเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผลดีและมีคุณภาพต่อการพัฒนาองค์กรและสังคมโดยรวมอีกด้วย

5. เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน

การมุ่งสนับสนุนสถานศึกษาให้มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการพัฒนา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโดยประสานงานองค์กรท้องถิ่น และผู้นำด้านต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและความปรองดองในสังคม

6. เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก เนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพ กล่าวถึงการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้น การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น เช่น การประกันคุณภาพภายใน การตรวจประเมินจากสมศ. การตรวจเงินอุดหนุน การตรวจจากสาธารณสุข

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสถานศึกษาของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ มีจุดประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝน การอบรมทางด้านวิชาการ มีการสร้างองค์ความรู้ที่สร้างสรรค์ จรรโลง เพื่อให้บุคคลเกิดเรียนรู้ มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการให้วิชาความรู้แก่ผู้ที่มาเรียนมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีพันธกิจของสถานศึกษาเป็นตัวกำหนด

พันธกิจของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องทำให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์องค์กร หรือเป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติงานมุ่งสู่เป้าหมายอย่างชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยพันธกิจของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์นั้น เกิดจากการนำพันธกิจด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ในหัวข้อ 2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มาเป็นตัวกำหนดเป็นนโยบายหลักในการสร้างพันธกิจของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของโรงเรียนได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ตามการดำเนินงาน โดยมีพันธกิจทั้งหมด 6 ประการ

ประการที่ 1 พันธกิจข้อที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ ถือเป็นภารกิจสำคัญที่สุด เพราะโรงเรียนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีศักยภาพตามเป้าหมายการพัฒนาคนของประเทศด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานดังนั้น โรงเรียนจึงได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ประการที่ 2 พันธกิจข้อที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ

การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพทั้งด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ ความสามารถทางเทคโนโลยี มีสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพที่รับผิดชอบและสามารถนำมาใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งมีจิตวิญญาณของความเป็นครูที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู

ประการที่ 3 พันธกิจข้อที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการ และระบบประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาระบบบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายในโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและมีศักยภาพในการแข่งขัน มุ่งเน้นและสนับสนุนให้โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนหรือโครงการพัฒนาที่สนองต่อสภาพความจริง เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นและมีการติดตามความก้าวหน้าจากการประเมินรวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 4 พันธกิจข้อที่ 4 สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คือการมุ่งสนับสนุนสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพโดยการประสานความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นและผู้นำด้านต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมกันเรียนรู้และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มากที่สุด มีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน มีกระบวนการที่เกื้อหนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งการเรียนรู้ องค์ความรู้ต่าง ๆ จนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ประการที่ 5 พันธกิจข้อที่ 5 พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว

จิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลในด้านการศึกษากล่าวถึงการให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนาธรรมแน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ ประกอบหน้าที่การงานซึ่งตนรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพุดติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนไว้ว่า ต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี มีความเอื้ออาทรต่อ

ผู้อื่น ยั่งยืนวัฒนธรรมไทย รักษาหัวใจสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่อากาศ และมีปรัชญาที่เด่นชัดคือ มนุษย์ที่มีคุณภาพ คือ มนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้

ประกาศที่ 6 พันธกิจข้อที่ 6 พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ

การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เป็นการมุ่งเน้นและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการกำหนดแนวทางพัฒนา ร่วมกัน ชี้แนะ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาตามนโยบาย จุดเน้น และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่สถานศึกษาได้รับมอบหมายหรือกำหนดเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น แนวทางดังกล่าว สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมสืบสานโครงการพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันยาเสพติด การป้องกันอุบัติเหตุ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม การพร้อมรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

จากการกำหนดพันธกิจของโรงเรียนที่ได้กล่าวข้างต้น มีส่วนทำให้เกิดการส่งเสริมการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และมีการเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อจุลสารเพื่อให้สมาชิกในโรงเรียน ทั้งคณะครู นักเรียน รวมถึงผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ผ่านรูปแบบงานเขียนทั้ง 3 ประเภท คือ รูปแบบของข่าว รูปแบบของบทความและรูปแบบของบทร้อยกรอง ผ่านการนำเสนอเนื้อหาที่สามารถแบ่งประเภทได้ทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับส่งเสริมผู้เรียนเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน

จากการศึกษาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ผู้ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารทั้ง 6 ด้าน ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ล้วนมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาการบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายในด้านสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียวและ การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เนื้อหาในจุลสารที่สัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษา

4.1 พันธกิจที่ 1 สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 2

พันธกิจข้อที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 2 การส่งเสริมนักเรียน

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ คือ โรงเรียนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีศักยภาพตามเป้าหมายการพัฒนาคนของประเทศด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษาแต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจมิติสังคมและมิติการเมืองต่อไปได้ โดยมีการกำหนดจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำกรเรียนการสอนในแต่ละระดับ

การมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดคุณภาพเด็กผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทยและความเป็นไทย มีทักษะการคิดแก้ปัญหา ช่วยเหลือตนเองและใช้ภาษา สื่อสารได้อย่างสมวัย สามารถดำรงตนอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาที่กำหนดไว้ พบเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะด้านวิชาการและด้านทักษะชีวิต

การจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาด้านทักษะด้านวิชาการ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เช่น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมส่งเสริมวันสำคัญทางศาสนาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กิจกรรมสัปดาห์ครูกลอนสุนทรภู่ กิจกรรมวันภาษาไทยของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กิจกรรมสัปดาห์วันวิทยาศาสตร์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กิจกรรมวันภาษาจีน กิจกรรมตอบปัญหาภาษาฝรั่งเศส กิจกรรมตอบปัญหาภาษาอังกฤษของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ กิจกรรมลูกทุ่งเฟสตีวัล กิจกรรมพลังศิลป์แห่งจินตนาการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กิจกรรมล้างมือ กิจกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

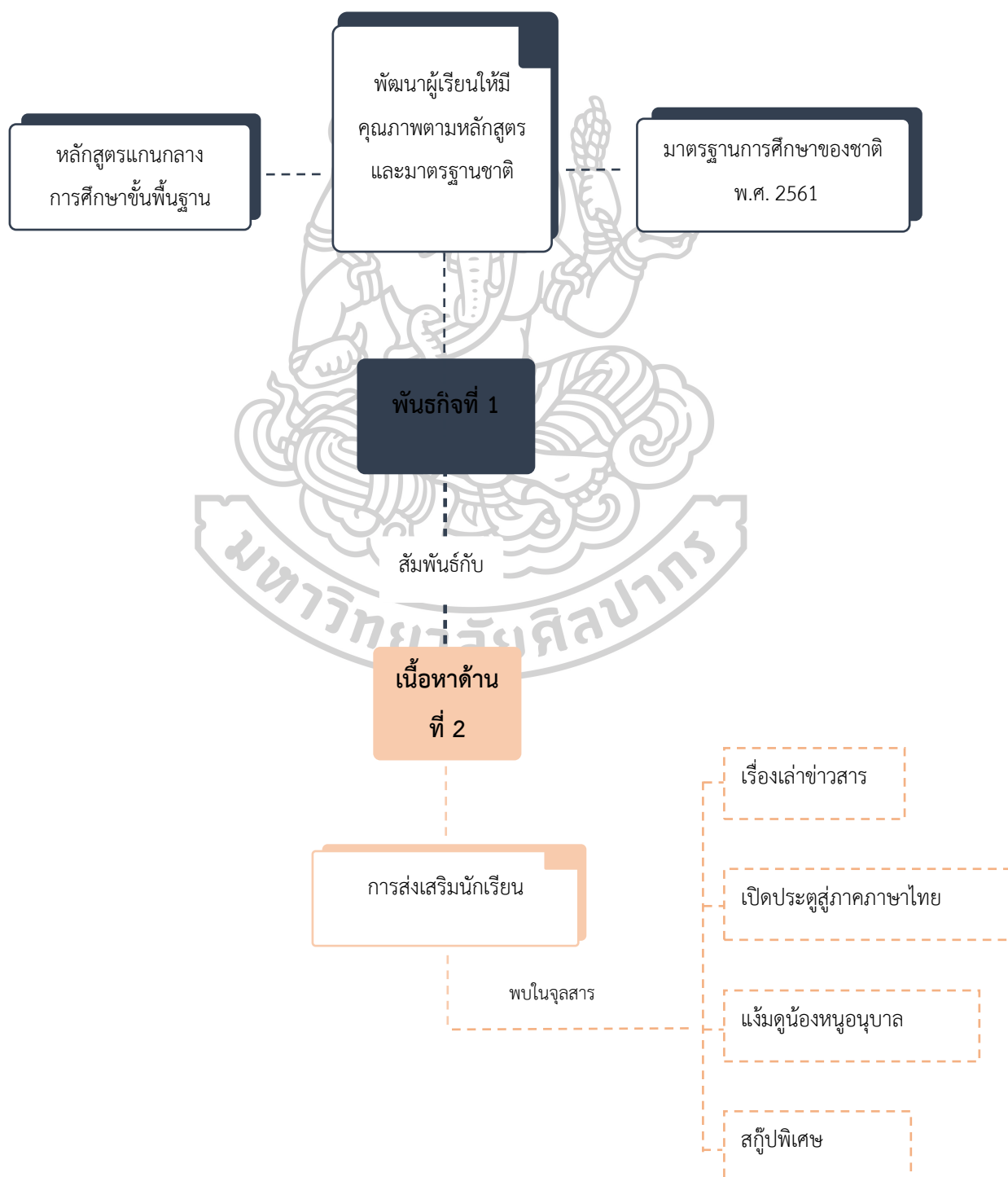
การจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต คือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมกีฬา กิจกรรมคริสต์มาส กิจกรรมโลกใบเล็กของเด็ก เซนต์ฟรังซิสฯ กิจกรรมอำลาโรงเรียน กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในจุลสารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน มีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 1 คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติพบเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 436 เรื่อง เป็นเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต 310 ข่าว บทความ 4 เรื่อง บทประพันธ์ 3 เรื่อง และการพัฒนาทักษะวิชาการ 119 เรื่อง ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์เปิด

ประตู่สู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แจ่มจูงน้องหนูอนุบาล และ คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 1 กับเนื้อหาด้านที่ 2

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 1 กับเนื้อหาด้านที่ 2

ตัวอย่างที่ 1 การส่งเสริมนักเรียน

จิตรกรน้อยสร้างสรรค์งานศิลป์

วันพฤหัสบดีที่ 7 ธันวาคม 2560 แผนกปฐมวัยโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดกิจกรรม “จิตรกรน้อยสร้างสรรค์งานศิลป์” เพื่อเป็นการเรียนรู้และเสริมประสบการณ์ในการทำงานศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ โดยเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ซึ่งมุ่งหวังให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้สมบูรณ์ผ่านงานศิลปะ อีกทั้งยังเป็น การสร้างสมาธิให้กับเด็ก ๆ โดยบูรณาการผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ฐานที่ 1 นักประดิษฐ์หุ่นจิ๋ว ฐานที่ 2 ฉีกปะแฉนสนุก ฐานที่ 3 กระดาษแปลงร่าง
ฐานที่ 4 สรรค์สร้างงานปั้น ฐานที่ 5 ลีลันทรรษา ฐานที่ 6 เริงรำกับธรรมชาติ

แจ้งมดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 39/2561

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียนข้างต้นเป็นการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ ในกลุ่มสาระศิลปะ โดยจัดกิจกรรมเป็นฐานต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเสริมประสบการณ์ในการทำงานด้านศิลปะผ่านการลงมือปฏิบัติ ได้ทำจริง ได้ทดลองให้เห็นจริงด้วยตัวเอง และเป็นการปลูกฝังให้เด็กเกิดสมาธิผ่านงานศิลปะ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ตามมาตรฐานที่ 4 คือ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวตามตัวบ่งชี้ที่ 4.1 กำหนดให้เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 – 6 ปี สนใจ มีความสุข แสดงออกผ่านงานศิลปะ และมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยสามารถสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อความคิด ความรู้สึก ของตนเองโดยมีการดัดแปลง แปลกให้จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมนักเรียนให้มีสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับพันธกิจด้านที่ 1 คือการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ

ตัวอย่างที่ 2 การส่งเสริมนักเรียน

“นนทบุรีที่รักษ์”

วันที่ 12-16 มิถุนายน 2560 แผนกปฐมวัยจัดกิจกรรม “นนทบุรีที่รักษ์” เพื่อให้เด็ก ๆ ได้รู้จักบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็ก ๆ อาศัยอยู่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนนทบุรี คำขวัญประจำจังหวัดนนทบุรี ผลไม้ที่มีชื่อเสียงประจำจังหวัดนนทบุรี การแต่งกายชาวมอญ เครื่องปั้นดินเผา สถานที่สำคัญต่าง ๆ ประจำจังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้เด็ก ๆ ได้มีส่วนร่วมในการนำขนมไทย เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและรสชาติของขนมไทยแต่ละชนิด มีกิจกรรมปั้นดินเหนียวเพื่อพัฒนาทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กและเสริมสร้างจินตนาการผ่านดินเหนียวในหัวข้อ “ของดีเมืองนนท์” อีกด้วย นักเรียนทุกคนมีความสุข สนุกสนานกับการร่วมกิจกรรมกันเป็นอย่างมาก

แจ้งคุณ้องหนออนุบาล : จุลสารฉบับที่ 37/2560

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาด้านการส่งเสริมนักเรียนข้างต้นเป็นการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้เด็ก ๆ ได้รู้จักบริบทและวัฒนธรรมชุมชนที่อาศัยอยู่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเมืองนนทบุรีในประเด็นที่สำคัญผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้ทักษะ เช่น ฝึกทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา การร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของงาน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 สาระการเรียนรู้ในช่วงเด็กปฐมวัย ถือเป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมผ่านการเรียนรู้ทางสังคม ปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

4.2 พันธกิจที่ 2 สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 3

พันธกิจข้อที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 3 การพัฒนาครู

จากประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีการแก้ไขมาจากมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ คุรุสภาได้กำหนดรายละเอียด สาระความรู้ และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตาม เรียกว่า ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [23] ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการปฏิบัติตน

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ *มาตรฐานความรู้* ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ต่อไปนี้ การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และการออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา *มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ* ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติ การสอนตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือ การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบ วิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือ การจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แบ่งได้ 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครูครูต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการ เรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็น ผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทันท่วงที และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้สื่อ การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิดและมีความเป็นนวัตกร ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตาม ศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมและสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน วิจัย สร้าง นวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ของผู้เรียน ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทาง วัฒนธรรม ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแบบแผน ในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรี แห่งวิชาชีพมี 5 ด้าน ดังนี้ จรรยาบรรณต่อตนเอง 1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยใน ตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ
 ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า 2. ผู้ประกอบวิชาชีพ
 ทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ
 ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ 3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
 ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ 4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
 ต้องไม่กระทำความผิดที่ขัดต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และ
 ผู้รับบริการ 5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่
 เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบ
 วิชาชีพ 1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึด
 มั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ จรรยาบรรณต่อสังคม 1. ผู้ประกอบวิชาชีพ
 ทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา
 ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครอง
 ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

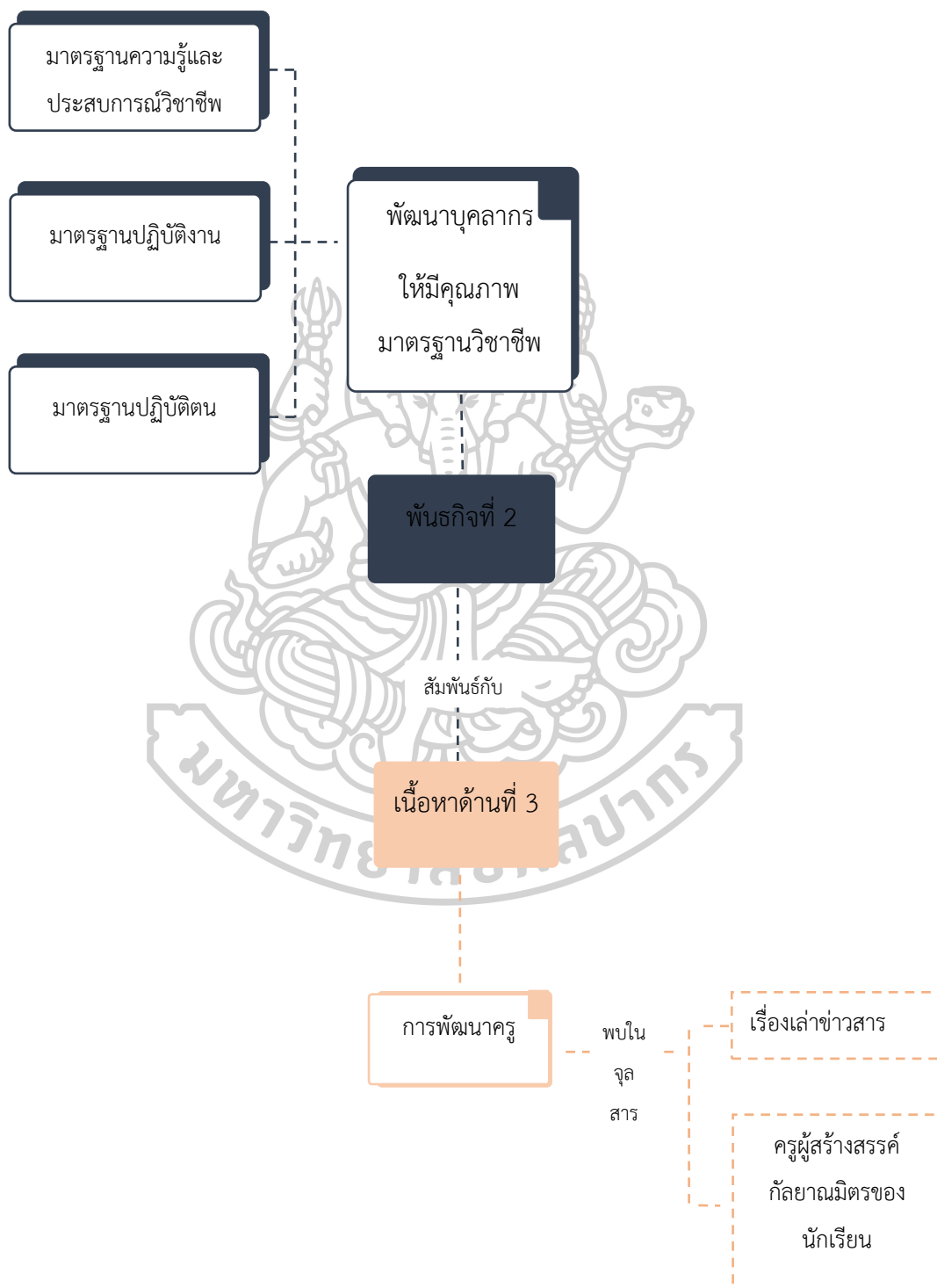
การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ คือ โรงเรียนมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร
 ครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและ
 คุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิด
 คุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่า
 เป็นบริการที่มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะและความ
 เชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่
 ถูกต้อง ให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยกย่อง
 จากสังคม สัมพันธ์กับ สุพัตรา มาศดิตถ์ (2532 :4) ได้สรุปลักษณะของครูที่พึงประสงค์สำหรับ
 สังคมไทยไว้ว่า ครูมีความสามารถและมีทักษะในวิธีการสอน วิธีการอบรม การพัฒนาการเป็นผู้นำ ผู้
 ตามและผู้ประสานงานที่ดี ต้องมีความรู้ดีในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ วิชาชีพเฉพาะซึ่งจะต้องมีความรู้
 อย่างลึกซึ้งเหมาะสมตามระดับที่ทำการสอน ครูต้องมีความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการ
 ส่งเสริมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ และครูต้องมีความเป็นครู คือ มีความรัก เมตตา ปราณีต่อเด็ก รัก

อาชีพครู ใฝ่รู้ มีโลกทัศน์กว้าง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ มีความยุติธรรม

เนื้อหาด้านการพัฒนาครู กล่าวถึงการพัฒนาศิลปะการครู ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การให้ครูเข้าร่วมเพื่อมุ่งส่งเสริมเพิ่มพูน พัฒนาทักษะทางความรู้ ระบบความคิด เปิดโลกทัศน์ มุมมองให้กว้างขึ้น รับรู้ข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพตามที่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เช่น การอบรมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครูยุคไทยแลนด์ 4.0 การอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภูมิศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ” การสัมมนาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่โรงเรียนคุณธรรม การสัมมนาเจาะลึกการเรียนการสอน ฟินแลนด์ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน ศึกษาดูงานโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล ศึกษาดูงาน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านมาตรฐานความรู้ คือ ครูต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่องเนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน เทคโนโลยีดิจิทัล ทันต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคมโลก และสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ครู คือ ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครูในจุลสารมีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 2 คือการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ พบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจดังกล่าว จำนวน 83 ข่าว ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และ ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 8 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 2 กับเนื้อหาด้านที่ 3

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 2 กับเนื้อหาด้านที่ 3

ตัวอย่างที่ 1 การพัฒนาครู

EDUCA 2016 มหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 9

วันที่ 12-14 ตุลาคม 2559 คณะบุคลากรครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ ได้เข้าร่วมงาน EDUCA 2016 มหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 9 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12-14 ตุลาคม 2559 ณ อาคารอิมแพค เมืองทองธานี ภายใต้แนวคิด “School as Learning Community (SLC) : โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้” โดยคณะครูได้พบกับผู้เชี่ยวชาญและนักการศึกษาชั้นนำระดับโลก ทั้งจากเอเชียและยุโรปบนเวทีการประชุมนานาชาติ พร้อมกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การประชุมเชิงปฏิบัติการนานาชาติ สัมมนาพิเศษ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สำหรับครูไทยที่ครอบคลุมทุกมิติและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพครูไทยต่อไป

ครูผู้สร้างสรรค์กิจกรรมมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 35/2559

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาด้านการพัฒนาครูข้างต้น เป็นการกล่าวถึงการประชุมระดับนานาชาติ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยน มีมุมมองที่โลกทัศน์ที่กว้างขึ้น เพื่อการปรับตัวและรองรับการเปลี่ยนแปลงและเกิดการพัฒนาในวิชาชีพครู ตรงกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การเตรียมพลเมืองเพื่อเรียนรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 มีการยืดหยุ่น การปรับตัว การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การสื่อสาร การร่วมงานกับผู้อื่น ซึ่งครูผู้สอนถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยประสบความสำเร็จและพัฒนา เพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับพันธกิจด้านที่ 2 คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครูว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความรู้

ตัวอย่างที่ 2 การพัฒนาครู

ศึกษาดูงาน ณ ประเทศมาเลเซีย

วันที่ 13-15 ตุลาคม 2559 คณะครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จำนวน 15 ท่าน ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียน Prince Of Wales
Island International School ณ เมืองจอร์จทาวน์ รัฐปีนัง ตึกปิโตรนาส (Twin Tower)
รัฐกัวลาลัมเปอร์ สำนักรัฐมนตรี มัลยิดลีซิมปู สะพานเสรีวาซาซาน ศูนย์การเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ (PETRONAS KLCC : THE DISCOVERY CENTER) อนุสาวรีย์แห่งชาติ
(Nation Monument) และพระราชวังแห่งชาติ (Istana Negara Palace) เพื่อนำความรู้
มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ครูผู้สร้างสรรค์กิจกรรมมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 35/2559

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า เป็นเนื้อหาการพัฒนาครูเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้
ความสามารถ เพิ่มพูน ทักษะ ประสบการณ์ทั้งด้านการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระวิชา รวมถึง
ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับตัว ศึกษาวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเตรียมพร้อมกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ประกอบวิชาชีพได้
อย่างมีคุณภาพและศักยภาพ สอดคล้องกับความคิดของ สุชาญ โภคิน (2545 : 23-25) ได้กล่าวว่า
การปรับตัวของครูเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยนั้นจะต้องมีทักษะหรือความชำนาญใน
เรื่องต่าง ๆ ประการหนึ่งที่สำคัญคือ ทักษะในด้านการปฏิบัติงาน มีความรู้ในงาน การสอน การให้
เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อม
ใหม่ ๆ ได้เนื่อหาดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า สัมพันธ์กับพันธกิจที่ 2 คือ พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ
ตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ครู ว่าครูต้องพัฒนา
ตนเองให้มีความรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม

4.3 พันธกิจที่ 3 สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 6

พันธกิจข้อที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการ และ ระบบประกันคุณภาพภายใน สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 6 การประเมินโรงเรียน

การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และระบบประกันคุณภาพภายในตามพันธกิจที่ 3 นั้น โรงเรียนได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานและมีศักยภาพในการแข่งขัน และมุ่งเน้นส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการติดตามความก้าวหน้าจากการประเมิน เพื่อเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา ว่าหมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ การบริการ / การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ (จุลสาร สมศ. ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2544)

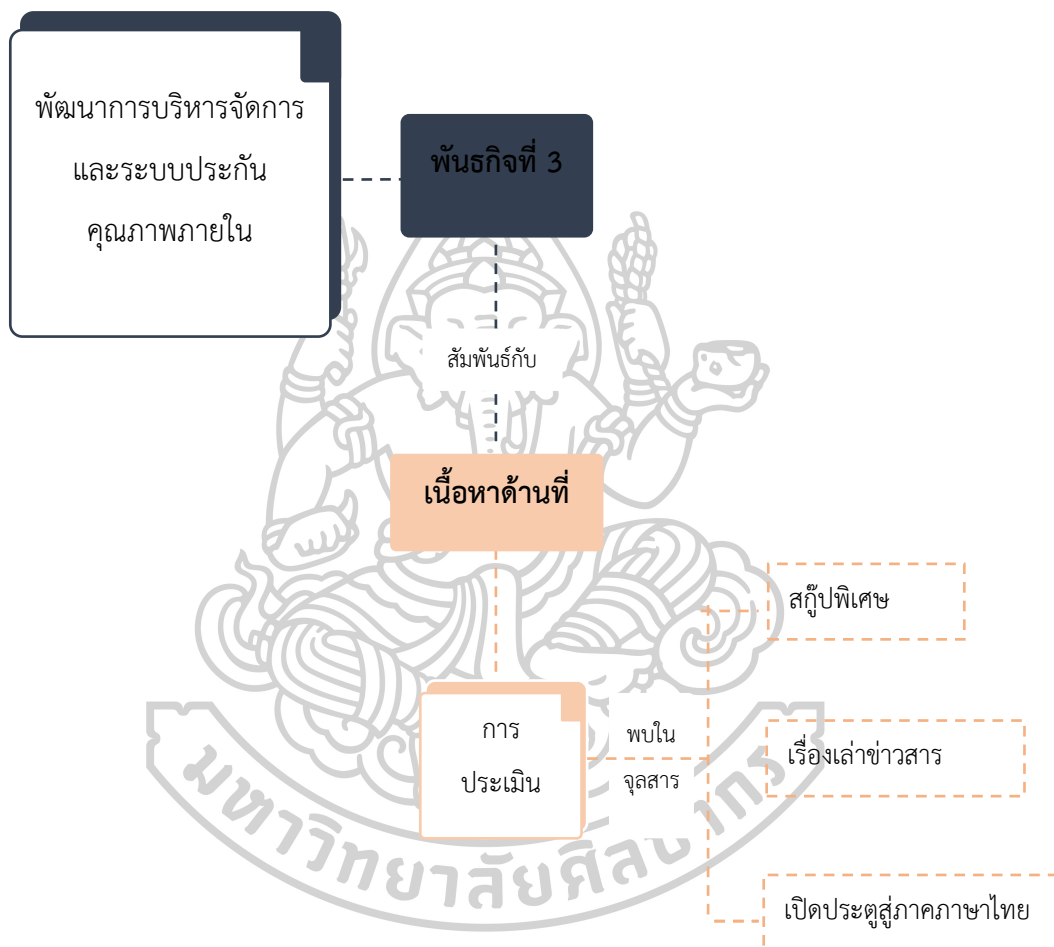
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาไทย ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายใน เป็นระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

เนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพ กล่าวถึงการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการ วัตถุประสงค์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้น การ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการวัตถุประสงค์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้ สูงขึ้น เช่น การประกันคุณภาพภายใน การตรวจประเมินจากสมศ. การตรวจเงินอุดหนุน การตรวจ จากสาธารณสุข ดังตัวอย่างเช่น การประกันคุณภาพภายใน การตรวจประเมินจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) การตรวจเงินอุดหนุน การตรวจจาก สาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 3 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการและระบบ ประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการ จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละฝ่าย รวมทั้งงาน โครงการ กิจกรรมที่แต่ละฝ่ายรับผิดชอบ ตามแผนพัฒนา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในและมีการตรวจติดตามคุณภาพ ภายในของโรงเรียน ตลอดจนการได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) และได้นำผลการประเมินเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำผลการตรวจติดตามทั้งภายในและภายนอกมาปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่องต่อไป

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพ มีความสัมพันธ์ กับพันธกิจที่ 3 คือ การพัฒนาการบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน ในรูปแบบของข่าว จำนวน 9 ข่าว ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์สัปดาห์พิเศษ และ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาควิชาภาษาไทย ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 9 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 3 กับเนื้อหาด้านที่ 6

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 3 กับเนื้อหาด้านที่ 6

ตัวอย่าง การประเมิน

ประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

วันที่ 5-6 สิงหาคม 2558 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้ต้อนรับ คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล โดยมี นายสมนึก เอี่ยมรอด (ประธาน) นางดวงใจ กระจุกช่าง (กรรมการ) และ นายประดิษฐ์ ชัยประสิทธิ์โรจน์ (กรรมการและเลขานุการ) คณะกรรมการได้มาตรวจผลการดำเนินงานตามคุณลักษณะโดดเด่นสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียนในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นพลโลกที่สมบูรณ์ ด้านการบริหารด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและด้านการบริหารที่เน้นคุณภาพของความเป็นเลิศ โดยทางโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้อยู่ในเกณฑ์ประเมินคุณภาพสู่มาตรฐานสากลในระดับ “ดีมาก”

สื่อบุพิเศษ : จุลสารฉบับที่ 32/2558

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพ ในการสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ พร้อมใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา และมีการดำเนินการในการตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 3 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ และระบบประกันคุณภาพภายใน

4.4 พันธกิจที่ 4 สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 5

พันธกิจข้อที่ 4 สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน

การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามนโยบายสถานศึกษาของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ คือ การประสานงานองค์กรท้องถิ่น และผู้นำด้านต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันเรียนรู้และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีกระบวนการที่เกื้อหนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ องค์กรความรู้ต่าง ๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือสถานศึกษาได้พลังจากชุมชนมาช่วยในการจัดการศึกษาและชุมชนได้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้การทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกัน และช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย คือ ประโยชน์กับโรงเรียนและประโยชน์ต่อชุมชน

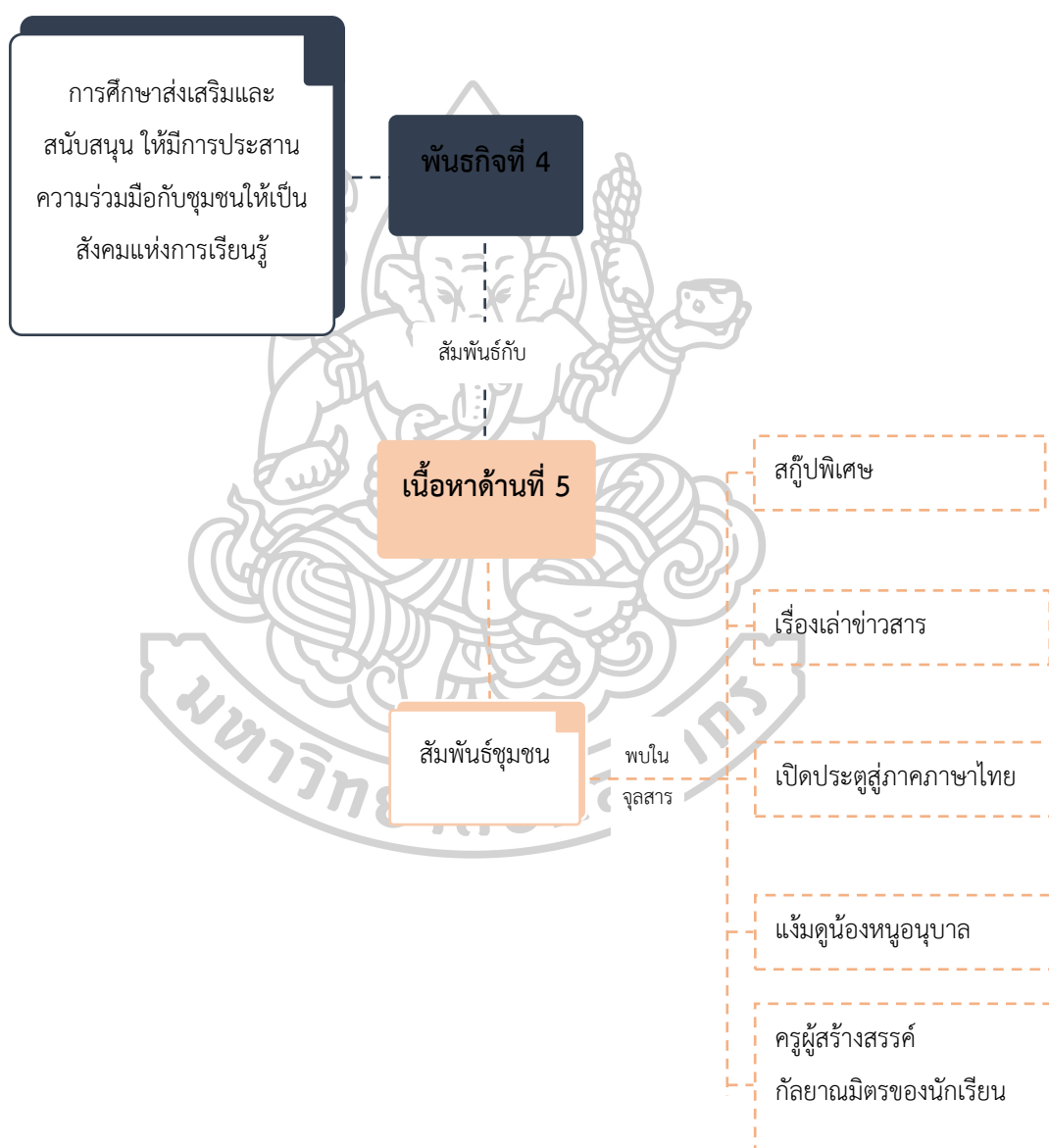
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบาทของสถานศึกษาต่อชุมชน 7 ประการ ได้แก่ 1) บทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) บทบาทในการประเมินผู้เรียน 3) บทบาทในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ 4) บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร 5) บทบาทในการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน สังคมเพื่อการจัดการศึกษา 6) บทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) บทบาทในการระดมทรัพยากรและบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และมีแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนต่อชุมชน (สุวัฒน์ มุทเมธา: 2524; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์: 2540; ปรีชา คัมภีร์ปกรณ: 2540) สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชนมีบทบาทสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) บทบาทในการให้

การศึกษาอบรมแก่บุคลากรในชุมชน 2) บทบาทในการถ่ายทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน 3) บทบาทในการบูรณาการและสร้างสมดุลให้กับชุมชนและสังคม 4) บทบาทในการเป็นแหล่งวิทยาการและขุมปัญญาของชุมชน 5) บทบาทในการเป็นศูนย์ประสานงานของชุมชนกับหน่วยงาน และ 6) บทบาทในการพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องซึ่งการพัฒนาความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน อาจแตกต่างกันไปตามสภาพและบริบทของโรงเรียนกับชุมชนนั้น ๆ

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน เป็นกิจกรรมที่ครูให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ร่วมปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว สถานศึกษากับชุมชนและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและมีการยอมรับซึ่งกันและกัน สามารถปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ เช่น กิจกรรมพ่อแม่เป็นครู กิจกรรมสานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน กิจกรรมปันรักปันรู้สู่น้องผู้รอคอยโอกาส ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวล้วนได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการผลักดัน ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำพา เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องและสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 4 ด้านสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยสถานศึกษามีการกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้ผู้เรียน บุคลากรภายในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ที่ช่วยให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบเนื้อหาในรูปแบบข่าว 76 ข่าว บทความ 1 เรื่อง และบทประพันธ์ 1 เรื่อง ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์สกู๊ปพิเศษ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แฉมดุน้องหนูอนุบาล และ คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 10 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 4 กับเนื้อหาด้านที่ 5

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 4 กับเนื้อหาด้านที่ 5

ตัวอย่างที่ 1 สัมพันธ์ชุมชน

กิจกรรมวัน “ผู้ยากจนโลก” ครั้งที่ 1

ณ ชุมชนวัดไพร่ฟ้า ต.บางเคื่อ อ.เมือง จ.ปทุมธานี

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดกิจกรรมวัน “ผู้ยากจนโลก” ครั้งที่ 1 ณ ชุมชนวัดไพร่ฟ้า ต.บางเคื่อ อ.เมือง จ.ปทุมธานี โดยท่านอธิการค่อมินิก กิจเจริญ ได้อ่านสารสันของพระสันตะปาปาฟรังซิส “วันระลึกถึงผู้ยากจนโลกครั้งแรก” พร้อมให้คำสอนข้อคิดเรื่องความรักและความเมตตาที่พระเยซูเจ้ามีต่อเด็ก ๆ และเดินชมผลงานของเด็ก ๆ ทุกคน ทั้งนี้ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับเด็ก ๆ ในชุมชน พร้อมเลี้ยงอาหารกลางวัน แจกนมและขนม แก่เด็ก ๆ และทุกคนในชุมชนอีกด้วย

ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 38/2560

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า ข้อความข้างต้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน ในการสนับสนุนการดำเนินการประสานความร่วมมือระหว่างคณะเซอร์ คณะครูและชุมชน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนา ศักยภาพให้เด็กในชุมชนได้เติบโตอย่างสมวัย เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์โดยการสร้างแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน ซึ่งเนื้อหาดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวอย่างที่ 2 สัมพันธ์ชุมชน

กิจกรรมสานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน

วันที่ 23 – 30 มิถุนายน 2559 แผนกปฐมวัยจัดกิจกรรม “สานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน” ขึ้น ณ อาคาร Ave Maria โดยผู้ปกครองทุกท่านสามารถเข้าเยี่ยมชมห้องเรียน พบปะพูดคุยกับคุณครูประจำชั้นเกี่ยวกับพัฒนาการ พฤติกรรมของเด็ก ๆ การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อส่งเสริม พัฒนา ศักยภาพให้นักเรียนได้เติบโตอย่างสมวัยต่อไป ทางโรงเรียนขอขอบพระคุณท่านผู้ปกครองทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมกิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างนี้มาโดยตลอด

แถมดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 34/2559

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า ข้อความข้างต้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน ในการสนับสนุนการดำเนินการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อส่งเสริม พัฒนา ศักยภาพให้นักเรียนได้เติบโตอย่างสมวัย โดยการสร้างแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

4.5 พันธกิจที่ 5 สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 1

พันธกิจข้อที่ 5 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว **สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 1** อัตลักษณ์โรงเรียน

พื้นฐานจิตตารมณ์ของเซอร์เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร[15] มาจากจิตตารมณ์ของท่านนักบุญเปาโล กล่าวคือมีพระคริสต์เป็นศูนย์กลาง ซึ่งแสดงออกด้วยความรักอย่างลึกซึ้งในองค์พระคริสต์ ใส่ใจอย่างร้อนรนในพระวรสารของพระองค์ คณะเซอร์เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ได้รับการกำหนดให้อุทิศชีวิตเพื่อการศึกษา จำเป็นต้องปฏิบัติในภาระหน้าที่ดังกล่าว ด้วยความซื่อสัตย์ต่อความสุภาพถ่อมตน และความราบเรียบอันเป็นรากฐานดั้งเดิมของคณะฯ งานด้านการศึกษาอบรมในโรงเรียน การสอนคำสอน การจัดกิจกรรมคาทอลิก เมตตาภิจ อบรมผู้ร่วมงาน ส่งเสริมกระแสเรียก ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนกิจการเหล่านี้คณะเซอร์เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรแห่งประเทศไทย และคณะเซอร์ฯ ยึดมั่นในจิตตารมณ์ของท่านนักบุญเปาโล องค์อุปถัมภ์คณะเซอร์เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ภายใต้อิทธิพลจากความจากจดหมายของท่านที่ย้ำเตือนเสมอว่า "จงเป็นทุกอย่าง สำหรับทุกคน"

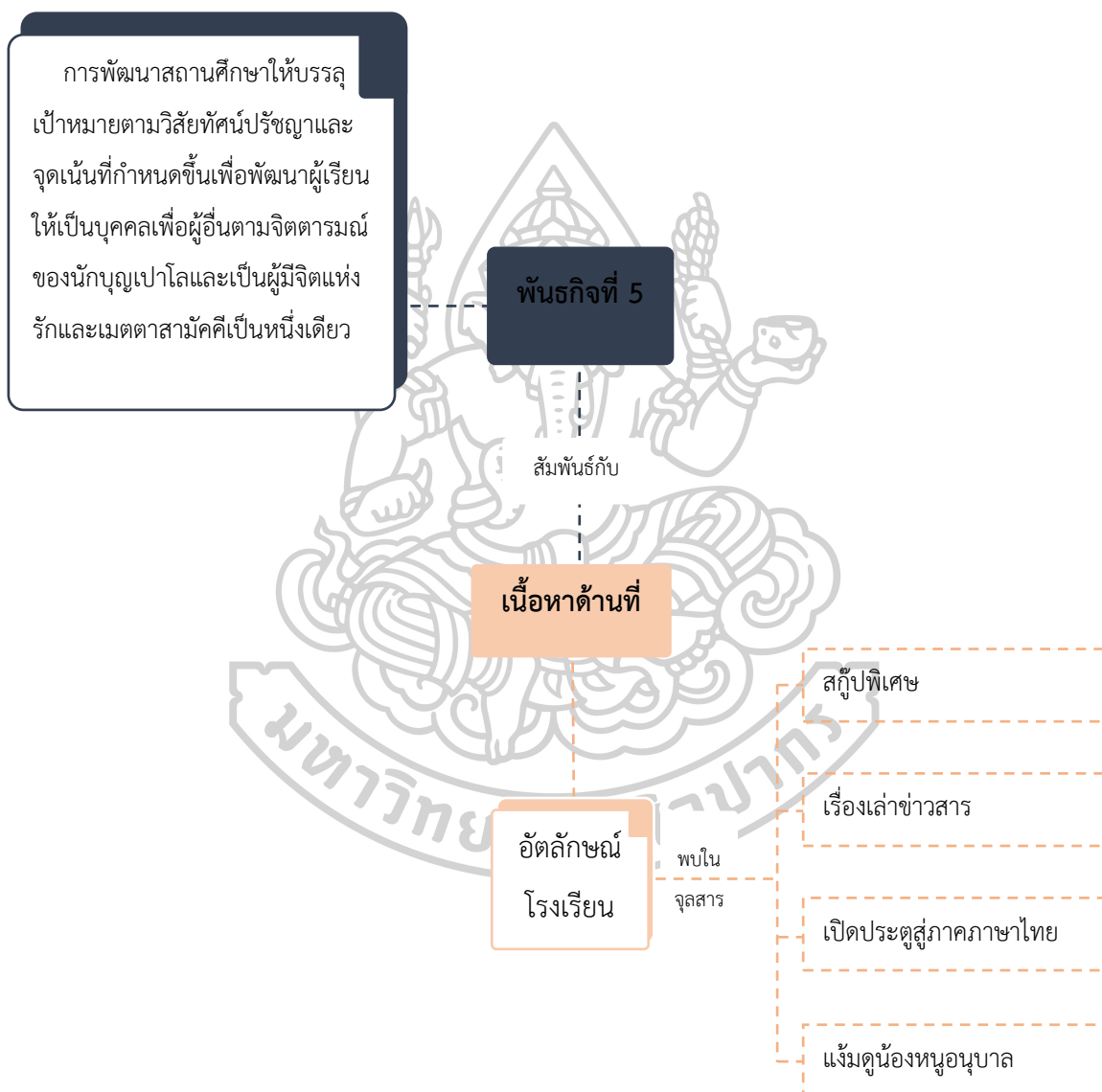
การศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คือ การให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุภาพเรียบร้อย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ ประกอบหน้าที่การงานซึ่งตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติ และปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี โรงเรียนจึงนำนโยบายดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการกำหนดปรัชญาของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของโรงเรียนให้มีคุณภาพว่า “มนุษย์ที่มีคุณภาพ คือ มนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้” และได้กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนไว้ว่า “บุคคลแห่งการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ยั่งยืนวัฒนธรรมไทย รักษาห่วงใยสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่ออนาคต” รวมถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่แสดงถึงจุดเน้นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล คือ “มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว”

รวมไปถึงการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ปรากฏในจุลสารนั้น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวาระโอกาสและเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมประจำที่ต้องจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีการศึกษา เช่น วรณพิธีกรรมเพื่อเปิดปีการศึกษา การฉลองศาสนนามของนักบุญองค์อุปถัมภ์โรงเรียน การฉลองแม่พระบังเกิด วันสมโภชพระคริสตสมภพ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามวาระพิเศษ เช่น การแสดงความยินดีกับคณะเซอร์ บาทหลวง ในโอกาสพิเศษ การนำคำสอนจากพระวาจาของพระเป็นเจ้า คำสอนจากนักบุญ และแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนากล่าวอ้างถึงโดยสื่อผ่านในรูปแบบของการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมฟื้นฟูจิตใจ กิจกรรมกลุ่มเกลาจิตใจ ค่ายคำสอน ห้องเรียนจริยธรรมชุมชน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น มีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่ต้องการเน้นย้ำให้ตระหนักซึ้งถึงคำสอน ปฏิบัติตามหลักคำสอน และนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 5 ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโล องค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน ที่เน้นย้ำเรื่องการสอนให้มีความรักต่อผู้อื่น และเป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ด้านที่ 1 เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน ทั้งรูปแบบพิธีกรรมทางศาสนาของนักบวชคาทอลิกในเครือคณะภคินีฯ กิจกรรมทางศาสนาที่คอยปลูกฝัง สั่งสอน และสอดแทรกเนื้อหาจากคำสอนของนักบุญ และกิจกรรมที่มีจุดเน้นด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียนจากชื่อโครงการ ชื่อกิจกรรม ข้อมูลที่ปรากฏนี้ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาในด้านที่ 1 มีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 5 คือ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว พบจำนวน 108 ข่าว ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์สื่อบุพิเศษ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาษาไทย และ คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 11 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 5 กับเนื้อหาด้านที่ 1

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 5 กับเนื้อหาด้านที่ 1

ตัวอย่างที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน

“บ้านนี้มีรักและเมตตา” ครั้งที่ 1

เมื่อวันพุธที่ 29 สิงหาคม 2561 แผนกปฐมวัยจัดกิจกรรม “บ้านนี้มีรักและเมตตา” ครั้งที่ 1 ตั้งแต่ระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การมีจิตเมตตา การแบ่งปันความรักระหว่างพี่น้อง การช่วยเหลือผู้อื่น และการร่วมแรงร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียวโดยมีพี่ ๆ มัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นพี่เลี้ยงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับน้อง ๆ แบ่งกิจกรรมออกเป็นฐาน ๆ ตามระดับชั้น ดังนี้

ระดับปฐมวัยปีที่ 1	ระดับปฐมวัยปีที่ 2	ระดับปฐมวัยปีที่ 3
ฐานที่ 1 ลูกบอลหรรษา	ฐานที่ 1 แยกสีมหัศจรรย์	ฐานที่ 1 ไหลชนไหล
ฐานที่ 2 จิ๊กซอว์สัตว์อะไรเอ๋ย	ฐานที่ 2 ดินแดนแห่งดิน	ฐานที่ 2 lucky number
ฐานที่ 3 แยกการ์ดสี	ฐานที่ 3 จิ๊กซอภาพอะไรเอ๋ย	ฐานที่ 3 ถังขยะหรรษา
ฐานที่ 4 โบว์ลิ่งกึ่งกองแก้ว	ฐานที่ 4 ระวังหล่นนะ	ฐานที่ 4 โยนบอลลงตะกร้า
ฐานที่ 5 ดินน้ำมัน ยาวยาววว	ฐานที่ 5 ตัวเลขมหัศจรรย์	ฐานที่ 5 ส่งปิงปองกันเถอะ
ฐานที่ 6 รูปทรง so cute	ฐานที่ 6 โบว์ลิ่งแสนสนุก	ฐานที่ 6 รูปภาพปริศนา
ฐานที่ 7 ปิงปองหรรษา	ฐานที่ 7 ภาพนี้คืออะไร	ฐานที่ 7 ระบายสีสร้างสวนสัตว์

แถมดูน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 41/2561

จากข้อมูลดังกล่าว เป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน กิจกรรมบ้านนี้มีรักและเมตตา เป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาในการส่งเสริมการพัฒนาทางความคิดให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีจิตเมตตา รู้จักแบ่งปันความรักระหว่างพี่น้อง รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และร่วมแรงร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียวในการทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการศึกษาหาความรู้ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในใจให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ชุมชนแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเนื้อหา สอดคล้องและสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 5 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญ เปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว

ตัวอย่างที่ 2 อັตลัษณัโรงเรียน

กล่อมเกลาจิตใจ...ด้วยสายใยแห่งธรรม

วันอังคารที่ 26 พฤษภาคม 2558 แผนกปฐมวันได้จัดกิจกรรม “กล่อมเกลาจิตใจด้วยสายใยแห่งธรรม” ให้กับนักเรียนระดับปฐมวัยปีที่ 2-3 เพื่อปลูกฝังนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ฝึกให้มีสติ มีสมาธิ จิตใจจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด 7 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 เด็กดีต้องอ่อนน้อม ฐานที่ 2 เด็กดีต้องมีหน้าที่ ฐานที่ 3 นิทานเด็กดี ฐานที่ 4 กาวนากับความดีความชั่ว ฐานที่ 5 กาวนากับเกม ฐานที่ 6 กาวนากับโยคะ ฐานที่ 7 กาวนากับงานศิลป์

แม่ดุน้องหนูอนุบาล : จุลสารฉบับที่ 31/2558

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า ข้อความข้างต้นมีเนื้อหาแสดงถึงอັตลัษณัของโรงเรียนเกี่ยวกับศาสนา ในด้านคำสอนทางศาสนาของโรงเรียน กิจกรรมกล่อมเกลาจิตใจด้วยสายใยแห่งธรรม เป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาในการส่งเสริมการพัฒนาทางความคิดให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีสติ ฝึกสมาธิให้เกิดปัญญา ควบคู่ไปกับการศึกษาหาความรู้ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในใจให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในด้านปรัชญาทางการศึกษาว่า มนุษย์ที่มีคุณภาพคือมนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้ควบคู่กันไปซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพันธกิจที่ 5 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น

ตัวอย่างที่ 3 อັตลักษณ์โรงเรียน

พิธีบูชาขอบพระคุณ วันสมโภชพระคริสตสมภพ

“พระทรงบังเกิดโลกจงยินดี”

วันที่ 22 ธันวาคม 2559 งานอภิบาลและแพร่ธรรม จัดพิธีบูชาขอบพระคุณ วันสมโภช พระคริสตสมภพ “พระทรงบังเกิดโลกจงยินดี” เพื่อขอพระกุมารประทานพร แต่ท่านอธิการดอมินิก กิจเจริญ คณะเซอร์ คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง พนักงาน ศิษย์เก่า และสมาชิกผู้ปกครองและครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เนื่องในโอกาสแห่งความชื่นชมยินดีที่พระกุมารเยซูทรงบังเกิด โดยบาทหลวงมณฑล วจนสุทัศน์กุล เป็นประธาน

“พระกุมารเยซูช่วยนักเรียน”

งานอภิบาลและแพร่ธรรม ได้จัดกิจกรรมนำพระกุมารเยซูไปอวยพรนักเรียนทุกคน เนื่องในเทศกาลพระคริสตสมภพโดยมีคุณครู และคณะช่วยร้องร่วมในกิจกรรม เพื่อให้พระกุมารเยซูสถิตอยู่ในดวงใจของชาวเซนต์ฟรังซิสฯ ทุกคน ให้เด็ก ๆ ปฏิบัติสิ่งที่ดี ๆ ในชีวิต มอบความรักแก่มวลมนุษยชาติด้วยการแบ่งปัน มีเมตตาซึ่งกันและกันตลอดไป

เปิดประตูสู่ภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 36/2560

จากข้อความข้างต้น เป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาด้านพิธีกรรม เป็นการประกอบพิธีในเทศกาลพระคริสตสมภพ ในระหว่างสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคมและสัปดาห์แรกของเดือนมกราคมคือ พิธีบูชาขอบพระคุณ วันสมโภชพระคริสตสมภพ เป็นการขอพรจากพระกุมารเยซู โดยมีบาทหลวงเป็นประธานในพิธี มีคุณครูและคณะช่วยร้องร่วมในกิจกรรม มีสมาชิกขององค์กรทุกภาคส่วนเข้าร่วม ตั้งแต่คณะเซอร์ คณะครู นักเรียน สมาชิกและผู้ปกครอง พนักงาน ศิษย์เก่า เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อขอพรจากพระกุมารเยซู นอกจากนี้ ยังมีการนำพระเยซูกุมารแห่ไปตามห้องเรียนเพื่อให้สมาชิกรู้สึกได้ใกล้ชิด และเพื่ออวยพรให้แก่สมาชิกขององค์กร เกิดความรู้สึกว่าพระเยซูกุมารสถิตอยู่ในดวงใจของชาวเซนต์ฟรังซิสฯ ทุกคน อวยพรสมาชิกทุกคนปฏิบัติแต่สิ่งดี ๆ ในชีวิตและส่งต่อความรัก ความเมตตาให้แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เนื้อหาแสดงถึงการอวยพร การส่งต่อความรักความปรารถนาดีผ่านพิธีบูชาขอบพระคุณในเทศกาลพระคริสตสมภพ

4.6 พันธกิจที่ 6 สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 2,3,4,5,6

พันธกิจที่ 6 พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อ
ยกระดับคุณภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหาที่ 2 ส่งเสริมนักเรียนทั้งทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต
เนื้อหาที่ 3 การพัฒนาครู เนื้อหาที่ 4 การเชิดชูเกียรติ เนื้อหาที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน และ
เนื้อหาที่ 6 การประเมินโรงเรียน

การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับ
คุณภาพ ตามแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์นั้น เน้นการปฏิรูปการ
เรียนรู้ คือ มีเป้าหมายให้บุคลากรมีคุณภาพและผลิตภาพสูงและมีทักษะชีวิตเพื่อการมีสัมมาชีพ ซึ่ง
เป็นการมุ่งเน้นและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครูและนักเรียนให้มีคุณภาพสูงมีสมรรถนะทั้งด้าน
วิชาการ ด้านพัฒนาการทักษะชีวิต มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
จากฐานท้องถิ่นและวัฒนธรรม กระบวนการจัดการ วิเคราะห์และพัฒนาการเรียนรู้โดยบูรณาการ
เพื่อส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน ชี้แนะ ป้อนกัน และ
แก้ไขปัญหาตามนโยบาย จุดเน้น และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่
สถานศึกษาได้รับมอบหมายหรือกำหนดเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้น

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา
กับชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางใน
การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์
อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน โดยการ
กำหนดนั้นต้องสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วย กล่าวคือ ต้องดูทั้งระบบ
หรือองค์รวม และจะต้องปฏิรูปทุกด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านบริหารและจัดการศึกษา ด้านครูและ
บุคลากรทางการศึกษา และ ด้านผู้เรียน โดยมีจุดเน้นคือการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ ตามที่
กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดจุดเน้นและแนว
ทางการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ดังนั้น พันธกิจที่ 6 จึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลายด้าน ทั้งเนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู เนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติ เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียน เพราะทุกภาคส่วนทั้งองค์กร สถานศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร ผู้เรียน และ ชุมชน ล้วนมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่จะสร้างส่งเสริมและสนับสนุนให้ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

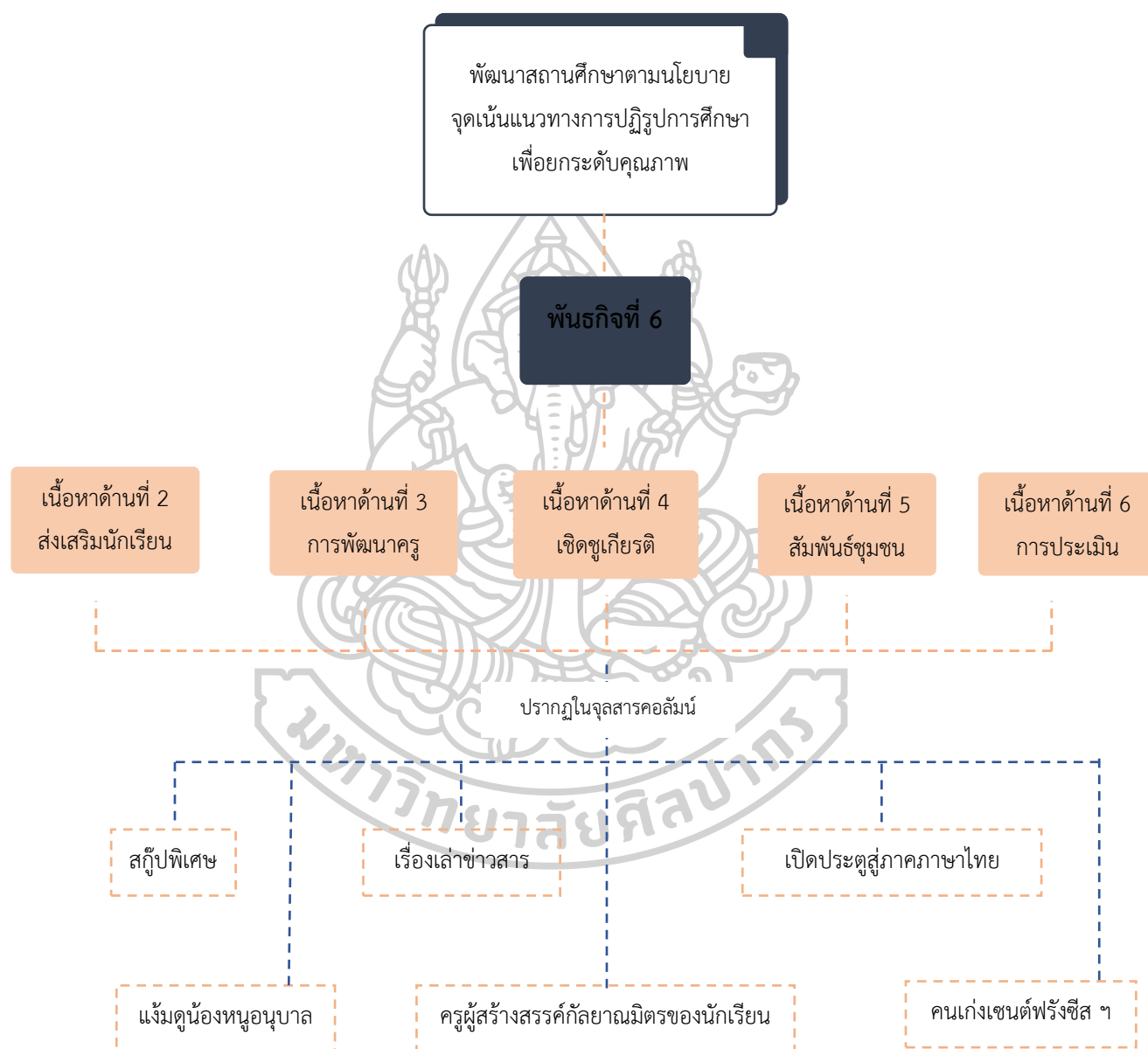
การพัฒนาบุคลากรครูตามนโยบายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระทั่งได้รับการยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีและมีประสิทธิภาพ การได้รับรางวัลต่าง ๆ ทั้งจากหน่วยงานภายนอกที่มอบให้ และจากผู้บริหารในสถานศึกษา ตามกำหนดวาระที่สำคัญ เช่น พิธีรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อหน้าพระฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พิธีมอบรางวัล 100 ปี ครุฑศิรีเอกชน พิธีมอบของที่ระลึกเนื่องในวันครู ซึ่งการได้รับรางวัลของบุคลากรครู เป็นสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูได้ประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสม ตามจรรยาบรรณครู ตามกำหนดของคุรุสภา ว่าด้วย จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง. หน้า 72. (2556, 4 ตุลาคม). ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม เพื่อใช้ควบคุมความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นครู และใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติตนสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพครูทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด สะท้อนถึงวินัย ความสม่ำเสมอ อดทนอดกลั้น คุณธรรมแห่งชีวิต นอกจากนี้ยังถือเป็นการสร้างศรัทธา และความเชื่อถือให้เกิดแก่วิชาชีพครูแสดงถึงความก้าวหน้าของวิชาชีพทางการศึกษาและการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้น

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม เป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพทางการศึกษา คือ การเสริมสร้างศักยภาพด้านการแข่งขันให้ทัดเทียมนานาชาติ การเชิดชูเกียรติบุคคลซึ่งได้รับรางวัล ทั้งด้านการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ด้านทักษะชีวิตในการประพฤติ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของนักเรียน สามารถปรับตัว ให้เหมาะสมและทัน

ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นผู้มีสุขภาวะที่ดี เช่น รางวัลถ้วยพระราชทานการแข่งขันคณิตคิดเร็ว รางวัลการแข่งขันเพชรยอดมงกุฎ เกียรติบัตรเรียนดี น้ำใจดี และประพตติ การได้รับรางวัลต่าง ๆ และได้มีการเชิดชูเกียรติคุณนักเรียน แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพโดยมีรางวัลหลายรางวัลเป็นสิ่งยืนยัน การประกวด แข่งขัน ทดสอบความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ ความสามารถ คุณลักษณะและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการแสดงถึงพัฒนาตนไปสู่การปฏิบัติในระดับห้องเรียน ระดับสถานศึกษา อันจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น การประกาศเกียรติคุณด้วยการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สถานศึกษาแสดงให้เห็นว่าได้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู เนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรติ เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียน ใน จุลสารมีความสัมพันธ์กับพันธกิจที่ 6 คือ พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ พบงานเขียนประเภท ข่าว 621 ข่าว บทความ 5 เรื่อง และ บทประพันธ์ 4 เรื่อง ที่ปรากฏในจุลสาร คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์สกู๊ปพิเศษ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แฉมคู่มือห้องอนุบาล คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน และ คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสฯ ดังแผนภาพแสดงความสัมพันธ์และตัวอย่างที่ปรากฏด้านล่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 12 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจที่ 6 กับเนื้อหาด้านที่ 2 ด้านที่ 3 ด้านที่ 4 ด้านที่ 5 และ ด้านที่ 6

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อหาตอนที่ 2 เกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน

“ตลาดนัดคิดวิเคราะห์” ประจำปีการศึกษา 2560

เมื่อวันที่ 6-7 กันยายน 2560 ฝ่ายวิชาการ จัดกิจกรรม “ตลาดนัดคิดวิเคราะห์” ประจำปีการศึกษา 2560 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความสุข สนุกสนาน ได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ โดยแบ่งฐานต่างๆ ดังนี้

ด้านภาษาไทย : ฐานที่ 1 เรียนเขียนอ่าน...ประสานภาษา

ฐานที่ 2 ฟังครูสนทนา...ภาษาสื่อสาร

ด้านคณิตศาสตร์ : ฐานที่ 1 เวลามาสนุก..บุกแดนทศนิยม..รีนรมย์เศษส่วน

ฐานที่ 2 ฝึกทักษะบวกลบคูณหาร..เชี่ยวชาญทศนิยม..รีนรมย์การชั่ง

ด้านวิทยาศาสตร์ : ศึกษารอบด้านเรื่องสารเคมี...เรียนรู้มิตรที่ดีกับอาณาจักรสิ่งมีชีวิต

ด้านสังคมศึกษา : ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์...เยือนถิ่นแคว้นโบราณ...สืบสาน

วัฒนธรรมข้าวไทย

เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย : จุลสารฉบับที่ 38/2560

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาด้านการส่งเสริมผู้เรียนข้างต้นเป็นการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ โดยการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้หลายกลุ่มสาระไว้ในกิจกรรมเดียวกันเพื่อเป็นการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น ฝึกทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา การร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพันธกิจด้านที่ 6 คือ การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 2 เนื้อหาหน้าที่ 3 การพัฒนาครู

เปิดโลกกว้างทางการศึกษา

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560 คณะกนิเนิเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย จัดสัมมนา เรื่อง “เจาะลึกการเรียนการสอน ฟินแลนด์ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และประเทศอื่นๆในอาเซียน” โดย คุณปวีณา สิงห์บุรณา พิธีกรรายการโลก 360 องศา เป็นวิทยากร และเรื่อง “จุดประกายสมอง สร้างคนตอบ โจทย์ ไทยแลนด์ 4.0” โดย อ. กุลธิดา รุ่งเรืองเกียรติ (ครูจ๊วย) วิทยากร ณ ห้องประชุมโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ คอนแวนต์ โดย เซอร์อ็อกแนส บุญรักษา ศรีตระกูล อธิการินีเจ้าคณะแขวงคณะกนิเนิเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย เป็นประธานการสัมมนาครั้งนี้มีบุคลากรครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ และคณะครูโรงเรียนในเครือฯ เข้าร่วมสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 37/2560

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นข่าวที่ปรากฏอยู่ในคอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน จากชื่องานสัมมนา คือ “เปิดโลกกว้างทางการศึกษา” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคณะครูโรงเรียนในเครือฯ ให้ได้เข้ารับการสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งกิจกรรมที่ปรากฏในจุลสารนี้ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับพันธกิจ ด้านที่ 6 คือ การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพในด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการปรับเปลี่ยนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21

ตัวอย่างที่ 3 เนื้อหาด้านที่ 4 การเชิดชูเกียรติ

เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2561 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เข้าร่วมการประกวดคลิปวิดีโอ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เนื่องในโอกาสวันอนามัยสิ่งแวดล้อมไทย ปี 2561 “วันอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อเมืองที่ทันสมัย ยั่งยืนเท่าเทียมสำหรับทุกคน” ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ชื่อผลงาน “เรารักโลก” เข้ารับรางวัลจากท่านผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์ธวัช สุนทรราชารักษ์) จัดโดยกรมอนามัย ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร โดยผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 มีรายชื่อดังนี้

1. ด.ช. คุณปัญญา ชุมศิริ	2. ด.ช. นนท์ ภูวนาถศรีธัญญา
3. ด.ช. เชน ศรีวิธา	4. ด.ญ. ภัทรานิษฐ์ พึ่งแสง

คนแก่งเซนต์ฟรังซิสฯ : จุลสารฉบับที่ 40/2561

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาด้านการเชิดชูเกียรตินักเรียน จากการเข้าร่วมประกวดคลิปวิดีโอที่เกี่ยวกับวันอนามัยสิ่งแวดล้อมโลก และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 จากชื่อผลงานว่า “เรารักโลก” แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาการ มาต่อยอดให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพสังคมในชุมชนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำจริง ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ผ่านความสามารถทางสื่อเทคโนโลยี แสดงถึงตัวชี้วัดภาพความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับพันธกิจที่ 6 คือ พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสนองนโยบายทางการศึกษาของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่ได้กำหนดจุดเน้นและแนวทางสู่การปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 4 เนื้อหาตอนที่ 4 การเชิดชูเกียรติ

กลุ่มสาระภาษาไทย ส่งนักเรียนเข้าร่วมงานประกวดเขียนบันทึก Differ Sheet Writer Contest 2017 ซึ่งถ้วยประทาน พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระเจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ และโล่ประกาศเกียรติคุณจากทางรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม ในหัวข้อ “นี่แหละความรักในแบบที่เป็นแม่ของฉัน” ผลการประกวด ด.ญ. ณฤดี เกียรติศักดิ์ดวงศ์ ป.4/1 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 รุ่น Junior ได้โล่ประกาศเกียรติคุณ ประกาศนียบัตรและทุนการศึกษา 3,000 บาท ด.ญ. ปารดา พัยคม-นันท์ ป.5/1 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 รุ่น Junior ได้โล่ประกาศเกียรติคุณ ประกาศนียบัตร และทุนการศึกษา 3,000 บาท เมื่อวันที่ 20 และ 27 สิงหาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

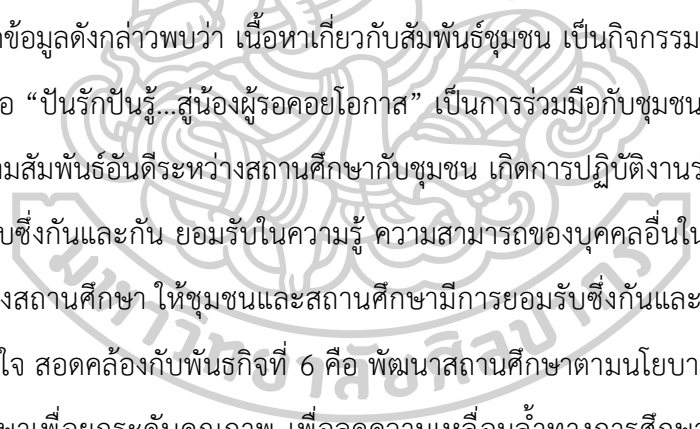
คนเก่งเซนต์ฟรังซิส : จุลสารฉบับที่ 38/2560

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิดชูเกียรตินักเรียน ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน มีศักยภาพในการแข่งขัน ผ่านรูปแบบกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม พัฒนาความสามารถที่เหมาะสมกับผู้เรียน จนได้รับรางวัลในการแข่งขัน เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาศักยภาพตามความถนัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตัวอย่างที่ 5 เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธชุมชน

วันที่ 19 ธันวาคม 2558 คณะครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดกิจกรรม “ปันรัก ปันรู้ สู้ภัยผู้ด้อยโอกาส” ณ วัดนักบุญมารโก จ. ปทุมธานี เพื่อเป็นการส่งความสุขเนื่องในโอกาสเทศกาลคริสต์มาสให้แก่เด็ก ๆ ในชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมเกมตามฐานต่าง ๆ พร้อมเลี้ยงอาหารกลางวันและไอศกรีม เด็ก ๆ ทุกคนมีรอยยิ้มที่มีความสุข สนุกสนาน ทั้งนี้คณะครูส่งความสุขให้แก่คุณพ่ออาครีอาโน เปโลซิน คุณพ่อคมทวน สุขสวัสดิ์ และ คุณพ่อธีรลักษณ์ วิจิตรวงศ์ อีกด้วย

ครูผู้สร้างสรรค์กิจกรรมนี้ของนักเรียน : จุลสารฉบับที่ 33/2559

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธชุมชน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ชุมชน ในหัวข้อ “ปันรักปันรู้...สู้ภัยผู้ด้อยโอกาส” เป็นการร่วมมือกับชุมชนอย่างสร้างสรรค์ในการมุ่งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ยอมรับในความรู้ ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน ร่วมมือกันเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับพันธกิจที่ 6 คือ พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้วยการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม

ตัวอย่างที่ 6 เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน

สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีเข้าตรวจเยี่ยมโรงเรียน

เมื่อวันที่ 23 มกราคม และ 18 กุมภาพันธ์ 2562 เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านใหม่ นำโดยนางเพ็ญศรี แสนสุข พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (รพ.สต. บ้านใหม่) นายวิวัฒน์ นิตพันธ์ นักวิชาการสาธารณสุขและคณะ ได้ทำการเข้าตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำทางโรงเรียน เพื่อทำการตรวจสอบ ติดตาม เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ A/B ในเด็ก จากสถานการณ์ระบาดทั่วไปในปัจจุบัน โดยทางโรงเรียนมีมาตรการในการป้องกันและคัดกรองดังต่อไปนี้

1. ทุกเข้ามีการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล หากนักเรียนมีอุณหภูมิ 37.5 องศาขึ้นไป ครูประจำชั้นจะทำการติดต่อผู้ปกครอง เพื่อรับนักเรียนกลับบ้าน และสังเกตอาการของนักเรียนต่อไป
2. ช่วงเวลา 07.45-08.30 น. ครูประจำชั้นจะทำการติดต่อผู้ปกครองที่นักเรียนยังไม่มาโรงเรียน เพื่อทำการตรวจเช็คและทำสถิติ นักเรียนขาด สาย ลา ด้วยสาเหตุใดในแต่ละวันทุกวัน
3. ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนของทุกวัน ครูประจำชั้นจะทำความสะอาดในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆโดยการเช็ด Dettol เสมอ
4. ช่วงเวลาพักเช้า และกลางวัน ให้ปิดแอร์ เปิดหน้าต่างและประตูเพื่อให้อากาศถ่ายเท
5. ช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ทางโรงเรียนได้ทำการ big cleaning ด้วยการเช็ด Dettol ทุกสัปดาห์

สื่อบุพิเศษ : จุลสารฉบับที่ 42/2562

ข้อความข้างต้นมุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในด้านสาธารณสุข ในการตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำ ทางโรงเรียน เพื่อทำการตรวจสอบ ติดตาม เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ A/B ในเด็ก จากสถานการณ์ระบาดทั่วไปในปัจจุบัน โดยทางโรงเรียนมีมาตรการในการป้องกันและคัดกรองนักเรียนในทุกวัน ทั้งตอนเช้าและระหว่างวันตั้งแต่มาถึงโรงเรียน รวมถึงติดตามนักเรียนที่ไม่มาโรงเรียนด้วย ซึ่งเป็นระบบการดูแลนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อระบบการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับพันธกิจที่ 6 คือ พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ คือ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ในสังคมปัจจุบันให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

จากการศึกษาเนื้อหาของจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์และความสัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษา ผู้ศึกษาพบว่าเนื้อหาทั้ง 6 ประการในจุลสารนั้นล้วนมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

พันธกิจข้อที่ 1 ว่าด้วยการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติสัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 2 ส่งเสริมนักเรียนทั้งทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต

พันธกิจข้อที่ 2 ว่าด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สัมพันธ์กับเนื้อหาตอนที่ 3 การพัฒนาครู

พันธกิจข้อที่ 3 ว่าด้วยการพัฒนาบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 6 การประเมินโรงเรียน

พันธกิจข้อที่ 4 ว่าด้วยการที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน

พันธกิจข้อที่ 5 ว่าด้วยการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน

พันธกิจที่ 6 ว่าด้วยการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหาตอนที่ 2 ส่งเสริมนักเรียนทั้งทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต เนื้อหาตอนที่ 3 การพัฒนาครู เนื้อหาตอนที่ 4 การเชิดชูเกียรติ เนื้อหาตอนที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาตอนที่ 6 การประเมินโรงเรียน

สรุปได้ตามตารางที่ปรากฏด้านล่าง

ตารางที่ 7 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับพันธกิจของสถานศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับพันธกิจของสถานศึกษา	
พันธกิจที่ 1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ	เนื้อหาด้านที่ 2 การส่งเสริมนักเรียน
พันธกิจที่ 2 การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู
พันธกิจที่ 3 การพัฒนาบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน	เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน
พันธกิจที่ 4 การที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน
พันธกิจที่ 5 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว	เนื้อหาด้านที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน
พันธกิจที่ 6 การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ	เนื้อหาด้านที่ 2 ส่งเสริมนักเรียน เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู เนื้อหาด้านที่ 4 การเชิดชูเกียรติ เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า พันธกิจข้อที่ 1 ว่าด้วยการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 2 ส่งเสริมนักเรียนทั้งทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต พบงานเขียนในรูปแบบของข่าว จำนวน 429 ข่าว บทความ 4 เรื่อง และ บทประพันธ์ 3 เรื่อง ปรากฏในจุลสารคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาษาไทย และ คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล

พันธกิจข้อที่ 2 ว่าด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สัมพันธ์กับ
 เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู พบบงานเขียนในรูปแบบของข่าว จำนวน 83 ข่าว ปรากฏในจุลสาร
 คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และ คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน

พันธกิจข้อที่ 3 ว่าด้วยการพัฒนาบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน สัมพันธ์
 กับ เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน พบบงานเขียนในรูปแบบของข่าว จำนวน 9 ข่าว ปรากฏใน
 จุลสารคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร และ คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย

พันธกิจข้อที่ 4 ว่าด้วยการที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความ
 ร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน พบบงานเขียน
 ในรูปแบบของข่าว จำนวน 76 ข่าว บทความ 1 เรื่อง และ บทประพันธ์ 1 เรื่อง ปรากฏในจุลสาร
 คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แฉมดูน้องหนู
 อนุบาล และ คอลัมน์ครูผู้สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน

พันธกิจข้อที่ 5 ว่าด้วยการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและ
 จุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้
 มีจิตแห่งรักและเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน พบบงาน
 เขียนในรูปแบบข่าว จำนวน 108 ข่าว ปรากฏในจุลสารคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ คอลัมน์เรื่องเล่าข่าวสาร
 คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย และ คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล

พันธกิจที่ 6 ว่าด้วยการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูป
 การศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหาด้านที่ 2 ส่งเสริมนักเรียน พบบงานเขียนในรูปแบบ
 ของข่าว จำนวน 429 ข่าว บทความ 4 เรื่อง บทประพันธ์ 3 เรื่อง เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู พ
 บงานเขียนในรูปแบบของข่าว จำนวน 83 ข่าว เนื้อหาด้านที่ 4 การเชิดชูเกียรติ พบบงานเขียนใน
 รูปแบบของข่าว จำนวน 100 ข่าว เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน พบบงานเขียนในรูปแบบของข่าว
 จำนวน 76 ข่าว บทความ 1 เรื่อง และ บทประพันธ์ 1 เรื่อง และ เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมิน
 โรงเรียน พบบงานเขียนในรูปแบบของข่าว จำนวน 9 ข่าว ปรากฏในจุลสารคอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ คอลัมน์
 เรื่องเล่าข่าวสาร คอลัมน์เปิดประตูสู่ภาคภาษาไทย คอลัมน์แฉมดูน้องหนูอนุบาล คอลัมน์ครูผู้
 สร้างสรรค์กัลยาณมิตรของนักเรียน และ คอลัมน์คนเก่งเซนต์ฟรังซิสซา

สรุปได้ตามตารางที่ปรากฏด้านล่าง

ตารางที่ 8 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจกับจุดสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

ความสัมพันธ์		รูปแบบงานเขียน	คอลัมน์ที่ปรากฏ
พันธกิจ	เนื้อหา		
พันธกิจที่ 1 การพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามหลักสูตร และมาตรฐานชาติ	เนื้อหาด้านที่ 2 การส่งเสริมนักเรียน	ข่าว 429 ข่าว บทความ 4 เรื่อง บทความพิเศษ 3 เรื่อง	⇨ คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ⇨ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇨ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาคภาษาไทย ⇨ คอลัมน์แจ่มคุนื่องหนุ อนุบาล
พันธกิจที่ 2 การพัฒนาบุคลากรให้มี คุณภาพตามมาตรฐาน วิชาชีพ	เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู	ข่าว 83 ข่าว	⇨ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇨ คอลัมน์ครูผู้ สร้างสรรค์กัลยาณมิตร ของนักเรียน
พันธกิจที่ 3 การพัฒนาบริหารจัดการ และระบบประกัน คุณภาพภายใน	เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมิน โรงเรียน	ข่าว 9 ข่าว	⇨ คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ⇨ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇨ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาคภาษาไทย
พันธกิจที่ 4 การที่สถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ มีการประสานความ ร่วมมือกับชุมชนให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้	เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน	ข่าว 76 ข่าว บทความ 1 เรื่อง บทความพิเศษ 1 เรื่อง	⇨ คอลัมน์สกุ๊ปพิเศษ ⇨ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇨ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาคภาษาไทย ⇨ คอลัมน์แจ่มคุนื่องหนุ อนุบาล

			⇒ คอลัมน์ครูผู้ สร้างสรรค์กัลยาณมิตร ของนักเรียน
พันธกิจที่ 5 การพัฒนาสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตาม วิสัยทัศน์ ปรัชญาและ จุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้เป็น บุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิต ตารมณ์ของนักบุญเปาโล และเป็นผู้มีจิตแห่งรัก และเมตตา สามัคคีเป็น หนึ่งเดียว	เนื้อหาด้านที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน	ข่าว 108 ข่าว	⇒ คอลัมน์สื่ूपพิเศษ ⇒ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇒ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาคภาษาไทย ⇒ คอลัมน์แฉมดูน้องหนู อนุบาล
พันธกิจที่ 6 การพัฒนาสถานศึกษา ตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูป การศึกษาเพื่อยกระดับ คุณภาพ	เนื้อหาด้านที่ 2 ส่งเสริมนักเรียน เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู เนื้อหาด้านที่ 4 การเชิดชูเกียรติ เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมิน โรงเรียน	ข่าว 621 ข่าว บทความ 5 เรื่อง บทประพันธ์ 4 เรื่อง	⇒ คอลัมน์สื่ूपพิเศษ ⇒ คอลัมน์เรื่องเล่า ข่าวสาร ⇒ คอลัมน์เปิดประตูสู่ ภาคภาษาไทย ⇒ คอลัมน์แฉมดูน้องหนู อนุบาล ⇒ คอลัมน์ครูผู้ สร้างสรรค์กัลยาณมิตร ของนักเรียน ⇒ คอลัมน์คนเก่งเซนต์- ฟรังซิสฯ

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ช่วงระยะเวลาที่ศึกษาจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จำนวน 15 ฉบับ จากฉบับที่ 28 เดือน กรกฎาคม 2557 – ฉบับที่ 42 เดือน กุมภาพันธ์ 2562 ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียนมีเป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 436 เรื่อง และพบในรูปแบบงานเขียนทุกประเภทที่พบในจุลสาร ทั้งรูปแบบข่าว บทความ และบทประพันธ์ และพบว่าในเนื้อหาการส่งเสริมนักเรียนนั้น พบเนื้อหาด้านทักษะชีวิต จำนวน 317 เรื่อง ในขณะที่เนื้อหาด้านวิชาการพบ 119 เรื่อง แสดงให้เห็นถึง การขานรับนโยบายมาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2561 ด้านคุณธรรมทักษะและความรู้ที่จำเป็นบนฐานความนิยมนร่วมสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา หมายถึงคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนโดย ผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ ด้านต่างๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่พบในเนื้อหาจุลสารจึงเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดแก่นักเรียนทุกคน และเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยของนักเรียน

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลักควบคู่ไป ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีการปรับเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเป็นไปตามหลักสูตรและมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตร โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมี ความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็นสำหรับการออกไปดำรงชีวิต ปรับตัวได้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555 : 16-21) ที่ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชาที่มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้

นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ดังนั้น เนื้อหากิจกรรมที่ปรากฏในเล่มจุลสาร แสดงให้เห็นว่า นอกจากการกำหนดพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแล้ว โรงเรียนได้คำนึงถึงการปรับตัวตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมด้วย แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีกรอบตามพันธกิจของโรงเรียนในเครือคณะภคินีฯ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ สช. ควบคู่กัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบและเนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษารูปแบบ เนื้อหา และความสัมพันธ์ในด้านความสัมพันธ์ของเนื้อหา กับพันธกิจของสถานศึกษา การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษารวบรวมจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่มีการเผยแพร่แบบรูปเล่มจำนวน 15 ฉบับ

5.1สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ แบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหา และความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษา ดังผลการศึกษาต่อไปนี้

1. รูปแบบจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

จุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จัดทำขึ้นตามนโยบายของผู้บริหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้แก่สมาชิกของโรงเรียน รวมถึงบุคลากร หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องได้ทราบ มีการดำเนินการตามหลักการสื่อสารขององค์กรโดยเน้นด้านการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การสร้างความเชื่อถือ เพื่อเน้นย้ำความเชื่อถือ แต่ไม่พบข้อมูลด้านการให้ปฏิบัติตาม รูปแบบจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มีการใช้รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทจุลสาร มีการออกแบบกระดาศ การจัดคอลัมน์ การเย็บเล่มตามลักษณะเฉพาะของจุลสาร

ด้านรูปแบบงานเขียนที่พบในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ งานเขียนประเภทบทร้อยกรอง งานเขียนประเภทบทความ และงานเขียนประเภทข่าว

งานเขียนบทร้อยกรองที่พบมี 2 ประเภท คือ กลอนแปด และ กลอนเปล่า ส่วนงานเขียนประเภทบทความที่พบ มีลักษณะการเขียนตามโครงสร้างของบทความ คือ ความนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ประเภทของบทความที่ปรากฏในจุลสาร แบ่งตามวัตถุประสงค์ที่เอื้อต่อการสื่อสารขององค์กร

พบบทความ 3 ประเภท คือ บทความแนะนำ บทความแสดงความคิดเห็น บทความปกิณกะ และรูปแบบงานเขียนประเภทข่าวที่พบมี 2 ลักษณะ คือ ข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน ประกอบด้วย หัวข่าว และ เนื้อหาข่าว และข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน พบเพียงเนื้อหาข่าว รูปแบบข่าวที่พบมากที่สุด คือ ข่าวที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน รองลงมาคือข่าวที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน

2. เนื้อหาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

เมื่อแบ่งเนื้อหาจากวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม โครงการ งานด้านต่าง ๆ พบเนื้อหา 6 ด้าน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน เนื้อหาการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิต เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู เนื้อหาการเชิดชูเกียรติ เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมิน

3. ความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษา

เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับพันธกิจของสถานศึกษาครบทั้ง 6 ข้อ ตามความสัมพันธ์ดังนี้

พันธกิจที่ 1	การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตร และมาตรฐานชาติ	สัมพันธ์กับ	เนื้อหาด้านที่ 2 การส่งเสริมนักเรียน
พันธกิจที่ 2	การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	สัมพันธ์กับ	เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู
พันธกิจที่ 3	การบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายใน	สัมพันธ์กับ	เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน
พันธกิจที่ 4	การที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	สัมพันธ์กับ	เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน

พันธกิจที่ 5

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตาม
วิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อ
พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตา
รรมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรัก
และเมตตา สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว

สัมพันธ์กับ **เนื้อหาด้านที่ 1** อัตลักษณ์โรงเรียน

พันธกิจที่ 6

การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย จุดเน้น
แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับ
คุณภาพ

สัมพันธ์กับ

เนื้อหาด้านที่ 2 ส่งเสริมนักเรียน
เนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครู
เนื้อหาด้านที่ 4 การเชิดชูเกียรติ
เนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธชุมชน
เนื้อหาด้านที่ 6 การประเมิน
โรงเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจุลสารของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ทั้งหมด พบว่า โรงเรียน
เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เป็นสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามพันธกิจของสถานศึกษา โดยมีการจัดทำสื่อ
สิ่งพิมพ์ที่เป็นจุลสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้แก่สมาชิกขององค์กร
รวมถึง บุคคลและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้ทราบ

เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารมีทั้ง 2 ลักษณะ คือเนื้อหาที่เป็นข้อมูล ที่ต้องการบอกกล่าว แจ้ง
ให้ทราบ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โครงการนั้น ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ปรากฏในจุลสารรูปแบบ
งานเขียนรูปแบบข่าว ซึ่งพบเป็นจำนวนมากว่า เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเรื่องราวในการเล่าเรื่อง การแสดง
ความคิดเห็น ปรากฏในจุลสารรูปแบบงานเขียนประเภทบทประพันธ์และบทความ ซึ่งจากการพบ
เนื้อหารูปแบบประเภทข่าวที่มากกว่า บทความ และ บทประพันธ์นั้น สะท้อนให้เห็นถึง จุดมุ่งหมาย
ตามเป้าประสงค์ของการจัดทำจุลสาร คือ ต้องการเป็นสื่อกลางที่ส่งต่อข้อมูล เรื่องราว เหตุการณ์ที่
น่าสนใจในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในองค์กร โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และด้านกิจกรรมของนักเรียน เพื่อส่งต่อให้แก่ผู้ปกครองได้ทราบความเคลื่อนไหวและประสานความ
ร่วมมือในการดูแล บ่มเพาะ นักเรียนให้เจริญเติบโตต่อไป เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างบ้านและ
โรงเรียน รวมถึงชุมชน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้แก่เด็กนักเรียน

เนื้อหาที่ปรากฏแบ่งได้ 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน เนื้อหา
ด้านที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาทักษะวิชาการและการ
พัฒนาทักษะชีวิต เนื้อหาด้านที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาครู เนื้อหาด้านที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับการ
เชิดชูเกียรติ เนื้อหาด้านที่ 5 เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ชุมชน และ เนื้อหาด้านที่ 6 เนื้อหาเกี่ยวกับการ
ประเมิน

เนื้อหาตามทีปรากฏมีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ **พันธกิจที่**
1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาด้าน
ที่ 2 คือการส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ทั้งด้าน
ทักษะวิชาการและทักษะชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏในจุลสารด้าน
การพัฒนาผู้เรียนพบเป็นจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับผู้เรียน และต้องการ
สร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามช่วงวัยให้ได้มากที่สุด ผ่านการเรียนรู้
ควบคู่กับการทำกิจกรรมตามที่ปรากฏในสื่อจุลสาร **พันธกิจที่ 2** การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ
มาตรฐานวิชาชีพ สัมพันธ์กับเนื้อหาด้านที่ 3 การพัฒนาครูให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณการประกอบ
อาชีพทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตน **พันธกิจที่ 3** การพัฒนาการบริหารจัดการและ
ระบบประกันคุณภาพภายใน สัมพันธ์กับเนื้อหาด้านที่ 6 การประเมินโรงเรียน ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอใน
จุลสารด้านการประเมินมีเป็นจำนวนน้อย อาจเนื่องมาจาก การประเมินจากหน่วยงานต่าง ๆ จะมี
การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการว่า การประเมินแต่ละประเภทจะมีช่วงเวลาการประเมินในทุก 3
ปี หรือ 5 ปี ดังนั้น จึงพบเนื้อหาการประเมินที่ปรากฏในจุลสารเป็นจำนวนน้อยที่สุด **พันธกิจที่ 4** การ
ที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
สัมพันธ์กับเนื้อหาด้านที่ 5 สัมพันธ์ชุมชน โดยการใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกิดความภาคภูมิใจ
ท้องถิ่นและเกิดการกระจาย ขยายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดความเท่าเทียม และได้รู้จักช่วยเหลือ
เอื้ออาทรต่อชุมชน **พันธกิจที่ 5** การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ปรัชญาและ
จุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้
มีจิตแห่งรักและเมตตาสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว สัมพันธ์กับเนื้อหาด้านที่ 1 อัตลักษณ์โรงเรียน ทั้งด้านพิธี
ทางศาสนาคริสต์และการนำคำสอนของนักบุญ มาประยุกต์ปรับใช้ให้เกิดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการ
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย และ **พันธกิจที่ 6** การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายจุดเน้นแนว

ทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ สัมพันธ์กับเนื้อหาหลากหลายด้าน ตั้งแต่ด้านที่ 2 ด้านที่ 3 ด้านที่ 4 ด้านที่ 5 และด้านที่ 6 เนื่องจากเป็นพันธกิจข้อสุดท้ายที่ครอบคลุมและเป็นเป้าหมายสุดท้ายของกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์และภาพความสำเร็จที่ปรากฏที่ตัวผู้เรียน ผู้จัดการศึกษา และรวมไปถึงการวางนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสม

เนื้อหาการดำเนินงานตามพันธกิจของสถานศึกษาพบว่า มีการดำเนินงานจากการนำพันธกิจด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรและพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มาเป็นตัวกำหนดเป็นนโยบายหลักที่มีลักษณะเฉพาะของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีศักยภาพตามเป้าหมายการพัฒนาคนของประเทศด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีมีสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพที่รับผิดชอบและสามารถนำมาใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพมีคุณธรรมจริยธรรมโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูการพัฒนาการบริหารจัดการและระบบประกันคุณภาพภายในมุ่งพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและมีศักยภาพในการแข่งขันมุ่งเน้นและสนับสนุนให้โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนหรือโครงการพัฒนาที่สนองตอบต่อสภาพความจริงเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

การที่สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งสนับสนุนสถานศึกษาให้มีส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพโดยการประสานความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นและผู้นำด้านต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมกันเรียนรู้และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มากที่สุดการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่นตามจิตตารมณ์ของนักบุญเปาโลและเป็นผู้มีจิตแห่งรักและเมตตาสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัยสุภาพเรียบร้อยและเปี่ยมด้วยเมตตาธรรมและการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายจุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อ

ยกระดับคุณภาพมุ่งเน้นและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นสถานศึกษาที่สร้างองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน สังคม สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา

เนื้อหาที่เป็นข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เสนอผ่านจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ แสดงให้เห็นว่า สื่อจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ได้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ การดำเนินงานของโรงเรียนให้สมาชิกขององค์กร และบุคลากร หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องได้ทราบตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำจุลสาร คือ ประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจและน่าประทับใจ และเป็นประโยชน์ทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมถึงนโยบายการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนภาพความสำเร็จของโรงเรียนผ่านสื่อจุลสาร

แม้ว่าปัจจุบัน จะมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวดเร็ว เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันของคนในยุคสมัยนี้ แต่สื่อจุลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ที่อยู่ควบคู่กับการเติบโตของสถานศึกษา ได้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ ที่ต้องการพัฒนา ศักยภาพของสมาชิกขององค์กร ในแต่ละปีการศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนตามแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน โดยนำเสนอในรูปแบบรูปเล่มของจุลสารที่มีขนาดกะทัดรัด สวยงาม พกพาได้ง่าย สะดวก และสามารถนำเก็บไว้เป็นหลักฐาน ร่องรอย เพื่อการค้นคว้า สืบค้น เหตุการณ์ กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ได้โดยง่าย และเป็นข้อมูลที่ผ่านการกลั่นกรอง มีความน่าเชื่อถือ เพราะผ่านการพิจารณาและมีการจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่แก่สมาชิกองค์กรไปแล้ว สามารถเปิดอ่านเมื่อใดก็ได้ตามต้องการ เพราะข้อมูลจะยังคงอยู่ ไม่เคลื่อนย้ายหายไปไหน พร้อมทั้งข้อมูล ภาพประกอบ รายละเอียดจากการนำเสนอผ่านจุลสาร ยังให้รายละเอียดได้ลึกซึ้ง เด่นชัด และสามารถนำเสนอได้ครั้งละจำนวนมาก ๆ เหมาะกับการสื่อสารให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากและมีความหลากหลายในช่วงวัย ตั้งแต่เด็ก ระดับปฐมวัย จนถึงผู้ปกครองที่เป็นรุ่นคุณปู่ คุณย่า คุณตา และคุณยาย ที่สามารถเก็บความทรงจำผ่านภาพความประทับใจจากสื่อจุลสารได้

จูลสารโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ จึงเป็นสื่อที่ประสานความร่วมมือแก่สมาชิกองค์กรได้เป็นอย่างดี เป็นประโยชน์ทั้งในด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สารระ เหตุการณ์ กิจกรรม โครงการงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญในขณะนั้น เป็นรูปเล่มความทรงจำในช่วงเวลาขณะหนึ่งที่เกิดขึ้นที่เมื่ออยากค้นคว้าหาข้อมูล หรือย้อนกลับไประลึกถึง ก็สามารถทำได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ไม่เลือนหายไปตามการอัปเดตข้อมูลเหมือนสื่อเทคโนโลยีอื่น และไม่ต้องกังวลกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีควบคู่กับการรับสาร สื่อจูลสารของโรงเรียนจึงเป็นสื่อที่มีคุณค่าและคุณประโยชน์ต่อการคงอยู่และมีอยู่ต่อไป

ในส่วนของการเผยแพร่จูลสารนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นการสื่อสารทางเดียวที่ไม่มีแบบสอบถามความต้องการของผู้รับสารหรือแบบประเมินความพึงพอใจในการรับข้อมูลข่าวสารที่ได้จากจูลสารแต่ละฉบับ ซึ่งการสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) นั้นอาจทำให้การสื่อสารไม่สมบูรณ์ ครบถ้วนและครบองค์ประกอบของการสื่อสารซึ่งความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้รับสารเข้าใจเจตนาและวัตถุประสงค์ของการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ช่วยทำให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งปฏิริยาตอบกลับอาจเป็นภาพสะท้อนที่ส่งผลให้จูลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มีคุณค่าในการเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้สนใจศึกษา สามารถนำสื่ออื่น ๆ ของหน่วยงาน องค์กร ในสถานศึกษา หรือจากหน่วยงาน ภายนอกสถานศึกษา เช่น สื่อสัมพันธ์ ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เซนต์ฟรังฯ สาร ของโรงเรียน เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ คอนแวนต์ เพื่อจะทำให้เห็นการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์และการ ประสานความร่วมมือของโรงเรียนในเครือฯ ในลักษณะที่แตกต่างจากจุลสารเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์

อัตลักษณ์ร่วมของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ใน การหาประเด็นร่วมถึงความสัมพันธ์ของพันธกิจสถานศึกษาว่ามีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างไร กับพันธกิจด้านการศึกษาของคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่เพื่อขยาย ฐานด้านการศึกษาของคณะฯ ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

รายการอ้างอิง

1. ชนิษฐา จิตชินะกุล, หลักการสื่อสาร. . 2557, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
2. เสนาะ ดิยาวี, การสื่อสารในองค์กร. 2541, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
3. ณัฏฐ์ชุตดา วิจิตรจามรี, การสื่อสารในองค์กร. . 2561, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์.
4. เจษฎา นกน้อย, การสื่อสารภายในองค์กร. 2559, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
5. ไพโรจน์ วิไลนุช, การบริหารการสื่อสารขององค์กร: การสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย. . 2557: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
6. เกศินี จุฑาวิจิตร, การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. 2542: กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
7. เดชพันธุ์ ประวิชัย, การสื่อสารเพื่อการพัฒนา. 2543: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
8. พิชญพร ประคองใจ, หลักนิเทศศาสตร์. . 2558, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
9. ณรงค์ สมพงษ์, สื่อเพื่องานส่งเสริมและเผยแพร่. . 2553, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน-สโตร์.
10. นลินี เสาวภาคย์, การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์. . 2542, กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
11. พัทธนี มานะวานิชเจริญ, ภาษาไทยเพื่ออาชีพ2. 2546, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
12. เสรี วงษ์มณฑา, การประชาสัมพันธ์ : ทฤษฎีและปฏิบัติ. 2542: กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
13. ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. 2556, กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด.
14. วิมลพรรณ อาภาเวท, หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์. 2557: กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
15. มูลนิธิส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย. 2563 [cited 2563 25 มกราคม]; Available from: http://www.spcthai.com/about/our_lady_of_chartres/.
16. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์., ผ., รายงานประจำปี 2560. 2560, นนทบุรี : โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์.
17. ทิวา หงษ์โต, “การศึกษาประเภทและรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล” 2553, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
18. กิตติชัย ภูวไพศาลกิจ, “การศึกษาประสิทธิภาพสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : วารสารบริษัทปริทรรศน์”. . 2540, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
19. ณัฏพร วรคุณพิเศษ, “การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”. . 2556, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. .
20. กชกร เอี่ยมวิม้งสา, “การสื่อสารภายในองค์กรของศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ”. 2558, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

21. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. 2561 [cited 2562 22 ตุลาคม]; Available from: <http://academic.obec.go.th/web/home>.
22. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. "มาตรฐานวิชาชีพครู". 2562 [cited 2562 22 ตุลาคม]; Available from: <https://www.ksp.or.th/ksp2018/>.
23. ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. ราชกิจจานุเบกษา, 2562. 2562(4): p. 18.

